

ਕਬਿੱਤ ਸਵੱਯੇ
ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਸ਼ਬਦਾਰਥ

ਅਤੇ

ਵਿਆਖਿਆ

ਡਾ. ਓਅੰਕਾਰ ਸਿੰਘ

ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਜਲ ਪਾਣੀ	ਮਿਲਿ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ	ਬਹੁ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਬਰਨ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨੇ	ਬਨਾਸਪਤੀ ਬਿਛ ਬੂਟੇ ਆਦਿ
---------------	------------	-------------------	------------------	-------------------	-------------------------

ਚੰਦਨ	ਸੁਗੰਧ	ਬਨ	ਚੰਦਨ	ਕਰਤ	ਹੈ।
ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਖੁਸ਼ਬੂ	ਵਣ, ਜੰਗਲ	ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਕਰਦਾ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਅਗਨਿ	ਅਗਨਿ	ਧਾਤ	ਜੋਈ	ਸੋਈ	ਦੇਖੀਅਤਿ
ਜਿਵੇਂ	ਅੱਗ	ਅੱਗ	ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ	ਜਿਹੜਾ	ਉਹੀ	ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਪਾਰਸ	ਪਰਸ	ਜੋਤਿ	ਕੰਚਨ	ਧਰਤ	ਹੈ।
ਪਾਰਸ ਪੱਥਰ	ਛੂਹਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਚਮਕ, ਦਮਕ	ਸੋਨਾ	ਧਾਰਨ ਕਰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	ਆਨ	ਦੇਵ	ਸੇਵ	ਮਿਟਤ	ਨਹੀ	ਕੁਟੇਵ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਦੂਸਰਾ	ਦੇਵਤੇ	ਭਗਤੀ ਕਰਕੇ	ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੀ	ਨਿਖੇਧ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਭੈੜੀ ਆਦਤ

ਸਤਿਗੁਰ	ਦੇਵ	ਸੇਵ	ਭੈਜਲ	ਤਰਤ	ਹੈ।
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼	ਆਦਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਭਗਤੀ ਕਰਕੇ	ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ	ਪਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ			ਸਮੁੰਦਰ		

ਗੁਰਮੁਖਿ	ਸੁਖ	ਫਲ	ਮਹਾਤਮ	ਅਗਾਧਿ	ਬੋਧ
ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ	ਆਨੰਦ	ਸੁਭ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਪਰਿਣਾਮ	ਮਹੱਤਵ	ਜਿਸਦਾ ਬਹੁ ਨਾ ਪਾਇਆ	ਗਿਆਨ, ਸੋਝੀ
ਸਨਮੁੱਖ ਰਹੇ				ਜਾ ਸਕੇ	ਗਿਆਨ, ਸੋਝੀ

ਨੇਤ	ਨੇਤ	ਨੇਤ	ਨਮੋ	ਨਮੋ	ਉਚਰਤ	ਹੈ॥੪੮੯॥
ਇਹ ਨਹੀਂ	ਇਹ ਨਹੀਂ	ਇਹ ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਣਾਮ	ਨਮਸਕਾਰ	ਕਹਿਣਾ, ਬੋਲਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪ੍ਰਗਟਿ	ਸੰਸਾਰ	ਬਿਬਿਚਾਰ	ਕਰੈ	ਗਨਿਕਾ	ਪੈ
ਪਰਤੱਖ, ਜਾਹਿਰ	ਜਗਤ, ਦੁਨੀਆਂ	ਬਦਚਲਣੀ	ਕਰਦਾ ਹੈ	ਵੇਸ਼ਵਾ	ਪਾਸ, ਕੋਲ

ਤਾਹਿ	ਲੋਗ	ਬੇਦ	ਅਰੁ	ਗਿਆਨ	ਕੀ	ਨ	ਕਾਨਿ	ਹੈ।
ਉਸ ਨੂੰ	ਲੋਕ ਰੀਤੀ	ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ	ਅਤੇ	ਸਮਝ, ਬੋਧ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਨਹੀਂ	ਚਿੰਤਾ	ਹੋਣ
		ਦੇ ਨਿਯਮ					ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	

ਕੁਲਾਬਧੂ	ਛਾਡਿ	ਭਰਤਾਰ	ਆਨ	ਦੁਆਰ	ਜਾਇ
ਭਲੇ ਖਾਨਦਾਨ ਦੀ ਉੱਚ	ਛੱਡ ਕੇ	ਪਤੀ	ਦੂਸਰਾ	ਦਰਵਾਜ਼ਾ	ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਆਚਰਣ ਵਾਲੀ ਬਹੂ					

ਲਾਛਨੁ	ਲਗਾਵੈ	ਕੁਲ	ਅੰਕੁਸ	ਨ	ਮਾਨਿ	ਹੈ।
ਬਦਨਾਮੀ	ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ	ਵੰਸ਼, ਖਾਨਦਾਨ	ਨਿਯੰਤਰਣ	ਨਹੀਂ	ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਪਟ	ਸਨੇਹੀ	ਬਗ	ਧਿਆਨ	ਆਨ	ਸਰ	ਫਿਰੈ
ਫਰੇਬ, ਧੋਖਾ	ਪਿਆਰ	ਬੰਗਲਾ	ਸਿਮਰਨ	ਹੋਰ	ਸਰੋਵਰ	ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ

ਮਾਨਸਰ	ਛਾਡੈ	ਹੰਸੁ	ਬੰਸੁ	ਮੈ	ਅਗਿਆਨ	ਹੈ।
ਹਿਮਾਲਾ ਪਰਬਤ ਦੇ ਉਤਰ ਵਲ	ਛੱਡ ਕੇ	ਬਤਖ ਦੇ ਆਕਾਰ	ਕੁਲ, ਖਾਨਦਾਨ	ਵਿਚ	ਅਵਿਵੇਕ	ਹੋਣ
ਤਿੱਬਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਝੀਲ		ਦਾ ਪੰਛੀ				ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਮੁਖਿ	ਮਨਮੁਖ	ਦੁਰਮਤਿ	ਗੁਰਮਤਿ
ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਰਹੇ	ਜਿਸਦਾ ਮੁਖ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਲ ਹੈ	ਭੈੜੀ ਮਤ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ

ਪਰ	ਤਨ	ਧਨ	ਲੇਪ	ਨਿਰਲੇਪੁ	ਧਿਆਨ	ਹੈ॥੪੯੦॥
ਪਰਾਏ, ਦੂਸਰੇ ਦੇ	ਸਰੀਰ	ਦੌਲਤ	ਪ੍ਰਭਾਵ, ਅਸਰ	ਮਾਇਆ ਆਦਿ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਅਭਿੱਜ	ਖਿਆਲ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਾਨ	ਕਪੂਰ	ਲਉਂਗ	ਚਰ	ਕਾਗੈ	ਆਗੈ	ਰਾਖੈ
ਤੰਬੋਲ, ਇਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ	ਮੁਸ਼ਕ ਕਪੂਰ	ਲੌਂਗ	ਖਾਣ ਲਈ	ਕਾਂ ਦੇ	ਮੂਹਰੇ, ਅਗੇ	ਰੱਖੀਏ
ਵੇਲ ਦਾ ਪੱਤਾ						

ਬਿਸਟਾ	ਬਿਗੰਧ	ਖਾਤ	ਅਧਿਕ	ਸਿਯਾਨ	ਕੈ।
ਪਖਾਨਾ, ਮਲ	ਬਦਬੂਦਾਰ	ਖਾਂਦਾ ਹੈ	ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ	ਅਕਲਮੰਦੀ	ਕਰਕੇ

ਬਾਰ	ਬਾਰ	ਸ੍ਰਾਨ	ਜਉਪੈ	ਗੰਗਾ	ਇਸਨਾਨੁ	ਕਰੈ
ਬਾਰ ਬਾਰ	ਫਿਰ ਫਿਰ	ਕੁੱਤਾ	ਜੇਕਰ	ਗੰਗਾ ਨਦੀ	ਨਹਾਉਣਾ	ਕਰਦਾ ਹੈ

ਟਰੈ	ਨ	ਕੁਟੇਵ	ਦੇਵ	ਹੋਤ	ਨ	ਅਗਿਆਨ	ਕੈ।
ਟਲਦੇ, ਹਟਦੇ	ਨਹੀਂ	ਭੈੜੀ ਆਦਤ	ਦੇਵਤੇ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਨਹੀਂ	ਅਵਿਵੇਕ	ਕਰਕੇ

ਸਾਪਹਿ	ਪੈ	ਪਾਨ	ਮਿਸਟਾਨ	ਮਹਾਂ	ਅੰਮ੍ਰਿਤ	ਕੈ
ਸੱਪ ਨੂੰ	ਦੁੱਧ	ਪਿਆਉਣਾ	ਮਿਠਾਈ	ਮਹਾਨ, ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ	ਆਨੰਦਾਦਇਕ	ਕਰਕੇ

ਉਗਲਤ	ਕਾਲਕੂਟ	ਹਉਮੈ	ਅਭਿਮਾਨ	ਕੈ।
ਮੂੰਹ ਰਾਹੀਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ, ਉਗਲਣਾ	ਇਕ ਭਿਆਂਕਰ ਜ਼ਹਿਰ	ਅਹੰਕਾਰ	ਹੰਕਾਰ	ਜਾਂ

ਤੈਸੇ	ਮਾਨਸਰ	ਸਾਧਸੰਗਤਿ	ਮਰਾਲ	ਸਭਾ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਹਿਮਾਲਾ ਪਰਬਤ ਦੇ ਉਤਰ ਵਲ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤ	ਹੰਸ	ਇਕੱਠ
	ਤਿੱਬਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਝੀਲ			

ਆਨ	ਦੇਵ	ਸੇਵਕ	ਤਕਤ	ਬਗੁ	ਧਿਆਨ	ਕੈ॥੪੯੧॥
ਦੂਸਰਾ	ਦੇਵਤੇ	ਸ਼ਰਧਾਲੂ	ਦੇਖਦਾ ਹੈ	ਬੰਗਲਾ	ਸਿਮਰਨ	ਕਰਕੇ

ਚਕਈ	ਚਕੋਰ	ਅਹਿਨਿਸਿ	ਸਸਿ	ਭਾਨ	ਧਿਆਨ
ਚਕਵੇ ਪੰਛੀ ਦੀ ਮਦੀਨ	ਤਿਤਰ ਦੀ ਜਾਤੀ ਦਾ ਪੰਛੀ	ਦਿਨ ਰਾਤ	ਚੰਦਰਮਾ	ਸੂਰਜ	ਸਿਮਰਨ

ਜਾਹੀ ਜਾਹੀ ਰੰਗ — ਰਚਿਓ ਤਾਹੀ ਤਾਹੀ ਚਾਹੈ ਜੀ।
ਜਿਸ ਜਿਹੜੇ ਦਸ਼ਾ, ਹਾਲਤ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਉਸ ਉਸ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਮੀਨ ਅਉ ਪਤੰਗ ਜਲ ਪਾਵਕ ਪ੍ਰਸੰਗਿ ਹੇਤ
ਮੱਛੀ ਅਤੇ ਪਰਵਾਨਾ, ਪਤੰਗਾ ਪਾਣੀ ਅੱਗ ਸਾਂਝ, ਮੇਲ, ਜੋੜ ਪਿਆਰ, ਮੁਹੱਬਤ

ਟਾਰੀ ਨ ਟਰਤ ਟੇਵ ਓਰ ਨਿਰਬਾਹੈ ਜੀ।
ਹਟਾਇਆਂ ਨਹੀਂ ਟਲਦੇ, ਹਟਦੇ ਆਦਤ ਆਖਰ ਤਕ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਮਾਨਸਰ ਆਨ ਸਰ ਹੰਸੁ ਬਗੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰੀਤਿ
ਹਿਮਾਲਾ ਪਰਬਤ ਦੇ ਉਤਰ ਵਲ ਦੂਸਰਾ ਸਰੋਵਰ ਬਤਖ ਦੇ ਆਕਾਰ ਬਗਲਾ ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੀਤ ਪਰੰਪਰਾ
ਤਿੱਬਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਝੀਲ ਦਾ ਪੰਛੀ

ਉਤਮ ਅਉ ਨੀਚ ਨ ਸਮਾਨ ਸਮਤਾ ਹੈ ਜੀ।
ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਜਾਤ ਨਹੀਂ ਬਰਾਬਰ ਬਰਾਬਰੀ, ਸਮਾਨਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਤੈਸੇ ਗੁਰਦੇਵ ਆਨ ਦੇਵ ਸੇਵਕ ਨ ਭੇਦ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੂਸਰਾ ਦੇਵਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਨਹੀਂ ਅੰਤਰ, ਫਰਕ

ਸਮਸਰ ਹੇਤ ਨ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਸਰਤਾ ਹੈ ਜੀ॥੪੯੨॥
ਇਕੋ ਜਿਹਾ, ਬਰਾਬਰ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਨਹੀਂ ਸਾਗਰ ਨਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਾਇ ਪੇਖੈ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਚਕਈ ਜਿਉਂ ਨਿਸ
ਪਿਆਰ ਭਾਵਨਾ ਖਿਆਲ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਪਰਛਾਵਾਂ ਚਕਵੇ ਪੰਛੀ ਦੀ ਮਦੀਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਰਾਤ

ਗੁਰਮਤਿ ਆਪਾ ਆਪ ਚੀਨ ਪਹਿਚਾਨੀਐ।
ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਆਪਣਾ ਆਪ ਖੁਦ ਜਾਣ ਕੇ, ਖੋਜ ਕੇ ਪਛਾਣ ਲੈਂਦਾ

ਬੈਰ ਭਾਇ ਪੇਖਿ ਪਰਛਾਹੀ ਕੂਪੰਤਰਿ ਪਰੈ
ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਭਾਵਨਾ ਖਿਆਲ ਵੇਖ ਕੇ ਪਰਛਾਵਾਂ ਖੂਹ ਵਿਚ ਡਿੱਗ ਪੈਂਦਾ

ਸਿੰਘੁ ਦੁਰਮਤਿ ਲਗਿ ਦੁਬਿਧਾ ਕੈ ਜਾਨੀਐ।
ਸ਼ੇਰ ਭੈੜੀ ਮਤ ਲਗ ਕੇ ਮਨ ਦੀ ਡਾਵਾਂਡੋਲਤਾ ਕਰਕੇ ਜਾਣੀਐ।
ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ

ਗਊ ਸੁਤ ਅਨੇਕ ਏਕ ਸੰਗ ਹਿਲਿ ਮਿਲਿ ਰਹੈ
ਗਾਂ ਪੁੱਤਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਸੰਜੋਗ, ਮੇਲ ਰਚ ਮਿਚ ਜਾਣਾ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਸ੍ਰਾਨ ਆਨ ਦੇਖਤ ਬਿਰੁਧ ਜੁਧ ਠਾਨੀਐ।
ਕੁੱਤਾ ਦੂਸਰਾ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਵਿਰੁਧ, ਖਿਲਾਫ ਜੁਧ ਲੜਾਈ, ਯੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ

ਗੁਰਮੁਖਿ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਰਹੇ	ਮਨਮੁਖ ਜਿਸਦਾ ਮੁਖ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਲ ਹੈ	ਚੰਦਨ ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ ਅਤੇ	ਅਉ	ਬਾਂਸ ਵੰਝ, ਇਕ ਗੰਢਾਂ ਵਾਲਾ ਡੰਡੇਦਾਰ ਪੌਦਾ	ਬਿਧਿ ਵਾਂਗ, ਅਨੁਸਾਰ		
ਬਰਨ ਜਾਤ, ਸ਼੍ਰੇਣੀ	ਕੇ ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ	ਦੋਖੀ ਦੋਸ਼ੀ	ਬਿਕਾਰੀ ਬੁਰਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਉਪਕਾਰੀ ਭਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਉਨਮਾਨੀਐ॥੪੯੩॥ ਸਮਝਣਾ		
ਜਉ ਜੇਕਰ	ਕੋਊ ਕੋਈ	ਬੁਲਾਵੈ ਬੁਲਾਏ, ਸੱਦੇ	ਕਹਿ ਕਹਿ ਕੇ	ਸ੍ਰਾਨ ਕੁੱਤਾ	ਮ੍ਰਿਗ ਹਿਰਨ	ਸਰਪ ਕੈ॥ ਸੱਪ ਕਰਕੇ	
ਸੁਨਤ ਸੁਣ ਕੇ	ਰਿਸਾਇ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਕੇ	ਧਾਇ ਦੌੜ ਕੇ	ਗਾਰਿ ਅਪਸ਼ਬਦ, ਗਾਲੂ	ਮਾਰਿ ਮਾਰਨਾ, ਕੁੱਟਣਾ	ਦੀਜੀਐ ਦਿੰਦੇ ਹਨ	।	
ਸ੍ਰਾਨ ਕੁੱਤਾ	ਸ੍ਰਾਮ ਮਾਲਕ	ਕਾਮ ਕੰਮ, ਕਾਰਜ	ਲਾਗਿ ਲਗ ਕੇ	ਜਾਮਨੀ ਰਾਤ	ਜਾਗ੍ਰਤ ਜਾਗੇ ਹੋਏ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ	ਰਹੈ॥ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ	
ਨਾਦਹਿ ਸੰਗੀਤਕ ਧੁਨੀ ਨੂੰ	ਸੁਨਾਇ ਸੁਣ ਕੇ	ਮ੍ਰਿਗ ਹਿਰਣ	ਪ੍ਰਾਨ ਜੀਵਨ, ਜਾਨ	ਹਾਨਿ ਨਾ ਰਹਿ ਜਾਣ ਦਾ ਭਾਵ, ਨਾਸ਼ ਕਰ ਦੇਈਦਾ ਹੈ	ਕੀਜੀਐ ।		
ਪੁੰਨ ਸਾਜ਼ ਦੀ ਆਵਾਜ਼	ਮੰਤ੍ਰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ	ਪੜੈ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ	ਸਰਪ ਸੱਪ	ਅਰਪ ਸੌਂਪ ਦੇਣਾ	ਦੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ	ਤਨ ਸਰੀਰ	ਮਨ॥ ਚਿਤ, ਜੀਅ
ਦੰਤ ਦੰਦ	ਹੰਤ ਨਸ਼ਟ ਹੋਣਾ	ਹੋਤ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਗੋਤ ਜਾਤ, ਵੰਸ਼	ਲਾਜ ਲੱਜਾ, ਸ਼ਰਮ	ਗਹਿ ਪਕੜ ਕੇ	ਲੀਜੀਐ । ਲਈਦਾ	
ਮੋਹ ਸਨੇਹ, ਪ੍ਰੀਤ	ਨ ਨਹੀਂ	ਭਗਤ ਭਗਤੀ	ਭਾਵ ਭਾਵਨਾ	ਸਬਦ ਗੁਰ ਵਾਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਸੁਰਤਿ	ਗੀਨਿ॥ ਦੇ ਬਿਨਾਂ	
ਗੁਰ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਉਪਦੇਸ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ	ਬਿਨੁ ਹੀਣੀ, ਸਖਣੀ	ਧ੍ਰਿਗੁ ਲਾਹਨਤ, ਪਿੱਕਾਰ	ਜਗੁ ਸੰਸਾਰ	ਜੀਜੀਐ॥੪੯੪॥ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣਾ		
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਘਰਿ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ	ਲਾਗੈ ਲਗ ਜਾਏ	ਆਗਿ ਅੱਗ	ਜਾਗਿ ਜਾਗ ਕੇ	ਕੁਆ ਖੂਹ	ਖੋਦੀਓ ਖੋਦਣਾ	ਚਾਹੈ ਇੱਛਾ ਕਰੇ
ਕਾਰਜੁ ਕੰਮ	ਨ ਨਹੀਂ	ਸਿਧਿ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੀ	ਹੋਇ ਹੋਣਾ	ਰੋਇ ਰੋ ਰੋ ਕੇ	ਪਛਤਾਈਐ । ਪਛਤਾਏਗਾ		
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਤਉ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਲੜਾਈ	ਸਮੈ ਮੌਕਾ	ਸੀਖਿਓ ਸਿਖਣਾ	ਚਾਹੈ ਇੱਛਾ ਕਰੇ	ਬੀਰ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੀ ਵਿਦਿਆ, ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਦਿਆ	ਬਿਦਿਆ

ਅਨਿਥਾ ਉਦਮ ਜੈਤ ਪਦਵੀ ਨ ਪਾਈਐ ।
ਵਿਅਰਥ ਯਤਨ,ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜਿਤ ਦੀ,ਫਤਿਹ ਦੀ ਸਥਾਨ,ਦਰਜਾ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ

ਜੈਸੇ ਨਿਸਿ ਸੇਵਤ ਸੰਘਾਤੀ ਚਲਿ ਜਾਤਿ ਪਾਛੇ
ਜਿਵੇਂ ਰਾਤ ਨੀਂਦ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਸੰਗੀ,ਸਾਥੀ ਚਲਾ ਜਾਵੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ

ਭੋਰ ਭਏ ਭਾਰ ਬਾਧ ਚਲੇ ਕਤ ਜਾਈਐ ।
ਸਵੇਰਾ ਹੋ ਜਾਏ ਬੋਝ,ਵਜ਼ਨ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਚਲਕੇ,ਤੁਰਕੇ ਕਿੱਥੇ ਜਾਏਗਾ

ਤੈਸੇ ਮਾਇਆ ਪੰਧ ਅੰਧ ਅਵਿਧ ਬਿਹਾਇ ਜਾਇ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਸਾਰਕ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਆਦਿਕ ਧੰਦੇ ਮੂਰਖ ਆਯੂ ਬਤੀਤ ਹੋਣਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਅੰਤਕਾਲ ਕੈਸੇ ਹਰਿਨਾਮ ਲਿਵ ਲਾਈਐ ॥੪੯੫॥
ਮੌਤ ਦਾ ਵੇਲਾ ਕਿਵੇਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਾਮ ਬਿਰਤੀ,ਧਿਆਨ ਲਾਏਗਾ,ਜੋੜੇਗਾ

ਜੈਸੇ ਤਉ ਚਪਲ ਜਲ ਅੰਤਰਿ ਨ ਦੇਖੀਅਤਿ॥
ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੰਚਲ, ਪਾਣੀ ਅੰਦਰ,ਭੀਤਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
ਜੋ ਟਿਕਾਉ ਵਿਚ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕੇ

ਪੂਰਨੁ ਪ੍ਰਗਾਸ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਰਵਿ ਸਸਿ ਕੋ ।
ਸੰਪੂਰਨ ਚਾਨਣ,ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਰਛਾਵਾਂ ਸੂਰਜ ਚੰਦਰਮਾ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ

ਜੈਸੇ ਤਉ ਮਲੀਨ ਦਰਪਨ ਮੈ ਨ ਦੇਖੀਅਤਿ॥
ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਲਾ,ਗੰਦਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਨਿਰਮਲ ਬਦਨ ਸਰੂਪ ਉਰਬਸ ਕੋ ।
ਸੁੰਦਰ,ਸੋਹਣਾ ਮੂੰਹ,ਮੁਖਤਾ ਉਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਰਗ ਦੀ ਇਕ ਅਪਛੱਰਾ ਜਿਸਦਾ ਵਰਣਨ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ
ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਗਵੇਦ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਬਿਨ ਦੀਪ ਨ ਸਮੀਪ ਕੋ ਬਿਲੋਕੀਅਤੁ ।
ਜਿਵੇਂ ਬਿਨਾਂ,ਬਗੈਰ ਦੀਵਾ ਨਹੀਂ ਨਜ਼ਦੀਕ,ਪਾਸ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਦਿਸਦਾ,ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ

ਭਵਨ ਭਇਆਨ ਅੰਧਕਾਰ ਤ੍ਰਾਸ ਤਸ ਕੋ ।
ਘਰ,ਟਿਕਾਣਾ ਡਰਾਉਣੀ ਹਨ੍ਹੇਰਾ,ਅੰਧੇਰਾ ਭੈ,ਡਰ ਚੋਰ,ਲੁਟੇਰੇ ਦਾ,ਦੀ,ਦਾ

ਤੈਸੇ ਮਾਇਆ ਭਰਮ ਅਧਮ ਅਛਾਦਿਓ ਮਨੁ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਸਾਰਕ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਆਦਿਕ ਵਹਿਮ,ਸੰਸਾ ਚਿਤ,ਦੁਸ਼ਟ ਢਕਿਆ ਹੋਇਆ ਚਿਤ

ਸਤਿਗੁਰ ਧਿਆਨ ਸੁਖ ਨਾਨ ਪ੍ਰੇਮਰਸ ਕੋ॥੪੯੬॥
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਸਿਮਰਨ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਪਿਆਰ ਰਸ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ

ਜੈਸੇ — ਏਕ ਸਮੇਂ ਦੁੱਖ ਸਫਲ ਸਪਤ੍ਰ ਪੁਨ
ਜਿਵੇਂ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਮੌਕਾ ਦਰਖਤ ਕਾਮਯਾਬ ਪੱਤਿਆਂ ਨਲ ਫਿਰ, ਫੇਰ

ਏਕ ਸਮੇਂ ਫੂਲ ਫਲ ਪਤ੍ਰ ਗਿਰ ਜਾਤ ਹੈ।
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪੁਸ਼ਪ ਦਰਖਤਾਂ ਨੂੰ ਲਗਣ ਵੇਲ ਆਦਿ ਗਿਰਨਾ ਜਾਂਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਵਾਲਾ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਪੱਤਾ

ਸਰਿਤਾ ਸਲਿਲਿ ਜੈਸੇ ਕਬਹੂੰ ਸਮਾਨ ਬਹੈ॥
ਨਦੀ ਪਾਣੀ, ਜਲ ਜਿਵੇਂ ਕਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਗਦਾ ਹੈ

ਕਬਹੂੰ ਅਥਾਹ ਅਤ ਪ੍ਰਬਲਿ ਦਿਖਾਤ ਹੈ।
ਕਦੇ - ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ ਅਧਿਕਤਾ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇਣ ਤੇਜ਼(ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਹਾਅ ਲਈ) ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਵਾਲਾ ਇਕ ਅਗੇਤਰ

ਏਕ ਸਮੇਂ ਜੈਸੇ ਹੀਰਾ ਹੋਤ ਜੀਰਨਾਂਬਰ ਮੈ
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਮੌਕਾ ਜਿਵੇਂ ਕੀਮਤੀ ਚਮਕਦਾਰ ਪੱਥਰ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਪੁਰਾਣੇ ਕਪੜੇ ਵਿਚ

ਏਕ ਸਮੇਂ ਕੰਚਨ ਜੜੇ ਜਗਮਗਾਤ ਹੈ।
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਮੌਕਾ ਸੋਨਾ ਜੜਿਆ ਹੋਇਆ ਚਮਕਦਾਰ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਗੁਰਸਿਖ ਰਾਜਕੁਆਰ ਜੋਗੀਸੁਰ ਹੈ॥
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ ਰਾਜੇ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਯੋਗ ਦਾ ਮਾਲਕ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਯੋਗੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮਾਇਆਧਾਰੀ ਭਾਰੀ ਜੋਗ ਜੁਗਤ ਜੁਗਾਤ ਹੈ॥੪੯੭॥
ਅਮੀਰ, ਧਨੀ ਬਹੁਤ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਤਰੀਕਾ ਜੁੜਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਠਿਨ ਅਭਿਆਸ

ਅਸਨ ਬਸਨ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ਅਉ ਬਚਨ ਕੀਨੇ॥
ਭੋਜਨ ਬਸਤਰ, ਕਪੜੇ ਸੰਯੋਗ, ਮੇਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ

ਜਨਮ ਲੈ ਸਾਧਸੰਗਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਅਰਾਧਿ ਹੈ।
ਜੀਵਨ, ਜਿੰਦਗੀ ਲੈ ਕੇ ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਭਗਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ

ਈਹਾਂ ਆਏ ਦਾਤਾ ਬਿਸਰਾਏ ਦਾਸੀ ਲਪਟਾਏ
ਇਸ ਥਾਂ ਆਉਣਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਭੁਲਾ ਕੇ ਸੇਵਿਕਾ, ਨੌਕਰਾਣੀ ਲਿਪਟ ਜਾਂਦਾ

ਪੰਚ ਦੂਤ ਭੂਤ ਭ੍ਰਮ ਭ੍ਰਮਤ ਅਸਾਧਿ ਹੈ।
ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਸੈਨਿਕ, ਪ੍ਰੇਤ, ਜਿੰਨ ਸੰਸਾ ਭਟਕਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਜਿਸਨੂੰ ਵਸ ਵਿਚ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ, ਅਹੰਕਾਰ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੋਵੇ

ਸਾਚੁ ਸਤ,ਯਥਾਰਥ	ਮਰਨੋ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣੀ	ਬਿਸਾਰ ਭੁਲਾ ਕੇ	ਜੀਵਨ ਜਿੰਦਗੀ	ਮਿਥਿਆ ਅਸੱਤ,ਝੂਠ	ਸੰਸਾਰ॥ ਦੁਨੀਆਂ
ਸਮਝੈ ਵਿਚਾਰ ਕੇ	ਨ ਨਹੀਂ	ਜੀਤੁ ਜਿੱਤ	ਹਾਰੁ ਹਾਰਨਾ	ਸੁਪਨ ਜਾਗਣ ਅਤੇ ਘੋਰ ਨੀਂਦ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਅਵਸਥਾ	ਸਮਾਧਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ
ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ					
ਅਉਸਰ ਮੌਕਾ,ਸਥਿਤੀ	ਹੁਇ ਹੋਵੇ	ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਬਿਤੀਤਿ ਗੁਜ਼ਰਨਾ	ਲੀਜੀਐ ਲਉ,ਲਵੋ	ਜਨਮੁ ਜੀਵਨ
ਜੀਤਿ ਜਿੱਤ					
ਕੀਜੀਐ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ	ਸਾਧਸੰਗਿ ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ	ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਆਰ,ਪ੍ਰੇਮ	ਅਗਮ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰੇ	ਅਗਾਧਿ ਜਿਸਦਾ ਥਹੁ ਨਾ ਪੁਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ	ਹੈ॥੪੯੮॥ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਸਫਲ ਕਾਮਯਾਬ	ਜਨੰਮੁ ਪੈਦਾਇਸ਼	ਗੁਰੁ ਚਰਨ ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨ	ਸਰਨਿ ਓਟ	ਲਿਵ॥ ਬਿਰਤੀ ਧਿਆਨ	
ਸਫਲ ਕਾਮਯਾਬ	ਦ੍ਰਿਸਟ ਨਿਗਾਹ,ਨਜ਼ਰ	ਗੁਰੁ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਦਰਸੁ ਦਰਸ਼ਨ	ਅਲੋਈਐ। ਵੇਖੀਏ	
ਸਫਲ ਕਾਮਯਾਬ	ਸੁਰਤਿ ਕੰਨ	ਗੁਰੁ ਸਬਦ ਗੁਰਵਾਕ,ਗੁਰਬਾਣੀ	ਸੁਨਤ ਸੁਣ ਕੇ	ਨਿਤ॥ ਹਰ ਰੋਜ਼	
ਜਿਹਬਾ ਜੀਭ	ਸਫਲ ਕਾਮਯਾਬ	ਗੁਨਨਿਧਿ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰ	ਗੁਨ ਸਿਫਤ,ਸ਼ਲਾਘਾ	ਗੋਈਐ। ਗਾਇਆਂ	
ਸਫਲ ਕਾਮਯਾਬ	ਹਸਤ ਹੱਥ	ਗੁਰੁ ਚਰਨ ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨ	ਪੂਜਾ ਪੂਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਪ੍ਰਨਾਮ ਨਮਸਕਾਰ	
ਸਫਲ ਕਾਮਯਾਬ	ਚਰਨ ਪੈਰ	ਪਰਦਛਨਾ ਪਰਕਰਮਾ,ਪਰਦਖਣਾ	ਕੈ ਕਰਕੇ	ਪੋਈਐ। ਚਲਣ ਖਿਚ ਪ੍ਰਵਿਰਤ ਕਰੀਏ	
ਸੰਗਮ ਮਿਲਾਪ,ਮੇਲ	ਸਫਲ ਕਾਮਯਾਬ	ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ	ਸਹਜ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਘਰ ਟਿਕਾਣਾ	
ਹਿਰਦਾ ਦਿਲ,ਚਿਤ	ਸਫਲ ਕਾਮਯਾਬ	ਗੁਰਮਤਿ ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ	ਕੈ ਕਰਕੇ	ਸਮੋਈਐ॥੪੯੯॥ ਇਕਮਿਕ ਕਰੀਏ,ਮਿਲਾਈਐ	

ਕਤ	ਪੁਨ	ਮਾਨਸ	ਜਨਮ	ਕਤ	ਸਾਧਸੰਗੁ
ਕਦੋਂ, ਕਿਸ ਸਮੇ	ਫਿਰ, ਫੇਰ	ਮਨੁੱਖੀ	ਜੀਵਨ, ਜਿੰਦਗੀ	ਕਦੋਂ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ

ਨਿਸਦਿਨ	ਕੀਰਤਨ	ਸਮੈ	ਚਲਿ	ਜਾਈਐ ।
ਦਿਨ ਰਾਤ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਕੀਰਤੀ ਗਾਉਣਾ	ਮੌਕਾ, ਅਵਸਰ	ਚਲ ਕੇ	ਜਾਏਗਾ

ਕਤ	ਪੁਨ	ਦ੍ਰਿਸਟਿ	ਦਰਸ	ਹੁਇ	ਪਰਸਪਰ
ਕਦੋਂ, ਕਿਸ ਸਮੇ	ਫਿਰ, ਫੇਰ	ਨਿਗਾਹ	ਦਰਸ਼ਨ, ਝਲਕ ਦੇਖਣਾ	ਹੋਵੇ	ਆਪਸ ਵਿਚ

ਭਾਵਨੀ	ਭਗਤਿ	ਭਾਇ	ਸੇਵਾ	ਲਿਵ	ਲਾਈਐ ।
ਸ਼ਰਧਾ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ	ਭਗਤੀ	ਭਾਵਨਾ ਖਿਆਲ	ਭਗਤੀ	ਧਿਆਨ	ਲਾਵਾਂਗੇ, ਜੋੜਾਂਗੇ

ਕਤ	ਪੁਨ	ਰਾਗ	ਨਾਦ	ਬਾਦ	ਸੰਗੀਤ ਰੀਤ
ਕਦੋਂ, ਕਿਸ ਸਮੇ	ਫਿਰ, ਫੇਰ	ਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ	ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ	ਬਾਜਾ ਵਜਾਉਣ ਦਾ ਯੰਤਰ	ਲੈ, ਤਾਲ ਮਰਿਆਦਾ

ਸ੍ਰੀ	ਗੁਰ	ਸਬਦੁ	ਧੁਨਿ	ਸੁਨਿ	ਪੁਨਿ	ਗਾਈਐ ।
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਗੁਰਬਾਣੀ		ਸੁਰ, ਧੁਨੀ	ਸੁਣਨਾ	ਫਿਰ, ਫੇਰ	ਗਾਵਾਂਗੇ

ਕਤ	ਪੁਨਿ	ਕਰਿ	ਕਿਰਤਾਸ	ਲੇਖ	ਮਸੁਵਾਨੀ
ਕਦੋਂ, ਕਿਸ ਸਮੇ	ਫਿਰ, ਫੇਰ	ਹੱਥ	ਕਾਗਜ਼	ਕਲਮਤ	ਦਵਾਤ, ਸਿਆਹੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਪਾਤਰ

ਸ੍ਰੀ	ਗੁਰ	ਸਬਦ	ਲਿਖਿ	ਨਿਜਪਦੁ	ਪਾਈਐ ॥੫੦੦॥
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ	ਲਿਖ ਕੇ	ਆਤਮ ਪਦ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਾਂਗਾ

ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਪਲਾਸ	ਪਤ੍ਰ	ਨਾਗਬੇਲ	ਮੇਲ	ਭਏ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਢੱਕ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਵੇਲ ਆਦਿ ਦਾ ਪੱਤਾ	ਪਾਨ ਦੀ ਬੇਲ ਦਾ ਪੱਤਾ	ਮਿਲਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	

ਪਹੁਚਤ	ਕਰਿ	ਨਰਪਤ	ਜਗ	ਜਾਨੀਐ।
ਪੁੱਜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ	ਹੱਥ	ਰਾਜਾ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ	ਜਹਾਨ, ਦੁਨੀਆਂ	ਜਾਣਦੇ ਹਨ

ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਕੁਚੀਲ	ਨੀਲ	ਬਰਨ	ਬਰਨੁ	ਬਿਖੇ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਮਲੀਨ, ਅਪਵਿੱਤਰ	ਨੀਲਾ ਰੰਗ	ਰੰਗ, ਕਾਲਾ, ਪੀਲਾ	ਨੀਲਾ, ਪੀਲਾ ਆਦਿ	ਵਿਚ

ਹੀਰ	ਚੀਰ	ਸੰਗਿ	ਨਿਰਦੋਖ	ਉਨਮਾਨੀਐ।
ਹੀਰਾ	ਕਪੜੇ	ਮੇਲ, ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ	ਦੋਸ਼ ਰਹਿਤ	ਸਮਝਣਾ, ਵਿਚਾਰਨਾ

ਸਾਲਗ੍ਰਾਮ	ਸੇਵਾ	ਸਮੈ	ਮਹਾ	ਅਪਵਿਤ੍ਰ	ਸੰਖ
ਖਾਸ ਸਕਲ ਦਾ ਪੱਥਰ,	ਭਗਤੀ	ਮੌਕਾ, ਅਵਸਰ	ਬਹੁਤ	ਅਸ਼ੁੱਧ	ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਘੋਘਾ
ਜਿਸਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਮਤ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦਾ ਰੂਪ ਮੰਨਦੇ ਹਨ					

ਤਤਤਤਪਰਮ	ਪਵਿਤ੍ਰ	ਜਗ	ਭੋਗ	ਬਿਖੇ	ਆਨੀਐ।
ਅਤਿਅੰਤ, ਹਦ ਦਰਜੇ ਦੀ	ਪੁਨੀਤ, ਪਾਵਨ	ਯੱਗ	ਦੇਵਤਾਵਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਖਾਣ ਵਾਲੇ	ਵਿਚ	ਲਿਆਂਦੀ
			ਪਦਾਰਥ ਭੋਂਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਭਾਵ		

ਤੈਸੇ	ਮਮ	ਕਾਗ	ਸਾਧਸੰਗਤਿ	ਮਰਾਲ	ਮਾਲ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਮੈਂ	ਕਾਂ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ	ਹੰਸ	ਸਮੂਹ, ਇਕੱਠ

ਮਾਰ	ਨ	ਉਠਾਵਤ	ਗਾਵਤ	ਗੁਰ	ਬਾਨੀਐ॥੫੦੧॥
ਮਾਰਕੇ, ਕੁੱਟ ਕੇ	ਨਹੀਂ	ਬੈਠਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਤੋਂ ਖੜੇ ਹੋਣਾ	ਗਾਉਂਦਾ ਹਾਂ	ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ	

ਜੈਸੇ	ਜਲ	ਮਧਿ	ਮੀਨ	ਮਹਿਮਾ	ਨ	ਜਾਨੈ	ਪੁਨਿ
ਜਿਵੇਂ	ਪਾਣੀ	ਅੰਦਰ, ਵਿਚ	ਮੱਛੀ	ਵਡਿਆਈ	ਨਹੀਂ	ਜਾਣਦਾ	ਪਰ, ਪਰੰਤੂ

ਜਲ	ਬਿਨੁ	ਤਲਫ	ਤਲਫ	ਮਰਿ	ਜਾਤਿ	ਹੈ।
ਪਾਣੀ	ਬਿਨਾਂ	ਤੜਫ ਕੇ	ਤੜਫ ਕੇ	ਮਰਨਾ	ਜਾਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਬਨ	ਬਸਤ	ਮਹਾਤਮੈ	ਨ	ਜਾਨੈ	ਪੁਨਿ।
ਜਿਵੇਂ	ਵਣ, ਜੰਗਲ	ਵਸਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ	ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ, ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ	ਨਹੀਂ	ਜਾਣਦਾ	ਪਰ, ਪਰੰਤੂ

ਪਰ	ਬਸ	ਭਏ	ਖਗ	ਮ੍ਰਿਗ	ਅਕੁਲਾਤ	ਹੈ।
ਪਰਾਏ, ਦੂਸਰੇ ਦੇ	ਵਸ ਵਿਚ	ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਪੰਛੀ	ਹਿਰਣ	ਘਬਰਾਉਣਾ, ਬੇਚੈਨ ਹੋਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਪ੍ਰਿਅ	ਸੰਗਮ	ਕੈ	ਸੁਖਹਿ	ਨ	ਜਾਨੈ	ਤ੍ਰਿਆ
ਜਿਵੇਂ	ਪਤੀ	ਮਿਲਾਪ, ਮੇਲ	ਕਰਕੇ	ਸੁੱਖਾਂ ਨੂੰ	ਨਹੀਂ	ਜਾਣਦਾ	ਇਸਤਰੀ, ਔਰਤ

ਬਿਛੁਰਤ ਵਿਛੜਦੇ ਹਨ	ਬਿਰਹ — ਵਿਛੋੜਾ	ਬਿਥਾ ਕਸ਼ਟ, ਪੀੜਾ	ਕੈ ਕਰਕੇ	ਬਿਲਲਾਤ ਹੋਂਦਾ ਕਰਲਾਉਂਦਾ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
---------------------	------------------	--------------------	------------	--------------------------	---------------------

ਤੇਸੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੁਰ ਚਰਨ ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨ	ਸਰਨਿ ਓਟ	ਆਤਮਾ ਅੰਤਹਕਰਣ, ਰੂਹ	ਅਚੇਤ ਚੇਤਨਾ ਰਹਿਤ, ਜੜ੍ਹ
--------------------	------------------------	------------	----------------------	--------------------------

ਅੰਤਰ ਵਿਥ, ਫਾਸਲਾ	ਪਰਤ ਪੈ ਜਾਂਦਾ	ਸਿਮਰਤ ਸਿਮਰ ਕੇ, ਯਾਦ ਕਰਕੇ	ਪਛਤਾਤ ਪਛਤਾਉਂਦਾ	ਹੈ॥੫੦੨॥ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
--------------------	-----------------	----------------------------	-------------------	-------------------------

ਭਗਤ ਵਫਲ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭਾਵਨਾ	ਸੁਨਿ ਸੁਣਨਾ	ਹੋਤ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਬੰਧ	ਹੋ ਹਾਂ	ਨਿਰਾਸ ਉਦਾਸ, ਦੁੱਖੀ	ਰਿਦੈ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ
--	---------------	----------------------	-----------	----------------------	-------------------

ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਪਰਕਾਤਮਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ	ਸੁਨਿ ਸੁਣਨਾ	ਆਸਾ ਉਮੀਦ	ਉਰ ਹਿਰਦਾ, ਮਨ	ਧਾਰਿ ਧਾਰ ਕੇ	ਹੋਂ। ਮੈਂ ਉੱਤਮ ਪੁਰਖ ਸਰਵਨਾਮ ਦਾ ਇਕ ਵਚਨ ਰੂਪ
--	---------------	-------------	-----------------	----------------	---

ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਦਿਲ ਦੀ ਗਲ ਜਾਣਨ ਵਾਲਾ	ਸੁਨਿ ਸੁਣਨਾ	ਕੰਪਤ ਡਰਨਾ	ਹੋ ਹਾਂ	ਅੰਤਰਗਤਿ ਮਨ ਵਿਚ
---------------------------------	---------------	--------------	-----------	-------------------

ਦੀਨ ਕੋ ਲਾਚਾਰ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਦਇਆਲ ਮਿਹਰਵਾਨ	ਸੁਨਿ ਸੁਣਨਾ	ਭੈ ਡਰ	ਭ੍ਰਮ ਸੰਸਾ	ਟਾਰਿ ਟਾਲਦਾ, ਦੂਰ ਕਰਦਾ	ਹੋਂ ਮੈਂ ਉੱਤਮ ਪੁਰਖ ਸਰਵਨਾਮ ਦਾ ਇਕ ਵਚਨ ਰੂਪ
----------------------------	-----------------	---------------	----------	--------------	-------------------------	--

ਜਲਧਰ ਬੱਦਲ	ਸੰਗਮ ਮਿਲਾਪ	ਕੈ ਕਰਕੇ	ਅਫਲ ਬਿਨਾਂ ਫਲ	ਸੇਂਬਲ ਸਿੰਬਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਦੁਮ ਦਰਖਤ
--------------	---------------	------------	-----------------	------------------------	-------------

ਚੰਦਨ ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਸੁਗੰਧ ਖੁਸ਼ਬੂ	ਸਨਬੰਧ ਮੇਲ, ਸੰਗਤਿ	ਮੈਲਗਾਰ ਉੱਤਮ ਚੰਦਨ, ਵਧੀਆ ਚੰਦਨ	ਹੋਂ। ਮੈਂ ਉੱਤਮ ਪੁਰਖ ਸਰਵਨਾਮ ਦਾ ਇਕ ਵਚਨ ਰੂਪ
----------------------	-----------------	---------------------	--------------------------------	---

ਅਪਨੀ ਆਪਣਾ	ਕਰਨੀ ਭੈੜੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ	ਕਰਿ ਕਾਰਣ	ਨਰਕ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਪਿਛੋਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੁਕਰਮਾਂ ਦਾ ਫਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
--------------	------------------------	-------------	--

ਹੂੰ ਵਿਚ	ਨ ਨਹੀਂ	ਪਾਵਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਾਂਗਾ	ਠਉਰ ਸਥਾਨ, ਥਾਂ, ਜਗ੍ਹਾ
------------	-----------	--------------------------	-------------------------

ਤੁਮਰੇ ਤੁਹਾਡੇ	ਬਿਰਦੁ ਵਡਿਆਈ, ਯਸ਼	ਕਰਿ ਕਾਰਣ	ਆਸਰੇ ਸਹਾਰਾ, ਓਟ	ਸਮਾਰ ਯਾਦਾਸ਼ਤ	ਹੋਂ॥੫੦੩॥ ਮੈਂ ਉੱਤਮ ਪੁਰਖ ਸਰਵਨਾਮ ਦਾ ਇਕ ਵਚਨ ਰੂਪ
-----------------	---------------------	-------------	-------------------	-----------------	---

ਜਉ ਹਮ ਅਧਮ ਕਰਮ ਕੈ ਪਤਤਿ ਭਏ
ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਨੀਚ, ਦੁਸ਼ਟ ਕੰਮ, ਕੰਮ ਕਾਰ ਕਰਕੇ ਪਾਪੀ, ਨੀਚ ਹੋ ਗਏ

ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਪ੍ਰਭ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਂ, ਸੰਗਿਆ ਪ੍ਰਗਟਾਇਓ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਉ ਭਏ ਦੁਖਿਤ ਅਰੁ ਦੀਨ ਪਰਚੀਨ ਲਗਿ
ਜੇਕਰ ਹੋ ਗਏ ਦੁੱਖੀ ਅਤੇ ਲਾਚਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਕਰਮਾਂ ਕਰਕੇ

ਦੀਨ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਬਿਰਦੁ ਬਿਰਦਾਇਓ ਹੈ।
ਲਾਚਾਰ - ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਡਿਆਈ, ਯਸ਼ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਉ ਗ੍ਰੁਸੇ ਅਰਕ ਸੁਤ ਨਰਕ ਨਿਵਾਸੀ ਭਏ
ਜੇਕਰ ਪਕੜੇ ਸੂਰਜ ਪੁੱਤਰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੋ ਗਏ
ਹੋਏ ਪਿਛੋਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੁਕਰਮਾਂ ਦਾ ਫਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਨ ਜਗਤ ਜਸੁ ਗਾਇਓ ਹੈ।
ਨਰਕ ਤੋਂ ਨਿਵਾਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ਵ, ਸੰਸਾਰ ਵਡਿਆਈ, ਸ਼ੋਭਾ ਗਾਇਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਨ ਕੀਏ ਗੁਨ ਸਬ ਕੋਊ ਕਰੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ
ਭਲਾ, ਨੇਕੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਭਲਾ ਸਾਰੇ, ਕੁਲ ਕੋਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ

ਅਵਗੁਨ ਕੀਏ ਗੁਨ ਤੋਹੀ ਬਨਿ ਆਇਓ ਹੈ॥੫੦੪॥
ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕਰਨ ਨਾਲ ਭਲਾ, ਨੇਕੀ ਤੈਨੂੰ ਸੋਭਦੀ ਹੈ, ਫੱਬਦੀ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਤਉ ਅਰੋਗ ਭੋਗ ਭੋਗਵੈ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ
ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੰਦਰੁਸਤ, ਨਿਰੋਗ ਦੁਨੀਆਵੀ ਸੁੱਖ ਸਾਧਨ ਕਈ, ਅਨੇਕ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ

ਬ੍ਰਿਥਾਵੰਤ ਖਾਨਿ ਪਾਨ ਰਿਦੈ ਨ ਹਿਤਾਵਈ।
ਰੋਗੀ, ਬੀਮਾਰ ਖਾਣ ਪੀਣ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ

ਜੈਸੇ ਮਹਾਖੀ ਸਹਨਸੀਲ ਕੈ ਧੀਰਜੁ ਧੁਜਾ
ਜਿਵੇਂ ਮੱਝ ਸਹਨਸੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਰਕੇ ਸਬਰ, ਹੌਂਸਲਾ ਨਿਸ਼ਾਨ, ਪ੍ਰਤੀਕ

ਅਜਿਆ ਮੈ ਤਨਕ ਕਲੇਜੋ ਨ ਸਮਾਵਈ।
ਬਕਰੀ ਮੈ ਵਿਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਕਾਲਜਾ, ਜਿਗਰ ਨਹੀਂ ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਾ

ਜੈਸੇ ਜਉਹਰੀ ਬਿਸਾਹੈ ਵੇਚੇ ਹੀਰਾ ਮਾਨਕਾਇ
ਜਿਵੇਂ ਜੌਹਰ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਹੀਰਾ, ਕੀਮਤੀ ਚਮਕਦਾਰ ਪੱਥਰ ਮਾਣਕ ਆਦਿ

ਰੰਕ ਪੈ ਨ ਰਾਖਿਓ ਪਰੈ ਜੋਗ ਨ ਜੁਗਾਵਈ।
ਕੰਗਾਲ ਕੋਲੋਂ, ਪਾਸੋਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਯੋਗ, ਲਾਇਕ ਨਹੀਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਦੇ

ਤੈਸੇ ਗੁਰ ਪਰਚੈ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਪੂਜਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਜਿਵੇਂ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਪੁਨੀਤ, ਪਾਵਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਪੂਜਾ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਭੇਟਾਵਾਂ
ਇਕਮਿਕ ਹੋਇਆ

ਪਰਚ ਅਪਰਚੈ ਦੁਸਹਿ ਦੁਖ ਪਾਵਈ॥੫੦੫॥
ਅਗਿਆਨੀ ਬਹੁਤ ਕਸ਼ਟਦਾਇਕ, ਅਸਹਿ ਕਸ਼ਟ, ਤਕਲੀਫ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਬਿਖੁ ਤਨਕ ਹੀ ਖਾਤ ਮਰਿ ਜਾਤਿ ਤਾਤ
ਜਿਵੇਂ ਜ਼ਹਿਰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਖਾਣ ਨਾਲ ਮਰਨਾ ਜਾਂਦਾ ਤੁਰੰਤ, ਫੌਰਨ

ਗਾਤਿ ਮੁਰਝਾਤ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੀ ਬਰਖਨ ਕੀ।
ਸਰੀਰ, ਦੇਹ ਕੁਮਲਾ ਜਾਂਦਾ, ਮੁਰਝਾ ਜਾਂਦਾ ਪਾਲਿਆ ਹੋਇਆ ਵਚ੍ਹੇ, ਸਾਲ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਮਹਿਖੀ ਦੁਹਾਇ ਦੂਧ ਰਾਖੀਐ ਭਾਂਜਨ ਭਰਿ
ਮੱਝ ਦੁੱਧ ਚੋਅ ਕੇ ਦੁੱਧ ਰੱਖੀਦਾ ਹੈ ਬਰਤਨ ਭਰਪੂਰ ਕਰਕੇ, ਭਰ ਕੇ

ਪਰਤਿ ਕਾਂਜੀ ਕੀ ਬੂੰਦ ਬਾਦਿ ਨ ਰਖਨ ਕੀ।
ਪਿਆਂ, ਪੈਣ ਦੁਆਰਾ ਰਾਈ ਆਦਿ ਨਾਲ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਤੁਪਕਾ ਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਸਾਂਭ ਕੇ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ
ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਪਦਾਰਥ ਰੱਖਣ

ਜੈਸੇ ਕੋਟਿ ਭਾਰਿ ਤੂਲਿ ਰੰਚਕ ਚਿਨਗ ਪਰੈ
ਜਿਵੇਂ ਕਰੋੜਾਂ ਪੰਡਾਂ ਰੂੰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਚੰਗਿਆੜੀ ਡਿਗਿਆਂ, ਗਿਰਿਆਂ

ਹੋਤ ਭਸਮਾਤ ਛਿਨ ਮੈ ਅਕਰਖਨ ਕੀ।
ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸੁਆਹ ਅੱਖ ਦੀ ਚਮਕ ਜਿੰਨਾਂ ਸਮਾਂ ਵਿਚ ਖਿਚੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ
(ਭਾਵ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ)

ਤੈਸੇ ਪਰ ਤਨ ਧਨ ਦੁਖਨਾ ਬਿਕਾਰ ਕੀਏ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਸਰੀਰ, ਦੇਹ ਦੌਲਤ ਨਿੰਦਿਆ ਔਗੁਣ, ਦੋਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ

ਹਰੈ ਨਿਧਿ ਸੁਕ੍ਰਤ ਸਹਜ ਹਰਖਨ ਕੀ॥੫੦੬॥
ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਜਾਣਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਆਨੰਦਦਾਇਕ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਚੰਦਨ ਸਮੀਪ ਬਸਿ ਬਾਂਸ ਮਹਿਮਾ ਨ ਜਾਨੀ
ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ ਨਜਦੀਕ ਵਸਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੰਝ, ਇਕ ਵਡਿਆਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣੀ, ਸਮਝੀ
ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੰਢਾਂ ਵਾਲਾ ਲੰਮਾ ਡੰਡੇਦਾਰ ਪੌਦਾ

ਉਲੂ	ਕਾਗ	ਨਾਗਿ	ਧਿਆਨ	ਖਾਨ	ਪਾਨ	ਕਉ	ਨ	ਜਾਨੈ
ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਾਗਣ	ਕਾਂ	ਸੱਪ		ਖਾਣ	ਪੀਣ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ	ਨੂੰ	ਨਹੀਂ	ਜਾਣਦਾ
ਵਾਲਾ ਪੰਛੀ					ਦਾ ਮਹੱਤਵ			

ਉਚ	ਪਦੁ	ਪਾਵੈ	ਨਹੀ	ਨੀਚ	ਪਦੁ	ਗਾਹਕੈ॥੫੦੮॥
ਉੱਚਾ	ਸਥਾਨ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ	ਨਿਖੇਧ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਨੀਵੀਂ, ਘਟੀਆ	ਸਥਾਨ	ਦਾ ਗਾਹਕ, ਦਾ ਇਛੁੱਕ

ਜੈਸੇ	ਰੈਨਿ	ਸਮੈ	ਸਬ	ਲੋਗ	ਮੈ	ਸੰਜੋਗ	ਭੋਗ
ਜਿਵੇਂ	ਰਾਤ	ਮੌਕਾ	ਸਾਰੇ, ਕੁਲ	ਲੋਕ	ਵਿਚ	ਮਲ ਕਰਨਾ	ਸੰਭੋਗ, ਸੁੱਖ

ਚਕਈ	ਬਿਓਗ	ਸੋਗ	ਭਾਗਹੀਨੁ	ਜਾਨੀਐ।
ਚਕਵੇ ਪੰਛੀ ਦੀ ਮਦੀਨ	ਜੁਦਾਈ, ਵਿਛੋੜਾ	ਦੁੱਖ, ਗਮ	ਬਦਨਸੀਬ	ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ	ਦਿਨਕਰਿ	ਕੈ	ਉਦੋਤਿ	ਜੋਤਿ	ਜਗਮਗ
ਜਿਵੇਂ	ਸੂਰਜ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਚਾਨਣ	ਰੋਸ਼ਨ ਜਗਮਗਾਂਦਾ ਹੋਇਆ

ਉਲੂ	ਅੰਧ	ਕੰਧ	ਪਰਚੀਨ	ਉਨਮਾਨੀਐ।
ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਾਗਣ ਵਾਲਾ ਪੰਛੀ	ਅੰਨ੍ਹਾ	ਦੀਵਾਰਾਂ	ਪੁਰਾਣੇ	ਸਮਝਣਾ, ਵਿਚਾਰਨਾ

ਸਰਵਰ	ਸਰਿਤਾ	ਸਮੁੰਦ੍ਰ	ਜਲ	ਪੂਰਨ	ਹੈ
ਤਲਾਬ, ਝੀਲ	ਨਦੀ	ਸਾਗਰ	ਪਾਣੀ	ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤ੍ਰਿਖਾਵੰਤ	ਚਾਤ੍ਰਕ	ਰਹਤ	ਬਕਬਾਨੀਐ।
ਪਿਆਸਾ	ਪਪੀਹਾ, ਬਬੀਹਾ	ਰਹਿੰਦਾ	ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਦਾ, ਬੋਲਦਾ

ਤੈਸੇ	ਮਿਲਿ	ਸਾਧਸੰਗਿ	ਸਕਲ	ਸੰਸਾਰੁ	ਤਰਿਓ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਮਿਲਾਪ ਕਰਕੇ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ	ਸਭ	ਦੁਨੀਆਂ	ਤਰ ਗਿਆ, ਪਾਰ ਹੋ ਗਿਆ

ਮੋਹਿ	ਅਪਰਾਧੀ	ਅਪਰਾਧਨੁ	ਬਿਹਾਨੀਐ॥੫੦੯॥
ਮੈਂ	ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਦੋਸ਼ੀ	ਪਾਪਾਂ ਵਿਚ	ਬਤੀਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਗੁਜ਼ਰ ਗਿਆ

ਜੈਸੇ	ਫਲ	ਫੂਲਹਿ	ਲੈਜਾਇ	ਬਨਰਾਇ	ਪ੍ਰਤਿ
ਜਿਵੇਂ	ਦਰਖਤਾਂ ਨੂੰ ਲਗਣ ਵਾਲਾ ਪਦਾਰਥ	ਫੁੱਲਾਂ ਨੂੰ	ਲਿਜਾ ਕੇ	ਵੱਡੇ ਬਗੀਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ	ਕੋਲ, ਪਾਸ

ਕਰੈ	ਅਭਿਮਾਨੁ	ਕਹੋ	ਕੈਸੇ	ਬਨਿ	ਆਵੈ	ਜੀ।
ਕਰਦਾ ਹੈ	ਹੰਕਾਰ	ਦਸੋ, ਸਮਝਾਓ	ਕਿਵੇਂ	ਚੰਗੀ ਲਗ ਸਕਦੀ ਹੈ		ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ	ਮੁਕਤਾਹਲ	ਸਮੁੰਦ੍ਰਹਿ	ਦਿਖਾਵੈ	ਜਾਇ
ਜਿਵੇਂ	ਮੋਤੀ	ਸਮੁੰਦਰ ਨੂੰ	ਦਿਖਾਏ	ਜਾ ਕੇ, ਪਹੁੰਚ ਕੇ

ਗਿਆਨ ਗੁਨ ਪ੍ਰਗਟਿ ਕੈ ਬਾਵਰੋ ਕਹਾਵੈ ਜੀ॥੫੧੧॥
ਬੋਧ, ਸਮਝ ਗੁਣ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਿਖਾਵੇ ਕਰਕੇ ਪਾਗਲ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਚਲਨੀ ਮੈ ਜੈਸੇ ਦੇਖੀਅਤ ਹੈ ਅਨੇਕ ਛਿਦ੍ਰ
ਛਾਨਣੀ, ਛਲਣੀ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਦੇਖੀਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਛੇਦ, ਛੇਕ

ਕਰੈ ਕਰਵਾ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕੈਸੇ ਬਨਿਆਵੈ ਜੀ।
ਕਰਦਾ ਲੋਟਾ, ਧਾਤ ਜਾਂ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਬੁਰਾਈ ਕਿਵੇਂ ਫੱਬ ਸਕਦੀ ਹੈ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਬਿਰਖ ਬਿਬੂਰ ਭਰਪੂਰ ਬਹੁ ਸੂਰਨ ਸੈ
ਦਰਖਤ ਕਿੱਕਰ ਦਾ ਦਰਖਤ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੰਡੇ, ਸੁਲਾਂ ਨਾਲ

ਕਮਲੈ ਕਟੀਲੇ ਕਹੈ ਕਾਹੂ ਨ ਸੁਹਾਵੈ ਜੀ।
ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ ਨੂੰ ਕੰਡੇਦਾਰ ਕਹਿਣ, ਆਖਣ ਕਿਸੇ ਨਹੀਂ ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਉਪਹਾਸੁ ਕਰੈ ਬਾਇਸੁ ਮਰਾਲ ਪ੍ਰਤਿ
ਜਿਵੇਂ ਮਖੌਲ, ਹਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਾਂ ਹੰਸ ਨਾਲ

ਛਾਡਿ ਮੁਕਤਾਹਲ ਦੁਗੰਧ ਲਿਵ ਲਾਵੈ ਜੀ।
ਛੱਡ ਕੇ ਮੋਤੀ ਗੰਦਗੀ ਧਿਆਨ, ਲਗਨ ਲਾਉਂਦਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਤੈਸੇ ਹਉ ਮਹਾ ਅਪਰਾਧੀ ਅਪਰਾਧਿ ਭਰਿਓ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗੁਨਾਹ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ

ਸਕਲ ਸੰਸਾਰ ਕੋ ਬਿਕਾਰ ਮੋਹਿ ਭਾਵੈ ਜੀ॥੫੧੨॥
ਸਰਬ, ਸਾਰੇ ਜਗਤ, ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਔਗੁਣ ਮੈਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਆਪਦਾ ਅਧੀਨ ਜੈਸੇ ਦੁਖਤ ਦੁਹਾਗਨ ਕਉ
ਔਕੜ ਬੇਬਸ, ਲਾਚਾਰ ਜਿਵੇਂ ਦੁੱਖੀ ਖੋਟੇ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੀ ਜਿਸਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ ਨੂੰ

ਸਹਜਿ ਸੁਹਾਗ ਨ ਸੁਹਾਗਨ ਕੋ ਭਾਵਈ
ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਨਹੀਂ ਪਤੀ ਵਾਲੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਭਾਉਂਦਾ

ਬਿਰਹਨੀ ਬਿਰਹ ਬਿਓਗ ਮੈ ਸੰਜੋਗਨਿ ਕੋ
ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੋਂ ਵਿਛੁੜੀ ਹੋਈ ਔਰਤ ਵਿਛੋੜਾ ਜੁਦਾਈ ਵਿਚ ਸੰਯੋਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਗਾਰਿ ਅਧਿਕਾਰੁ ਨ ਸੁਹਾਵਈ।
ਸੁਹਣਾ, ਖੂਬਸੂਰਤ ਗਹਿਣੇ ਆਦਿ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਾਰਣ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ

ਜੈਸੇ	ਤਨ	ਮਾਂਝ	ਬਾਂਝ	ਰੋਗ	ਸੋਗ	ਸੰਸੇ	ਸ੍ਰਮ
ਜਿਵੇਂ	ਸਰੀਰ	ਵਿਚ	ਬੱਚਾ ਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਰੋਗ	ਬੀਮਾਰੀ	ਦੁੱਖ, ਗਮ	ਸੰਦੇਹ	ਦੁੱਖ, ਕਸ਼ਟ

ਸਉਤ	ਕੇ	ਸੁਤਹਿ	ਪੇਖਿ	ਮਹਾਂ	ਦੁਖ	ਪਾਵਈ।
ਪਤੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਇਸਤਰੀ	ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ	ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ	ਵੇਖ ਕੇ	ਬਹੁਤ	ਕਸ਼ਟ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਤੈਸੇ	ਪਰ	ਤਨ	ਧਨ	ਦੁਖਨ	ਤ੍ਰਿਦੋਖ	ਮਮ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਦੂਸਰੇ ਦੇ	ਸਰੀਰ	ਦੌਲਤ	ਨਿੰਦਿਆ	ਤਿੰਨ ਰੋਗ	ਮੇਰੇ ਵਿਚ

ਸਾਧਨ	ਕੋ	ਸੁਕੁਤ	ਨ	ਹਿਰਦੈ	ਹਿਤਾਵਈ॥੫੧੩॥
ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਮ	ਨਹੀਂ	ਦਿਲ, ਮਨ	ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ

ਜਲ	ਸੈ	ਨਿਕਾਸ	ਮੀਨੁ	ਰਾਖੀਐ	ਪਟੰਬਰਿ	ਮੈ
ਪਾਣੀ	ਵਿਚੋਂ	ਨਿਕਾਲ ਕੇ, ਕੱਢ ਕੇ	ਮੱਛੀ	ਰੱਖੀਏ	ਰੇਸ਼ਮੀ ਕਪੜੇ	ਵਿਚ

ਬਿਨੁ	ਜਲ	ਤਲਫ	ਤਜਤ	ਪ੍ਰਿਅ	ਪ੍ਰਾਨ	ਹੈ।
ਬਿਨਾਂ	ਪਾਣੀ	ਤੜਫ ਕੇ	ਤਿਆਗਦਾ, ਛੱਡਦਾ	ਪਿਆਰੇ, ਮਨੋਹਰ	ਜੀਵਨ, ਜਾਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਨ	ਸੈ	ਪਕਰ	ਪੰਛੀ	ਪਿੰਜਰੀ	ਮੈ	ਰਾਖੀਐ	ਤਉ
ਵਣ, ਜੰਗਲ	ਵਿਚੋਂ	ਪਕੜ ਕੇ	ਪਰਿੰਦਾ	ਛੋਟਾ ਪਿੰਜਰਾ	ਵਿਚ	ਰੱਖੀਏ	ਤਾਂ

ਬਿਨੁ	ਬਨ	ਮਨ	ਓਨਮਨੋ	ਉਨਮਾਨ	ਹੈ।
ਬਿਨਾਂ	ਵਣ, ਜੰਗਲ	ਚਿਤ, ਜੀਅ	ਉਪਰਾਮ, ਉਦਾਸ	ਧਿਆਨ, ਵਿਚਾਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਭਾਮਨੀ	ਭਤਾਰਿ	ਬਿਛੁਰਤ	ਅਤਿ	ਛੀਨ	ਦੀਨ
ਇਸਤ੍ਰੀ, ਔਰਤ	ਪਤੀ	ਵਿਛੜ ਕੇ	ਬਹੁਤ	ਕਮਜ਼ੋਰ, ਦੁਬਲੀ	ਲਾਚਾਰ, ਬੇਬਸ

ਬਿਲਖ	ਬਦਨ	ਤਾਹਿ	ਭਵਨ	ਭਇਆਨ	ਹੈ।
ਕੁਮਲਾਇਆ ਹੋਇਆ	ਮੂੰਹ, ਚਿਹਰਾ	ਉਸ ਨੂੰ	ਘਰ	ਡਰਾਉਣੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	ਗੁਰਸਿਖ	ਬਿਛੁਰਤਿ	ਸਾਧਸੰਗਤਿ	ਸੈ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਜੁਦਾ ਹੋ ਕੇ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕਤਰਤਾ	ਨਾਲੋਂ

ਜੀਵਨ	ਜਤਨ	ਬਿਨੁ	ਸੰਗਤਿ	ਨ	ਆਨ	ਹੈ॥੫੧੪॥
ਜਿੰਦਗੀ	ਤਰੀਕਾ	ਬਿਨਾਂ	ਮੇਲ, ਸਾਥ	ਨਹੀਂ	ਦੂਸਰਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਟੂਟੇ	ਨਾਗਬੇਲ	ਸੈ	ਬਿਦੇਸ	ਜਾਤਿ
ਜਿਵੇਂ	ਟੁੱਟ ਕੇ	ਪਾਨ ਦੀ ਬੇਲ	ਨਾਲੋਂ	ਪਰਦੇਸ, ਵਿਦੇਸ	ਜਾਂਦਾ, ਗਮਨ ਕਰਦਾ

ਸਲਲਿ ਸੰਜੋਗ ਚਿਰੰਕਾਲ ਜੁਗਵਤ ਹੈ।
ਪਾਣੀ, ਜਲ ਸੰਬੰਧ, ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਹੁਤ ਸਮੇਂ ਤਕ ਵਰਤਣ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਕੁੰਜ ਬਚਰਾ ਤਿਆਗ ਦਿਸੰਤਰਿ ਜਾਤਿ
ਜਿਵੇਂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਇਕ ਪੰਛੀ ਬੱਚਾ, ਕਿਸੇ ਪੰਛੀ ਦਾ ਨੂੰਨਾ ਬੱਚਾ ਤਿਆਗ ਕੇ ਪ੍ਰਦੇਬ ਹੋਰ ਦੇਸ ਜਾਂਦਾ
ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਲੰਬੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ

ਸਿਮਰਨ ਚਿਤਿ ਨਿਰਬਿਘਨ ਰਹਤ ਹੈ।
ਯਾਦ, ਚੇਤਾ ਹਿਰਦਾ, ਮਨ ਦੁਖਾਂ ਤਕਲੀਫਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੰਗੋਦਿਕ ਜੈਸੇ ਭਰਿ ਭਾਂਜਨ ਲੈਜਾਤਿ ਜਾਤ੍ਰੀ
ਗੰਗਾ ਜਲ ਜਿਵੇਂ ਭਰ ਕੇ ਬਰਤਨ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਸੁਜਸੁ ਅਧਾਰ ਨਿਰਮਲ ਨਿਬਹਤ ਹੈ।
ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਸਹਾਰਾ, ਓਟ ਸ਼ੁੱਧ ਪਵਿੱਤਰ ਨਿਭਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਗੁਰ ਚਰਨ ਸਰਨਿ ਅੰਤਰਿ ਸਿਖ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨ ਓਟ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਸਿਖਿਆਰਥੀ

ਸਬਦੁ ਸੰਗਤਿ ਗੁਰ ਧਿਆਨ ਕੈ ਜੀਅਤ ਹੈ॥੫੧੫॥
ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ ਮੇਲ, ਸਾਥ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਸਿਮਰਨ ਕਰਕੇ ਜਿੰਦਾ, ਜਿਉਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਬਿਨੁ ਪਵਨੁ ਕਵਨ ਗੁਨ ਚੰਦਨ ਸੈ
ਜਿਵੇਂ ਬਿਨਾਂ ਹਵਾ ਕੀ ਕਿਹੜੇ ਗੁਣ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ ਤੋਂ

ਬਿਨੁ ਮਲਿਆਗਰ ਪਵਨ ਕਤ ਬਾਸਿ ਹੈ।
ਬਿਨਾਂ ਚੰਦਨ ਦੇ ਦਰਖਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਪਰਬਤ ਪਉਣ, ਹਵਾ ਕਿਵੇਂ ਖੁਸ਼ਬੂ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਬਿਨੁ ਬੈਦ ਅਵਖਦ ਗੁਨ ਗੋਪਿ ਹੋਤ
ਜਿਵੇਂ ਬਿਨਾਂ ਵੈਦ, ਰੋਗ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦੁਆਈ ਲਾਭ ਗੁਪਤ, ਅਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਅਵਖਦ ਬਿਨੁ ਬੈਦ ਰੋਗਹਿ ਨ ਗ੍ਰਾਸ ਹੈ।
ਦੁਆਈ ਬਿਨਾਂ ਵੈਦ, ਰੋਗ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਰੋਗ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਬਿਨੁ ਬੋਹਿਥ ਨ ਪਾਰਿ ਪਰੈ ਖੇਵਟ ਸੈ
ਜਿਵੇਂ ਬਿਨਾਂ ਜਹਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਦੂਸਰੇ ਕੰਢੇ ਪੁੱਜ ਸਕਦਾ ਬੇੜੀ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਾਲ

ਖੇਵਟ ਬਿਹੁੰਨ ਕਤ ਬੋਹਿਥ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁ ਹੈ।
ਬੇੜੀ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਬਿਨਾਂ, ਰਹਿਤ ਕਿਵੇਂ ਜਹਾਜ਼ ਯਕੀਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	ਗੁਰ	ਨਾਮ	ਬਿਨੁ	ਗੰਮ	ਨ	ਪਰਮਪਦੁ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਭਜਨ ਬੰਦਗੀ	ਬਿਨਾਂ	ਜਿੱਥੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਿਚ
				ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ	ਅਭੇਦਤਾ ਵਾਲੀ	ਉੱਚੀ ਅਵਸਥਾ

ਬਿਨੁ	ਗੁਰ	ਨਾਮ	ਨਿਹਕਾਮ	ਨ	ਪ੍ਰਗਾਸ	ਹੈ॥੫੧੬॥
ਬਿਨਾਂ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਨਾਮ ਸਿਮਰਣ	ਪਵਿੱਤਰ	ਨਹੀਂ	ਚਾਨਣ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਕਾਚੇ	ਪਾਰੇ	ਖਾਤ	ਉਪਜੈ	ਬਿਕਾਰ	ਗਾਤਿ
ਜਿਵੇਂ	ਕੱਚਾ	ਪਾਰਾ	ਖਾਣ ਨਾਲ	ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ	ਰੋਗ, ਬੀਮਾਰੀਆਂ	ਸਰੀਰ

ਰੋਮ	ਰੋਮ	ਕੈ	ਪਿਰਾਤਿ	ਮਹਾ	ਦੁਖ	ਪਾਈਐ।
ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਾਲ	ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਾਲ	ਵਿਚ	ਦਰਦ	ਬਹੁਤ	ਕਸ਼ਟ	ਪਾਈਦਾ ਭਾਵ ਭੋਗੀਦਾ

ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਲਸਨ	ਖਾਏ	ਮੋਨਿ	ਕੈ	ਸਭਾ	ਮੈ	ਬੈਠੇ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਥੋਮ	ਖਾ ਕੇ	ਚੁਪ, ਖਾਮੋਸ਼	ਕਰਕੇ	ਇਕੱਠ	ਵਿਚ	ਬੈਠਾ ਰਹੇ

ਪ੍ਰਗਟੈ	ਦੁਰਗੰਧ	ਨਾਹਿ	ਦੁਰਤਿ	ਦੁਰਾਈਐ।
ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ	ਬਦਬੂ	ਨਹੀਂ	ਛਿਪਦੀ, ਲੁਕਦੀ	ਛਿਪਾਉਣ ਨਾਲ

ਜੈਸੇ	ਮਿਸਟਾਨ	ਪਾਨਿ	ਸੰਗਮ	ਕੈ	ਮਾਖੀ	ਲੀਲੇ
ਜਿਵੇਂ	ਮਿਠਾਈ	ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਮਿੱਠਾ	ਪਦਾਰਥ ਮਿਲਾਪ	ਕਰਕੇ	ਮੱਖੀ	ਮੂੰਹ ਅੰਦਰ ਲੰਘਾ ਲਵੇ

ਹੋਤ	ਉਕਲੇਦ	ਖੇਦੁ	ਸੰਕਟ	ਸਹਾਈਐ।
ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਉਲਟੀ, ਕੈ, ਵਮਨ?	ਦੁਖ, ਕਸ਼ਟ	ਦੁੱਖ, ਪੀੜਾ	ਸਹਇਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ

ਤੈਸੇ	ਹੀ	ਅਪਰਚੇ	ਪਿੰਡ	ਸਿਖਨ ਕੀ	ਭਿਖਿਆ	ਖਾਏ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ	ਅਗਿਆਨੀ	ਦੇਹ, ਸਰੀਰ	ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦਾ, ਦੀ	ਖੈਰ	ਖਾਣ ਨਾਲ

ਅੰਤਕਾਲ	ਭਾਰੀ	ਹੋਇ	ਜਮਲੋਕ	ਜਾਈਐ॥੫੧੭॥
ਮੌਤ ਦਾ ਵੇਲਾ	ਬਹੁਤ ਦੁਖਦਾਈ	ਹੋਣਾ	ਨਰਕ, ਉਹ ਲੋਕ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ	ਜਾਏਗਾ
			ਮਾੜੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਭੁਗਤਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	

ਜੈਸੇ	ਮੇਘ	ਬਰਖਤ	ਹਰਖਤਿ	ਹੈ	ਕ੍ਰਿਸਾਨਿ
ਜਿਵੇਂ	ਬੱਦਲ	ਬਰਸਦਾ ਹੈ	ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਕਿਸਾਨ, ਜਿਮੀਂਦਾਰ

ਬਿਲਖ	ਬਦਨ	ਲੋਧਾ	ਲੋਨ	ਗਰਿ	ਜਾਤ	ਹੈ।
ਕੁਮਲਾਇਆ ਹੋਇਆ	ਮੂੰਹ ਤੋਂ	ਜੁਲਾਹਾ	ਲੂਣ, ਨਮਕ	ਗਲਣਾ, ਮੁਰਝਾਣਾ	ਜਾਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਪਰਫੁਲਤ	ਹੁਇ	ਸਕਲ	ਬਨਾਸਪਤੀ
ਜਿਵੇਂ	ਵਿਕਸਤ ਹੋਣਾ, ਵਧਣਾ	ਹੋਵੇ	ਸਭ, ਸਾਰੇ	ਬ੍ਰਿਛ ਬੂਟੇ ਆਦਿ

ਸੁਕਤ	ਜਵਾਸੋ	ਆਕ	ਮੂਲ	ਮੁਰਝਾਤ	ਹੈ।
ਸੁੱਕਣਾ	ਗਰਮੀ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕੰਡੇਦਾਰ ਝਾੜੀ	ਇਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬੂਟਾ ਜਿਸਦਾ	ਜੜ੍ਹੋਂ	ਕੁਮਲਾ ਜਾਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਜੈਸੇ	ਖੇਤ	ਸਰਵਰ	ਪੂਰਨ	ਕਿਰਖ	ਜਲ
ਜਿਵੇਂ	ਪੈਲੀ	ਤਲਾਬ, ਝੀਲ	ਭਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ	ਖੇਤੀ, ਵਾਹੀ	ਪਾਣੀ
ਉਚ	ਥਲ	ਕਾਲਰ	ਨ	ਜਲ	ਫਲਨਾਤ
ਉੱਚਾ	ਧਰਤੀ	ਬੰਜਰ	ਨਹੀਂ	ਪਾਣੀ	ਫਲ ਦੇਣ ਹਾਰਾ, ਭਾਕ ਲਾਭਦਾਈ
ਗੁਰ	ਉਪਦੇਸ	ਪਰਵੇਸ	ਗੁਰਸਿਖ	ਰਿਦੈ	
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ	ਟਿਕ ਜਾਂਦਾ	ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ	
ਸਾਕਤ	ਸਕਤਿ	ਮਤਿ	ਸੁਨਿ	ਸਕੁਚਾਤ	ਹੈ॥੫੧੮॥
ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ	ਬਲ, ਸਮਰੱਥਾ	ਚਿਤ	ਸੁਣਨਾ	ਝਿੜਕਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਜੈਸੇ	ਰਾਜਾ	ਰਵਤ	ਅਨੇਕ	ਰਵਨੀ	ਸਹੇਤ
ਜਿਵੇਂ	ਬਾਦਸ਼ਾਹ	ਸੰਭੋਗ ਕਰਦੀ ਹੈ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਸੁੰਦਰ ਇਸਤਰੀਆਂ	ਨਾਲ
ਸਕਲ	ਸਪੁਤੀ	ਏਕ	ਬਾਂਝ	ਨ	ਸੰਤਾਨ ਹੈ।
ਸਰਬ, ਸਾਰੇ	ਸਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਲੀ ਇਸਤ੍ਰੀ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ	ਉਹ ਔਰਤ	ਨਹੀਂ	ਔਲਾਦ ਹੋਣਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
		ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਜਿਸਦੇ ਔਲਾਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ		
ਸੀਚਤ	ਸਲਿਲ	ਜੈਸੇ	ਸਫਲ	ਸਕਲ	ਦੁਮ
ਸਿੱਜਣਾ	ਪਾਣੀ, ਜਲ	ਜਿਵੇਂ	ਕਾਮਯਾਬ	ਸਭ, ਸਾਰੇ	ਦਰਖਤ
ਨਿਹਫਲ	ਸੇਂਬਲ	ਸਲਿਲ	ਨਿਰਬਾਨਿ	ਹੈ।	
ਜਿਸਨੂੰ ਕੋਈ ਫਲ ਨਾ ਲਗੇ	ਸਿੰਬਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਪਾਣੀ, ਜਲ	ਪ੍ਰਭਾਵਹੀਣ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	
ਦਾਦਰ	ਕਮਲ	ਜੈਸੇ	ਏਕ	ਸਰਵਰ	ਬਿਖੈ
ਡੱਡੂ	ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ	ਜਿਵੇਂ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਤਲਾਬ, ਝੀਲ	ਵਿਚ
ਉਤਮ	ਅਉ	ਨੀਚ	ਕੀਚ	ਦਿਨਕਰਿ	ਧਿਆਨ
ਚੰਗਾ, ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ	ਅਤੇ	ਘਟੀਆ	ਦਲਦਲ, ਚਿਕੜ	ਸੂਰਜ	ਸਿਮਰਨ
ਤੈਸੇ	ਗੁਰ	ਚਰਨ	ਸਰਨਿ ਹੈ	ਸਕਲ	ਜਗੁ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨ	ਓਟ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਸਭ, ਸਾਰੇ	ਜਗਤ, ਸੰਸਾਰ
ਚੰਦਨ	ਬਨਾਸਪਤੀ	ਬਾਂਸ	ਉਨਮਾਨ	ਹੈ॥੫੧੯॥	
ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਬ੍ਰਿਛ ਬੂਟੇ ਆਦਿ	ਵੰਝ, ਬਾਂਸ	ਧਿਆਨ, ਵਿਚਾਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	

ਜੈਸੇ— ਬਛਰਾ	ਬਿਲਲਾਤ	ਮਾਤ	ਮਿਲਬੇ	ਕਉ
ਜਿਵੇਂ ਵੱਛਾ, ਗਊ ਆਦਿ ਦਾ ਬੱਚਾ	ਰੋਂਦਾ ਕਰਲਾਉਂਦਾ	ਮਾਤਾ, ਮਾਂ	ਮਿਲਣ, ਮਿਲਾਪ	ਨੂੰ

ਬੰਧਨ	ਕੈ	ਬਸਿ	ਕਛੁ	ਬਸੁਨਬਸਾਤ	ਹੈ।
ਬੰਨ੍ਹਣ, ਕੈਦ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਵਸ ਵਿਚ	ਕੁਝ	ਵਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਬਿਗਾਰੀ	ਚਾਹੈ	ਭਵਨ	ਗਵਨ	ਕੀਓ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਮਾਲਕ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ	ਘਰ	ਤੁਰਨਾ	ਕਰਦਾ ਹੈ

ਪਰ	ਬਸਿ	ਪਰੇ	ਚਿਤਵਤ	ਹੀ	ਬਿਹਾਤ	ਹੈ।
ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਵਸ ਵਿਚ	ਹੋਣ ਕਰਕੇ	ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਬਤੀਤ ਹੋਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	

ਜੈਸੇ	ਬਿਰਹਨੀ	ਪ੍ਰਿਅ	ਸੰਗਮ	ਸਨੇਹੁ	ਚਾਹੇ
ਜਿਵੇਂ	ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੋਂ ਵਿਛੜੀ ਹੋਈ ਔਰਤ	ਪਤੀ	ਮਿਲਾਪ, ਮੇਲ	ਪ੍ਰੇਮ	ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਲਾਜ	ਕੁਲ	ਅੰਕਸ	ਕੈ	ਦੁਰਬਲ	ਗਾਤ	ਹੈ।
ਲੱਜਾ ਸ਼ਰਮ	ਵੰਸ਼, ਖਾਨਦਾਨ	ਬੰਧਨ	ਕਰਕੇ	ਕਮਜ਼ੋਰ	ਸਰੀਰ, ਦੇਹ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	ਗੁਰ	ਚਰਨ	ਸਰਨਿ	ਸੁਖ	ਚਾਹੈ	ਸਿਖੁ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨ	ਓਟ	ਆਨੰਦ, ਚੈਨ	ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ	ਜਗਿਆਸੂ	

ਆਗਿਆ	ਬਧ	ਰਹਤ	ਬਿਦੇਸ	ਅਕੁਲਾਤ	ਹੈ॥੫੨੦॥
ਹੁਕਮ, ਆਦੇਸ਼	ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ	ਰਹਿੰਦਾ	ਵਿਦੇਸ਼	ਘਬਰਾਉਣਾ, ਬੇਚੈਨ ਹੋਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਰ	ਧਨ	ਪਰ	ਤਨ	ਪਰ	ਅਪਵਾਦ	ਬਾਦ
ਪਰਾਏ	ਦੌਲਤ	ਦੂਸਰੇ ਦੇ	ਸਰੀਰ, ਦੇਹ	ਪਰਾਏ	ਨਿੰਦਾ ਬੁਰਾਈ	ਬੋਲਣਾ, ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਲਫਲ	ਬੰਚ	ਪਰਪੰਚ	ਹੀ	ਕਮਾਤ	ਹੈ।
ਹੇਰਾ ਫੇਰੀ	ਠੱਗੀ, ਫਰੇਬੀ	ਫਲ, ਕਪਟ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਕਮਾਉਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮਿਤ੍ਰ	ਗੁਰ	ਸ੍ਵਾਮ	ਦੌਰ	ਕਾਮ	ਕੌਧ	ਲੋਭ	ਮੋਹ
ਦੋਸਤ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਮਾਲਕ	ਫਲ, ਫਰੇਬ	ਸੰਤੋਗ ਦੀ ਇੱਛਾ	ਗੁੱਸਾ	ਲਾਲਚ	ਦੁਨਿਆਵੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਪਕੜ

ਗੋਬਧ	ਬਧੂ	ਬਿਸ੍ਵਾਸ	ਬੰਸ	ਬਿਪ੍ਰ	ਘਾਤ	ਹੈ।
ਗਊ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ	ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ	ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ	ਖਾਨਦਾਨ ਬ੍ਰਾਹਮਣ	ਹੱਤਿਆ, ਕੱਤਲ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	

ਰੋਗ	ਸੋਗ	ਹੁਇ	ਬਿਓਗ	ਆਪਦਾ	ਦਰਿਦ੍ਰ	ਛਿਦ੍ਰ
ਬੀਮਾਰੀ	ਦੁੱਖ	ਹੋਵੇ	ਵਿਛੜਿਆ ਹੋਇਆ	ਮੌਕੜ	ਗਰੀਬੀ	ਦੋਸ਼, ਔਗੁਣ

ਜਨਮੁ	ਮਰਨ	ਜਮਲੋਕ	ਬਿਲਲਾਤ	ਹੈ।
ਪੈਦਾਇਸ਼	ਮਰਨਾ, ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣੀ	ਨਰਕ	ਰੋਂਦਾ ਕਰਲਾਉਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕ੍ਰਿਤਘਨ	ਬਿਸਿਖ ਬਿਖਿਆਦੀ	ਕੋਟਿ	ਦੋਖੀ	ਦੀਨ
ਉਪਕਾਰ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ	ਤੀਰ ਵਿਸ਼ੇ ਵਾਸ਼ਨਾਵਾਂ ਆਦਿ ਵਿਚ ਗ੍ਰਸਤ	ਕਰੋੜਾਂ	ਦੋਸ਼ੀ	ਲਾਚਾਰ

ਅਧਮ	ਅਸੰਖ	ਮਮ	ਰੋਮ	ਨ	ਪੁਜਾਤ	ਹੈ॥੫੨੧॥
ਨੀਚ, ਦੁਸ਼ਟ	ਅਣਗਿਣਤ	ਮੇਰੇ	ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਾਲ	ਨਹੀਂ	ਪੁੱਜਦੇ, ਪਹੁੰਚਦੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬੇਸ੍ਵਾ	ਕੇ	ਸਿੰਗਾਰ	ਬਿਬਿਚਾਰ	ਕੋ
ਵੇਸਵਾ, ਕੰਜਰੀ	ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ	ਗਹਿਣੇ ਆਦਿ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਆਲੰਕਰਣਬਦਚਲਣੀ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	

ਨ	ਪਾਰੁ	ਪਾਈਐ
ਨਹੀਂ	ਅੰਤ, ਪਾਰਾਵਾਰ	ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ

ਬਿਨੁ	ਭਰਤਾਰ	ਕਾਕੀ	ਨਾਰ	ਕੈ	ਬੁਲਾਈਐ।
ਹੀਣੀ, ਸਖਣੀ	ਪੱਤੀ	ਕਿਸਦੀ	ਪਤਨੀ, ਵਹੁਟੀ	ਕਰਕੇ	ਬੁਲਾਈਏ, ਸੱਦੀਏ

ਬਗੁ	ਸੇਤ	ਜੀਵ	ਘਾਤ	ਕਰਿ	ਖਾਤ	ਕੇਤੇ	ਕੋ
ਬਗਲਾ	ਸਫੈਦ, ਚਿੱਟਾ	ਜਾਨਵਰ	ਹੱਤਿਆ, ਕੱਤਲ	ਕਰਕੇ	ਖਾਂਦਾ ਹੈ	ਕਿਤਨੇ ਹੀ, ਅਨੇਕਾਂ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	

ਮੋਨਿ	ਗਹਿ	ਧਿਆਨ ਧਰੇ	ਜੁਗਤ	ਨ	ਪਾਈਐ।
ਚੁਪ, ਖਾਮੋਸ਼	ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ	ਸਿਮਰਨ ਟਿਕਾਉਣ ਦੁਆਰਾ	ਤਰੀਕਾ, ਢੰਗ	ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ

ਭਾਂਡ	ਕੀ	ਭੰਡਾਈ	ਬੁਰਵਾਈ	ਨ	ਕਹਤ ਆਵੈ
ਭੰਡ, ਨਕਲੀਆ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਭੰਡਾਂ ਦੀਆਂ	ਭੈੜਾਪਨ, ਬੁਰਿਆਈ	ਨਹੀਂ	ਕਹਿਣਾ ਆਉਣਾ

ਅਤਿ	ਹੀ	ਵਿਠਾਈ	ਸੁਕਚਤ	ਨ	ਲਜਾਈਐ।
ਬਹੁਤ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਲੋਕ ਲਾਜ ਹੀਣਤਾ	ਲੱਜਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ	ਨਹੀਂ	ਸਰਮਸਾਰ ਹੁੰਦਾ

ਤੈਸੇ	ਪਰ	ਤਨ	ਧਨ	ਦੁਖਨ	ਤ੍ਰਿਦੋਖ	ਮਮ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਪਰਾਏ	ਸਰੀਰ	ਦੌਲਤ	ਨਿੰਦਿਆ	ਤਿੰਨ ਰੋਗ	ਮੇਰੇ ਵਿਚ

ਅਧਮ	ਅਨੇਕ	ਏਕ	ਰੋਮ	ਨ	ਪੁਜਾਈਐ॥੫੨੨॥
ਨੀਚ, ਦੁਸ਼ਟ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਾਲ	ਨਹੀਂ	ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ

ਜੈਸੇ	ਚੋਰ	ਚਾਹੀਐ ਚੜਾਇਓ	ਸੂਰੀ	ਚਉਬਟਾ	ਮੈ
ਜਿਵੇਂ	ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਚਾਹੀਦਾ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ	ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਾਲ ਵਿਚ ਸੂਲੀ, ਜਿਸਤੇ ਚੜ੍ਹਾਕੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ	ਚੌਰਾਹਾ	ਵਿਚ

ਚੁਹਟੀ ਲਗਾਇ ਛਾਡੀਐ -ਤਉ ਕਹਾ ਮਾਰ ਹੈ।
ਚੁੰਢੀ ਲਗਾ ਕੇ ਭਾਵ ਵੱਢ ਕੇ ਛੱਡ ਦਈਏ ਤਾਂ,ਤੋਂ ਕੀ- ਸਜਾ ਮਿਲਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਖੋਟਸਾਰੀਓ ਨਿਕਾਰਿਓ ਚਾਹੀਐ ਨਗਰ ਹੂੰ ਸੈ
ਖੋਟ ਮਿਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਿਕਾਲ ਦੇਣਾ,ਕੱਢ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਵਿਚੋਂ

ਤਾਕੀ ਓਰ ਮੋਰ ਮੁਖ ਬੈਠੇ ਕਹਾ ਆਰ ਹੈ।
ਉਸ ਦਿਸ਼ਾ ਮੋੜ ਕੇ ਚਿਹਰਾ ਬੈਠ ਜਾਈਏ ਕੀ ਲੱਜਾ ਸ਼ਰਮ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮਹਾਂ ਬਜ਼ ਭਾਰੁ ਡਾਰਿਓ ਚਾਹੀਐ ਜਉ ਹਾਥੀ ਪਰ
ਬਹੁਤ ਵਜਨਦਾਰ,ਨਿੰਗਰ ਬੋਝ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਵੇਂ ਸੁੰਡ ਵਾਲਾ ਵੱਡੇ ਕੱਢ ਉੱਪਰ

ਤਾਹਿ ਸਿਰ ਛਾਰ ਕੇ ਉਡਾਏ ਕਹਾਂ ਭਾਰ ਹੈ।
ਉਸਦੀ ਸੀਸ ਮਿੱਟੀ ਦੇ,ਦਾ,ਦੀ ਕੀ ਬੋਝ,ਵਜਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਹੀ ਪਤਤਿ ਪਤਿ ਕੋਟ ਨ ਪਾਸੰਗ ਭਰਿ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਪਾਪੀ ਮਾਲਕ ਕਰੋੜਾਂ ਨਹੀਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਵੀ ਬਰਾਬਰ

ਮੋਹਿ ਜਮਡੰਡ ਅਉ ਨਰਕ ਉਪਕਾਰ ਹੈ॥੫੨੩॥
ਮੈਨੂੰ ਯਮਰਾਜ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਪਿਛੋਂ ਭਲਾਈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਮਿਲੀ ਸਜ਼ਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੁਕਰਮਾਂ ਦਾ ਫਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਜਉਪੈ ਚੋਰੁ ਚੋਰੀ ਕੈ ਬਤਾਵੈ ਹੰਸ ਮਾਨਸਰ
ਜੇਕਰ ਤਸਕਰ ਚੋਰੀ ਦਾ ਕਰਮ ਕਰਕੇ ਦੱਸੇ,ਕਹੇ ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਹਿਮਾਲਾ ਪਰਬਤ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਲ
ਤਿਬਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਝੀਲ

ਛੂਟਿ ਕੈ ਨ ਜਾਇ ਘਰਿ ਸੂਰੀ ਚਾੜਿ ਮਾਰੀਐ।
ਛੁੱਟ ਕੇ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਲਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਾਲ ਵਿਚ ਸੂਰੀ,ਜਿਸਤੇ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ
ਚੜ੍ਹਾਕੇ ਦੋਸੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਜਾਂਦਾ

ਬਾਟਮਾਰ ਬਟਵਾਰੋ ਬਗੁ ਮੀਨ ਜਉ ਬਤਾਵੈ
ਲੁੱਟ ਕੇ,ਠੱਗ ਕੇ ਠਗ,ਡਾਕੂ ਬਗਲਾ ਮੱਛੀ ਜੇਕਰ ਦੱਸੇ,ਕਹੇ

ਤਤਖਨ ਤਾਤਕਾਲ ਮੁੰਡ ਕਾਟਿ ਡਾਰੀਐ।
ਤੁਰੰਤ,ਫੌਰਨ ਫੌਰਨ,ਤੁਰੰਤ ਸਿਰ,ਸੀਸ ਕੱਟ ਕੇ,ਵੱਢ ਕੇ ਸੁੱਟ ਦੇਈਏ ਹਨ

ਜਉਪੈ ਪਰਦਾਰਾ ਭਜਿ ਮ੍ਰਿਗਨ ਬਤਾਵੈ
ਜੇਕਰ ਪਰਾਈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੰਭੋਗ ਕਰਕੇ ਹਿਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੇ,ਕਹੇ

ਬਿਟੁ ਕਾਨ ਨਾਕ ਖੰਡ ਡੰਡ ਨਗਰ ਨਿਕਾਰੀਐ।
ਲੁੱਚਾ,ਇਸਤਰੀ ਗਾਂਧੀ ਕੰਨ ਨੱਕ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਦੰਡ,ਸਜ਼ਾ ਸ਼ਹਿਰ ਕੱਢ ਦੇਈਗਾ

ਚੋਰੀ	ਬਟਵਾਰੀ	ਪਰਨਾਰੀ	ਕੈ	ਤ੍ਰਿਦੋਖ	ਮਮ
ਚੋਰੀ ਦਾ ਕਰਮ	ਠਗੀ,ਡਕੈਤੀ	ਪਰਾਈ ਇਸਤ੍ਰੀ	ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਤਿੰਨ ਰੋਗ	ਮੇਰੇ ਵਿਚ

ਨਰਕ	ਅਰਕਸੁਤ	ਡੰਡ	ਦੇਤ	ਹਾਰੀਐ॥੫੨੪॥
ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਪਿਛੋਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੁਕਰਮਾਂ ਦਾ ਫਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਸੂਰਜ ਦਾ ਪੱਤਰ	ਸਜ਼ਾ	ਦਿੰਦਾ ਹੋਇਆ	ਥੱਕ ਜਾਣਾ

ਜਾਤ	ਹੈ	ਜਗਤ	ਜੈਸੇ	ਤੀਰਥ	ਜਾਤ੍ਰਾ	ਨਮਿਤ
ਜਾਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਜਗਤ	ਜਿਵੇਂ	ਪਵਿੱਤਰ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ	ਯਾਤਰਾ	ਲਈ,ਵਾਸਤੇ

ਮਾਝ	ਹੀ	ਬਸਤ	ਬਗ	ਮਹਿਮਾ	ਨ	ਜਾਨੀ	ਹੈ।
ਵਿਚ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਵਸਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ	ਬਗਲਾ	ਵਡਿਆਈ	ਨਹੀਂ	ਜਾਣੀ,ਸਮਝੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੂਰਨ	ਪ੍ਰਗਾਸ	ਭਾਸਕਰਿ	ਜਗਮਗ	ਜੋਤ
ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਚਾਨਣ	ਸੂਰਜ	ਰੋਸ਼ਨ ਜਗਮਗਾਂਦਾ ਹੋਇਆ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼,ਚਾਨਣਾ

ਉਲੂ	ਅੰਧ	ਕੰਧ	ਬੁਰੀ	ਕਰਨੀ	ਕਮਾਨੀ	ਹੈ।
ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਾਗਣ ਵਾਲਾ ਪੰਛੀ	ਅੰਨ੍ਹਾ	ਦੀਵਾਰਾਂ	ਭੈੜੀ	ਭੈੜੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ	ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਬਸੰਤ	ਸਮੈ	ਸਫਲ	ਬਨਾਸਪਤੀ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ,ਪ੍ਰਕਾਰ	ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ	ਮੌਕਾ ਵੇਲਾ	ਕਾਮਯਾਬ	ਬ੍ਰਿਛ ਬੂਟੇ ਆਦਿ

ਨਿਹਫਲ	ਸੇਂਬਲ	ਬਡਾਈ	ਉਰ	ਆਨੀ	ਹੈ।
ਜਿਸਨੂੰ ਕੋਈ ਫਲ ਨਾ ਲਗੇ	ਸਿੰਬਲ ਦਾ ਦਰਖਤ ਹੰਕਾਰ		ਹਿਰਦਾ,ਮਨ	ਲਿਆਂਦੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮੋਹ	ਗੁਰ	ਸਾਗਰ	ਮੈ	ਚਾਖਿਓ	ਨਹੀ	ਪ੍ਰੇਮਰਸ
ਮੈਂ	ਸਾਗਰ ਸਮਾਨ ਗੁਰੂ	ਵਿਚ	ਚੱਖਿਆ		ਨਿਖੇਧ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਪਿਆਰ ਰਸ

ਤ੍ਰਿਖਾਵੰਤ	ਚਾਤ੍ਰਕਿ ਜੁਗਤ	ਬਕਬਾਨੀ	ਹੈ॥੫੨੫॥
ਪਿਆਸਾ,ਜਿਸਨੂੰ ਤ੍ਰੇਹ ਲੱਗੀ ਹੋਵੇ	ਬਬੀਹਾ ਤਰੀਕਾ,ਢੰਗ	ਵਿਅਰਥ ਰੌਲਾ ਪਉਣ ਦੀ ਆਦਤ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਗਜਰਾਜ	ਗਾਜਿ	ਮਾਰਤ	ਮਨੁਖ	ਸਿਰਿ
ਜਿਵੇਂ	ਵੱਡਾ ਹਾਥੀ	ਗਜ ਕੇ,ਚਿੰਘਾੜ ਕੇ	ਮਾਰਦੀ ਹੈ	ਇਨਸਾਨ,ਪੁਰਸ਼	ਸਿਰ,ਸੀਸ

ਡਾਰਤ	ਹੈ	ਛਾਰ	ਤਾਹਿ	ਕਹਤ	ਅਰੋਗ	ਜੀ।
ਪਾ ਲੈਂਦਾ,ਸਿੱਟ ਲੈਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਖਾਕ,ਮਿੱਟੀ	ਉਸ ਨੂੰ	ਕਹਿਣਾ	ਤੰਦਰੁਸਤ ਸਨਮਾਨ	ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਸੂਆ	ਜਿਉ	ਪਿੰਜਰ	ਮੈ	ਕਹਤ	ਬਨਾਇ	ਬਾਤੈ
ਤੋਤਾ	ਜਿਵੇਂ	ਪਿੰਜਰਾ	ਵਿਚ	ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ	ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੱਲਾਂ,ਬਾਤਾਂ

ਪੇਖ ਸੁਨ ਕਹੈ ਤਾਹਿ ਰਾਜਗ੍ਰਿਹਿ ਜੋਗ ਜੀ।
 ਵੇਖ ਕੇ ਸੁਣਨਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਮਹਲ ਯੋਗ, ਸਮਰਥ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਤੈਸੇ ਸੁਖ ਸੰਪਤਿ ਮਾਇਆ ਮਦੇਨ ਪਾਪ ਕਰੈ
 ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਨੰਦ, ਚੈਨ ਦੌਲਤ ਸੰਸਾਰਕ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਮਸਤ ਕੁਕਰਮ, ਗੁਨਾਹ ਕਰਦਾ ਹੈ
 ਵਿਸ਼ੇ ਆਦਿਕ

ਤਾਹਿ ਕਹੈ ਸੁਖੀਆ ਰਮਤ ਰਸ ਭੋਗ ਜੀ।
 ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਸੁੱਖ ਭੋਗਦਾ ਹੈ ਲਗਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੁਆਦ, ਮਜਾ ਦੁਨਿਆਵੀ ਸੁਖ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਆਨੰਦ ਸ਼ਬਦ

ਜਤੀ ਸਤੀ ਅਉ ਸੰਤੋਖੀ ਸਾਧਨ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੈ
 ਜਤ ਰੱਖਣ ਸਤ ਦਾ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਰਹਿਣ ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਵਾਲਾ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਬੁਰਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ
 ਵਾਲਾ ਧਾਰਨੀ ਵਾਲਾ

ਉਲਟੋਈ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਹੈ ਅਗਿਆਨ ਲੋਗ ਜੀ॥੫੨੬॥
 ਵਿਪਰੀਤ ਬੋਧ, ਸਮਝ ਵਿਚਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਅਵਿਵੇਕ ਲੋਕ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਸਵੈਯਾ

ਜਉ ਗਰਬੈ ਬਹੁ ਬੁੰਦ ਚਿਤੰਤਰਿ
 ਜੇਕਰ ਹੰਕਾਰ ਕਰੇ ਬਹੁਤ, ਜਿਆਦਾ ਤੁਪਕਾ ਚਿਤ ਵਿਚ, ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ

ਸਨਮੁਖ ਸਿੰਧ ਸੋਭ ਨਹੀ ਪਾਵੈ।
 ਸਾਹਮਣੇ, ਰੂਬਰੂ ਸਾਗਰ ਸਮੁੰਦਰ ਚੰਗਾ ਲਗਣਾ ਨਿਖੇਧ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ

ਜਉ ਬਹੁ ਉਡੈ ਖਗ ਧਾਰ ਮਹਾ ਬਲ
 ਜੇਕਰ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਉਡਣਾ ਪੰਛੀ ਧਾਰ ਕੇ, ਅਪਨਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਤਾਕਤ, ਸ਼ਕਤੀ

ਪੇਖ ਅਕਾਸ ਰਿਦੈ ਸੁਕਚਾਵੈ।
 ਵੇਖ ਕੇ ਅਸਮਾਨ, ਗਗਨ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਲੱਜਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ

ਜਿਉ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਿਲੋਕਤ
 ਜਿਵੇਂ ਅੰਡ ਆਕਾਰ ਭਵਨ ਕੋਸ਼ ਵਿਸ਼ਾਲ, ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਦੇਖਦਾ ਹੈ

ਗੂਲਰ ਜੰਤ ਉਡੰਤ ਲਜਾਵੈ।
 ਬੋਹੜ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਦਰਖਤ ਜੀਵ, ਜੰਤੂ ਉਡਦਾ ਹੋਇਆ ਸਰਮਸਾਰ ਹੁੰਦਾ

ਤੂੰ ਕਰਤਾ ਹਮ ਕੀਏ ਤਿਹਾਰੇ ਜੀ
 ਤੁਮ ਰਚਣ ਵਾਲਾ, ਭਾਵ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੈਂ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਤੁਹਾਡੇ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਤੋਪਹਿ ਬੋਲਨ ਕਿਉ ਬਨਿ ਆਵੈ॥੫੨੭॥
ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਸ,ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਬੋਲਣਾ,ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਕਿਵੇਂ ਚੰਗੀ ਲਗ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਤੋਸੇ ਨ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਨ ਮੋਸਰਿ
ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਮਾਲਕ ਭਾਵ ਪਰਮਾਤਮਾ ਬੇਸਹਾਰਾ,ਨਾਥ ਰਹਿਤ ਨਹੀਂ ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ

ਤੋਸੇ ਨ ਦਾਨੀ ਨ ਮੋਸੇ ਭਿਖਾਰੀ।
ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ ਭਿਖਿਆ ਮੰਗਣ ਵਾਲਾ

ਮੋਸੇ ਨ ਦੀਨ ਦਇਆਲੁ ਨ ਤੋਸਰਿ
ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਲਾਚਾਰ,ਬੇਬਸ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ,ਮਿਹਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਤੇਰੇ ਜਿਹਾ

ਮੋਸੇ ਅਗਿਆਨੁ ਨ ਤੋਸੇ ਬਿਚਾਰੀ।
ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ ਅਗਿਆਨੀ ਨਹੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗਾ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲਾ

ਮੋਸੇ ਨ ਪਤਤਿ ਨ ਪਾਵਨ ਤੋਸਰਿ
ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਪਾਪੀ,ਨੀਚ ਨਹੀਂ ਪਵਿੱਤਰ,ਪਾਕ ਤੇਰੇ ਜਿਹਾ

ਮੋਸੇ ਬਿਕਾਰੀ ਨ ਤੋਸੇ ਉਪਕਾਰੀ।
ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ ਬੁਰਾਏ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗਾ ਭਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਮੇਰੇ ਹੈ ਅਵਗੁਨ ਤੂ ਗੁਨ ਸਾਗਰ
ਮੇਰੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਦੇਸ਼,ਅੰਗੁਣ ਤੁਮ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ

ਜਾਤ ਰਸਾਤਲ ਓਟ ਤਿਹਾਰੀ॥੫੨੮॥
ਜਾਂਦਾ ਧਰਤੀ ਦਾ ਹੇਠਲਾ ਲੋਕ,ਪਾਤਾਲ ਲੋਕ ਆਸਰਾ,ਸਹਾਰਾ ਤੁਹਾਡੀ

ਕਵਿਤੁ

ਉਲਟਿ ਪਵਨ ਮਨ ਮੀਨ ਕੀ ਚਪਲ ਗਤਿ
ਸਾਹ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਉਲਟ ਦੇਣਾ ਚਿਤ,ਜੀਅ ਮੱਛੀ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਚੰਚਲ ਵਾਂਗ,ਸਮਾਨ

ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਪਾਰ ਅਗਮ ਨਿਵਾਸ ਹੈ।
ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਦਸ ਸੁਰਾਖ ਹਨ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰੇ ਵਸਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਦੋ ਨੇਤ੍ਰ,ਦੋ ਕੰਨ,ਦੋ ਨਾਸਿਕਾ,ਇਕ ਮੁਖ,ਇਕ ਮਲ ਦੁਆਰ,ਇਕ ਮੂਤਰ ਦੁਆਰ,ਦਸਵਾਂ ਦੁਆਰ ਮਸਤਕ ਦੇ ਅੰਦਰ

ਤਹ ਨ ਪਾਵਕ ਪਵਨ ਜਲ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਅਕਾਸ
ਉਸ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਅੱਗ ਪਉਣ,ਹਵਾ ਪਾਣੀ ਧਰਤੀ,ਭੂਮੀ ਅਸਮਾਨ,ਅੰਬਰ

ਨਾਹਿ ਸਸਿ ਸੂਰ ਉਤਪਤਿ ਨ ਬਿਨਾਸ ਹੈ।
ਨਹੀਂ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸੂਰਜ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ, ਉਤਪੰਨ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਮੌਤ, ਮਰਨ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਾਹਿ ਪਰਕਿਰਤਿ ਬਿਰਤਿ ਪਿੰਡ ਪ੍ਰਾਨ ਗਿਆਨ
ਨਹੀਂ ਮਾਇਆ, ਜੜ੍ਹ ਜਗਤ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸੁਰਤੀ, ਬਿਰਤੀ ਦੇਹ, ਸਰੀਰ ਸੁਆਸ, ਹਵਾ ਬੋਧ, ਸਮਝ

ਸਬਦੁ ਸੁਰਤਿ ਨਹਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਪ੍ਰਗਾਸ ਹੈ।
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ ਨਹੀਂ ਨਿਗਾਹ, ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਚਾਨਣ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸ੍ਵਾਮੀ ਨਾ ਸੇਵਕ ਉਨਮਾਨ ਅਨਹਦ ਪਰੈ
ਪਤੀ ਨਹੀਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਧਿਆਨ, ਵਿਚਾਰ ਆਹਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਧੁਨੀ ਦੂਰ, ਇਕ ਪਾਸੇ

ਨਿਰਾਲੰਬ ਸੁੰਨ ਮੈ ਨ ਬਿਸਮ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਹੈ॥੫੨੯॥
ਆਸਰਾ ਰਹਿਤ ਅਫਰ, ਨਿਰਵਿਕਲਪ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈਰਾਨੀ ਭਰੋਸਾ, ਯਕੀਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਅਹਿਨਿਸਿ ਮਦਿ ਰਹਤ ਭਾਂਜਨ ਬਿਖੈ
ਜਿਵੇਂ ਦਿਨ ਰਾਤ, ਲਗਾਤਾਰ ਸ਼ਰਾਬ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਬਰਤਨ ਵਿਚ

ਜਾਨਤ ਨ ਮਰਮੁ ਕਿਧਉ ਕਵਨ ਪ੍ਰਕਾਰੀ ਹੈ।
ਜਾਣਦਾ, ਸਮਝਦਾ ਨਹੀਂ ਭੇਤ, ਰਾਜ਼ ਜਾਂ, ਅਥਵਾ ਕਿਹੜਾ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਬੇਲੀ ਭਰਿ ਭਰਿ ਬਾਂਟਿ ਦੀਜੀਅਤ ਸਭਾ
ਜਿਵੇਂ ਕੌਲੀ, ਕਟੋਰੀ ਭਰ ਕੇ ਭਰ ਕੇ ਵੰਡਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਦੇਈਦੀ ਹੈ ਇਕੱਠ

ਪਾਵਤ ਨ ਭੇਦੁ ਕਛੁ ਬਿਧਿ ਨ ਬੀਚਾਰੀ ਹੈ।
ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਰਹੱਸ ਕੁਝ ਵਿਧੀ, ਢੰਗ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਦਿਨਪ੍ਰਤਿ ਮਦੁ ਬੇਚੁਤ ਕਲਾਲ ਬੈਠੋ
ਜਿਵੇਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸ਼ਰਾਬ ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਸ਼ਰਾਬ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਬੈਠਕੇ, ਬਹਿ ਕੇ

ਮਹਿਮਾ ਨ ਜਾਨਈ ਦਰਬ ਹਿਤਕਾਰੀ ਹੈ।
ਵਡਿਆਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਧਨ, ਦੌਲਤ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਗੁਰ ਸਬਦ ਕੇ ਲਿਖਿ ਪੜਿ ਗਾਵਤ ਹੈ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਵਾਕ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਪਾਠ ਕਰਦੇ ਹਨ ਗਾਂਉਂਦਾ ਹਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਿਰਲੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸੁ ਪਦੁ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ॥੫੩੦॥
ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਆਨੰਦਮਈ ਰਸ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤਿਨੁ ਤਿਨੁ ਮੇਲਿ ਜੈਸੇ ਛਾਨਿ ਛਾਈਅਤ ਪੁਨ
ਤ੍ਰਿਣ,ਤੀਲਾ ਤੀਲਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਕੇ ਜਿਵੇਂ ਛੰਨ,ਛੱਪਰੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਪ੍ਰੰਤੂ

ਅਗਨਿ ਪ੍ਰਗਾਸ ਤਾਸ ਭਸਮ ਕਰਤ ਹੈ।
ਅੱਗ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ,ਭਾਵ ਵਗਣਾ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਖ,ਖਾਕ ਕਰਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਿੰਧ ਕੇ ਕਨਾਰ ਬਾਲੂ ਗ੍ਰਿਹਿ ਬਾਲਕ ਰਚਤ ਜੈਸੇ
ਸਾਗਰ,ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ,ਦਾਂ,ਦੀ ਕੰਢਾ,ਕਿਨਾਰਾ ਰੇਤ ਘਰ ਬੱਚਾ ਉਸਾਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ

ਲਹਰਿ ਉਮਗਿ ਭਏ ਧੀਰ ਨ ਧਰਤ ਹੈ।
ਤਰੰਗ ਉਮੰਗ,ਉਤਸ਼ਾਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਧੀਰਜ ਭਾਵ ਸਥਿਰਤਾ ਨਹੀਂ ਰਖਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਬਨ ਬਿਖੈ ਮਿਲ ਬੈਠਤ ਅਨੇਕ ਮ੍ਰਿਗ
ਜਿਵੇਂ ਵਣ,ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਿਰਣ

ਏਕ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਗਾਜੇ ਰਹਿਓ ਨ ਪਰਤ ਹੈ।
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਮ੍ਰਿਗਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ,ਸ਼ੇਰ ਗਰਜਦਾ ਹੈ ਰਿਹਾ, ਨਹੀਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸਬਦੁ ਅਰੁ ਸੁਰਤਿ ਧਿਆਨ ਗਿਆਨ
ਨਜ਼ਰ ਦੀ ਟਿਕਟਿਕੀ ਲਗਾ ਕੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਸੋਝੀ,ਧਿਆਨ ਯੋਗ ਮੱਤ ਦੇ ਅੱਠਾਂ ਸਮਝ
ਧਿਆਨ ਜੋੜਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਅੰਗ

ਪ੍ਰਗਟੇ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਸਗਲ ਰਹਤ ਹੈ॥੫੩੧॥
ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆਂ ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ ਪਿਆਰ,ਪ੍ਰੀਤ ਸਭ,ਸਾਰੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚੰਦਨ ਕੀ ਬਾਰਿ ਜੈਸੇ ਦੀਜੀਅਤ ਬਬੂਰ ਦੁਮ
ਚੰਦਨ ਦੀ ਲਕੜੀ ਦਾਂ,ਦੀ,ਦੇ ਵਾੜ ਜਿਵੇਂ ਦੇਈਦੀ ਹੈ ਕਿੱਕਰ ਦਾ ਦਰਖਤ ਦਰਖਤ

ਕੰਚਨ ਸੰਪਟ ਮਧਿ ਕਾਦੁ ਗਹਿ ਰਾਖੀਐ।
ਸੋਨਾ ਕੁੱਜਾ,ਡੱਬਾ ਅੰਦਰ,ਵਿਚ ਕੰਚ,ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਪਕੜ ਕੇ ਰੱਖੀਏ,ਸਾਂਭੀਏ

ਜੈਸੇ ਹੰਸ ਪਾਸਿ ਬੈਠਿ ਬਾਇਸੁ ਗਰਬ ਕਰੈ
ਜਿਵੇਂ ਬਤਖ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਪੰਛੀ ਨਜਦੀਕ ਬੈਠ ਕੇ ਕਾਂ ਗਰਬ ਹੰਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਮ੍ਰਿਗ ਪਤਿ ਭਵਨੁ ਮੈ ਜੰਬਕ ਭਲਾਖੀਐ।
ਮਿਰਗਾਂ ਦਾ ਸਰਦਾਰ,ਰਾਜਾ ਘਰ,ਟਿਕਾਣਾ ਵਿਚ ਗਿੱਦੜ ਇੱਛਾ ਕਰੇ

ਜੈਸੇ ਗਰਧਬ ਗਜ ਪ੍ਰਤਿ ਉਪਹਾਸ ਕਰੈ
ਜਿਵੇਂ ਗਧਾ,ਖੋਤਾ ਰਾਖੀ ਨੂੰ ਮਖੌਲ,ਹਾਸਾ,ਮਜਾਕ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਚਕ੍ਰਵੈ ਕੋ ਚੋਰ ਡਾਂਡੇ ਦੂਧ ਮਦ ਮਾਖੀਐ।
ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਸਮਰਾਟ ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵੇ ਦੁੱਧ ਸ਼ਰਾਬ ਗੁੱਸਾ ਕਰੇ

ਸਾਧਨ ਦੁਰਾਇਕੈ ਅਸਾਧ ਅਪਰਾਧ ਕਰੈ
ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਛਿਪਾ ਕੇ, ਲੁਕਾ ਕੇ ਖੋਟੇ ਦਿਲ ਵਾਲਾ, ਮਾੜਾ ਪਾਪ, ਜੁਰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਉਲਟੀਐ ਚਾਲ ਕਲੀਕਾਲ ਭ੍ਰਮ ਭਾਖੀਐ॥੫੩੨॥
ਵਿਪਰੀਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਕਲਯੁਗ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਭਰਮ ਯੁਕਤ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਬਿਨੁ ਲੋਚਨ ਬਿਲੋਕੀਐ ਨ ਰੂਪ ਰੰਗਿ
ਜਿਵੇਂ ਬਿਨਾਂ ਅੱਖਾਂ, ਨੇਤਰ ਦੇਖ ਸਕਣਾ ਨਹੀਂ ਸੂਰਤ, ਸ਼ਕਲ ਵਰਣ

ਸ੍ਵਨ ਬਿਹੁੰਨ ਰਾਗ ਨਾਦ ਨ ਸੁਨੀਜੀਐ।
ਕੰਨ ਬਿਨਾਂ ਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣਨਾਂ

ਜੈਸੇ ਬਿਨੁ ਜਿਹਬਾ ਨ ਉਚਰੈ ਬਚਨ ਅਰ
ਜਿਵੇਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਭ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ, ਬੋਲਣਾ ਬਾਣੀ, ਬੋਲ ਅਤੇ

ਨਾਸਕਾ ਬਿਹੁੰਨ ਬਾਸ ਬਾਸਨਾ ਨ ਲੀਜੀਐ।
ਨੱਕ ਬਿਨਾਂ ਮਹਿਕ, ਵਾਸਨਾ ਸੁੰਘਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀਦੀ

ਜੈਸੇ ਬਿਨੁ ਕਰ ਕਰਿ ਸਕੈ ਨ ਕਿਰਤ ਕ੍ਰਮ
ਜਿਵੇਂ ਬਿਨਾਂ ਹਥ ਕਰਨਾ(ਕੰਮ ਆਦਿ) ਸਕਣਾ ਨਹੀਂ ਕੰਮ ਕੰਮ ਕਾਜ

ਚਰਨ ਬਿਹੁੰਨ ਭਉਨ ਗਉਨ ਕਤ ਕੀਜੀਐ।
ਪੈਰ ਬਿਨਾਂ ਟਿਕਾਣਾ, ਘਰ ਚਲਣਾ, ਫਿਰਨਾ, ਘੁੰਮਣਾ ਕਿਵੇਂ, ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰੀਏ

ਅਸਨ ਬਸਨ ਬਿਨੁ ਧੀਰਜੁ ਨ ਧਰੈ ਦੇਹ
ਭੋਜਨ ਬਸਤਰ, ਕਪੜੇ ਬਿਨਾਂ ਸੰਤੋਖ ਨਹੀਂ ਟਿਕਾਉਂਦੀ, ਰੱਖਦੀ ਸਰੀਰ

ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਸਬਦ ਨ ਪ੍ਰੇਮਰਸੁ ਪੀਜੀਐ॥੫੩੩॥
ਬਿਨਾਂ ਗੁਰਵਾਕ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪਿਆਰ ਰਸ ਪੀਵੀਦਾ ਹੈ, ਪੀਣ ਤੋਂ ਭਾਵ

ਜੈਸੇ ਫਲ ਸੈ ਬਿਰਖ ਬਿਰਖੁ ਸੈ ਹੋਤ ਫਲ
ਜਿਵੇਂ ਦਰਖਤਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਲਗਣ ਵਿਚੋਂ ਦਰਖਤ ਦਰਖਤ ਵਿਚੋਂ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਦਰਖਤਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਲਗਣ ਵਾਲਾ ਪਦਾਰਥ

ਅਤਿਭੁਤਿ ਗਤਿ ਕਛੁ ਕਹਨੁ ਨ ਆਵੈ ਜੀ।
ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗਿਆਨ, ਭੇਦ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ	ਬਾਸੁ	ਬਾਵਨ	ਮੈ	ਬਾਵਨ	ਹੈ	ਬਾਸੁ	ਬਿਖੈ
ਜਿਵੇਂ	ਸੁਗੰਧ, ਖੁਸ਼ਬੋ	ਚੰਦਨ ਦਾ ਬੂਟਾ	ਵਿਚ	ਚੰਦਨ ਦਾ ਬੂਟਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਸੁਗੰਧ	ਵਿਚ

ਬਿਸਮ	ਚਰਿਤ੍ਰ	ਕੋਊ	ਮਰਮੁ ਨ	ਪਾਵੈ	ਜੀ।
ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਅਚੰਭਿਤ	ਕੌਤਕ, ਲੀਲਾ	ਕੋਈ	ਭੇਤ, ਰਾਜਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ
ਕਰਨ ਵਾਲੀ					

ਕਾਸਟਿ	ਮੈ	ਅਗਨਿ ਅਗਨਿ	ਮੈ	ਕਾਸਟਿ	ਹੈ
ਲਕੜ	ਵਿਚ	ਅੱਗ ਅੱਗ	ਵਿਚ	ਲਕੜ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਤਿ	ਅਸਚਰਜ	ਹੈ	ਕਉਤਕ	ਕਹਾਵੈ	ਜੀ।
ਬਹੁਤ	ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ, ਅਜੀਬ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਚਮਤਕਾਰ	ਕਹਾਉਂਦੀ ਹੈ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਸਤਿਗੁਰ	ਮੈ	ਸਬਦ	ਸਬਦ	ਮੈ	ਸਤਿਗੁਰ	ਹੈ
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਵਿਚ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਵਿਚ	ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਿਰਗੁਨ	ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ	ਸਮਝਾਵੈ	ਜੀ॥੫੩੪॥
ਰਜੇ, ਤਮੋ, ਸਤੋ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ	ਸਮਝ ਸਿਮਰਨ, ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਸਮਝਾਇਆ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ	ਤਿਲਿ	ਬਾਸੁ	ਬਾਸੁ	ਲੀਜੀਅਤਿ	ਕੁਸਮ	ਸੈ
ਜਿਵੇਂ	ਤਿਲ ਦੇ ਬੀਜ	ਸੁਗੰਧ, ਖੁਸ਼ਬੋ	ਸੁਗੰਧ	ਹਾਸਲ ਕਰੀਦੀ ਹੈ	ਫੁੱਲ	ਨਾਲ

ਤਾਂਤੇ	ਹੋਤ	ਹੈ	ਫੁਲੇਲਿ	ਜਤਨ ਕੈ	ਜਾਨੀਐ।
ਉਸ ਤੋਂ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਸੁਗੰਧੀ ਵਾਲਾ ਤੇਲ	ਤਰੀਕਾ ਕਰਕੇ	ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਅਉਟਾਇ	ਦੂਧ	ਜਾਵਨ	ਜਮਾਇ	ਮਥਿ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ	ਉਬਾਲਣਾ	ਦੁੱਧ	ਦੁੱਧ ਜਮਾਉਣ ਦੀ ਲਾਗ	ਜਮਾ ਕੇ	ਰਿੜਕ ਕੇ

ਸੰਜਮੁ	ਸਹਤਿ	ਘ੍ਰਿਤਿ	ਪ੍ਰਗਟਿ	ਕੈ	ਮਾਨੀਐ।
ਸੰਕੋਚ	ਨਾਲ	ਘਿਉ	ਉਤਪੰਨ, ਪੈਦਾ	ਕਰਕੇ	ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ

ਜੈਸੇ	ਕੁਆ	ਖੇਦ	ਕੈ	ਬਸੁਧਾ	ਧਸਾਇ	ਕੌਰੀ
ਜਿਵੇਂ	ਖੂਹ	ਪੁੱਟ ਕੇ	ਕਰਕੇ	ਧਰਤੀ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ	ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਜਮੀਨ ਵਿਚ ਧੱਕ ਕੇ ਉਤਾਰਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਖੂਹ ਦਾ ਮਹਿਲ ਜੋ ਚੱਕ ਤੇ ਉਸਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ

ਲਾਜੁ	ਕੈ	ਬਹਾਇ	ਡੋਲਿ	ਕਾਵਿ	ਜਲੁ	ਆਨੀਐ।
ਲੱਜ	ਕਰਕੇ	ਲਮਕਾਉਣ ਨਾਲ	ਖੂਹ ਵਿਚੋਂ ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਵਾਲਾ ਬਰਤਨ	ਕੱਢ ਕੇ ਪਾਣੀ		ਲਿਆਂਦੀ

ਗੁਰ	ਉਪਦੇਸ	ਤੈਸੇ	ਭਾਵਨੀ	ਭਗਤਿ	ਭਾਇ
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ	ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਸ਼ਰਧਾ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ	ਭਗਤੀ	ਭਾਵਨਾ ਖਿਆਲ

ਘਟਿ	ਘਟਿ	ਪੂਰਨ	ਬ੍ਰਹਮ	ਪਹਿਚਾਨੀਐ॥੫੩੫॥
ਸਰੀਰ,ਦੇਹ	ਸਰੀਰ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਪਹਿਚਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਸਰਿਤਾ	ਜਲੁ	ਕਾਸਟਹਿ	ਨ	ਬੋਰਤ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ,ਪ੍ਰਕਾਰ	ਨਦੀ	ਪਾਣੀ	ਲਕੜ ਨੂੰ	ਨਹੀਂ	ਡੋਬਦਾ,ਬੋਰਦਾ

ਕਰਤ	ਚਿਤ	ਲਾਜ	ਅਪਨੋਈ	ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਿਓ	ਹੈ।
ਕਰਦਾ ਹੈ	ਹਿਰਦਾ,ਮਨ	ਲੱਜਾ,ਸ਼ਰਮ	ਆਪਣਾ	ਪਾਲਿਆ ਹੋਇਆ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਕਰਤ	ਸੂਤ	ਅਨਿਕ	ਇਆਨਪਨ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ,ਪ੍ਰਕਾਰ	ਕਰਦਾ ਹੈ	ਪੁੱਤਰ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਣਜਾਣਪੁਣੇ ਵਾਲੇ ਕੰਮ

ਤਉ	ਨ	ਜਨਨੀ	ਅਵਗੁਨ	ਉਰਧਾਰਿਓ	ਹੈ।
ਤਰ੍ਹਾਂ,ਪ੍ਰਕਾਰ	ਨਹੀਂ	ਮਾਤਾ,ਮਾਂ	ਦੋਸ਼,ਅੰਗੁਣ	ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਵਸਾਉਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਸਰੰਨ	ਸੂਰ	ਪੂਰਨ	ਪਰਤਗਿਆ	ਰਾਖੇ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ,ਪ੍ਰਕਾਰ	ਓਟ	ਸੂਰਬੀਰ,ਯੋਧਾ	ਸੰਪੂਰਨ	ਵਾਅਦਾ,ਦ੍ਰਿੜ ਸੰਕਲਪ	ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ

ਲਖ	ਅਪਰਾਧ	ਕੀਏ	ਮਾਰਿ	ਨ	ਬਿਡਾਰਿਓ	ਹੈ।
ਸੌ ਹਜ਼ਾਰ	ਪਾਪ,ਜੁਰਮ	ਕੀਤਾ ਹੈ	ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਕੇ	ਨਹੀਂ	ਨਸ਼ਟ ਕਰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	ਹੀ	ਪਰਮ ਗੁਰ	ਪਾਰਸ	ਪਰਸ	ਗਤਿ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਸਰਵੋਤਮ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਪਾਰਸ ਪੱਥਰ	ਛੂਹਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਵਾਂਗ,ਸਮਾਨ

ਸਿਖਨ	ਕੋ	ਕਿਰਤ	ਕਰਮੁ	ਕਛੂ	ਨ	ਬੀਚਾਰਿਓ	ਹੈ॥੫੩੬॥
ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ	ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਮਿਹਨਤ	ਕੰਮ	ਕੁਝ	ਨਹੀਂ	ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਜਲ	ਧੋਏ	ਬਿਨੁ	ਅੰਬਰ	ਮਲੀਨ	ਹੋਤ
ਜਿਵੇਂ	ਪਾਣੀ	ਧੋਣਾ	ਬਿਨਾਂ	ਕਪੜਾ,ਬਸਤਰ	ਮੈਲਾ,ਗੰਦਾ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਬਿਨੁ	ਤੇਲ	ਮੇਲੇ	ਜੈਸੇ	ਕੇਸ	ਹੂੰ	ਭਇਆਨ	ਹੈ।
ਬਿਨਾਂ	ਬਨਾਸਪਤੀ ਆਦਿ ਦੇ	ਲੇਪ ਕੀਤਿਆਂ	ਜਿਵੇਂ	ਸਿਰ ਦੇ	ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲ	ਡਰਾਉਣੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਬਿਨੁ	ਮਾਂਜੇ	ਦਰਪਨ	ਜੋਤਿ	ਹੀਨ	ਹੋਤ
ਜਿਵੇਂ	ਬਿਨਾਂ	ਸਾਫ ਕੀਤਿਆਂ	ਸ਼ੀਸ਼ਾ	ਚਮਕ	ਦੇ ਬਿਨਾਂ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਬਰਖਾ	ਬਿਹੁੰਨ	ਜੈਸੇ	ਖੇਤ	ਮੈ	ਨ	ਧਾਨ	ਹੈ।
ਬਾਰਸ਼,ਮੀਂਹ	ਬਿਨਾਂ	ਜਿਵੇਂ	ਪੈਲੀ	ਵਿਚ	ਨਹੀਂ	ਅਨਾਜ,ਅੰਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਬਿਨੁ	ਦੀਪਕੁ	ਭਵਨ	ਅੰਧਕਾਰ	ਹੋਤ
ਜਿਵੇਂ	ਬਿਨਾਂ	ਦੀਵਾ	ਘਰ, ਟਿਕਾਣਾ	ਹਨੇਰਾ, ਅੰਧੇਰਾ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਲੋਨੇ	ਘ੍ਰਿਤਿ	ਬਿਨੁ	ਜੈਸੇ	ਭੋਜਨ	ਸਮਾਨ	ਹੈ।
ਲੂਣ, ਨਮਕ	ਘਿਉ	ਬਿਨਾਂ	ਜਿਵੇਂ	ਖਾਣ ਸਮੱਗਰੀ	ਬਰਾਬਰ, ਵਰਗਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	ਬਿਨੁ	ਸਾਧ	ਸੰਗਤਿ	ਜਨਮ	ਮਰਨ	ਦੁਖ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਬਿਨਾਂ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ	ਇਕੱਤਰਤਾ	ਪੈਦਾਇਸ਼	ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣੀ	ਪੀੜਾ, ਦਰਦ

ਮਿਟਤ	ਨ	ਭੈ	ਭਰਮ	ਬਿਨੁ	ਗੁਰ	ਗਿਆਨ	ਹੈ॥੫੩੭॥
ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੀ	ਨਹੀਂ	ਡਰ	ਵਹਿਮ, ਸੰਸਾ	ਬਿਨਾਂ	ਗੁਰੂ ਦਾ	ਗਿਆਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਮਾਂਝ	ਬੈਠੇ	ਬਿਨੁ	ਬੋਹਿਥਾ ਨ	ਪਾਰ	ਪਰੇ
ਜਿਵੇਂ	ਕਿਸ਼ਤੀ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਾ	ਬੈਠਣ ਤੋਂ	ਬਿਨਾਂ	ਜਹਾਜ਼ ਨਹੀਂ	ਦੂਸਰੇ ਕੰਢੇ	ਪੁੱਜ ਸਕਦਾ

ਪਾਰਸ	ਪਰਸੈ	ਬਿਨੁ	ਧਾਤ	ਨ	ਕਨਿਕ	ਹੈ।
ਪਾਰਸ ਪੱਥਰ	ਸ਼ਪਰਸ਼ ਕੀਤੇ	ਬਿਨਾਂ	ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ	ਨਹੀਂ	ਸੋਨਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਬਿਨੁ	ਗੰਗਾ	ਨ	ਪਾਵਨ	ਆਨ	ਜਲੁ	ਹੈ
ਜਿਵੇਂ	ਬਿਨਾਂ	ਗੰਗਾ ਨਦੀ	ਨਹੀਂ	ਪਵਿੱਤਰ	ਦੂਸਰਾ	ਪਾਣੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਾਰ	ਨ	ਭਤਾਰਿ	ਬਿਨੁ	ਸੂਤ	ਨ	ਅਨਿਕ	ਹੈ।
ਪਤਨੀ, ਵਹੁਟੀ	ਨਹੀਂ	ਪਤੀ	ਬਿਨਾਂ	ਪੁੱਤਰ	ਨਹੀਂ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਬਿਨੁ	ਬੀਜ	ਬੋਏ	ਨਿਪਜੈ	ਨ	ਧਾਨੁ	ਧਾਰਾ
ਜਿਵੇਂ	ਬਿਨਾਂ	ਉਹ ਦਾਣੇ ਜਿਸਤੋਂ ਪੇੜ ਪੌਦਿਆਂ ਦਾ ਅੰਕੁਰ ਉੱਗਦਾ ਹੈ	ਬੀਜਿਆਂ ਉੱਗਦਾ ਹੈ		ਨਹੀਂ	ਅਨਾਜ	ਸਮੂਹ

ਸੀਪ	ਸ੍ਰਾਂਤਬੁੰਦ	ਬਿਨੁ	ਮੁਕਤਾ ਨ	ਮਾਨਕ	ਹੈ।
ਸੰਖ	ਪਰਾਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ੨੭ ਨਛੱਤਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ੧੫ਵੇਂ ਸ਼ੁਭ ਨਛੱਤਰ ਵਿਚ ਵਰ੍ਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਬੂੰਦਾਂ	ਬਿਨਾਂ	ਮੋਤੀ ਨਹੀਂ	ਗੁਲਾਬੀ ਰੰਗ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਰਤਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	ਗੁਰ	ਚਰਨ	ਸਰਨਿ	ਗੁਰ	ਭੇਟੇ	ਬਿਨੁ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੁਰੂ ਦੇ	ਚਰਨ	ਓਟ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਮਿਲਣ ਤੋਂ	ਬਿਨਾਂ

ਜਨਮ	ਮਰਨ	ਮੇਟਿ	ਜਨ	ਨ	ਜਨ	ਕਹੈ॥੫੩੮॥
ਪੈਦਾਇਸ਼	ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣੀ	ਨਾਸ਼ ਹੁੰਦਾ	ਪੁਰਸ਼, ਵਿਅਕਤੀ	ਨਹੀਂ	ਪੁਰਸ਼	ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਕਹੈ	ਮੰਜਾਰ	ਕਰਉ	ਨ	ਅਹਾਰ	ਮਾਸ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ	ਬਿੱਲਾ	ਕਰਾਂਗਾਂ	ਨਹੀਂ	ਭੋਜਨ	ਮੀਟ

ਮੂਸਾ ਦੇਖਿ ਪਾਛੈ ਦਉਰੇ ਧੀਰ ਨ ਧਰਤ ਹੈ।
 ਚੂਹਾ ਦੇਖ ਕੇ ਪਿਛੇ ਪਿਛੇ ਦੌੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਸੰਤੋਖ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਕਉਆ ਰੀਸ ਕੈ ਮਰਾਲ ਸਭਾ ਜਾਇ ਬੈਠੇ
 ਜਿਵੇਂ ਕਾਂ ਬਰਾਬਰੀ, ਨਕਲ ਕਰਕੇ ਹੰਸ ਇਕੱਠ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਏ

ਛਾਡਿ ਮੁਕਤਾਹਲ ਦੁਰਗੰਧ ਸਿਮਰਤ ਹੈ।
 ਛੱਡ ਕੇ ਮੋਤੀ ਬਦਬੂ ਵਾਲਾ, ਗੰਦਗੀ ਸਿਮਰ ਕੇ, ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਮੋਨਿ ਗਹਿ ਸਿਆਰ ਕਰਤ ਅਨੇਕ ਜਤਨ
 ਜਿਵੇਂ ਚੁਪ, ਖਾਮੋਸ਼ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਗਿੱਦੜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਯਤਨ, ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਸੁਨਤ ਸਿਆਰ ਭਾਖਿਆ ਰਹਿਓ ਨ ਪਰਤ ਹੈ।
 ਸੁਣ ਕੇ ਗਿੱਦੜ ਭਾਸ਼ਾ, ਬੋਲੀ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਪੈਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਪਰ ਤਨ ਪਰ ਧਨ ਦੂਖਨਾ ਤ੍ਰਿਦੋਖ ਮਨ
 ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਾਏ ਸਰੀਰ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਦੌਲਤ ਨਿੰਦਿਆ ਤਿੰਨ ਰੋਗ ਚਿਤ, ਜੀਅ

ਕਹਤ ਕੈ ਛਾਡਿਓ ਚਾਹੈ ਟੇਵ ਨ ਟਰਤ ਹੈ॥੫੩੯॥
 ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਕਰਕੇ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਟਲਦੇ, ਹਟਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਪੁਰਾਨ ਕੋਟਾਨਿ ਬਖਾਨ ਬਹੁ
 ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤੀ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਮੁਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਹੇੜਾਂ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ
 ਰਚੇ ਹਿੰਦੂ ਮੱਤ ਦੇ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤਰ ਗ੍ਰੰਥ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ

ਭਾਗਵਤ ਬੇਦ ਬਿਆਕਰਨ ਗੀਤਾ।
 ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਆਕਰਣ ਸ਼ਾਸਤਰ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ
 ਗ੍ਰੰਥ ਵੈਸ਼ਨਵ ਪੁਰਾਣ ਪੁਰਾਣੇ ਗ੍ਰੰਥ

ਸੇਸ ਮਰਜੇਸ ਅਖਲੇਸ ਸੁਰ ਮਹੇਸ ਮੁਨ
 ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਪਰਾਣ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਤ ਦਾ ਈਸ਼ਵਰ, ਸ਼ਭ ਦਾ ਸਵਾਮੀ ਦੇਵਤਾ ਸ਼ਿਵ, ਮਹਾਂਦੇਵ ਰਿਖੀ, ਸੰਤ
 ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ ਨੂੰ ਭਾਵ ਧਰਮ ਰਾਜ ਪਰਮਾਤਮਾ

ਜਗਤੁ ਅਰ ਭਗਤਿ ਸੁਰ ਨਰ ਅਤੀਤਾ।
 ਸੰਸਾਰ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਦੇਵਤਾ ਮਨੁੱਖ, ਪੁਰਸ਼ ਨਿਰਲੇਪ

ਗਿਆਨ ਅਰ ਧਿਆਨ ਉਨਮਾਨ ਉਨਮਨ ਉਕਤਿ
 ਬੋਧ, ਸਮਝ ਅਤੇ ਸਿਮਰਨ, ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਧਿਆਨ, ਵਿਚਾਰ ਵਿਆਕੁਲ, ਬੇਚੈਨ ਦਲੀਲ

ਰਾਗ	ਨਾਦਿ	ਦਿਜ	ਸੁਰਮਤਿ	ਨੀਤਾ।	
ਗਾਉਣ ਦਾ	ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ	ਵਿਦਵਾਨ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ	ਦੇਵਤਿਆਂ ਵਾਲੀ ਮਤ	ਨੀਤੀਵਾਨ, ਨੀਤੀ ਕੁਸ਼ਲ	
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ					
ਅਰਧ ਲਗ	ਮਾਤ੍ਰ	ਗੁਰਸਬਦ	ਅਖਰ	ਮੇਕ	
ਅੱਧਾ	ਲਿਖਣ ਵੇਲੇ ਵਿਅੰਜਨਾਂ ਨੂੰ	ਸਵਰਾਂ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ	ਗੁਰਵਾਕ	ਲਿਪੀ ਚਿੰਨ੍ਹ	
	ਲਗਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲਗਾਂ	ਮਾਤਰਾਂ			
ਅਗਮ	ਅਤਿ ਅਗਮ	ਅਗਾਧਿ		ਮੀਤਾ॥੫੪੦॥	
ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰੇ	ਬਹੁਤ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰੇ	ਜਿਸਦਾ ਥਹੁ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ		ਹੇ ਮਿੱਤਰ	
ਦਰਸਨੁ	ਦੇਖਿਓ	ਦੇਖਿਓ	ਸਕਲ	ਸੰਸਾਰੁ	ਕਹੈ
ਦੀਦਾਰ, ਵੇਖਣਾ	ਦੇਖਿਆ ਹੈ	ਦੇਖਿਆ ਹੈ	ਸਭ, ਸਾਰੇ	ਦੁਨੀਆਂ	ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਕਵਨ	ਦ੍ਰਿਸਟਿ	ਸਉ	ਮਨ	ਦਰਸ	ਸਮਾਈਐ।
ਕਿਹੜੀ	ਨਿਗਾਹ, ਨਜ਼ਰ	ਨਾਲ	ਚਿਤ, ਜੀਅ	ਦਰਸ਼ਨ, ਝਲਕ	ਇਕਮਿਕ ਹੋ ਜਾਈਏ
ਗੁਰ	ਉਪਦੇਸ	ਸੁਨਿਓ	ਸੁਨਿਓ	ਸਭ ਕੋਊ	ਕਹੈ
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ	ਸਰਵਣ ਕੀਤਾ	ਸਰਵਣ ਕੀਤਾ	ਸਾਰੇ ਕੋਈ	ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਕਵਨ	ਸੁਰਤਿ	ਸੁਨਿ	ਅਨਤ	ਨ	ਧਾਈਐ।
ਕਿਹੜਾ	ਆਵਾਜ, ਧੁਨੀ	ਸੁਣਨਾ	ਹੋਰ ਦੂਜੀ ਜਗ੍ਹਾ	ਨਹੀਂ	ਧਾਉਂਦਾ, ਜਾਂਦਾ
ਜੈ ਜੈਕਾਰ	ਜਪਤ	ਜਗਤ	ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ	ਜੀਹ	
ਜਿੱਤ ਅਥਵਾ ਫਤਿਹ ਦੀ ਧੁਨੀ	ਜਪਦੇ ਹਨ	ਸੰਸਾਰ, ਵਿਸ਼ਵ	ਗੁਰੂ ਦੀ ਬੀਜ ਰੂਪ	ਜੀਭ	
			ਆਤਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ		
ਕਵਨ ਜੁਗਤ	ਜੋਤੀ	ਜੋਤਿ	ਲਿਵ ਲਾਈਐ।		
ਕਿਹੜਾ ਤਰੀਕਾ, ਢੰਗ	ਆਤਮ ਜੋਤ	ਅਧਿਆਤਮਕ ਗਿਆਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ	ਧਿਆਨ ਲਗਾਈਏ		
ਦ੍ਰਿਸਟਿ	ਸੁਰਤਿ	ਗਿਆਨ	ਧਿਆਨ	ਸਰਬੰਗ	ਹੀਨ
ਅੰਦਰਲੀ ਨਜ਼ਰ	ਸੋਝੀ, ਧਿਆਨ	ਪਰਮਾਤਮ ਗਿਆਨ	ਸਿਮਰਨ	ਸਭ ਅੰਗ	ਦੇ ਬਿਨਾਂ
ਪਤਤ ਪਾਵਨ	ਗੁਰ	ਮੂੜ	ਸਮਝਾਈਐ॥੫੪੧॥		
ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਮੂਰਖ, ਬੇਸਮਝ	ਬੋਧ ਕਰਾਉਣਾ		
ਜੈਸੇ ਖਾਂਡ ਖਾਂਡ ਕਹੈ	ਮੁਖਿ ਨਹੀ	ਮੀਠਾ ਹੋਇ			
ਜਿਵੇਂ ਚੀਨੀ ਚੀਨੀ	ਕਹਿਣ ਨਾਲ	ਮੂੰਹ	ਨਿਖੇਧ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਮੀਠਾਸ ਵਾਲਾ	ਹੋਣਾ
ਜਬ ਲਗ	ਜੀਭ ਸ੍ਵਾਦ	ਖਾਂਡ ਨਹੀਂ	ਖਾਈਐ।		
ਜਦੋਂ ਤਕ, ਤਾਈਂ	ਰਸਨਾ ਸੁਆਦ	ਚੀਨੀ	ਨਿਖੇਧ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਖਾਵੀਏ, ਛੱਕੀਏ	

ਜੈਸੇ	ਰਾਤ	ਅੰਧੇਰੀ	ਮੈਂ	ਦੀਪਕ	ਦੀਪਕ	ਕਹੈ
ਜਿਵੇਂ	ਰੈਣ, ਨਿਸ਼ਾ	ਅੰਧਕਾਰ ਭਰੀ, ਹਨੇਰੀ	ਵਿਚ	ਦੀਵਾ	ਦੀਵਾ	ਕਹਿਣ ਨਾਲ

ਤਿਮਰ	ਨ	ਜਾਈ	ਜਬ	ਲਗ	ਨ	ਜਰਾਈਐ।
ਹਨੇਰਾ, ਅੰਧਕਾਰ	ਨਹੀਂ	ਜਾਂਦਾ	ਜਦੋਂ	ਤਕ, ਤਾਈਂ	ਨਹੀਂ	ਬਾਲੀਏ, ਜਗਾਈਏ

ਜੈਸੇ	ਗਿਆਨ	ਗਿਆਨ	ਕਹੈ	ਗਿਆਨ	ਹੂੰ	ਨ	ਹੋਤ	ਕਛ
ਜਿਵੇਂ	ਪਰਮਾਤਮ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਕਹਿਣ ਨਾਲ	ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਹੀਂ	ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਧੁਨ	ਨਹੀਂ	ਹੋਵਤ	ਦਾਕੁਲ ਸੰਖੇਪ

ਜਬ	ਲਗ	ਗੁਰ	ਗਿਆਨ	ਅੰਤਰਿ	ਨ	ਪਾਈਐ।
ਜਦੋਂ	ਤਕ, ਤਾਈਂ	ਗੁਰੂ ਦਾ	ਗਿਆਨ	ਚਿਤ ਵਿਚ	ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ

ਤੈਸੇ	ਗੁਰ	ਕਹੈ	ਗੁਰ	ਧਿਆਨ	ਹੂ	ਨ	ਪਾਵਤ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਕਹਿਣ ਨਾਲ	ਗੁਰ ਚਿੰਤਨ		ਵੀ	ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀਦਾ

ਤਬ	ਲਗ	ਗੁਰ	ਦਰਸ	ਜਾਇ	ਨ	ਸਮਾਈਐ॥੫੪੨॥
ਜਦੋਂ	ਤਕ, ਤਾਈਂ	ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ	ਪਹੁੰਚ ਕੇ		ਨਹੀਂ	ਇਕਮਿਕ ਹੋ ਜਾਈਏ

ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ	ਪੁਰਾਨ	ਬੇਦ
ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤੀ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਮੁਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰਚੇ ਹਿੰਦੂ ਮੱਤ ਦੇ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤਰ ਗ੍ਰੰਥ	ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ	ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਰਾਣੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ

ਸਾਸਤ੍ਰ	ਬਿਰੰਚ	ਬਿਆਸ
ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵੇਦ, ਪੁਰਾਣ	ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਰਚਣ ਵਾਲਾ ਦੇਵਤਾ	ਬਿਆਸ ਰਿਸ਼ੀ ਪਰਾਸਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ

ਨੇਤ	ਨੇਤ	ਨੇਤ	ਸੁਕ	ਸੇਖ	ਜਸੁ	ਗਾਇਓ ਹੈ।
ਇਹ ਨਹੀਂ	ਇਹ ਨਹੀਂ	ਇਹ ਨਹੀਂ	ਰਿਸ਼ੀ ਬਿਆਸ ਦਾ ਸਪੁੱਤਰ	ਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਗ	ਵਡਿਆਈ	ਗਾਇਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਿਉ	ਸਨਕਾਦਿ	ਨਾਰਦਾਇਕ	ਰਖੀਸੁਰਾਦਿ
ਸ਼ਿਵਜੀ, ਮਹਾਂਦੇਵ	ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨਕ ਆਦਿਕ	ਨਾਰਦ ਆਦਿਕ	ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਰਿਸ਼ੀ ਆਦਿਕ

ਸੁਰ	ਨਰ	ਨਾਥ	ਜੋਗ
ਦੇਵਤਾ	ਮਨੁੱਖ	ਨਾਥਪੱਥੀ ਕੰਨਫਟੇ ਜੋਗੀ	ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋ ਅਭਿਆਸ

ਧਿਆਨ	ਮੈਂ	ਨ	ਆਇਓ	ਹੈ।
ਯੋਗ ਮੱਤ ਦੇ ਅੱਠਾਂ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਅੰਗ	ਵਿਚ	ਨਹੀਂ	ਆਉਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗਿਰ	ਤਰ	ਤੀਰਥ	ਗਵਨ	ਪੁੰਨ	ਦਾਨ	ਬੂਤ
ਪਹਾੜ	ਦਰਖਤ	ਪਵਿੱਤਰ	ਯਾਤਰਾ	ਸੁਭ ਕਰਮ	ਪੁੰਨ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ	ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮੌਕੇ ਪੁੰਨ
		ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ			ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਵਸਤੂ	ਕਰਮ ਲਈ ਕੁਝ ਨਾ ਖਾਣ ਤੋਂ ਭਾਵ

ਹੋਮ	ਜਗ	ਭੋਗ	ਨਈਬੇਦ	ਕੈ	ਨ	ਪਾਇਓ	ਹੈ।
ਹਵਨ	ਯੱਗ	ਦੇਵਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣ ਵਾਲੇ	ਪੂਜਾ ਭੋਂਟ	ਕਰਕੇ	ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
		ਪਦਾਰਥ ਭੋਂਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਭਾਵ					

ਅਸ	ਵਡਭਾਗਿ	ਮਾਇਆ	ਮਧਿ	ਗੁਰਸਿਖਨ	ਕਉ
ਅਜਿਹਾ, ਐਸਾ	ਵੱਡੇ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ	ਮਾਇਆਮਈ ਸੰਸਾਰ	ਅੰਦਰ	ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ	ਨੂੰ

ਪੂਰਨ	ਬ੍ਰਹਮ	ਗੁਰ	ਰੂਪ	ਹੁਇ	ਦਿਖਾਇਓ	ਹੈ॥੫੪੩॥
ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸਮਾਨ, ਜਿਹਾ	ਹੋਵੇ	ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਾਹਰ	ਕੀ	ਅਗਨਿ	ਬੂਝਤ	ਜਲ	ਸਰਤਾ	ਕੈ
ਅੰਦਰ ਤੋਂ ਉਲਟ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਅੱਗ	ਬਲਣੋਂ ਹਟਦੀ ਹੈ	ਪਾਣੀ	ਨਦੀ	ਕਰਕੇ

ਨਾਉ	ਮੈ	ਜਉ	ਅਗਨਿ ਲਾਗੈ	ਕੈਸੇ	ਕੈ	ਬੁਝਾਈਐ।
ਬੇੜੀ, ਕਿਸ਼ਤੀ	ਵਿਚ	ਜੇਕਰ	ਅੱਗ ਲਗ ਜਾਏ	ਕਿਵੇਂ	ਦੁਆਰਾ	ਬਲਣੋਂ ਹਟਾਈਏ

ਬਾਹਰ	ਸੈ	ਭਾਗਿ	ਓਟ	ਲੀਜੀਅਤ	ਕੋਟ	ਗੜ
ਅੰਦਰ ਤੋਂ ਉਲਟ	ਨਾਲੋਂ	ਭੱਜ ਕੇ	ਸ਼ਰਨ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀਦੀ ਹੈ	ਕਿਲ੍ਹਾ ਸੁਰਖਿਆ	ਕਿਲ੍ਹਾ
					ਲਈ ਬਣਾਈ ਉੱਚੀ ਕੰਧਾਂ ਦੀ ਇਮਾਰਤ	

ਗੜ	ਮੈ	ਜਉ	ਲੂਟਿ	ਲੀਜੈ	ਕਹੋ	ਕਤ	ਜਾਈਐ।
ਕਿਲ੍ਹਾ, ਕੋਟ	ਵਿਚ	ਜੇਕਰ	ਲੁੱਟ, ਭਾਵ ਮਾਰ ਧਾਂਤ	ਲਵੇ	ਦਸੋ	ਕਿੱਥੇ	ਜਾਵੀਏ

ਚੋਰਨ	ਕੈ	ਤ੍ਰਾਸ	ਜਾਇ	ਸਰਨਿ	ਗਹੈ	ਨਰਿੰਦ
ਚੋਰਾਂ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਭੈ, ਡਰ	ਪਹੁੰਚ ਕੇ	ਓਟ	ਲਈਦੀ ਹੈ	ਰਾਜਾ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ

ਮਾਰੈ	ਮਹੀਪਤਿ	ਜੀਉ	ਕੈਸੇ	ਕੈ	ਬਚਾਈਐ।
ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਦੇਏ	ਰਾਜਾ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ	ਜਿੰਦਗੀ, ਜੀਵਨ	ਕਿਵੇਂ	ਕਰਕੇ	ਰੱਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

ਮਾਇਆ	ਡਰ	ਡਰਪਤ	ਹਾਰ	ਗੁਰਦੁਅਰੈ	ਜਾਵੈ
ਸੰਸਾਰਕ ਧਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ	ਭੈ, ਖੌਫ	ਡਰਦਿਆਂ	ਥਕਾਵਟ	ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ	ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮੋਹ					

ਤਹਾ	ਜਉ	ਮਾਇਆ	ਬਿਆਪੈ	ਕਹਾ	ਠਹਰਾਈਐ॥੫੪੪॥
ਉਥੇ, ਉਸ ਥਾਂ	ਜੇਕਰ	ਸੰਸਾਰਕ ਧਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ	ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇ	ਕਿੱਥੇ	ਠਹਿਰੀਏ
		ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮੋਹ			

ਸਰਪ—ਕੈ	ਤ੍ਰਾਸ	ਸਰਨਿ	ਗਹੈ	ਖਗਪਤਿ	ਜਾਇ
ਸੱਪ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਭੈ,ਡਰ	ਓਟ	ਲਈਦੀ ਹੈ	ਗਰੁੜ ਜੋ ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ	ਪਹੁੰਚ ਕੇ
				ਸੁਆਮੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	
ਤਹਾ	ਜਉ	ਸਰਪ	ਗ੍ਰਾਸੈ	ਕਹੋ	ਕੈਸੇ
ਉਥੇ,ਉਸ ਥਾਂ	ਜੇਕਰ	ਸੱਪ	ਡੰਗ ਮਾਰੇ	ਦਸੋ	ਕਿਵੇਂ
					ਜੀਜੀਐ।
					ਜਿਉਂਦੇ ਰਹੀਏ

ਜੰਬਕ ਸੈ	ਭਾਗਿ	ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ	ਕੀ	ਸਰਨਿ	ਗਹੈ
ਗਿੱਦੜ ਨਾਲੋਂ	ਭੱਜ ਕੇ	ਮ੍ਰਿਗਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ,ਸ਼ੇਰ	ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਓਟ	ਲਈਦੀ ਹੈ

ਤਹਾਂ	ਜਉ	ਜੰਬਕ	ਹਰੈ	ਕਹੋ	ਕਹਾਂ	ਕੀਜੀਐ।
ਉਥੇ,ਉਸ ਥਾਂ	ਜੇਕਰ	ਗਿੱਦੜ	ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣਾ	ਦਸੋ,ਸਮਝਾਓ	ਕਿੱਥੇ	ਕਰੀਏ

ਦਾਰਿਦ੍ਰ	ਕੈ	ਚਾਪੈ	ਜਾਇ	ਸਰਨਿ	ਸਮੇਰ	ਸਿੰਧ
ਗਰੀਬੀ	ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਮਸਲਿਆ ਹੋਇਆ	ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਓਟ	ਪੁਰਾਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਨੇ	ਸਾਗਰ
					ਦਾ ਬਣਿਆ ਇਕ ਪਰਬਤ	

ਤਹਾਂ	ਜਉ	ਦਾਰਿਦ੍ਰ	ਦਹੈ	ਕਾਹਿ	ਦੋਸੁ	ਦੀਜੀਐ।
ਉਥੇ,ਉਸ ਥਾਂ	ਜੇਕਰ	ਗਿੱਦੜ	ਦੁਖੀ ਕਰੇ	ਕਿਸਨੂੰ	ਕਸੂਰ	ਦੇਈਏ

ਕਰਮ	ਭਰਮ	ਕੈ	ਸਰਨਿ	ਗੁਰਦੇਵ	ਗਹੈ
ਕੰਮ,ਕਰਣੀ ਇਹ ਤਿੰਨ	ਵਹਿਮ,ਸੰਸਾਰ	ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਓਟ	ਸਤਿਗੁਰੂ	ਲਈਦੀ ਹੈ

ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

(ੳ)ਕ੍ਰਿਯਮਾਣ (ਵਰਤਮਾਨ ਜੋ ਹੁਣ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ)

(ਅ)ਪ੍ਰਾਰਥਧ (ਪੂਰਬਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਜਨਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ)

(ੲ)ਸੰਚਿਤ (ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਹਨ,ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਲ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਭੋਗਿਆ)

ਤਹਾਂ	ਨ	ਮਿਟੈ	ਕਰਮੁ	ਕਉਨ	ਓਟ	ਲੀਜੀਐ॥੫੪੫॥
ਉਥੇ,ਉਸ ਥਾਂ	ਨਹੀਂ	ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੀ	ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਵਾਲੇ ਸੰਸਕਾਰ	ਕਿਹੜਾ	ਸ਼ਰਨ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀਏ

ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਸਕਲ	ਨਿਧਿ	ਪੂਰਨ	ਸਮੁੰਦ੍ਰ	ਬਿਖੈ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ,ਪ੍ਰਕਾਰ	ਸਭ,ਸਾਰੇ	ਖਜਾਨਾ	ਸਾਰੇ	ਸਾਗਰ	ਵਿਚ

ਹੰਸ	ਮਰਜੀਵਾ	ਨਿਹਚੈ	ਪ੍ਰਸਾਦੁ	ਪਾਵਹੀ।
ਬਤਖ ਦੇ ਆਕਾਰ	ਗੋਤਾਖੋਰ	ਨਿਸਚਿਤ ਹੀ	ਆਨੰਦਦਾਇਕ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਦਾ ਪੰਛੀ				

ਜੈਸੇ	ਪਰਬਤ ਹੀਰਾ	ਮਾਨਕ	ਪਾਰਸ	ਸਿੰਧ
ਜਿਵੇਂ	ਪਹਾੜ	ਕੀਮਤੀ ਚਮਕਦਾਰ	ਗੁਲਾਬੀ,ਲਾਲ ਰੰਗ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਰਤਨ	ਪਾਰਸ ਪੱਥਰ
		ਪੱਥਰ		ਕਰਾਮਾਤੀ
				ਸ਼ਕਤੀਆਂ

ਖਨਵਾਰਾ	ਖਨਿ	ਜਗਿ	ਪ੍ਰਗਟਾਵਹੀ।
ਖਾਨ ਪੁੱਟਣ ਵਾਲਾ	ਖੋਦ ਕੇ	ਜਗਤ,ਸੰਸਾਰ	ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ

ਜੈਸੇ	ਬਨ	ਬਿਖੈ	ਮਲਿਆਗਰ	ਸੋਧਾ	ਕਪੂਰ
ਜਿਵੇਂ	ਵਣ ਜੰਗਲ	ਵਿਚ	ਚੰਦਨ ਦੀ ਲੱਕੜ	ਖੁਸ਼ਬੂਦਾਰ	ਮੁਸ਼ਕ ਕਪੂਰ

ਸੋਧ	ਕੈ	ਸੁਬਾਸੀ	ਸੁਬਾਸ	ਬਿਹਸਾਵਹੀ।
ਜਾਂਚ, ਪੜਤਾਲ	ਕਰਕੇ	ਸੁਗੰਧ ਦਾ ਪਾਰਖੂ	ਸੁੰਦਰ ਵਾਸਨਾ	ਸੁਗੰਧਿਤ ਕਰਦਾ

ਤੈਸੇ	ਗੁਰਬਾਨੀ	ਬਿਖੈ	ਸਕਲ	ਪਦਾਰਥ	ਹੈ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ	ਵਿਚ	ਸਭ, ਸਾਰੇ	ਵਡਮੁੱਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
	ਦੁਆਰਾ ਰਚੀ ਬਾਣੀ				

ਜੋਈ	ਜੋਈ	ਖੋਜੈ	ਸੋਈ	ਸੋਈ	ਨਿਪਜਾਵਹੀ॥੫੪੬॥
ਜਿਹੜਾ	ਜਿਹੜਾ	ਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖੋਜਦਾ ਹੈ	ਉਹੀ	ਉਹੀ	ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਪਰ	ਤ੍ਰਿਅ	ਦੀਰਘ	ਸਮਾਨਿ	ਲਘੁ	ਜਾਵਦੇਕ
ਪਰਾਏ, ਦੂਸਰੇ ਦੇ	ਔਰਤ	ਲੰਬੇ ਅਥਵਾ ਵੱਡੇ	ਬਰਾਬਰ, ਵਰਗਾ	ਛੋਟੀ (ਉਮਰ ਵਿਚ)	ਜਿਹੜਾ ਵੀ

ਜਨਨੀ	ਭੰਗਨੀ	ਸੁਤਾ	ਰੂਪ	ਕੈ	ਨਿਹਾਰੀਐ।
ਮਾਤਾ, ਮਾਂ	ਭੈਣ	ਪੁੱਤਰੀ	ਸਮਾਨ, ਜਿਹੋ ਜਿਹਾ	ਕਰਕੇ	ਦੇਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

ਪਰ	ਦਰਬਾਂਸਹਿ	ਗਊ	ਮਾਸ	ਤੁਲਿ	ਜਾਨਿ	ਰਿਦੈ
ਪਰਾਏ, ਦੂਸਰੇ ਦੇ	ਧਨ ਨੂੰ	ਗਾਂ	ਮੀਟ	ਬਰਾਬਰ, ਵਰਗਾ	ਜਾਣ ਕੇ	ਚਿਤ ਅੰਦਰ

ਕੀਜੈ	ਨ	ਸਪਰਸੁ	ਅਪਰਸ	ਸਿਧਾਰੀਐ।
ਕਰਦਾ ਹੈ	ਨਹੀਂ	ਛੋਹ, ਛੋਤ	ਅਛੋਹ, ਅਸਪਰਸ਼	ਚਲੇ ਜਾਈਏ

ਘਟਿ	ਘਟਿ	ਪੂਰਨ	ਬ੍ਰਹਮ	ਜੋਤਿ	ਓਤਿਪੋਤਿ
ਸਰੀਰ, ਦੇਹ	ਸਰੀਰ	ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਈਸ਼ਵਰ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਨੂਰ	ਗੁੰਦਿਆ ਹੋਇਆ

ਅਵਗੁਨੁ	ਗੁਨੁ	ਕਾਹੂ	ਕੋ	ਨ	ਬੀਚਾਰੀਐ।
ਦੋਸ਼, ਔਗੁਣ	ਸਗਣ	ਕਿਸੇ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਨਹੀਂ	ਸੋਚਣ ਚਾਹੀਦਾ

ਗੁਰ	ਉਪਦੇਸ	ਮਨ	ਧਾਵਤ	ਬਰਜਿ
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ	ਚਿਤ, ਜੀਅ	ਦੌੜਦੇ ਹੋਏ	ਵਰਜ ਕੇ, ਰੋਕ ਕੇ

ਪਰ	ਧਨ	ਪਰ	ਤਨ	ਪਰ	ਦੁਖਨ	ਨਿਵਾਰੀਐ॥੫੪੭॥
ਪਰਾਏ, ਦੂਸਰੇ ਦੇ	ਦੌਲਤ	ਪਰਾਏ	ਸਰੀਰ	ਦੂਸਰੇ ਦੇ	ਨਿੰਦਿਆ	ਰੋਕ ਕੇ ਰਖੇ

ਜੈਸੇ	ਪ੍ਰਾਤ	ਸਮੈ	ਖਗ	ਜਾਤ	ਉਡਿ	ਬਿਰਖ	ਸੈ
ਜਿਵੇਂ	ਸਵੇਰਾ	ਮੌਕਾ, ਅਵਸਰ	ਪੰਛੀ	ਜਾਂਦਾ	ਉਡ ਕੇ	ਦਰਖਤ	ਨਾਲੋਂ

ਬਹੁਰਿ ਆਇ ਬੈਠਤ ਬਿਰਖ ਹੀ ਮੈ ਆਇਕੈ।
ਮੁੜ ਕੇ, ਦੁਬਾਰਾ ਆਉਣਾ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਦਰਖਤ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਉੱਤੇ ਆਉਣਾ

ਚੀਟੀ ਚੀਟਾ ਬਿਲ ਸੈ ਨਿਕਸਿ ਧਰ ਗਵਨ ਕੈ
ਕੀੜੀ ਕੀੜਾ ਖੁੱਡ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਧਰਤੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਤੁਰਨਾ ਤੋਂ

ਬਹੁਰਿਓ ਪੈਸਤ ਜੈਸੇ ਬਿਲ ਹੀ ਮੈ ਜਾਇਕੈ।
ਫਿਰ, ਦੁਬਾਰਾ ਪਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜਿਵੇਂ ਖੁੱਡ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ

ਲਰਕੈ ਲਰਿਕਾ ਰੂਠਿ ਜਾਤ ਤਾਤ ਮਾਤ ਸਨ
ਲੜ ਕੇ ਖੁੱਤਰ ਰੁਸਣਾ ਜਾਂਦਾ ਪਿਤਾ ਮਾਤਾ, ਮਾਂ ਨਾਲ

ਭੂਖ ਲਾਗੈ ਤਿਆਗੈ ਹਠ ਆਵੈ ਪਛੁਤਾਇ ਕੈ।
ਭੁੱਖ ਲਾਗੂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿੱਦ ਆਉਣਾ ਪਛੁਤਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਕਰਕੇ

ਤੈਸੇ ਗ੍ਰਿਹ ਤਿਆਗਿ ਭਾਗਿ ਜਾਤ ਉਦਾਸ ਬਾਸ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰਹਿਸਤ ਜੀਵਨ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਵੈਰਾਗਵਾਨ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ

ਆਸਰੋ ਤਕਤ ਪੁਨਿ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਕੋ ਧਾਇਕੈ॥੫੪੮॥
ਸਹਾਰਾ ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਗ੍ਰਹਿਸਤ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇਦੌੜ ਕੇ

ਕਾਹੂ ਦਸਾਕੇ ਪਵਨ ਗਵਨ ਕੈ ਬਰਖਾ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਦਿਸ਼ਾ ਦੀ ਹਵਾ, ਪਉਣ ਵਗਣਾ (ਹਵਾ ਦਾ) ਕਰਕੇ ਮੀਂਹ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਾਹੂ ਦਸਾਕੇ ਪਵਨ ਬਾਦਰ ਬਿਲਾਤ ਹੈ।
ਕਿਸੇ ਦਿਸ਼ਾ ਦੀ ਹਵਾ, ਪਉਣ ਬੱਦਲ ਮਿਟ ਜਾਂਦਾ, ਲੁਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਾਹੂ ਜਲ ਪਾਨ ਕੀਏ ਰਹਤ ਅਰੋਗ ਦੇਹੀ
ਕਿਸੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣਾ ਕੋਈ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਕਰਨ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤ ਸਰੀਰ

ਕਾਹੂ ਜਲ ਪਾਨ ਬਿਆਪੇ ਬ੍ਰਿਥਾ ਬਿਲਲਾਤ ਹੈ।
ਕਿਸੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣਾ ਕੋਈ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਰੋਗ ਰੋਂਦਾ ਕਰਲਾਉਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਾਹੂ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਅਗਨਿ ਪਾਕ ਸਾਕ ਸਿਧਿ ਕਰੈ
ਕਿਸੇ ਘਰ, ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਅੱਗ ਪਕਵਾਨ ਸਬਜੀ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੀ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਕਾਹੂ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਅਗਨਿ ਭਵਨੁ ਜਰਾਤ ਹੈ।
ਕਿਸੇ ਘਰ, ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਅੱਗ ਘਰ ਸਾੜ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਾਹੂ	ਕੀ	ਸੰਗਤਿ	ਮਿਲਿ	ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ	ਹੁਇ
ਕਿਸੇ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਮੇਲ, ਸਾਥ	ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ	ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਬੰਧਨ ਰਹਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ	ਹੋਵੇ

ਕਾਹੂ	ਕੀ	ਸੰਗਤਿ	ਮਿਲਿ	ਜਮੁਪੁਰਿ	ਜਾਤ	ਹੈ॥੫੪੯॥
ਕਿਸੇ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਮੇਲ, ਸਾਥ	ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ	ਯਮ ਦੀ ਨਗਰੀ	ਜਾਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪ੍ਰੀਤਮ	ਕੇ	ਮੇਲ	ਖੇਲ	ਪ੍ਰੇਮ	ਨੇਮ	ਕੈ	ਪਤੰਗੁ
ਪਿਆਰਾ, ਪ੍ਰੇਮੀ	ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ	ਮਿਲਾਪ	ਖੇਡ	ਪਿਆਰ	ਮਰਿਯਾਦਾ	ਕਰਕੇ	ਪਤੰਗਾ

ਦੀਪਕ	ਪ੍ਰਗਾਸ	ਜੋਤੀ	ਜੋਤਿ	ਹੂ	ਸਮਾਵਈ।
ਦੀਵਾ	ਚਾਨਣ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼	ਆਤਮ ਜੋਤ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਨੂਰ	ਵਿਚ	ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਾ

ਸਹਜ	ਸੰਜੋਗ	ਅਰੁ	ਬਿਰਹ	ਬਿਓਗ	ਬਿਖੈ
ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਸੰਬੰਧ, ਰਿਸਤਾ	ਅਤੇ	ਵਿਛੋੜਾ	ਜੁਦਾਈ	ਵਿਚ

ਜਲ	ਮਿਲਿ	ਬਿਛੁਰਤ	ਮੀਨ	ਹੁਇ	ਦਿਖਾਵਈ।
ਪਾਣੀ	ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ	ਵਿਛੜ ਕੇ	ਮੱਛੀ	ਹੋਵੇ	ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾਲਦਾ ਹੈ

ਸਬਦ	ਸੁਰਤਿ	ਲਿਵ	ਥਕਤਿ	ਚਕਤ	ਹੋਇ
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ		ਧਿਆਨ	ਸਥਿਰ, ਅਚਲ	ਹੈਰਾਨ	ਹੋਣਾ

ਸਬਦ	ਬੋਧੀ	ਕੁਰੰਗ	ਜੁਗਤਿ	ਜਤਾਵਈ।
ਕੇਵਲ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣ ਕੇ ਅਥਵਾ ਦਿਸ਼ਾ ਜਾਣ ਕੇ		ਹਿਰਣ, ਮ੍ਰਿਗ	ਢੰਗ, ਤਰੀਕਾ	ਜਤਲਾਉਂਦਾ, ਦਸਦਾ
ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੇਖੇ ਬਿਨਾਂ ਤੀਰ ਨਾਲ ਵਿਨੁਣ ਵਾਲਾ				

ਮਿਲਿ	ਬਿਛੁਰਤ	ਅਰੁ	ਸਬਦ	ਸੁਰਤਿ	ਲਿਵ
ਮਿਲਾਪ ਕਰਕੇ	ਵਿਛੜਦੇ ਹਨ	ਅਤੇ	ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ		ਧਿਆਨ

ਕਪਟ	ਸਨੇਹ	ਸਨੇਹੀ	ਨ	ਕਹਾਵਈ॥੫੫੦॥
ਛਲ, ਧੋਖਾ	ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੀਤ	ਪਿਆਰ	ਨਹੀਂ	ਅਖਵਾਉਣਾ, ਕਹਿਲਾਉਣਾ

ਦਰਸਨ	ਦੀਪ	ਦੇਖਿ	ਹੋਇ	ਨ	ਮਿਲੈ	ਪਤੰਗੁ
ਦੀਦਾਰ, ਵੇਖਣਾ	ਦੀਵਾ	ਦੇਖ ਕੇ	ਹੋਣਾ	ਨਹੀਂ	ਮਿਲਦਾ, ਇਕਮਿਕ ਹੁੰਦਾ	ਪਤੰਗਾ, ਪਰਵਾਨਾ

ਪਰਚਾ	ਬਿਹੂੰਨ	ਗੁਰਸਿਖ	ਨ	ਕਹਾਵਈ।
ਜਾਣਕਾਰੀ, ਗਿਆਨ	ਬਿਨਾਂ	ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਨਹੀਂ	ਅਖਵਾਉਣਾ

ਸੁਨਤ ਸਬਦ	ਧੁਨਿ	ਹੋਇ	ਨ	ਮਿਲਤ	ਮ੍ਰਿਗ
ਸੁਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ	ਧੁਨੀ, ਸੁਰ	ਹੋਣਾ	ਨਹੀਂ	ਮਿਲਦੇ ਹਨ	ਹਿਰਣ

ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ	ਗੀਨੁ	ਜਨਮੁ	ਲਜਾਵਈ।
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਦੇ ਬਿਨਾਂ	ਜੀਵਨ, ਜਿੰਦਗੀ	ਲਾਜ ਲਗਾਉਂਦਾ

ਗੁਰ	ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ	ਕੈ	ਚਾਤ੍ਰਕੁ	ਨ	ਹੋਇ	ਮਿਲੈ
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ		ਪ੍ਰਾਪੀਹਾ	ਨਹੀਂ	ਹੋਣਾ	ਇਕਮਿਕ ਹੁੰਦਾ

ਰਿਦੈ	ਨ	ਬਿਸਵਾਸੁ	ਗੁਰਦਾਸ	ਹੁਇ	ਨ	ਹੰਸਾਵਈ।
ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ	ਨਹੀਂ	ਭਰੋਸਾ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਸੇਵਕ	ਹੋਣਾ	ਨਹੀਂ	ਮਜਾਕ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣਾ

ਸਤਿਗੁਰੁ	ਸਤਿਨਾਮੁ	ਸਤਿਗੁਰ	ਗਿਆਨ	ਧਿਆਨ
ਸਤ ਸਰੂਪ	ਸੱਚਾ ਨਾਮ	ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਬੋਧ, ਸਮਝ	ਸਿਮਰਨ, ਯਾਦ ਕਰਨਾ

ਏਕ	ਟੇਕ	ਸਿਖ	ਜਲ	ਮੀਨ	ਹੁਇ	ਦਿਖਾਵਈ॥੫੫੧॥
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਆਸਰਾ	ਸਿਖਿਆਰਥੀ	ਪਾਣੀ	ਮੱਛੀ	ਹੋਣਾ	ਦਿਖਾਉਂਦਾ

ਉਤਮ	ਮਧਿਮ	ਅਰੁ	ਅਧਮ	ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ	ਜਗੁ
ਚੰਗਾ, ਵਧੀਆ	ਵਿਚਕਾਰਲਾ	ਅਤੇ	ਨੀਚ, ਦੁਸ਼ਟ	ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ	ਜਗਤ, ਸੰਸਾਰ

ਆਪਨੋ	ਸੁਅੰਨੁ	ਕਾਹੂ	ਬੁਰੋ	ਤਉ	ਨ	ਲਾਗਿ	ਹੈ।
ਆਪਣੇ	ਪੁੱਤਰ	ਕਿਸੇ	ਭੈੜਾ, ਮਾੜਾ	ਤਾਂ	ਨਹੀਂ	ਲਗਦਾ, ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਭ	ਕੋਊ	ਬਨਜੁ	ਕਰਤ	ਲਾਭ	ਲਭਤ	ਕਉ
ਸਾਰੇ	ਕੋਈ	ਖਰੀਦਣ ਵੇਚਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ	ਕਰਦਾ ਹੈ	ਨਫਾ, ਮੁਨਾਫਾ	ਕਮਾਉਣਾ	ਨੂੰ

ਆਪਨੋ ਬਿਉਰਾਰੁ	ਭਲੋ	ਜਾਨਿ	ਅਨਰਾਗਿ	ਹੈ।
ਆਪਣੇ ਪਾਣੀ	ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ, ਉੱਤਮ	ਜਾਣ ਕੇ	ਪਿਆਰ, ਸਨੇਹ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	ਅਪਨੇ	ਅਪਨੇ	ਇਸਟੈ	ਚਾਹਤ	ਸਭੈ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਆਪਣਾ	ਆਪਣਾ	ਪੂਜਣਯੋਗ ਨੂੰ	ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ	ਸਾਰੇ ਹੀ

ਅਪਨੇ	ਪਹਰੇ	ਸਭ	ਜਗਤੁ	ਸੁਜਾਗਿ	ਹੈ।
ਆਪਣਾ	ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ, ਰਖਵਾਲੀ	ਸਾਰੇ	ਸੰਸਾਰ	ਸੁਚੇਤ, ਸਾਵਧਾਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੁਅੰਨੁ ਸਮਰਥ	ਭਟੇ	ਬਨਜੁ	ਬਿਕਾਨੇ	ਜਾਨੈ
ਪੁੱਤਰ ਬਲਵਾਨ	ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਵਿਉਪਾਰ	ਸੌਂਦੇ ਆਦਿ ਦਾ ਵਿਕਣਾ	ਜਾਣ ਕੇ

ਇਸਟ ਪ੍ਰਜਣਯੋਗ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਮਹਿਮਾ, ਸੋਭਾ ਅੰਤਿਕਾਲਿ ਅੰਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਗ੍ਰਭਾਗਿ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ॥੫੫੨॥ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਆਪਨੋ ਆਪਣੇ ਸੁਅੰਨੁ ਸਭ ਪੁੱਤਰ ਸਾਰੇ ਕਾਹੂਐ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਖੂਬਸੂਰਤ ਲਾਗੈ ਲਗਦੀ ਹੈ

ਸਫਲੁ ਕਾਮਯਾਬ ਸੁੰਦਰਤਾ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਸੰਸਾਰ ਜਗਤ, ਦੁਨੀਆਂ ਮੈ ਵਿਚ ਸਰਾਹੀਐ। ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰੀਏ

ਆਪਨੋ ਆਪਣੇ ਬਨਜੁ ਵਿਉਪਾਰ ਬੁਰੇ ਭੈੜਾ, ਬੁਰਾ ਲਾਗਤ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਨ ਨਹੀਂ ਕਾਹੂ ਕਿਸੇ ਰਿਦੈ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ

ਜਾਇ ਜਿਸਨੂੰ ਜਗੁ ਸੰਸਾਰ ਭਲੇ ਉੱਤਮ, ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ ਕਹੈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਸੋਈ ਉਹੀ ਤਉ ਹੀ ਬਿਸਾਹੀਐ। ਖਰੀਦਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਆਪਨੋ ਆਪਣੇ ਕਰਮੁ ਧਾਰਮਿਕ ਕਰਮ ਕੁਲਾ ਕੁਲ ਦਾ ਭਾਵ ਖਾਨਦਾਨ ਧਰਮ ਮਰਿਯਾਦਾ ਕਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਭੈ ਸਾਰੇ

ਉਤਮੁ ਕਰਮੁ ਚੰਗਾ ਧਾਰਮਿਕ ਕਰਮ ਲੋਗ ਲੋਕ ਰੀਤੀ ਬੇਦ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਅਵਗਾਹੀਐ। ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ

ਗੁਰ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਬਿਨੁ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਤਿ ਜੰਮਣ ਮਰਨ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਇ ਹੋਣਾ ਸਬ ਸਾਰੇ, ਕੁਲ ਕੋਊ ਕੋਈ ਕਹੈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਮਾਇਆ ਸੰਸਾਰਕ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਆਦਿਕ ਮੈ ਉਦਾਸੁ ਵਿਚ ਵਿਰਕਤ ਰਾਖੈ ਰੱਖਦਾ ਸੋਈ ਉਹੀ ਗੁਰ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਚਾਹੀਐ॥੫੫੩॥ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਸ੍ਰੈਯਾ

ਬੇਦ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਬਿਰੰਚਿ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਰਚਣ ਵਾਲਾ ਦੇਵਤਾ ਬਿਚਾਰੁ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਨਹੀਂ ਨ ਪਾਵਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇ

ਚਕ੍ਰਿਤ ਸੇਖ ਹੈਰਾਨ ਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਗ ਸਿਵਾਦਿ ਮਹਾਂਦੇਵ ਆਦਿਕ ਦੇਵਤਾ ਭਏ ਹੋ ਗਏ ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੋਗ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਸਮਾਧਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ ਅਰਾਧਤ ਨਾਰਦ ਇਕ ਰਿਸ਼ੀ ਹਰਿਵੰਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦਾ ਮਾਨਸ ਪੁੱਤਰ

ਸਾਰਦ	ਸੁਕ੍	ਸਨਾਤ	ਨਏ	ਹੈ।
ਸਰਸਵਤੀ, ਵਿਦਿਆ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਦੇਵੀ	ਦੈਤਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਸ਼ੁਕਰਾਚਾਰਯ	ਸਨਤ ਕੁਮਾਰ	ਝੁਕੇ, ਨਿਵੇਂ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਆਦਿ	ਅਨਾਦਿ	ਅਗਾਦਿ	ਅਗੋਚਰ
ਕਦੀਮੀ, ਮੁੱਢਲਾ	ਆਦਿ ਰਹਿਤ	ਜਿਸਦਾ ਥਹੁ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ	ਜੋ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਾ ਹੋਵੇ

ਨਾਮ	ਨਿਰੰਜਨ	ਜਾਪ	ਜਏ ਹੈ।
ਨਾਮ ਸਿਮਰਣ	ਮਾਇਆ ਰੂਪੀ ਅੰਜਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਪਰਮਾਤਮਾ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਜਪਣ	ਜਪਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸ੍ਰੀ	ਗੁਰਦੇਵ	ਸੁਮੇਵ	ਸੁਸੰਗਤਿ।
ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਸਤਿਗੁਰੂ	ਆਪ ਹੀ	ਚੰਗਾ ਸਾਥ

ਪੈਰੀਪਏ	ਭਾਈ	ਪੈਰੀਪਏ	ਹੈ॥ਪਪੳ॥
ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ	ਹੇ ਭਰਾਵੇ	ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਬਿਤੁ

ਜੈਸੇ	ਮਧੁਮਾਖੀ	ਸੀਚਿ	ਸੀਚਿ	ਕੈ	ਇਕਤ੍ਰ	ਕਰੈ
ਜਿਵੇਂ	ਸ਼ਹਿਦ ਦੀ ਮੱਖੀ	ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ	ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ	ਕਰਕੇ	ਇਕ ਥਾਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਾ	ਕਰਦਾ ਹੈ

ਹਰੈ	ਮਧੂ	ਆਇ	ਤਾਕੇ	ਮੁਖਿ	ਛਾਰੁ	ਡਾਰਿ	ਕੈ।
ਚੁਰਾ ਲੈਣਾ	ਸ਼ਹਿਦ	ਆਉਣਾ	ਉਸ ਦੇ	ਮੂੰਹ ਵਿਚ	ਖਾਕ, ਮਿੱਟੀ	ਪਾ ਕੇ	ਕਰਕੇ

ਜੈਸੇ	ਬਛ	ਹੇਤ	ਗਊ	ਸੰਚਤ	ਹੈ	ਖੀਰੁ	ਤਾਹਿ।
ਜਿਵੇਂ	ਵੱਛਾ	ਕਾਰਣ, ਵਾਸਤੇ	ਗਾਂ	ਇਕੱਠ ਕਰਨਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਦੁੱਧ	ਉਸ ਨੂੰ

ਲੇਤ	ਹੈ	ਅਹੀਰੁ	ਦੁਹਿ	ਬਛਰੇ	ਖਲਾਰੇ	ਬਿਡਾਰ	ਕੈ।
ਲੈਂਦਾ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਗਵਾਲਾ, ਪਾਲੀ	ਦੁੱਧ	ਵੱਛਾ	ਖੜ੍ਹਾ ਕੇ	ਦੂਰ ਕਰਨਾ	ਕਰਕੇ

ਜੈਸੇ	ਧਰ	ਖੋਦਿ	ਖੋਦਿ	ਕਰਿ	ਬਿਲ	ਸਾਜੈ	ਮੂਸਾ
ਜਿਵੇਂ	ਧਰਤੀ, ਜ਼ਮੀਨ	ਪੁੱਟ ਕੇ	ਪੁੱਟ ਕੇ	ਕਰਕੇ	ਖੁੱਡ	ਬਣਾਏ	ਚੁਹਾ

ਪੈਸਤ	ਸਰਪੁ	ਧਾਇ	ਖਾਇ	ਤਾਹਿ	ਮਾਰਿ	ਕੈ।
ਅੰਦਰ ਵੜ ਜਾਂਦਾ	ਸੱਪ	ਦੌੜ ਕੇ	ਖਾ ਲੈਂਦਾ	ਉਸ ਨੂੰ	ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਕੇ	ਕਰਕੇ

ਤੈਸੇ	ਕੋਟ	ਪਾਪ	ਕਰਿ	ਮਾਇਆ	ਜੋਰਿ	ਜੋਰਿ	ਮੂੜ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ	ਗੁਨਾਹ	ਕਰਕੇ	ਦੌਲਤ, ਧਨ	ਜੋੜ ਕੇ	ਜੋੜ ਕੇ	ਮੂਰਖ

ਅੰਤਕਾਲਿ ਛਾਡਿ ਚਲੈ ਦੋਨੋ ਕਰਿ ਝਾਰਿ — ਕੈ॥੫੫੫॥
ਮੌਤ ਦਾ ਵੇਲਾ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦਾ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਝਾੜ ਕੇ ਕਰਕੇ

ਜੈਸੇ ਅਨਿਕ ਫਨੰਗ ਫਨਗੁ ਭਾਰ ਧਰਨ ਧਾਰੀ
ਜਿਵੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫਣਧਾਰੀ ਨਾਗ ਫਣਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬੋਝ ਧਰਮੀ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰੱਖੀ

ਤਾਹੀ ਗਿਰਵਰਧਰ ਕਹੈ ਕਉਨ ਬਡਾਈ ਹੈ।
ਉਸ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਕਹਿਣ ਕਿਹੜਾ ਵਡਿਆਈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਾਕੋ ਏਕ ਬਾਵਰੋ ਬਿਸੁ ਨਾਮੁ ਨਾਥੁ ਕਹਾਵੈ
ਜਿਸਦੇ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਪਾਗਲ ਸੰਸਾਰ, ਵਿਸ਼ਵ ਨਾਂ ਸੁਆਮੀ, ਮਾਲਕ ਕਹਾਉਂਦੀ ਹੈ

ਤਾਹਿ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹੇ ਕਉਨ ਅਧਿਕਾਈ ਹੈ।
ਉਸ ਨੂੰ ਮਥਰਾ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਸੁਆਮੀ ਕਹਿਣਾ ਕਿਹੜਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਨਿਕ ਅਕਾਰ ਓਅੰਕਾਰ ਕੇ ਬ੍ਰਿਥਾਰੇ
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਕਲ, ਢਾਂਚਾ ਹਰੀ, ਪਰਮਾਤਮਾ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ, ਫੈਲਾਓ

ਤਾਹਿ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਕਹੇ ਕਉਨ ਬਡਾਈ ਹੈ।
ਉਸ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੇ ਪਾਲਕ ਪਿਤਾ ਨੰਦ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਕਹਿਣਾ ਕਿਹੜਾ ਵਡਿਆਈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਤੇ ਯਸ਼ੋਦਾ ਦੇ ਪਤੀ ਪਾਲਣ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ

ਜਾਨਤ ਉਸਤਤਿ ਕਰਤ ਨਿੰਦਿਆ ਅੰਧ ਮੂੜ
ਜਾਣਦਾ ਸਿਫਤ, ਸਲਾਘਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਬੁਰਾਈ ਮੂਰਖ, ਅਗਿਆਨੀ ਮੂਰਖ

ਐਸੇ ਅਰਾਧਥੇ ਤੇ ਮੋਨਿ ਸੁਖਦਾਈ ਹੈ॥੫੫੬॥
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਗਤੀ ਤੋਂ ਚੁਪ, ਖਾਮੋਸ਼ ਸੁੱਖ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਬਿੱਤ

ਜੈਸੇ ਤੋਂ ਕੰਚਨੈ ਪਾਰੋ ਪਰਸਤ ਸੋਖ ਲੇਤ
ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੋਨੇ ਨੂੰ ਪਾਰਾ ਛੂਹਣ ਨਾਲ ਸੁਕਾਉਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ

ਅਗਨਿ ਮੈ ਡਾਰੇ ਪੁਨ ਪਾਰੋ ਉਡ ਜਾਤ ਹੈ।
ਅੱਗ ਵਿਚ ਮਿਲਾਣ ਨਾਲ ਫਿਰ, ਮੁੜਕੇ ਪਾਰਾ ਤਾਰੇ ਜਾਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਮਲ ਮੂੜ ਲਗ ਅੰਬਰ ਮਲੀਨ ਹੋਤ।
ਜਿਵੇਂ ਗੰਦ ਮੂੜ ਪੇਸ਼ਾਬ, ਮੂਤ ਨਾਲ ਲਗਣ ਕਰਕੇ ਕਪੜਾ ਮੈਲਾ, ਗੰਦਾ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਸਾਬਨ

ਰਸਾਇਣਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਬਣਿਆ ਪਦਾਰਥ
ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰ, ਕਪੜੇ ਦੀ ਮੈਲ ਧੋਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਸਲਿਲ ਮਿਲਿ ਨਿਰਮਲ

ਪਾਣੀ ਮਿਲਿਆਂ ਸੁੱਧ ਪਵਿੱਤਰ

ਗਾਤ ਹੈ।

ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਅਹਿ ਗ੍ਰਸੇ

ਜਿਵੇਂ ਸੱਪ ਡੰਗਣ ਨਾਲ

ਬਿਖ ਬਯਾਪਤ

ਜ਼ਹਿਰ ਫੈਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਸਗਲ

ਸਭ, ਸਾਰੇ

ਅੰਗ

ਭਾਗ(ਸਰੀਰ ਦਾ)

ਮੰਤ੍ਰ

ਮੰਤਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਕੈ

ਕਰਕੇ

ਬਿਖੈ

ਜ਼ਹਿਰ

ਬਿਕਾਰੁ

ਵਿਗਾੜ, ਦੋਸ਼

ਸਭ

ਸਾਰੇ

ਸੁ

ਬਿਲਾਤ

ਮਿਟ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ।

ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ

ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਮਾਯਾ

ਮਾਇਆ

ਮੋਹ

ਪਕੜ ਕਰਕੇ

ਬਿਮੋਹਤ

ਖੁਭਿਆ ਹੋਇਆ

ਮਗਨ

ਖੁੱਭੇ ਹੋਏ ਤੋਂ ਭਾਵ

ਮਨ

ਚਿਤ, ਜੀਅ

(ਮਾਇਆ ਦੀ)

ਗੁਰ

ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ

ਉਪਦੇਸ

ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ

ਮਾਯਾ

ਸੰਸਾਰਕ ਧਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੇ
ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਆਦਿਕ ਦਾ ਮੋਹ

ਮੂਲ

ਮੁੱਢ

ਮੁਰਝਾਤ

ਕੁਮਲਾ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ॥੫੫੭॥

ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਪਾਟ

ਜਿਵੇਂ ਚੱਕੀ ਦਾ ਪੁੜ

ਚਾਕੀ

ਚੱਕੀ

ਕੇ

ਦੇ, ਦਾ, ਦੀਨਹੀਂ

ਨ

ਸਿਰ

ਮੂੰਡ

ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਉਠਾਏ

ਉਠਾਉਣਾ

ਜਾਤ

ਜਾਂਦਾ

ਕਲਾ

ਯੰਤਰ, ਮਸ਼ੀਨ

ਕੀਏ

ਕਰਨ ਨਾਲ

ਲੀਏ

ਲਿਜਾਣਾ ਜਾਂਦਾ

ਜਾਤ

ਪੀਣਾ, ਚੁਸਣਾ

ਅਚਿੰਤ

ਅਚਾਨਕ

ਹੀ।

ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਗਜ

ਜਿਵੇਂ ਹਾਥੀ

ਕੇਹਰ

ਸ਼ੇਰ

ਨ

ਨਹੀਂ

ਬਲ

ਤਾਕਤ, ਸ਼ਕਤੀ

ਕੀਏ

ਕਰਨ ਨਾਲ

ਬਸ

ਵਸ ਵਿਚ

ਹੋਤ

ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਜਤਨ

ਤਰੀਕਾ

ਕੈ

ਕਰਕੇ

ਆਨੀਅਤ

ਲਿਆਂਦੀ

ਸਮਤ

ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ

ਸਮਤ

ਬਰਾਬਰੀ

ਹੀ।

ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਸਰਿਤਾ

ਜਿਵੇਂ ਨਦੀ

ਪ੍ਰਬਲ

ਤੇਜ਼(ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਹਾਅ ਲਈ) ਦਿਖਦਾ ਹੈ

ਦੇਖਤ

ਦਿਖਦਾ ਹੈ

ਭਯਾਨ

ਭਿਆਨਕ, ਡਰਾਉਣਾ

ਰੂਪ

ਸੂਰਤ, ਸ਼ਕਲ

ਕਿਰਵ

ਛੋਟੀ ਬੇੜੀ

ਮੇਂ

ਚੜ੍ਹ

ਚੜ੍ਹ ਕੇ

ਪਾਰ

ਦੂਸਰੇ ਕਿਨਾਰੇ

ਉਤਰੇ

ਪਾਰ ਜਾਣਾ

ਤੁਰਤ

ਤੁਰੰਤ, ਝਟਪਟ

ਹੀ।

ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਤੈਸੇ

ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਦੁਖ

ਕਸ਼ਟ, ਔਖ

ਸੁਖ

ਆਨੰਦ, ਚੈਨ

ਬਹੁ

ਬਹੁਤ, ਜਿਆਦਾ

ਬਿਖਮ ਸੰਸਾਰ

ਔਖੀ ਜਗਤ, ਦੁਨੀਆਂ

ਬਿਖੈ

ਵਿਚ

ਗੁਰ

ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ

ਉਪਦੇਸ

ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ

ਜਲ

ਪਾਣੀ

ਜਲ

ਜਲ ਕੇ

ਜਾਇ ਕਤ

ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਤੇ ਦੀ ਕਿਤੇ

ਹੈ॥੫੫੮॥

ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ	ਤੋਂ	ਮਰਾਲ	ਮਾਲ	ਬੈਠਤ	ਹੈ	ਮਾਨਸਰ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਹੰਸ	ਇਕੱਠ	ਬੈਠਦੇ ਹਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਹਿਮਾਲਾ ਪਰਬਤ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਲ ਤਿਬਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਝੀਲ

ਮੁਕਤਾ	ਅਮੋਲ	ਖਾਇ	ਖਾਇ	ਬਿਗਸਾਤ	ਹੈ।
ਮੋਤੀਆ	ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਮੁੱਲ ਵਾਲਾ	ਖਾਕੇ	ਖਾ ਕੇ	ਆਨੰਦਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਤੋਂ	ਸੁਜਨ	ਮਿਲਿ	ਬੈਠਤ	ਹੈ	ਪਾਕਸਾਲ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ	ਭਲਾ ਪੁਰਖ	ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ	ਬੈਠਦੇ ਹਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਰਸੋਈ ਘਰ

ਅਨਿਕ	ਪ੍ਰਕਾਰ	ਬਿੰਜਨਾਦਿ	ਰਸ	ਖਾਤ	ਹੈ।
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ	ਪਕਵਾਨ	ਰਸਦਾਇਕ, ਆਨੰਦਦਾਇਕ	ਖਾਂਦਾ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਦੁਮ	ਛਾਯਾ	ਮਿਲ	ਬੈਠਤ	ਅਨੇਕ	ਪੰਛੀ
ਜਿਵੇਂ	ਦਰਖਤ	ਛਾਂ	ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ	ਬੈਠਦੇ ਹਨ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਪਰਿੰਦਾ, ਪੰਥੇਰੂ

ਖਾਇ	ਫਲ	ਮਧੁਰ	ਬਚਨ	ਕੈ	ਸੁਹਾਤ	ਹੈ।
ਖਾ ਕੇ	ਦਰਖਤਾਂ ਨੂੰ ਲਗਣ ਵਾਲਾ ਪਦਾਰਥ	ਰਸੀਲੀ	ਅਵਾਜ਼ਾਂ	ਕਰਕੇ	ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	ਗੁਰਸਿਖ	ਮਿਲ	ਬੈਠਤ	ਧਰਮਸਾਲ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ	ਬੈਠਦੇ ਹਨ	ਧਰਮ ਸਥਾਨ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ	

ਸਹਜ	ਸਬਦ	ਰਸ	ਅੰਮ੍ਰਿਤ	ਅਘਾਤ	ਹੈ। ॥ ਪਪੲ ॥
ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ	ਸੁਆਦ	ਅਰਮ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ	ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਬਨਤਾ	ਬਚਿਤ੍ਰ	ਅਭਰਨ	ਸਿੰਗਾਰ	ਸਜਿ
ਜਿਵੇਂ	ਵਹੁਟੀ, ਘਰ ਵਾਲੀ	ਸੁੰਦਰ	ਗਹਿਣਾ	ਗਹਿਣੇ ਆਦਿ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਾਰਣ	ਸੰਵਰ ਕੇ

ਭੇਟਤ	ਭਤਾਰ	ਚਿਤ	ਬਿਮਲ	ਅਨੰਦ	ਹੈ।
ਮਿਲਦੇ ਹਨ	ਪਤੀ	ਹਿਰਦਾ, ਮਨ	ਨਿਰਮਲ	ਖੁਸ਼ੀ, ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਸਰੁਵਰ	ਪਰਿਫੁਲਤ	ਕਮਲ	ਦਲ।
ਜਿਵੇਂ	ਸਰੋਵਰ	ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਿੜਦੇ ਹਨ	ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ	ਸਮੂਹ, ਝੁੰਡ

ਮਧੁਕਰ	ਮੁਦਤ	ਮਗਨ	ਮਕਰੰਦ	ਹੈ।
ਭੋਰਾ, ਭ੍ਰਮਰ	ਪ੍ਰਸੰਨਿਤ	ਲਿਵਲੀਨ, ਮਸਤ	ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਰਸ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਚਿਤ	ਚਾਹਤ	ਚਕੋਰ	ਦੇਖ	ਧਿਆਨ	ਧਰੇ
ਜਿਵੇਂ	ਮਨ	ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ	ਤਿਤਰ ਦੀ ਜਾਤੀ ਦਾ ਪੰਛੀ	ਦੇਖਕੇ	ਇਕ ਚਿਤ ਹੋਕੇ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਭਾਵ	ਟਿਕਾਉਂਦੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਿਰਨ ਅਚਵਤ ਹਿਤ ਚੰਦ ਹੈ।
ਆਨੰਦਦਇਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੀਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਪਿਆਰ ਚੰਦਰਮਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਗਾਯਬੋ ਸੁਨਾਯਬੋ ਸੁ ਸਬਦ ਸੰਗਤ ਮੈਂ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਰਵਣ ਕਰਾਉਣਾ ਅੱਛਾਂ ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ ਗੁਰਮੁਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚ
ਦੀ ਇਕੱਤ੍ਰਤਾ

ਮਾਨੋ ਦਾਨ ਕੁਰਖੇਤ੍ਰ ਪਾਪ ਮੂਲ ਕੰਦ ਹੈ॥੫੬੦॥
ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਭੇਂਟ, ਖੈਰ ਕੁਰੁਕਸ਼ੇਤਰ ਗੁਨਾਹ ਮੁੱਢ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਕਿਰਤਾਸ ਗਰ ਜਾਤ ਜਲ ਬੁੰਦ ਪਰੀ
ਜਿਵੇਂ ਕਾਗਜ਼ ਗਲਣਾ ਜਾਂਦਾ ਪਾਣੀ ਤੁਪਕਾ ਪਿਆ, ਡਿਗਿਆ

ਪ੍ਰਿਤ ਸਨਬੰਧ ਜਲ ਮਧ ਸਾਵਧਾਨ ਹੈ।
ਪ੍ਰਿਉ ਮੇਲ, ਰਿਸ਼ਤਾ ਪਾਣੀ ਵਿਚ, ਅੰਦਰ ਸੁਚੇਤ, ਚੇਤੰਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਕੋਟ ਭਾਰ ਤੂਲ ਤਨਕ ਚਿਨਗ ਜਰੈ
ਜਿਵੇਂ ਪੰਡ, ਪੰਡਾਂ ਰੂ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਚੰਗਿਆੜੀ ਸੜ ਜਾਂਦੀਆਂ

ਤੇਲ ਮੇਲ ਦੀਪਕ ਮੈਂ ਬਾਤੀ ਬਿਦਮਾਨ ਹੈ।
ਬਨਾਸਪਤੀ ਆਦਿ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਇਕੱਤਰ ਕਰਕੇ ਦੀਵਾ ਵਿਚ ਬੱਤੀ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਬਿੰਦਾ ਪਦਾਰਥ (ਦੀਵੇ ਦੀ)

ਜੈਸੇ ਲੋਹੇ ਬੂਡ ਜਾਤ ਸਲਲ ਮੈਂ ਡਾਰਤ ਹੀ।
ਜਿਵੇਂ ਲੋਹਾ ਡੁਬਣਾ ਜਾਂਦਾ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਸਿੱਟਦਿਆਂ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਕਾਸਟ ਪ੍ਰਸੰਗ ਗੰਗ ਸਾਗਰ ਨ ਮਾਨ ਹੈ।
ਲਕੜੀ ਸੰਬੰਧ, ਮੇਲ ਗੰਗਾ ਨਦੀ ਸਮੁੰਦਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਜਮਕਾਲ ਬਜਾਲ ਸਗਲ ਸੰਸਾਰ ਗ੍ਰਾਸੈ।
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੌਤ ਸੱਪ ਸਭ, ਸਾਰੇ ਦੁਨੀਆਂ, ਜਗਤ ਡੰਗ ਮਾਰਦਾ ਹੈ

ਸਤਿਗੁਰ ਭੇਟਤ ਹੀ ਦਾਸਨ ਦਸਾਨ ਹੈ॥੫੬੧॥
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਮਿਲਦਿਆਂ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਦਾਸਾਂ ਦਾ ਦਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਖਾਂਡ ਚੂਨ ਪ੍ਰਿਤ ਹੋਤ ਘਰ ਬਿਖੈ ਪੈ
ਜਿਵੇਂ ਚੀਨੀ ਆਟਾ ਪ੍ਰਿਉ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਵਿਚ ਪਰ, ਪਰੰਤੂ

ਪਾਹੁਨਾ ਕੈ ਆਏ ਪੂਰੀ ਕੈ ਖੁਵਾਇ ਖਾਈਐ।
ਮਹਿਮਾਨ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਆਉਣਾ ਪੂੜੀ ਕਰਕੇ ਖੁਆਈਦੀ ਹੈ ਖਾਂਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਚੀਰ ਹਾਰ ਮੁਕਤਾ ਕਨਕ ਆਭਰਨ ਪੈ।
ਜਿਵੇਂ ਕਪੜੇ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀ ਮਾਲਾ ਮੋਤੀ ਸੋਨਾ ਗਹਿਣੇ ਪਰ, ਪਰੰਤੂ

ਬਯਾਹੁ ਕਾਜ ਸਾਜਿ ਤਨ ਸੁਜਨ ਦਿਖਾਈਐ।
ਵਿਆਹੁ, ਸ਼ਾਦੀ ਕਾਰਜ, ਕੰਮ ਸਿੰਗਾਰ ਕੇ ਸਰੀਰ ਭਲਾ ਪੁਰਖ ਦਿਖਾਈਦੇ ਹਨ

ਜੈਸੇ ਹੀਰਾ ਮਾਨਿਕ ਅਮੋਲ ਹੋਤ ਹਾਟ ਹੀ ਮੈਂ।
ਜਿਵੇਂ ਹੀਰਾ, ਮਾਣਕ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਦੁਕਾਨ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ
ਕੀਮਤੀ ਚਮਕਦਾਰ ਪੱਥਰ ਮੁੱਲ ਵਾਲਾ

ਗਾਹਕੈ ਦਿਖਾਇ ਬਿੜਤਾ ਬਿਸੇਖ ਪਾਈਐ।
ਗਾਹਕੇ ਨੂੰ ਦਿਖਾ ਕੇ ਲਾਭ, ਨਫਾ ਜਿਆਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀਦਾ

ਤੈਸੇ ਗੁਰਬਾਨੀ ਲਿਖ ਪੋਥੀ ਬਾਂਧਿ ਰਾਖੀਅਤ।
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਲਿਖ ਕੇ ਛੋਟੀ ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ

ਮਿਲ ਗੁਰਸਿੱਖ ਪੜਿ ਸੁਨਿ ਲਿਵ ਲਾਈਐ॥੫੬੨॥
ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਨਾ ਧਿਆਨ, ਲਗਨ ਲਾਈਦੀ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਨਰਪਤਿ ਬਨਿਤਾ ਅਨੇਕ ਬਯਾਹਤ ਹੈ।
ਜਿਵੇਂ ਰਾਜਾ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਇਸਤਰੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਾਕੇ ਸੁਤ ਜਨਮ ਹੈ ਤਾਂਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਜ ਹੈ।
ਜਿਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਹਸਣਾ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਹਕੂਮਤ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਦਧ ਬੋਹਥ ਬਹਾਇ ਦੇਤ ਚਹੂੰਓਰ।
ਜਿਵੇਂ ਸਮੁੰਦਰ ਜਹਾਜ ਪ੍ਰਵਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ

ਜੋਈ ਪਾਰ ਪਹੁੰਚੈ ਪੂਰਨ ਸਭ ਕਾਜ ਹੈ।
ਜਿਹੜਾ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਸਾਰੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜ, ਕੰਮ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਖਾਨ ਖਨਤ ਅਨੰਤ ਖਨਵਾਰੋ ਖੋਜੈ।
ਜਿਵੇਂ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਪੁੱਟਦਾ ਹੈ ਅੰਤ ਰਹਿਤ ਖਾਨ ਪੁੱਟਣ ਵਾਲਾ ਖੋਜਦਾ ਹੈ

ਹੀਰਾ ਹਾਥ ਆਵੈ ਜਾਕੈ ਤਾਂਕੇ ਬਾਜੁ ਬਾਜ ਹੈ।
ਕੀਮਤੀ ਚਮਕਦਾਰ ਪੱਥਰ ਆਉਣਾ ਜਿਸਦਾ ਉਸਦੇ ਵਾਜਾ ਵਜਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	ਗੁਰਸਿਖ	ਨਵਤਨ	ਅਉ	ਪੁਰਾਤਨ	ਪੈ।
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਨਵੇਂ	ਅਤੇ	ਪੁਰਾਣੇ	ਵਿਚ, ਅੰਦਰ

ਜਾਂ	ਪਰ	ਕ੍ਰਿਪਾ	ਕਟਾਛ	ਤਾਂਕੇ	ਛਬਿ	ਛਾਜ	ਹੈ॥੫੬੩॥
ਜਿਸ	ਉੱਤੇ	ਮਿਹਰ	ਤਿਰਛੀ ਨਿਗਾਹ	ਉਸਦੇ	ਸੁੰਦਰਤਾ	ਸੁੰਦਰ ਲਗਦੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਬੀਰਾਰਾਧੀ	ਮਿਸਟਾਨ	ਪਾਨ	ਆਨ	ਕਹੁ
ਜਿਵੇਂ	ਬੀਰਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ	ਮਿਠਾਈ	ਪੀਣਯੋਗ ਮਿੱਠੇ ਤੇ ਸਵਾਦਿਸ਼ਟ	ਦੂਸਰਾ	ਨੂੰ
			ਪਦਾਰਥ		

ਖੁਵਾਵਤ	ਮੰਗਾਇ	ਮਾਂਗੈ	ਆਪ	ਨਾਹੀ	ਖਾਤ	ਹੈ।
ਖੁਆਉਂਦਾ ਹੈ	ਮੰਗਵਾਉਂਦਾ	ਮੰਗ ਕੇ !	ਖੁਦ	ਨਹੀਂ	ਖਾਂਦਾ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਦੁਮ	ਸਫਲ	ਫਲਤ	ਫਲ	ਖਾਤ	ਨਾਂਹਿ
ਜਿਵੇਂ	ਦਰਖਤ	ਕਾਮਯਾਬ	ਫਲਦਾ ਹੋਇਆ	ਦਰਖਤਾਂ ਨੂੰ ਲਗਣ ਵਾਲਾ	ਪਦਾਰਥ	ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ

ਪਥਕ	ਪਖੇਰੂ	ਤੋਰ	ਤੋਰ	ਲੇ	ਜਾਤ	ਹੈਂ।
ਮੁਸਾਫਿਰ	ਪੰਛੀ	ਤੋੜ ਕੇ	ਤੋੜ ਕੇ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ	ਜਾਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਤੋਂ	ਸਮੁੰਦ੍ਰ	ਨਿਧਿ	ਪੂਰਨ	ਸਕਲ	ਬਿਧ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਸਾਗਰ	ਖਜ਼ਾਨਾ	ਸਾਰੇ	ਸਭ, ਸਾਰੇ	ਪ੍ਰਕਾਰ, ਕਿਸਮ

ਹੰਸ	ਮਰਜੀਵਾ	ਹੇਰਿ	ਕਾਢਤ	ਸੁਗਾਤ	ਹੈ।
ਬਤਖ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਪੰਛੀ	ਗੋਤਾਖੋਰ	ਲੱਭਣਾ	ਕੱਢਦੇ ਹਨ	ਚੰਗੇ ਸਰੀਰ ਵਾਲਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	ਨਿਹਕਾਮ	ਸਾਧ	ਸੋਭਤ	ਸੰਸਾਰ	ਬਿਖੈ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ	ਮਹਾਤਮਾ	ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ	ਦੁਨੀਆਂ	ਵਿਚ

ਪਰਉਪਕਾਰ	ਹੇਤ	ਸੁੰਦਰ	ਸੁਗਾਤ	ਹੈ॥੫੬੪॥
ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਭਲਾ	ਕਾਰਣ, ਵਾਸਤੇ	ਖੂਬਸੂਰਤ	ਚੰਗੇ ਸਰੀਰ ਵਾਲਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਦੀਪ	ਜੋਤ	ਲਿਵ	ਲਾਗੈ	ਚਲੇ	ਜਾਤ	ਸੁਖ
ਜਿਵੇਂ	ਦੀਵਾ	ਦੀਵੇ ਦੀ ਲਾਟ	ਧਿਆਨ	ਲਗਣ ਨਾਲ	ਚਲਕੇ	ਜਾਈਦਾ	ਆਨੰਦ, ਚੈਨ

ਗਹੇ	ਕਰ	ਦੁਚਿਤੁ	ਹੈ	ਭਟਕਾ ਸੇ	ਭੇਟ	ਹੈ।
ਫਤਨ ਕਰਕੇ	ਹਥ	ਭੁਲੇਖੇ ਪੈਣੇ	ਹੋਣਾ	ਭਟਕਣਾਂ ਨਾਲੋਂ	ਭੇਟਾ, ਨਜ਼ਰਾਨਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਦਧ	ਕੁਲ	ਬੈਠ	ਮੁਕਤਾ	ਚੁਨਤ	ਹੰਸ
ਜਿਵੇਂ	ਸਮੁੰਦਰ	ਕਿਨਾਰਾ	ਬੈਠ ਕੇ	ਮੋਤੀ	ਚੁਗਦਾ ਹੈ	ਬਤਖ ਦਾ ਆਕਾਰ ਦਾ ਪੰਛੀ

ਪੈਰਤ	ਨ	ਪਾਵੈ	ਪਾਰ	ਲਹਰ	ਲਪੇਟ	ਹੈ।
ਤੈਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ	ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ - ਸਕਦੇ	ਅੰਤਿਮ ਸੀਮਾ	ਤਰੰਗ	ਘੁੰਮਣ ਘੇਰੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਨਿਖ	ਅਗਨਿ ਕੈ	ਮਧਯ	ਭਾਵ	ਸਿਧ	ਹੋਤ
ਜਿਵੇਂ	ਦੇਖ ਕੇ	ਅੱਗ	ਕਰਕੇ	ਵਿਚ	ਸੁਖਮਈ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਨਿਕਟ	ਬਿਕਟ	ਦੁਖ	ਸਹਸਾ	ਨ	ਮੇਟ	ਹੈ।
ਨਜ਼ਦੀਕ	ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ	ਕਸ਼ਟ, ਤਕਲੀਫ	ਸ਼ੱਕ, ਸੰਦੇਹ	ਨਹੀਂ	ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	ਗੁਰਸਬਦ	ਸਨੇਹ	ਕੈ	ਪਰਮਪਦ		
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੁਰਬਾਣੀ	ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੇਮ	ਕਰਕੇ	ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਿਚ	ਅਭੇਦਤਾ ਵਾਲੀ	ਉੱਚੀ ਅਵਸਥਾ

ਮੂਰਤ	ਸਮੀਪ	ਸਿੰਘ	ਸਾਧ	ਕੀ	ਅਖੇਟ	ਹੈ॥ਪ੬੫॥
ਸਰੂਪ, ਹੋਂਦ	ਪਾਸ, ਨੇੜੇ	ਸ਼ੇਰ	ਸੱਪ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਸ਼ਿਕਾਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸ੍ਵਾਮਿ	ਕਾਜ	ਲਾਗ	ਸੇਵਾ	ਕਰਤ	ਸੇਵਕ	ਜੈਸੇ।
ਮਾਲਕ	ਕੰਮ	ਲਗ ਕੇ	ਟਹਿਲ, ਚਾਕਰੀ	ਕਰਦਾ ਹੈ	ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਜਿਵੇਂ

ਨਰਪਤਿ	ਨਿਰਖ	ਸਨੇਹ	ਉਪਜਾਵਹੀ।
ਰਾਜਾ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ	ਦੇਖ ਕੇ	ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੇਮ	ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ

ਜੈਸੇ	ਪੂਤ	ਚੋਚਲਾ	ਕਰਤ	ਪਿਤਾ	ਬਿਦਯਮਾਨ
ਜਿਵੇਂ	ਪੁੱਤਰ, ਬੇਟਾ	ਲਾਡ ਪਿਆਰ	ਕਰਦਾ ਹੈ	ਬਾਪ, ਪਿਉ	ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ, ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ

ਦੇਖਿ	ਦੇਖਿ	ਸੁਨਿ	ਸੁਨਿ	ਆਨੰਦ	ਬਢਾਵਹੀ।
ਦੇਖ ਕੇ	ਦੇਖ ਕੇ	ਸੁਣਨਾ	ਸੁਣਨਾ	ਖੁਸ਼ੀ, ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ	ਵਧਾਉਂਦਾ

ਜੈਸੇ	ਪਾਕਸਾਲਾ	ਮਧਿ	ਬਿੰਜਨ	ਪਰੋਸੈ	ਨਾਰਿ
ਜਿਵੇਂ	ਰਸੋਈ ਘਰ	ਵਿਚ	ਪਕਵਾਨ	ਪਰੋਸਦੀ ਹੈ	ਪਤਨੀ, ਵਿਆਹੁਤਾ

ਪਤਿ	ਖਾਤ	ਪਯਾਰ	ਕੈ	ਪਰਮ	ਸੁਖ	ਪਾਵਹੀ।
ਪਤੀ	ਖਾਂਦਾ ਹੈ	ਪ੍ਰੇਮ, ਪ੍ਰੀਤ	ਕਰਕੇ	ਹਦ ਦਰਜੇ ਦੀ	ਆਨੰਦ, ਚੈਨ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਤੈਸੇ	ਗੁਰਸਬਦ	ਸੁਨਤ	ਸ੍ਰੋਤਾ	ਸਾਵਧਾਨ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੁਰਬਾਣੀ	ਸੁਣ ਕੇ	ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ	ਸੁਚੇਤ, ਚੇਤੰਨ

ਗਾਵੈ	ਰੀਝ	ਗਾਯਨ	ਸਹਜ	ਲਿਵ	ਲਾਵਹੀ॥ਪ੬੬॥
ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ	ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ	ਗਾਉਣ ਨਾਲ	ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਧਿਆਨ, ਲਗਨ	ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ	ਪੇਖੇ	ਸਜਾਮ	ਘਟਾ	ਗਗਨ	ਘਮੰਡ	ਘੋਰ
ਜਿਵੇਂ	ਦੇਖ ਕੇ	ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ	ਬੱਦਲ	ਆਕਾਸ਼	ਉਮਲਣਾ(ਬੱਦਲਾਂ ਦਾ)	ਸੰਘਣੇ

ਮੋਰ		ਔ	ਪਪੀਹਾ	ਸੁਭ	ਸਬਦ	ਸੁਨਾਵਹੀ।
ਮੋਰ, ਰੰਗ ਬਿਰੰਗੇ ਖੰਭਾਂ ਵਾਲਾ ਪੰਛੀ		ਅਤੇ	ਬੰਬੀਹਾ	ਚੰਗਾ, ਉੱਤਮ	ਸਾਰਥਕ ਧੁਨੀ	ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ	ਤੋਂ	ਬਸੰਤ	ਸਮੈ	ਮੌਲਤ	ਅਨੇਕ	ਆਂਬ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ	ਮੌਕਾ, ਅਵਸਰ	ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਅੰਬ

ਕੋਕਲਾ	ਮਧੁਰ	ਧੁਨਿ	ਬਚਨ	ਸੁਨਾਵਹੀ।
ਕੋਇਲ	ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਰਸਦਾਇਕ	ਧੁਨੀ, ਸੁਰ	ਆਵਾਜ਼ਾਂ	ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ	ਪਰਫੁੱਲਤ	ਕਮਲ	ਸਰਵਰੁ	ਵਿਖੈ
ਜਿਵੇਂ	ਖਿੜਨਾ	ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ	ਸਰੋਵਰ, ਤਲਾਬ	ਵਿਚ, ਅਦਰ

ਮਧੁਪ	ਗੁੰਜਾਰਤ	ਅਨੰਦ	ਉਪਜਾਵਹੀ।
ਭੌਰਾ, ਭ੍ਰਮਰ	ਗੁੰਜਦੇ ਹੋਏ	ਖੁਸ਼ੀ, ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ	ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ

ਤੈਸੇ	ਪੇਖ	ਸ੍ਰੋਤਾ	ਸਾਵਧਾਨਹ	ਗਾਇਨ	ਗਾਵੈ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਵੇਖ ਕੇ	ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ	ਸੁਚੇਤ, ਚੇਤੰਨ	ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਾਉਣ ਵਾਲਾ	ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਪ੍ਰਗਟੈ	ਪੂਰਨ	ਪ੍ਰੇਮ	ਸਹਜਿ	ਸਮਾਵਹੀ॥੫੬੭॥
ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ	ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੇਮ	ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਾ

ਜੈਸੇ	ਅਹਿਨਿਸ	ਅੰਧਿਆਰੀ	ਮਣਿ	ਕਾਢ	ਰਾਖੇ
ਜਿਵੇਂ	ਦਿਨ ਰਾਤ	ਹਨੇਰੀ, ਅੰਧਕਾਰ ਭਰੀ	ਮਣੀ, ਸੱਪ ਦੇ ਸਿਰ ਦਾ ਮਣਕਾ	ਕੱਢ ਕੇ	ਰੱਖਦਾ
			ਜੋ ਕੀਮਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ		

ਕ੍ਰੀੜਾ	ਕੈ	ਦੁਰਾਵੈ	ਪੁਨ	ਕਾਹੂ	ਨ	ਦਿਖਾਵਹੀ।
ਖੇਲੁਣਾ	ਕਰਕੇ	ਛਿਪਾ ਲੈਂਦਾ	ਫਿਰ, ਮੁੜ ਕੇ	ਕਿਸੇ	ਨਹੀਂ	ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ

ਜੈਸੇ	ਬਰ	ਨਾਰ	ਕਰ	ਸਿਹਜਾ	ਸੰਜੋਗ	ਭੋਗ
ਜਿਵੇਂ	ਚੰਗੀ, ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ	ਪਤਨੀ, ਵਹੁਟੀ	ਕਰਕੇ	ਸੇਜ਼, ਬਿਸਤਰ	ਸੰਬੰਧ, ਰਿਸਤਾ	ਸੰਭੋਗ ਸੁੱਖ

ਹੋਤ	ਪਰਭਾਤ	ਤਨ	ਫ਼ਾਦਨ	ਫੁਪਾਵਹੀ।
ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਸਵੇਰੇ	ਸਰੀਰ, ਤਨ	ਕਪੜੇ	ਛਿਪਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ

ਜੈਸੇ	ਅਲ	ਕਮਲ	ਸੰਪਟ	ਅਚਵਤ	ਮਧ
ਜਿਵੇਂ	ਭੌਰਾ	ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ	ਭਾਂਡੇ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦੀ ਚੀਜ਼, ਕੁੱਜਾ	ਪੀਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਰਸ

ਭੇਰ	ਭਏ	ਜਾਤ	ਉਡ	ਨਾਤੇ	ਨ	ਜਨਾਵਹੀ।
ਸਵੇਰਾ, ਤੜਕਾ	ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਜਾਂਦਾ	ਪੰਖਾਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਹਵਾ ਵਿਚ ਉਡ ਕੇ	ਨਾਤਾ, ਰਿਸਤਾ	ਨਹੀਂ	ਦਸਦਾ
ਤੈਸੇ	ਗੁਰਸਿਖ	ਉਠ	ਬੈਠਤ	ਅੰਮ੍ਰਿਤ	ਜੋਗ	
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਸੁੱਤੀ ਹੋਈ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਜਾਗਣਾ	ਬੈਠਦੀ ਹੈ	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ	ਮੌਕਾ, ਸਮਾਂ	
ਸਭ	ਸੁਧਾਰਸ	ਚਾਖ	ਸੁਖ	ਤ੍ਰਿਪਤਾਵਹੀ॥੫੬੮॥		
ਸਾਰੇ	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਸੁਆਦ	ਸੁਆਦ ਲੈ ਕੇ	ਆਨੰਦ, ਚੈਨ	ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ		
ਸਿਹਜਾ	ਸੰਜੋਗ	ਪ੍ਰਿਯ	ਪ੍ਰੇਮਰਸ	ਖੇਲ	ਜੈਸੇ।	
ਸੇਜ਼, ਬਿਸਤਰ	ਮਿਲਾਪ	ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ	ਪਿਆਰ ਰਸ	ਕਾਮ ਕ੍ਰੀੜਾ	ਜਿਵੇਂ	
ਪਾਛੈ	ਬਧੂ	ਜਨਨ	ਸੈ	ਗਰਭ	ਸਮਾਵਹੀ।	
ਪਿਛੋਂ, ਮਗਰੋਂ	ਦੁਲਹਨ, ਵਹੁਟੀ	ਬੱਚਾ	ਨਾਲੋਂ	ਕੁੱਖ, ਬੱਚੇਦਾਨੀ	ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਾ	
ਪੂਰਨ	ਅਧਾਨ	ਭਏ	ਸੋਵੈ	ਗੁਰਜਨ	ਬਿਖੈ	
ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਧਾਰਣ ਕਰਨਾ (ਗਰਭ)	ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਸਉਣਾ	ਬਜ਼ੁਰਗ	ਵਿਚ	
ਜਾਗੈ	ਪਰਸੂਤ	ਸਮੈ	ਸਭਨ	ਜਗਾਵਹੀ।		
ਜਾਗਦੀ ਹੈ	ਜਨਮ ਦੇਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਮੌਕਾ, ਅਵਸਰ	ਸਾਰੇ, ਸਭ ਹੀ	ਜਗਾਉਂਦੀ ਹੈ		
ਜਨਮਤ	ਸੁਤ	ਖਾਨ	ਮੋ	ਸੰਜਮ	ਕਰੈ	
ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ	ਪੁੱਤਰ	ਖਾਣ ਪੀਣ	ਵਿਚ	ਰੋਕ, ਸੰਕੋਚ	ਕਰਦਾ ਹੈ	
ਤਾਂਤੇ	ਸੁਤ	ਸੰਮੂਥ	ਹੈ	ਸੁਖਹ	ਦਿਖਾਵਹੀ।	
ਇਸ ਲਈ ਕਿ	ਪੁੱਤਰ	ਬਲਵਾਨ	ਹੋਣਾ	ਸੁੱਖਾਂ ਨੂੰ	ਦਿਖਾਏਗਾ	
ਤੈਸੇ	ਗੁਰ	ਭੇਟਤ	ਭੈ	ਭਾਇ	ਸਿਖ	ਸੇਵਾ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਮਿਲ ਕੇ	ਪਿਆਰ ਵਾਲਾ ਭੈ	ਪ੍ਰੇਮ	ਸਿਖਿਆਰਥੀ	ਟਹਿਲ, ਚਾਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਅਲਪ	ਅਹਾਰ	ਨਿੰਦਾ	ਸਬਦ	ਕਮਾਵਹੀ॥੫੬੯॥		
ਥੋੜ੍ਹਾ, ਘੱਟ	ਭੋਜਨ	ਨੀਂਦ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ	ਅਭਿਆਸ ਕਰਦਾ ਹੈ		
ਜੈਸੇ	ਅਨੁਚਰ	ਨਰਪਤ	ਕੀ	ਪਛਾਨੈਂ	ਭਾਖਾ	
ਜਿਵੇਂ	ਦਾਸ, ਸੇਵਕ	ਰਾਜਾ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਪਛਾਣਦਾ	ਭਾਸ਼ਾ, ਬੋਲੀ	
ਬੋਲਤ	ਬਚਨ	ਖਿਨ	ਬੂਝ	ਬਿਨ	ਦੇਖ	ਹੀ।
ਬੋਲਦੀ ਹੈ	ਬਾਣੀ, ਬੋਲ	ਪਲ, ਸਕਿੰਟ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮਾਂ	ਬੁੱਝ ਲੈਂਦਾ	ਬਿਨਾਂ	ਦੇਖਿਆਂ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ	ਜੌਹਰੀ	ਪਰਖ	ਜਾਨਤ ਹੈ	ਰਤਨ	ਕੀ
ਜਿਵੇਂ	ਜੌਹਰ, ਅਥਵਾ ਕੀਮਤੀ ਹੀਰੇ	ਪਛਾਣ	ਜਾਣਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਹੀਰਾ, ਜਵਾਹਰ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਦੇਖਤ	ਹੀ	ਕਹੈ	ਖਰੋਂ	ਖੋਟੇ	ਰੂਪ	ਰੇਖ	ਹੀ।
ਦੇਖਦਿਆਂ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ	ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ	ਸੁੱਧ	ਮਿਲਾਵਟ	ਸੂਰਤ	ਲਕੀਰ	ਨਿਸਚੇ
	ਸ਼ਬਦ			ਵਾਲਾ			ਸੂਚਕਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ	ਖੀਰ	ਨੀਰ	ਕੋ	ਨਿਬੇਰੋ	ਕਰਿ	ਜਾਨੈ	ਹੰਸ
ਜਿਵੇਂ	ਦੁੱਧ	ਪਾਣੀ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਨਿਰਣਾ	ਕਰਨਾ (ਕੰਮ)	ਜਾਣਦਾ	ਬਤਖ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਪੰਛੀ

ਰਾਖੀਐ	ਮਿਲਾਇ	ਭਿੰਨ	ਭਿੰਨ	ਕੈ	ਸਰੇਖ	ਹੀ।
ਰੱਖੀਏ, ਧਰੀਏ	ਮਿਲਾ ਕੇ	ਵੱਖ ਵੱਖ		ਕਰਕੇ	ਸਮਝਦਾਰੀ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਤੈਸੇ	ਗੁਰਸਬਦ	ਸੁਨਤ	ਪਹਿਚਾਨੈ	ਸਿਖ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੁਰਬਾਣੀ	ਸੁਣ ਕੇ	ਪਛਾਣ ਲੈਂਦਾ	ਸਿਖਿਆਰਥੀ

ਆਨ	ਬਾਨੀ	ਕ੍ਰਿਤਮੀ	ਨ	ਗਨਤ	ਹੈ	ਲੇਖ	ਹੀ॥੫੨੦॥
ਦੂਸਰਾ	ਕਥਨ, ਬੋਲ	ਬਣਾਉਣੀ	ਨਹੀਂ	ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ	ਹੋਣ ਦੀ	ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ
					ਕ੍ਰਿਆ		

ਬਾਯਸ	ਉਡਹ	ਬਲਜਾਉ	ਬੇਗ	ਮਿਲੋਂ	ਪੀਯ
ਕਾਂ	ਉਡ ਕੇ	ਕੁਰਬਾਨ ਜਾਵਾਂ	ਛੇਤੀ	ਮੇਲ ਹੋ ਜਾਵੇ	ਪੀਆ, ਪ੍ਰੀਤਮ

ਮਿਟੈ	ਦੁਖ	ਰੋਗ	ਸੋਗ	ਬਿਰਹ	ਬਿਯੋਗ	ਕੋ।
ਸਮਾਪਤ ਹੋਵੇ	ਪੀੜਾ, ਦਰਦ	ਬੀਮਾਰੀ	ਦੁੱਖ	ਜੁਦਾਈ	ਵਿਛੋੜਾ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਅਵਧ	ਬਿਕਟ	ਕਟੈ	ਕਪਟ	ਅੰਤਰ	ਪਟ
ਉਮਰ	ਬਹੁਤ ਔਖੀ	ਬਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ	ਪਾਖੰਡ, ਧੋਖਾ	ਅੰਦਰ	ਪੜਦਾ, ਉਹਲਾ

ਦੇਖਉ	ਦਿਨ	ਪ੍ਰੇਮ	ਰਸ	ਸਹਜ	ਸੰਜੋਗ	ਕੋ।
ਦੇਖਾਂ, ਤੱਕਾਂ	ਦਿਹਾੜੇ, ਰੋਜ਼	ਪਿਆਰ ਰਸ		ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਮੇਲ ਕਰਨਾ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਲਾਲ	ਨ	ਆਵਤ	ਸੁਭ	ਲਗਨ	ਸਗਨ	ਭਲੇ
ਪਿਆਰਾ ਪਤੀ ਦੇਵ	ਨਹੀਂ	ਆਉਣ ਦੀ	ਚੰਗਾ	ਕੋਈ ਸੁਭ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ	ਸੁਭ ਫਲ ਦੱਸਣ	ਚੰਗੇ
		ਕ੍ਰਿਆ		ਜੋਤਿਸ਼ ਵਿਦਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਂ	ਵਾਲੇ ਚਿੰਨ੍ਹ	

ਹੋਇ	ਨ	ਬਿਲੰਬ	ਕਛੁ	ਭੇਦ	ਬੇਦ	ਲੋਕ	ਕੋ।
ਹੋਣਾ	ਨਹੀਂ	ਦੇਰੀ, ਚਿਰ	ਕੁਝ	ਰਾਜ, ਰਹੱਸ	ਲੋਕਿਕ ਧਾਰਨਾ		ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਅਤਿਹਿ	ਆਤੁਰ	ਭਈ	ਅਧਿਕ	ਔਸੇਰ	ਲਾਗੀ
ਬਹੁਤ	ਵਿਆਕੁਲ, ਬੇਚੈਨ	ਹੋ ਗਈ	ਬਹੁਤ, ਜਿਆਦਾ	ਚਿੰਤਾ, ਫਿਕਰ	ਲਗ ਗਈ

ਧੀਰਜ ਨ ਧਰੋ ਖੋਜੋ ਧਾਰਿ ਭੇਖ ਜੋਗ ਕੋ॥੫੭੧॥
 ਸਬਰ,ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਰਖਦੀ ਹਾਂ ਖੋਜ ਕਰਾਂ ਧਾਰ ਕੇ ਲਿਬਾਸ ਜੋਗੀ,ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ
 ਕਰਨ ਵਾਲਾ
 ਅਗਨਿ ਜਰਤ, ਜਲ ਬੂਡਤ, ਸਰਪ ਗ੍ਰਸਹਿ
 ਅੱਗ ਸਾੜੇ,ਜਾਲੇ ਪਾਣੀ ਡੋਬ ਦੇਵੇ ਸੱਪ ਡੰਗਣ ਨਾਲ

ਸਸਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਰੋਮ ਰੋਮ ਕਰਿ ਘਾਤ ਹੈ।
 ਹਥਿਆਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਾਲ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਾਲ ਨੂੰ ਜਖਮ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਿਰਥਾ ਅਨੇਕ ਅਪਦਾ ਅਧੀਨ ਦੀਨ ਗਤਿ।
 ਪੀੜਾ,ਦਰਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁਸੀਬਤ,ਸੰਕਟ ਵਸ ਵਿਚ ਲਾਚਾਰ,ਬੇਬਸ ਦਸ਼ਾ,ਅਵਸਥਾ

ਗ੍ਰੀਖਮ ਔ ਸੀਤ ਬਰਖ ਮਾਹਿ ਨਿਸ ਪ੍ਰਾਤ ਹੈ।
 ਗਰਮੀ ਦਾ ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਠੰਡਾ,ਸਰਦ ਬਰਖਾ,ਮੀਂਹ ਵਿਚ ਦਿਨ ਰਾਤ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੋ, ਦ੍ਰਿਜ, ਬਧੁ ਬਿਸ੍ਵਾਸ, ਬੰਸ, ਕੋਟਿ ਹਤਯਾ
 ਗਊ,ਗਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੱਤਿਆ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਘਰਾਣਾ,ਜਾਤੀ ਕਰੋੜਾਂ ਕਤਲ

ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਨੇਕ ਦੁਖ ਦੋਖ ਬਸ ਗਾਤ ਹੈ।
 ਚਾਹ,ਇੱਛਿਆ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਸ਼ਟ,ਤਕਲੀਫ ਔਗੁਣ,ਦੋਸ਼ ਵਸ ਵਿਚ ਸਰੀਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੋਰ ਸਕਲ ਸੰਸਾਰ ਸੋਧ
 ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਜੋੜ,ਇਕੱਠ ਸਭ,ਸਾਰੇ ਦੁਨੀਆਂ,ਜਗਤ ਜਾਂਚ,ਪੜਤਾਲ

ਪੀਯ ਕੇ ਬਿਛੋਰ ਪਲ ਏਕ ਨ ਪੁਜਾਤ ਹੈ॥੫੭੨॥
 ਪੀਆ,ਪ੍ਰੀਤਮ ਵਿਛੋੜਾ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਪੁੱਜਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
 ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ

ਪੂਰਨਿ ਸਰਦ ਸਸਿ ਸਕਲ ਸੰਸਾਰ ਕਹੈ
 ਸੰਪੂਰਨ ਠੰਡ ਦੀ ਰੁੱਤ ਚੰਦਰਮਾ,ਚੰਨ ਸਭ,ਸਾਰੇ ਜਗਤ,ਦੁਨੀਆਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਮੇਰੇ ਜਾਨੇ ਬਰ ਬੈਸੰਤਰ ਕੀ ਊਕ ਹੈ।
 ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤੇ,ਉੱਪਰ ਅੱਗ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਅੱਗ ਦਾ ਮੁਆਤਾ,ਲੰਬੂ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਗਨ ਅਗਨ ਤਨ ਮਧਯ ਚਿਨਗਾਰੀ ਛਾਡੈ
 ਅੱਗ ਅਣਗਿਣਤ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਚੰਗਿਆੜੀ ਛੱਡ ਰਹੀ ਹੈ

ਬਿਰਹ ਉਸਾਸ ਮਾਨੋ ਫੰਨਗ ਕੀ ਫੂਕ ਹੈ।
 ਵਿਛੋੜਾ ਠੰਡਾ ਸਾਹ ਮੰਨ ਲਉ ਜਿਵੇਂ ਫਣਧਾਰੀ ਨਾਗ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਫੁੰਕਾਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਰਸਤ	ਪਾਵਕ	ਪਖਾਨ	ਫੂਟ	ਟੂਟ	ਜਾਤ।
ਫੂਹਣ ਨਾਲ	ਅੱਗ	ਪੱਥਰ	ਫੁੱਟ ਕੇ	ਟੁਟਣਾ, ਭੱਜਣਾ	ਜਾਂਦਾ

ਛਾਤੀ	ਅਤਿ	ਬਰਜਨ	ਹੋਇ	ਦੋਇ	ਟੂਕ	ਹੈ।
ਸੀਨਾ, ਹਿੱਕ	ਬਹੁਤ	ਚੋਕਾਂ, ਉਪਾਉ	ਹੋਣਾ	ਦੇ	ਟੁਕੜੇ, ਟੋਟੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੀਯ	ਕੇ	ਸਿਧਾਰੇ	ਭਾਰੀ	ਜੀਵਨ	ਮਰਨ	ਭਏ
ਪੀਆ, ਪ੍ਰੀਤਮ	ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ	ਚਲੇ ਗਏ	ਭਾਰੂ ਭਾਵ ਅੱਖੇ ਕਸ਼ਟਮਈ	ਜਿੰਦਗੀ	ਮਰਨਾ	ਹੋ ਗਏ

ਜਨਮ	ਲਜਾਯੋ	ਪ੍ਰੇਮ	ਨੇਮ	ਚਿਤ	ਚੂਕ	ਹੈ॥੫੭੩॥
ਜੀਵਨ, ਜਿੰਦਗੀ	ਸ਼ਰਮਸ਼ਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ	ਪਿਆਰ	ਮਰਿਯਾਦਾ	ਹਿਰਦਾ, ਮਨ	ਭੁਲ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਿਨ	ਪ੍ਰਿਯ	ਸਿਹਜਾ	ਭਵਨ	ਆਨ	ਰੂਪ	ਰੰਗ
ਬਿਨਾਂ, ਬਗੈਰ	ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ ਪ੍ਰੀਤਮ	ਸੇਜ਼, ਬਿਸਤਰ	ਘਰ	ਦੂਸਰਾ	ਸੂਰਤ, ਸ਼ਕਲ	ਖੁਸ਼ੀ

ਦੇਖੀਐ	ਸਕਲ	ਜਮਦੂਤ	ਭੈ	ਭਯਾਨ	ਹੈ।
ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ	ਸਭ, ਸਾਰੇ	ਮੌਤ ਦਾ ਦੂਤ, ਯਮਦੂਤ	ਡਰਾਉਣੇ	ਡਰਾਉਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਿਨ	ਪ੍ਰਿਯ	ਰਾਗ	ਨਾਦ	ਬਾਦ	ਗਯਾਨ	ਆਨ	ਕਥਾ
ਬਿਨਾਂ, ਬਗੈਰ	ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ ਪ੍ਰੀਤਮ	ਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ	ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ	ਵਾਜ਼ਿਆਂ ਸਮਝ	ਦੂਸਰਾ	ਵਿਆਖਿਆ	

ਲਾਗੈ	ਤਨ	ਤੀਛਨ	ਦੁਸਹ	ਉਰ	ਬਾਨ	ਹੈ।
ਲਗਦੀ ਹੈ	ਸਰੀਰ, ਦੇਹ	ਤੇਜ਼, ਤਿੱਖਾ	ਬਹੁਤ ਕਸ਼ਟਦਾਇਕ	ਹਿਰਦਾ	ਤੀਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਿਨ	ਪ੍ਰਿਯ	ਅਸਨ	ਬਸਨ	ਅੰਗ	ਅੰਗ	ਸੁਖ
ਬਿਨਾਂ, ਬਗੈਰ	ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ ਪ੍ਰੀਤਮ	ਭੋਜਨ	ਕਪੜੇ	ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ	ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ	ਆਨੰਦ, ਚੈਨ

ਬਿਖਯਾ ਬਿਖਮੁ	ਔ	ਬੈਸੰਤਰ	ਸਮਾਨ	ਹੈ।
ਜ਼ਹਿਰ, ਭਿਆਨਕ	ਅਤੇ	ਅੱਗ	ਤੁਲ, ਬਰਾਬਰ, ਵਰਗਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਿਨ	ਪ੍ਰਿਯ	ਮਾਨੋ	ਮੀਨ	ਸਲਲ	ਅੰਤਰਗਤ।
ਬਿਨਾਂ, ਬਗੈਰ	ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ ਪ੍ਰੀਤਮ	ਮੰਨ ਲਉ ਜਿਵੇਂ	ਮੱਛੀ	ਪਾਣੀ, ਜਲ	ਮਨ ਵਿਚ ਹੀ

ਜੀਵਨ	ਜਤਨ	ਬਿਨ	ਪ੍ਰੀਤਮ	ਨ	ਆਨ	ਹੈ॥੫੭੪॥
ਜਿੰਦਗੀ	ਤਰੀਕਾ, ਜੁਗਤਿ	ਬਿਨਾਂ	ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ ਦੇਵ	ਨਹੀਂ	ਦੂਸਰਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਾਇ	ਲਾਗ	ਲਾਗ	ਦੂਤੀ	ਬੇਨਤੀ	ਕਰਤ	ਹੁਤੀ
ਪੈਰ	ਲੱਗ ਕੇ	ਲੱਗ ਕੇ (ਪੈਰੀ)	ਪ੍ਰੇਮ ਸੰਦੇਸਾ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇਸਤ੍ਰੀ	ਅਰਜ਼, ਅਰਜ਼ੋਈ	ਕਰਦਾ ਹੈ	ਸੀ

ਮਾਨ ਮਤੀ ਹੋਇ ਕਾਹੂ ਮੁਖ ਨ ਲਗਾਵਤੀ।
ਮਾਣ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੋਣਾ ਕਿਸੇ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਸਾਂ ਲਗਾਉਂਦੀ

ਸਜਨੀ ਸਕਲ ਕਹਿ ਮਧੁਰ ਬਚਨ ਨਿਤ
ਸਖੀ, ਸਹੇਲੀ ਸਭ, ਸਾਰੇ ਕਹਿ ਕੇ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਰਸਦਾਇਕ ਬਾਣੀ, ਬੋਲ ਹਰ ਰੋਜ਼

ਸੀਖ ਦੇਤਿ ਹੁਤੀ ਪ੍ਰਤਿ ਉਤਰ ਨਸਾਵਤੀ।
ਸਿੱਖਿਆ, ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸੀ ਉਲਟਾ, ਮੋੜਵਾਂ ਜਵਾਬ ਭਜਾ ਦਿੰਦੀ

ਆਪਨ ਮਨਾਇ ਪ੍ਰਿਆ ਟੇਰਤ ਹੈ ਪ੍ਰਿਆ ਪ੍ਰਿਆ
ਆਪਣਾ ਮਨਾਉਂਦੀ ਸੀ ਪਿਆਰਾ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਸੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਹੇ ਪਿਆਰੀ

ਸੁਨ ਸੁਨ ਮੋਨ ਗਹਿ ਨਾਯਕਾ ਕਹਾਵਤੀ।
ਸੁਣਨਾ ਸੁਣਨਾ ਚੁਪ, ਖਾਮੋਸ਼ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਮਨਮੋਹਕ ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਖਵਾਉਂਦੀ ਸੀ

ਬਿਰਹ ਬਿਛੋਹ ਲਗ ਪੂਛਤ ਨਬਾਤ ਕੋਊ
ਵਿਛੋੜਾ ਜੁਦਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆਂ ਬਾਤ ਨਾ ਪੁੱਛਣੀ ਕੋਈ

ਬ੍ਰਿਥਾ ਨ ਸੁਨਤ ਠਾਢੀ ਦੂਰਿ ਬਿਲਲਾਵਤੀ॥੫੭੫॥
ਕਸਟ, ਪੀੜਾ ਨਹੀਂ ਸੁਣ ਕੇ ਖੜੀ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਵਿਰਲਾਪ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ

ਯਾਹੀ ਮਸਤਕ ਪੇਖ ਰੀਝਤ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨਨਾਥ
ਇਸ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਵੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੇ ਸੁਆਮੀ, ਭਾਵ ਪਤੀ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ

ਹਾਥ ਆਪਨੈ ਬਨਾਇ ਤਿਲਕ ਦਿਖਾਵਤੇ।
ਹੱਥ, ਹਸਤ ਆਪਣੇ ਬਣਾ ਕੇ, ਰਚਾ ਕੇ ਟਿੱਕਾ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਸਨ

ਯਾਹੀ ਮਸਤਕ ਧਾਰਿ ਹਸਤ ਕਮਲ ਪ੍ਰਿਯ
ਇਸ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਰੱਖਣਾ, ਟਿਕਾਉਣਾ ਹੱਥ ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ

ਪ੍ਰੇਮ ਕਥਿ ਕਥਿ ਕਹਿ ਮਾਨਨ ਮਨਾਵਤੇ।
ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੀਤ ਬਿਆਨ ਵਿਆਖਿਆ ਕਹਿ ਕੇ ਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਔਰਤ ਮਨਾਉਂਦੇ ਸਨ

ਯਾਹੀ ਮਸਤਕ ਨਾਹੀ ਨਾਹੀ ਕਰਿ ਭਾਗਤੀ ਹੀ
ਇਸ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਕਰਕੇ ਭੱਜਦੀ, ਦੌੜਦੀ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਧਾਇ ਧਾਇ ਹੇਤ ਕਰਿ ਉਰਹਿ ਲਗਾਵਤੇ।
ਦੌੜ ਕੇ ਭੱਜ ਕੇ ਪਿਆਰ ਕਰਕੇ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋੜਦੇ ਹਨ

ਸੋਈ ਮਸਤਕ ਧੁਨਿ ਧੁਨਿ ਪੁਨ ਰੋਇ ਉਠੋਂ
ਉਹੀ ਮੱਥਾ ਧੁਨਣਾ ਧੁਨਣਾ ਫਿਰ,ਫੇਰ ਰੋਣਾ ਵੇਗ ਵਿਚ ਆਉਣਾ(ਰੋਣ ਦੇ)

ਸ੍ਵਪਨੇ ਹੂ ਨਾਥ ਨਾਹਿ ਦਰਸ ਦਿਖਾਵਤੇ॥੫੭੬॥
ਸੁਪਨਾ ਵੀ ਮਾਲਕ,ਸੁਆਮੀ ਨਹੀਂ ਦਰਸਨ,ਝਲਕ ਦਿਖਾਉਂਦੇ

ਜੈਸੇ ਤੋ ਪ੍ਰਸੂਤ ਸਮੈ ਸਤੁ ਕਰਿ ਪ੍ਰਿਐ
ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ,ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਨਮ ਦੇਣਾ ਮੌਕਾ,ਅਵਸਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕਰਕੇ ਪਤੀ

ਜਨਮਤ ਸੁਤ ਪੁਨ ਰਚਤ ਸਿੰਗਾਰੈ ਜੀ।
ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪੁੱਤਰ ਫਿਰ,ਫੇਰ ਰਚਦੀ ਹੈ,ਸਜਾਉਂਦੀ ਹੈ ਸਜਾਵਟ ਵਿਚ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਬੰਦਸਾਲਾ ਬਿਥੈ ਭੂਪਤ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੈ
ਜਿਵੇਂ ਬੰਦੀਖਾਨਾ,ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਰਾਜਾ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਬੁਰਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਛੂਟਤ ਹੀ ਵਾਹੀ ਸ੍ਵਾਮਿ ਕਾਮਹਿ ਸਮੁਰੈ ਜੀ।
ਛੁੱਟਦਿਆਂ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਉਸੇ ਮਾਲਕ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਹਰ ਗਾਇ ਗਾਇ ਸਾਸਨਾ ਸਹਤ ਨਿਤ
ਜਿਵੇਂ ਲੁਟੇਰਾ ਦੁਖ ਬੋਧਕ ਸ਼ਬਦ ਕਹਿੰਦਾ,ਬੋਲਦਾ ਸਜਾ ਦੇਣੀ ਨਾਲ ਸਦਾ,ਹਮੇਸ਼ਾਂ

ਕਬਹੂੰ ਨ ਸਮਝੈ ਕੁਟੇਵਹਿ ਨ ਡਾਰੈ ਜੀ।
ਕਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਭੈੜੀ ਆਦਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਤਿਆਗਦਾ,ਛੱਡਦਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਤੈਸੇ ਦੁਖ ਦੇਖ ਪਾਪੀ ਪਾਪਹਿ ਤਯਾਗਿਯੋ ਚਾਹੈ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਕਲੀਫ ਔਗੁਣ ਪਾਪ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗੁਨਾਹਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਸੰਕਟ ਮਿਟਤ ਪੁਨ ਪਾਪਹਿ ਬੀਚਾਰੈ ਜੀ॥੫੭੭॥
ਦੁੱਖ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਸਾਰ ਫਿਰ,ਫੇਰ ਗੁਨਾਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਬੈਲ ਤੇਲੀ ਕੋ ਜਾਨਤ ਕਈ ਕੋਸ ਚਲਯੋ
ਜਿਵੇਂ ਬਲਦ ਤੇਲ ਕੱਢਣ ਵਾਲਾ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਜਾਣਦਾ ਅਨੇਕ ਇਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੈਂਡਾ ਤੁਰਿਆ ਹਾਂ

ਨੈਨ ਉਘਰਤ ਵਾਹੀ ਠੋਰ ਹੀ ਠਿਕਾਨੋ ਹੈ।
ਅੱਖਾਂ,ਨੇਤਰ ਨੀਂਦ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਣਾ ਉਹੀ ਥਾਂ,ਜਗ੍ਹਾ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਠਿਕਾਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਜੇਵਰੀ ਬਟਤ ਆਂਧਰੇ ਅਚਿੰਤ ਚਿੰਤ
ਜਿਵੇਂ ਡੋਰੀ,ਰੱਸੀ ਵੱਟਦਾ ਹੈ ਨੇੜ੍ਹੀਣ ਬੇਫਿਕਰ ਚਿੰਤਾ,ਫਿਕਰ

ਖਾਤ ਜਾਤ ਬਛਰੇ ਟਟੇਰੇ — ਪਛਤਾਨੇ ਹੈ।
 ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂਦਾ ਵੱਛਾ ਟਟੋਲਦਾ, ਹੱਥ ਨਾਲ ਛੂਹ ਕੇ ਪਤਾ ਲਗਾਂਦਾ ਪਛਤਾਉਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਲੋ ਧਾਵੇ ਮ੍ਰਿਗ ਤ੍ਰਿਖਾਵੰਤ।
 ਜਿਵੇਂ ਰੇਤਲੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਪੈਣ ਨਾਲ ਤਰਫ, ਵਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ ਹਿਰਣ ਪਿਆਸਾ
 ਜਲ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਵਾਂਗ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਮਿਥ

ਆਵਤ ਨ ਸਾਂਤਿ ਭ੍ਰਮ ਭ੍ਰਮਤ ਹਿਰਾਨੋ ਹੈ।
 ਆਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਨਹੀਂ ਤਸੱਲੀ ਸੰਸਾ ਫਿਰਦੇ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਸ੍ਵਪਨੰਤਰੁ ਦਿਸੰਤਰੁ ਬਿਹਾਯ ਗਈ
 ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੇਸ ਹੋਰ ਦੇਸ ਬੀਤੀ ਹੋਣੀ ਬੀਤੀ, ਗੁਜ਼ਰੀ

ਪਹੁੰਚ ਨ ਸਕਯੋ ਤਹਾਂ ਜਹਾਂ ਮੋਹਿ ਜਾਨੋ ਹੈ॥੫੭੮॥
 ਪੁਜਣਾ ਨਹੀਂ ਸਕਣਾ, ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਉਥੇ ਜਿੱਥੇ ਮੈਨੂੰ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੁਤਨ ਕੇ ਪਿਤਾ ਅਰ ਭ੍ਰਾਤਨ ਕੇ ਭ੍ਰਾਤਾ ਭਏ
 ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਬਹੁਵਚਨ ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ ਬਾਪ ਅਤੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ ਭਰਾ ਹੋ ਗਏ

ਭਾਮਨ ਭਤਾਰ ਹੇਤ ਜਨਨੀ ਕੇ ਬਾਰੇ ਹੈਂ।
 ਔਰਤ, ਪਤਨੀ ਪਤੀ ਪਿਆਰ, ਮੁਹਬਤ ਮਾਤਾ ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਾਲਕ ਕੇ ਬਾਲਬੁਧਿ, ਤਰੁਨ ਸੈ ਤਰੁਨਾਈ
 ਬੱਚਾ ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ ਬੱਚਿਆਂ ਵਰਗੀ ਅਕਲ ਨੌਜੁਆਨ ਨਾਲ ਜੁਆਨੀ

ਬ੍ਰਿਧ ਸੈ ਬ੍ਰਿਧ ਬਿਵਸਥਾ ਬਿਸਥਾਰੇ ਹੈਂ।
 ਬੁੱਢਾ ਨਾਲ ਬੁੱਢਾ ਦਸ਼ਾ, ਹਾਲਤ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦ੍ਰਿਸਟ ਕੈ ਰੂਪ ਰੰਗ, ਸੁਰਤ ਕੈ ਨਾਦ ਬਾਦ
 ਨਿਗਾਹ ਕਰਕੇ ਸੂਰਤ ਵਰਣ, ਕਾਲਾ, ਪੀਲਾ ਸੁਣਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ ਵਾਜਿਆਂ ਦੀ ਧੁਨੀ

ਨਾਸਕਾ ਸੁਗੰਧਿ, ਰਸ ਰਸਨਾ ਉਚਾਰੇ ਹੈਂ।
 ਨੱਕ ਖੁਸ਼ਬੂ ਜੀਭ ਦੀ ਭੋਜਨ ਆਦਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜੀਭ ਕਹਿਣਾ, ਬੋਲਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
 ਵਿਚੋਂ ਸੁਆਦ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ

ਘਟਿ ਅਵਘਟਿ ਨਟ ਵਟ ਅਦਭੁਤ ਗਤਿ
 ਸਰੀਰ ਮਨ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਮਦਾਰੀ ਵਾਂਗ, ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਚਰਜ਼ਮਈ ਜੁਗਤਿ

ਪੂਰਨ ਸਕਲ ਭੂਤ, ਸਭ ਹੀ ਤੈ ਨਜਾਰੇ ਹੈ॥੫੭੯॥
 ਸਮਾਏ ਹੋਏ ਸਭ ਜੀਵ, ਪ੍ਰਾਣੀ ਸਾਰੇ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਨਿਰਾਲਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਤਿਲ ਪੀੜ ਤੇਲ ਕਾਢੀਅਤ ਕਸਟੁ ਕੈ
ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪੌਦੇ ਦੇ ਬੀਜ ਪੀੜ ਕੇ ਬਨਾਸਪਤੀ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਕੱਢੀਦਾ ਹੈ ਤਕਲੀਫ਼ ਕਰਕੇ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤੇਲ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਥਿੰਦਾ ਪਦਾਰਥ

ਤਾਂਤੇ ਹੋਇ ਦੀਪਕ ਜਰਾਏ ਉਜਿਯਾਰੋ ਜੀ।
ਉਸ ਤੋਂ ਹੋਣਾ ਦੀਵਾ ਜਗਾਉਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਰੋਸ਼ਨੀ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਰੋਮ ਰੋਮ ਕਰਿ ਕਾਟੀਐ ਅਜਾ ਕੋ ਤਨ
ਜਿਵੇਂ ਟੁਕੜੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰਕੇ ਕੱਟੀਦਾ ਹੈ ਬਕਰੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਸਰੀਰ

ਤਾਂਕੀ ਤਾਤ ਬਾਜੈ ਰਾਗ ਰਾਗਨੀ ਸੋ ਪਯਾਰੋ ਜੀ।
ਉਸਦੀ ਨਸਾਂ ਦੀ ਡੋਰੀ ਵਜ਼ਦੀ: ਗਾਉਣ ਦਾ ਰਾਗਾਂ ਦੀਆਂ ਤੋਂ ਪਿਆਰਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕਸ਼ਬਦ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ ਪੜਨੀਆਂ

ਜੈਸੇ ਤਉ ਉਟਾਯ ਦਰਪਨ ਕੀਜੈ ਲੋਸ ਸੇਤੀ
ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਘਲਾ ਕੇ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਨਾਲ
ਢੇਲੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਕੱਚ ਬਣਦਾ ਹੈ

ਤਾਂਤੇ ਕਰ ਗਹਿ ਮੁਖ ਦੇਖਤ ਸੰਸਾਰੋ ਜੀ।
ਇਸ ਕਰਕੇ ਹਥ ਪਕੜ ਕੇ ਚਿਹਰਾ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਦੁਨੀਆਂ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਤੈਸੇ ਦੁਖ ਭੁਖ ਸੁਧ ਸਾਧਨਾ ਕੈ ਸਾਧ ਭਏ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਸ਼ਟ ਭੁੱਖ ਸੁਧ, ਨਿਰਮਲ ਅਭਿਆਸ ਕਰਕੇ ਮਹਾਤਮਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਤਾਹੀ ਤੇ ਜਗਤ ਕੋ ਕਰਤ ਨਿਸਤਾਰੋ ਜੀ॥੫੮੦॥
ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਰਕੇ, ਕਾਰਣ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਮੁਕਤੀ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਅੰਨਾਦਿ ਆਦਿ ਅੰਤ ਪਰਯੰਤ ਹੰਤ
ਜਿਵੇਂ ਅਨਾਜ ਆਦਿ ਕਦੀਮੀ, ਮੁੱਢਲਾ ਸੀਮਾ, ਹੱਦ ਤਕ ਨਸ਼ਟ ਹੋਣਾ

ਸਗਲ ਸੰਸਾਰ ਕੋ ਆਧਾਰ ਭਯੋ ਤਾਂਹੀ ਸੈਂ।
ਸਭ, ਸਾਰੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਆਸਰਾ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵਿਚੋਂ

ਜੈਸੇ ਤਉ ਕਪਾਸ ਤ੍ਰਾਸ ਦੇਤ ਨ ਉਸਾਸ ਕਾਢੈ
ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ ਰੂੰ ਦੁੱਖ, ਕਸ਼ਟ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਨਹੀਂ ਠੰਡਾ ਸਾਹ ਕੱਢਦਾ ਹੈ

ਜਗਤ ਕੀ ਓਟ ਭਏ ਅੰਬਰ ਦਿਵਾਹੀ ਸੈਂ।
ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਪੜਦਾ ਹੋ ਗਏ ਕਪੜਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ, ਦਾਤੀ ਵਿਚੋਂ

ਜੈਸੇ ਆਪਾ ਖੋਇ ਜਲ ਮਿਲੈ ਸਭਿ ਬਰਨ ਮੈਂ
ਜਿਵੇਂ ਆਪਣਾ ਆਪ ਗੁਆ ਕੇ ਪਾਣੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਸਾਰੇ ਰੰਗ ਕਾਲਾ, ਪੀਲਾ ਵਿਚ

ਖਗ	ਮ੍ਰਿਗ	ਮਾਨਸ	ਤ੍ਰਿਪਤ	ਗਤ	ਯਾਗੀ	ਸੈਂ।
ਪੰਛੀ	ਹਿਰਣ	ਮਨੁੱਖ,ਆਦਮੀ	ਸੰਤੋਖ,ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ	ਦਸ਼ਾ,ਅਵਸਥਾ	ਇਥੋਂ	-ਵਿਚੋਂ

ਤੈਸੇ	ਮਨ	ਸਾਧਿ	ਸਾਧਿ	ਸਾਧਨਾ ਕੈ	ਸਾਧ	ਭਏ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਚਿਤ	ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ	ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ	ਭਗਤੀ ਕਰਕੇ	ਮਹਾਤਮਾ	ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਯਾਗੀ ਤੇ	ਸਕਲ	ਕੋ	ਉਧਾਰ,	ਅਵਗਾਹੀ	ਸੈਂ॥੫੮੧॥
ਇਥੋਂ ਕਰਕੇ,ਕਾਰਣ	ਸਭ,ਸਾਰੇ	ਦੇ	ਮੁਕਤੀ	ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ	ਵਿਚੋਂ

ਸੰਗ	ਮਿਲਿ	ਚਲੈ	ਨਿਰਬਿਘਨ	ਪਹੁਚੈ	ਘਰ
ਸੰਯੋਗਗ,ਮੇਲ	ਮਿਲ ਕੇ	ਚਲ ਕੇ	ਬਿਨਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਆਦਿ ਦੇ	ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ	ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ

ਬਿਛਰੈ	ਤੁਰਤ	ਬਟਵਾਰੋ	ਮਾਰ	ਡਾਰ	ਹੈਂ।
ਵਿਛੜ ਕੇ	ਤੁਰੰਤ,ਝਟਪਟ	ਠਗ,ਡਾਕੂ	ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਕੇ	ਸੁਟਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਬਾਰ	ਦੀਏ	ਖੇਤ	ਛੁਵਤ	ਨ	ਮ੍ਰਿਗ	ਨਰ
ਜਿਵੇਂ	ਵਾੜ,ਖੇਤ ਆਦਿ	ਲਗਾਇਆਂ	ਪੈਲੀ	ਛੂੰਹਦੇ	ਨਹੀਂ	ਹਿਰਣ	ਮਨੁੱਖ,ਪੁਰਸ਼

ਛੇਡੀ	ਭਏ	ਮ੍ਰਿਗ	ਪੰਖੀ	ਖੇਤਹਿ	ਉਜਾਰ	ਹੈਂ।
ਖੁਲ੍ਹਾ ਛੱਡਣਾ	ਜਾਏ	ਹਿਰਣ	ਪੰਛੀ	ਖੇਤ ਨੂੰ	ਬਰਬਾਦ ਕਰਨਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੰਜਰਾ	ਮੈ	ਸੂਆ	ਜੈਸੇ	ਰਾਮ	ਨਾਮ	ਲੇਤ	ਹੇਤੁ
ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਡੱਕਣ ਵਾਲਾ	ਵਿਚ	ਤੋਤਾ	ਜਿਵੇਂ	ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਪਰਮਾਤਮਾ	ਨਾਂ,ਸੰਗਿਆ	ਉਚਾਰਣ ਕਰਦਾ	ਪਿਆਰ

ਨਿਕਸਤਿ	ਖਿਨ	ਤਾਂਹਿ	ਗ੍ਰਸਤ	ਮੰਜਾਰ	ਹੈ।
ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ	ਸਕਿੰਟ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮਾਂ	ਉਸ ਨੂੰ	ਪਕੜਨਾ	ਬਿੱਲੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਾਧਸੰਗ	ਮਿਲਿ	ਮਨ	ਪਹੁਚੈ	ਸਹਜ	ਘਰਿ
ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕਤਰਤਾ	ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ	ਚਿਤ	ਪੁੱਜ ਜਾਂਦਾ	ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਟਿਕਾਣਾ

ਬਿਚਰਤ	ਪੰਚੇ	ਦੂਤ	ਪ੍ਰਾਨ	ਪਰਿਹਾਰ	ਹੈਂ॥੫੮੨॥
ਵਿਛੜ ਕੇ	ਪੰਜੇ ਵਿਕਾਰ	ਜੀਵਨ,ਜਾਨ	ਮਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ		ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਤਾਤ	ਮਾਤ	ਗ੍ਰਿਹ	ਜਨਮਤ	ਸੁਤ	ਘਨੇ
ਜਿਵੇਂ	ਪਿਤਾ	ਮਾਤਾ	ਪਰਿਵਾਰ	ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ	ਪੁੱਤਰ	ਅਨੇਕ,ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ

ਸਕਲ	ਨ	ਹੋਤ	ਸਮਸਰ	ਗੁਨ	ਗਥ	ਜੀ।
ਸਭ	ਨਹੀਂ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਬਰਾਬਰ	ਉੱਤਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ	ਪ੍ਰੰਜੀ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਚਟੀਆ	ਅਨੇਕ	ਜੈਸੇ	ਆਵੈਂ	ਚਟਸਾਲ	ਬਿਖੈ
ਵਿਦਿਆਰਥੀ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਜਿਵੇਂ	ਆਉਣਾ	ਸਕੂਲ	ਵਿਚ

ਪੜਤ	ਨ	ਏਕਸੇ	ਸਰਬ	ਹਰ	ਕਥ	ਜੀ।
ਪੜ੍ਹਦੇ,	ਨਹੀਂ	ਇਕੋ ਜਿਹੇ	ਸਭ,ਸਾਰਾ	ਹਰ ਇਕ	ਕਥਾ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ
ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ						

ਜੈਸੇ	ਨਦੀ	ਨਾਵ	ਮਿਲਿ	ਬੈਠਤ	ਅਨੇਕ	ਪੰਥੀ
ਜਿਵੇਂ	ਦਰਿਆ	ਕਿਸਤੀ	ਮਿਲ ਕੇ	ਬੈਠਦੇ ਹਨ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਮੁਸਾਫਿਰ

ਹੋਤ	ਨ	ਸਮਾਨ	ਸਭੈ	ਚਲਤ	ਹੈਂ	ਪਥ	ਜੀ।
ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਨਹੀਂ	ਬਰਾਬਰ	ਸਾਰੇ ਹੀ	ਚਲਦੀਆਂ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਰਸਤਾ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਤੈਸੇ	ਗੁਰਚਰਨ	ਸ਼ਰਨ	ਹੈਂ	ਅਨੇਕ	ਸਿਖ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨ	ਓਟ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਸਿਖਿਆਰਥੀ

ਸਤਿਗੁਰ		ਕਰਨ	ਕਾਰਨ	ਸਮਰਥ	ਜੀ॥੫੮੩॥
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ		ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਵਜ੍ਹਾ,ਸਬਬ	ਬਲਵਾਨ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ	ਜਨਮਤ	ਕੰਨਯਾ	ਦੀਜੀਐ	ਦਹੇਜ਼	ਘਨੇ
ਜਿਵੇਂ	ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ	ਕੁਆਰੀ ਲੜਕੀ	ਦੇਈਦਾ ਹੈ	ਦਾਜ	ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ

ਤਾਕੇ	ਸੁਤ	ਆਗੈ	ਬਯਾਹੇ	ਬਹੁ	ਪੁਨ	ਲੀਜੀਐ।
ਉਸਦੇ	ਪੁੱਤਰ	ਅੱਗੇ,ਮੂਹਰੇ	ਸ਼ਾਦੀ ਕਰੀਦੀ ਹੈ	ਬਹੁਤ,ਜਿਆਦਾ	ਫਿਰ,ਫੇਰ	ਲੁਊ,ਲਵੇ

ਜੈਸੇ	ਦਾਮ	ਲਾਈਅਤ	ਪ੍ਰਥਮ	ਬਨਜ	ਬਿਖੈ
ਜਿਵੇਂ	ਧਨ,ਦੌਲਤ	ਲਗਾਈਦਾ,ਭਾਵ ਖਰਚ ਕਰੀਦਾ	ਪਹਿਲਾਂ	ਵਿਉਪਾਰ	ਵਿਚ

ਪਾਛੈ	ਲਾਭ	ਹੋਤ	ਮਨ	ਸਕੁਚ	ਨ	ਕੀਜੀਐ।
ਪਿਛੋਂ,ਮਗਰੋਂ	ਫਾਇਦਾ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਚਿਤ,ਜੀਅ	ਝਿਝਕਣਾ	ਨਹੀਂ	ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ	ਗਊ	ਸੇਵਾ	ਕੈ	ਸਹੇਤ	ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੀਅਤ
ਜਿਵੇਂ	ਗਾਂ	ਟਹਿਲ,ਚਾਕਰੀ	ਕਰਕੇ	ਨਾਲ	ਪਾਲੀਦਾ ਹੈ

ਸਕਲ	ਅਖਾਦ	ਵਾਕੋ	ਦੂਧ	ਦੁਹਿ	ਪੀਜੀਐ।
ਸਭ,ਸਾਰੇ	ਨਾ ਖਾਣ ਯੋਗ	ਉਸ ਦਾ	ਦੁੱਧ	ਦੁੱਧ ਚੋਅ ਕੇ	ਪੀਣ ਤੋਂ ਭਾਵ

ਤੈਸੇ	ਤਨ	ਮਨ	ਧਨ	ਅਰਪ	ਸਰਨ	ਗੁਰ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਸਰੀਰ	ਚਿਤ,ਜੀਅ	ਦੌਲਤ	ਸੌਂਪ ਦੇਣਾ	ਓਟ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ

ਦੀਖਯਾ ਦਾਨ ਲੈ ਅਮਰ ਸਦ ਸਦ ਜੀਜੀਐ॥੫੮॥
ਗੁਰਉਪਦੇਸ਼ ਦਾਤ, ਭੇਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਮਰਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਜੀਵੀਦਾ, ਜਿਉਂਦੇ ਰਹੀਦਾ

ਜੈਸੇ ਲਾਖ ਕੋਰਿ ਲਿਖਤ ਨ ਕਨ ਭਾਰ ਲਾਗੈ
ਜਿਵੇਂ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਲਿਖ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕਿਣਕਾ, ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਬੋਝ, ਵਜ਼ਨ ਲਗਦਾ ਹੈ

ਜਾਨਤ ਸੁ ਸ੍ਰਮ ਹੋਇ ਜਾਕੈ ਗਨ ਰਾਖੀਐ।
ਜਾਣਦਾ ਚੰਗਾ ਮਿਹਨਤ ਹੋਣਾ ਜਿਸਦੇ ਗਿਣਤੀ ਕਰਕੇ ਰੱਖੀਏ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਹੈ ਪਾਈਐ ਨ ਅਮਰਪਦ
ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਆਖਣ ਨਾਲ ਪਾ ਸਕਦਾ ਨਹੀਂ ਮੁਕਤੀ

ਜੋ ਲੋ ਜਿਹ੍ਵਾ ਕੈ ਸੁਰਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨ ਚਾਖੀਐ।
ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜੀਭ ਦੁਆਰਾ ਆਨੰਦਮਈ ਰਸ ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਚੱਖੀਏ

ਬੰਦੀਜਨ ਕੀ ਅਸੀਸ ਭੂਪਤਿ ਨ ਹੋਇ ਕੋਊ
ਉਸਤਤੀ ਗਾਇਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਰਾਜਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਕੋਈ

ਸਿੰਘਾਸਨ ਬੈਠੇ ਜੈਸੇ ਚਕ੍ਰਵੈ ਨ ਭਾਖੀਐ।
ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਆਸਣ ਬੈਠ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਸਮਰਾਟ ਨਹੀਂ ਅਖਵਾਉਂਦਾ

ਤੈਸੇ ਲਿਖੇ ਸੁਨੇ ਕਹੇ ਪਾਈਐ ਨਾ ਗੁਰਮਤਿ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਣ ਨਾਲ ਸੁਣਦਾ ਹੈ ਕਹਿਣਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਨਹੀਂ ਗੁਰੂ ਦਾਗਿਆਨ
ਸਕਦਾ

ਜੋ ਲੋ ਗੁਰਸਬਦ ਕੀ ਸੁ ਜੁਕਤ ਨ ਲਾਖੀਐ॥੫੯॥
ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਸੁ ਚੰਗਾ ਜੁਕਤ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਲਈਏ

ਜੈਸੇ ਤਉ ਚੰਪਕਬੇਲ ਬਿਬਧ ਬਿਬਾਰ ਚਾਰੁ
ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ ਚੰਪੇ ਦਾ ਬੂਟਾ ਜਿਸਨੂੰ ਹਲਕੇ ਅਨੇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸੁੰਦਰ
ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਫੁੱਲ ਲਗਦੇ ਹਨ

ਬਾਸਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਤ ਫੁਲ ਹੀ ਮੈ ਜਾਇਕੈ।
ਖੁਸ਼ਬੂ ਪਰਤੱਖ ਹੋਵਤ ਦਾ ਫਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੌਦੇ ਆਦਿ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਵਿਚ ਜਾਕੇ
ਸੰਖੇਪ ਦਾ ਖਿੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਦੁਮ ਦੀਰਘ ਸ੍ਵਰੂਪ ਦੇਖੀਐ ਪ੍ਰਸਿਧ
ਜਿਵੇਂ ਦਰਖਤ ਲੰਬੇ ਅਥਵਾ ਵੱਡੇ ਆਕਾਰ, ਸੂਰਤ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਮਸ਼ਹੂਰ

ਸ੍ਵਾਦ ਰਸ ਹੋਤ ਫਲ ਹੀ ਮੈ ਪੁਨ ਆਇਕੈ।
 ਸੁਆਦ ਸੁਆਦ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਦਰਖਤਾਂ ਨੂੰ ਲਗਣ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ - ਵਿਚ ਫਿਰ ਆਉਣਾ
 ਵਾਲਾ ਪਦਾਰਥ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਗੁਰਗਜਾਨ ਰਾਗ ਨਾਦ ਹਿਰਦੈ ਬਸਤ
 ਜਿਵੇਂ ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ ਦਿਲ, ਮਨ ਵਸਿਆ ਹੁੰਦਾ

ਕਰਤ ਪ੍ਰਕਾਸ ਤਾਸ ਰਸਨਾ ਰਸਾਇਕੈ।
 ਕਰਦਾ ਹੈ ਰੋਸ਼ਨੀ, ਚਾਨਣ ਉਸ ਨੂੰ ਜੀਭ ਰਸਦਾਇਕ ਬਣਾ ਕੇ

ਤੈਸੇ ਘਟ ਘਟ ਬਿਖੇ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ
 ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰੀਰ, ਦੇਹ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਸਮਾਏ ਹੋਏ ਪਰਮਾਤਮਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸੂਰਤ, ਸ਼ਕਲ

ਜਾਨੀਐ ਪ੍ਰਤਯਛ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਮਨਾਇਕੈ॥੫੮੬॥
 ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਹਾਨ ਆਦਮੀ, ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਮਨਾਉਣ ਦੁਆਰਾ

ਜੈਸੇ ਬ੍ਰਿਥਾਵੰਤ ਜੰਤ ਪੂਛੈ ਬੈਦ ਬੈਦ ਪ੍ਰਤਿ
 ਜਿਵੇਂ ਰੋਗੀ ਪ੍ਰਾਣਧਾਰੀ ਜੀਵ, ਮਨੁੱਖ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਰੋਗ ਦੂਰ ਵੈਦ ਨੂੰ
 ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਜੋ ਲੋ ਨ ਮਿਟਤ ਰੋਗ ਤੋ ਲੋ ਬਿਲਲਾਤ ਹੈ।
 ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਤਦੋਂ ਤੱਕ, ਤੀਕ ਰੋਂਦਾ ਕਰਲਾਉਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਭੀਖ ਮਾਂਗਤ ਭਿਖਾਰੀ ਘਰਿ ਘਰਿ ਡੋਲੈ
 ਜਿਵੇਂ ਦਾਨ ਮੰਗਦਾ ਹੋਇਆ ਮੰਗਤਾ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਘੁੰਮਦੀ ਫਿਰਦੀ ਹੈ

ਤੋ ਲੋ ਨਹੀਂ ਆਵੈ ਚੈਨ ਜੋ ਲੋ ਨ ਅਘਾਤ ਹੈ।
 ਤਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿਖੇਧ ਸੂਚਕ ਆਉਣਾ ਸੁਖ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
 ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਬਿਰਹਨੀ ਸੌਨ ਸਗਨ ਲਗਨ ਸੋਧੈ
 ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੋਂ ਵਿਛੜੀ ਸੁਭ ਫਲ ਦੱਸਣ ਸੁਭ ਫਲ ਦੱਸਣ ਕੋਈ ਸੁਭ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਧ ਕੇ
 ਹੋਈ ਔਰਤ ਵਾਲੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਾਲੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਜੋਤਿਸ਼ ਵਿਦਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਂ

ਜੋ ਲੋ ਨ ਭਤਾਰ ਭੇਟੈ ਤੋ ਲੋ ਅਕੁਲਾਤ ਹੈ।
 ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਤੀ ਭੇਟ ਕਰਦੀ ਤਦੋਂ ਤੱਕ ਬੇਚੈਨ ਹੋਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਖੋਜੀ ਖੋਜੈ ਅਲ ਕਮਲ ਕਮਲ ਗਤਿ
 ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਖੋਜਦਾ ਹੈ ਭੋਰਾ ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ ਵਾਂਗ, ਸਮਾਨ

ਜੋ ਲੋ ਨ ਪਰਮ ਪਦ ਸੰਪਟ ਸਮਾਤ ਹੈ॥੫੮੭॥
 ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਿਚ ਅਭੇਦਤਾ ਵਾਲੀ ਉੱਚੀ ਅਵਸਥਾ ਕੁੱਝ ਸਮਾਜਾਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੇਖਤ	ਪੇਖਤ	ਜੈਸੇ	ਰਤਨ	ਪਾਰਖੁ	ਹੋਤ
ਵੇਖਦਿਆਂ	ਵੇਖਦਿਆਂ	ਜਿਵੇਂ	ਜਵਾਹਰ, ਹੀਰਾ	ਪਾਰਖੁ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਸੁਨਤ	ਸੁਨਤ	ਜੈਸੇ	ਪੰਡਿਤ	ਪ੍ਰਬੀਨ	ਹੈ।
ਸੁਣ ਕੇ	ਸੁਣ ਕੇ	ਜਿਵੇਂ	ਵਿਦਵਾਨ	ਚਤੁਰ, ਸਿਆਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੁੰਘਤ	ਸੁੰਘਤ	ਸੌਧਾ	ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਸੁਬਾਸੀ	ਹੋਤ
ਸੁੰਘ ਕੇ	ਸੁੰਘ ਕੇ	ਖੁਸ਼ਬੂਦਾਰ	ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ	ਸੁਗੰਧ ਦਾ ਪਾਰਖੁ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਗਾਵਤ	ਗਾਵਤ	ਜੈਸੇ	ਗਾਇਨ	ਗੁਨੀਨ	ਹੈ।
ਗਾਉਂਦਿਆਂ	ਗਾਉਂਦਿਆਂ	ਜਿਵੇਂ	ਗਾਉਣ ਵਾਲੇ	ਗੁਣੀ, ਗੁਣਯੁਕਤ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਲਿਖਤ	ਲਿਖਤ	ਲੇਖ	ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਲੇਖਕ	ਹੋਤ
ਲਿਖਦਿਆਂ	ਲਿਖਦਿਆਂ	ਲਿਖਤਾਂ, ਰਚਨਾਵਾਂ	ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ	ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਚਾਖਤ	ਚਾਖਤ	ਜੈਸੇ	ਭੋਗੀ	ਰਸੁ	ਭੀਨ	ਹੈ।
ਚੱਖਦਿਆਂ	ਚੱਖਦਿਆਂ	ਜਿਵੇਂ	ਭੋਗਾਂ ਨੂੰ ਭੋਗਣ ਵਾਲਾ	ਸੁਆਦ	ਲੀਨ, ਮਗਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚਲਤ	ਚਲਤ	ਜੈਸੇ	ਪਹੁਚੈ	ਠਿਕਾਨੈ	ਜਾਇ
ਚਲਦੀਆਂ	ਚਲਦੀਆਂ	ਜਿਵੇਂ	ਪੁੱਜ ਜਾਂਦਾ	ਟਿਕਾਣੇ ਤੇ	ਜਾਈਦਾ ਹੈ

ਖੋਜਤ	ਖੋਜਤ	ਗੁਰਸਬਦੁ	ਲਿਵਲੀਨ	ਹੈ॥੫੮੮॥
ਲੱਭਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ	ਢੂੰਡਦਿਆਂ	ਗੁਰਬਾਣੀ	ਧਿਆਨ, ਮਗਨ, ਇਕਾਗਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਅਲ	ਕਮਲ	ਕਮਲ	ਬਾਸ	ਲੇਤ	ਫਿਰੈ
ਜਿਵੇਂ	ਭੌਰਾ	ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ	ਕਮਲ ਫੁੱਲ	ਗੰਧ, ਮਹਿਕ	ਲੈਂਦਾ ਹੈ	ਫਿਰਦਾ ਹੈ

ਕਾਹੂੰ	ਏਕ	ਪਦਮ	ਕੈ	ਸੰਪਟ	ਸਮਾਤ	ਹੈ।
ਕਿਸੇ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਕੌਲ ਫੁੱਲ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਕੁੱਜਾ	ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਪੰਛੀ	ਬਿਰਖ	ਬਿਰਖ	ਫਲ	ਖਾਤ	ਫਿਰੈ
ਜਿਵੇਂ	ਪਰਿੰਦਾ	ਦਰਖਤ	ਦਰਖਤ	ਦਰਖਤਾਂ ਨੂੰ ਲਗਣ ਵਾਲਾ ਪਦਾਰਥ	ਖਾਂਦਾ ਹੈ	ਫਿਰਦਾ ਹੈ

ਬਰਹਨੇ	ਬਿਰਖ	ਬੈਠੇ	ਰਜਨੀ	ਬਿਹਾਤ	ਹੈ।
ਦਰਖਤ ਦੀ ਟਾਹਣੀ	ਦਰਖਤ	ਬੈਠ ਕੇ	ਰਾਤ	ਬਤੀਤ ਹੋਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਤੌ	ਬਜਾਪਾਰੀ	ਹਾਟਿ	ਹਾਟਿ	ਕੈ	ਦੇਖਤ	ਫਿਰੈ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਵਪਾਰੀ	ਦੁਕਾਨ	ਦੁਕਾਨ	ਵਿਚ	ਦੇਖਦੇ ਹਨ	ਫਿਰਦਾ ਹੈ

ਬਿਰਲੈ ਕੀ ਹਾਟਿ ਬੈਠ ਬਨਜ ਲੇ ਜਾਤ ਹੈ।
ਬਹੁਤਿਆਂ ਵਿਚੋ ਇਕ ਅੱਧ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਦੁਕਾਨ ਬੈਠ ਕੇ ਸੌਦਾ,ਮਾਲ ਲੈਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਹੀ ਸਬਦ ਗੁਰ ਰਤਨ ਖੋਜਤ ਖੋਜੀ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਹੀਰਾ ਖੋਜਦਾ ਹੈ ਖੋਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਕੋਟਿ ਮਧੇ ਕਾਹੂ ਸੰਗ ਰੰਗ ਲਪਟਾਤ ਹੈ॥੫੮੯॥
ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸੰਯੋਗ,ਮੇਲ ਪਿਆਰ ਲਿਪਟਦੇ ਹਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਦੀਪ ਦੀਪਤ ਪਤੰਗ ਲੋਟਪੋਟ ਹੋਤ
ਜਿਵੇਂ ਦੀਵਾ ਜਗਦਾ ਪਤੰਗਾ,ਪਰਵਾਨਾ ਸਦ ਕੇ,ਬਲਿਹਾਰ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਕਬਹੂੰਕੈ ਜੁਾਰਾ ਮੈ ਪਰਤ ਜਰ ਜਾਇ ਹੈ।
ਕਦੇ ਤਾਂ ਲਾਟ,ਅੱਗ ਦੀ ਲੱਪਟ ਵਿਚ ਡਿੱਗ ਕੇ ਜਲਣਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਖਗ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਚੋਗ ਚੁਗ ਆਵੈ ਉਡਿ
ਜਿਵੇਂ ਪੰਛੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਚੋਗਾ,ਪੰਛੀਆਂ ਦਾਣੇ ਅਥਵਾ ਭੋਜਨ ਆਉਣਾ ਉਡ ਕੇ

ਕਾਹੂ ਦਿਨ ਫਾਸੀ ਫਾਸੈ ਬਹੁਰਜੋ ਨ ਆਇ ਹੈ।
ਕਿਸੇ ਦਿਹਾੜੇ ਜਾਲ,ਫੰਦਾ ਫਸ ਜਾਂਦਾ ਫਿਰ ਮੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਅਲ ਕਮਲ ਕਮਲ ਪ੍ਰਤਿ ਖੋਜੈ ਨਿਤ
ਜਿਵੇਂ ਭੌਰਾ ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ ਵਿਚ ਖੋਜਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ

ਕਬਹੂੰ ਕਮਲ ਦਲ ਸੰਪਟ ਸਮਾਇ ਹੈ।
ਕਦੇ ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ ਪੱਤੀਆਂ,ਪੰਖੜੀਆਂ ਕੁੱਜਾ ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਗੁਰਬਾਨੀ ਅਵਗਾਹਨ ਕਰਤ ਚਿਤ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੁਆਰਾ ਰਚੀ ਬਾਣੀ ਡੂੰਘੀ ਖੋਜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਹਿਰਦਾ

ਕਬਹੂੰ ਮਗਨ ਹੈ ਸਬਦ ਉਰਝਾਇ ਹੈ॥੫੯੦॥
ਕਦੇ ਮਸਤ,ਲਿਵਲੀਨ ਹੋਣਾ ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ ਉਲਝਾਇ,ਵਸਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਪੋਸਤੀ ਸੁਨਤ ਕਹਤ ਪੋਸਤ ਬੁਰੇ।
ਜਿਵੇਂ ਪੋਸਤ ਪੀਣ ਵਾਲਾ,ਅਮਲੀ ਸੁਣ ਕੇ ਕਹਿਣਾ ਅਫੀਮ ਦੇ ਡੋਡਿਆਂ ਦਾ ਛਿਲੜ ਭੈੜਾ,ਬੁਰਾ

ਤਾਂਕੇ ਬਸਿ ਭਯੋ ਛਾਡਯੋ ਚਾਹੈ ਪੈ ਨ ਛੁਟਈ।
ਉਸ ਦੇ ਵਸ ਵਿਚ ਹੋ ਗਿਆ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੈ ਇੱਛਾ ਕਰੇ ਪੈ ਨਹੀਂ ਛੁ

ਜੈਸੇ	ਜੁਆ	ਖੇਲ	ਬਿਤ	ਹਾਰ	ਬਿਲਖੇ	ਜੁਆਰੀ।
ਜਿਵੇਂ	ਧਨ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਸ਼ਰਤ	ਖੇਡ	ਧਨ, ਦੌਲਤ	ਅਸਫਲਤਾ	ਦੁਖੀ ਹੁੰਦਾ	ਜੁਆ ਖੇਡਣ ਵਾਲਾ

ਤਉ	ਪਰ	ਜੁਆਰਨ	ਕੀ	ਸੰਗਤ	ਨ	ਟੂਟਈ।
ਤਾਂ ਵੀ	ਪਰੰਤੂ	ਜੁਆ ਖੇਡਣ ਵਾਲਿਆਂ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਮੇਲ, ਸਾਥ	ਨਹੀਂ	ਟੁੱਟਦੀ

ਜੈਸੇ	ਚੋਰ	ਚੋਰੀ	ਜਾਤ	ਹਿੰਦੈ	ਸਹਕਤ,	ਪੁਨ
ਜਿਵੇਂ	ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਚੋਰੀ ਦਾ ਕਰਮ	ਜਾਂਦਾ	ਦਿਲ, ਮਨ	ਡਰਨਾਂ	ਤਾਂ ਵੀ

ਤਜਤ	ਨ	ਚੋਰੀ	ਜੋ	ਲੋ	ਸੀਸ	ਹੀ	ਨ	ਫੂਟਈ।
ਤਿਆਗਦਾ	ਨਹੀਂ	ਚੋਰੀ ਦਾ ਕਰਮ	ਜਦੋਂ	ਤੱਕ	ਸਿਰ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ	ਨਹੀਂ	ਫੁੱਟਦਾ

ਤੈਸੇ	ਸਭ	ਕਹਤ	ਸੁਨਤ	ਮਾਯਾ	ਦੁਖਦਾਈ।
ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਸਾਰੇ	ਕਹਿਣਾਂ	ਸੁਣ ਕੇ	ਸੰਸਾਰਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਆਦਿਕ ਦਾ ਮੋਹ	ਦੁੱਖ ਦੇਣ ਵਾਲੀ

ਕਾਹੂ	ਪੈ	ਨ	ਜੀਤੀ	ਪਰੈ	ਮਾਯਾ	ਜਗ	ਲੂਟਈ॥੫੯॥
ਕਿਸੇ	ਕੋਲੋਂ	ਨਹੀਂ	ਜਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ	ਜਾਂਦਾ	ਸੰਸਾਰਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਆਦਿਕ ਦਾ ਮੋਹ	ਦੁਨੀਆਂ	ਲੁੱਟ ਰਹੀ ਹੈ

ਤਰਵਰ	ਗਿਰੇ	ਪਾਤ	ਬਹੁਰੇ	ਨ	ਜੋਰੇ	ਜਾਤ
ਦਰਖਤ	ਡਿਗੇ ਹੋਏ, ਝੜੇ ਹੋਏ	ਪੱਤੇ	ਫਿਰ, ਦੁਬਾਰਾ	ਨਹੀਂ	ਜੋੜਨਾ	ਜਾਂਦਾ

ਐਸੇ	ਤਾਤ	ਮਾਤ	ਸੁਤ	ਭ੍ਰਾਤ	ਮੋਹ	ਮਾਯਾ	ਕੋ।
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ	ਪਿਤਾ	ਮਾਤਾ	ਪੁੱਤਰ	ਭਰਾ	ਪਕੜ(ਮਾਇਆ ਦੀ)	ਮਾਇਆ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਜੈਸੇ	ਬੁਦਬੁਦਾ	ਓਰਾ	ਪੇਖਤ	ਬਿਲਾਇ	ਜਾਇ
ਜਿਵੇਂ	ਪਾਣੀ ਆਦਿ ਦਾ ਬੁਲਬੁਲਾ	ਓਲਾ, ਗੜਾ	ਵੇਖਦਿਆਂ	ਪਿਘਲਨਾ	ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਐਸੇ	ਜਾਨ	ਤਜਾਗਹੁ	ਭਰੋਸੇ	ਭ੍ਰਮ	ਕਾਯਾ	ਕੋ।
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ	ਜਾਣ ਕੇ	ਤਿਆਗ ਦਿਉ	ਆਸ, ਉਮੀਦ	ਭਰਮ ਯੁਕਤ	ਸਰੀਰ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਤ੍ਰਿਣ	ਕੀ	ਅਗਨਿ ਜਰਿ	ਬੂਝਤ	ਨ	ਬਾਰ	ਲਾਗੈ।
ਘਾਹ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਅੱਗ	ਸੜਕੇ ਬੁੱਝਦਿਆਂ	ਨਹੀਂ	ਦੇਰ	ਸਮਾਂ ਬਤੀਤ ਹੋਣ ਦਾ ਸੂਚਕ

ਐਸੇ	ਆਵਾ	ਔਧਿ	ਜੈਸੇ	ਨੇਹੁ	ਦੁਮ	ਛਾਯਾ	ਕੋ।
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ	ਉਮਰ	ਉਮਰ	ਜਿਵੇਂ	ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੀਤ	ਦਰਖਤ	ਛਾਂ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਜਨਮ	ਜੀਵਨ	ਅੰਤਕਾਲ	ਕੇ	ਸੰਗਾਤੀ	ਰਾਚਹੁ।
ਪੈਦਾਇਸ਼	ਜਿੰਦਗੀ	ਮੌਤ ਦਾ ਵੇਲਾ	ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ	ਸਾਥੀ, ਮਿੱਤਰ	ਇਕਮਿਕ ਹੋਵੇ

ਸਫਲ ਆਮਯਾਬ ਆਉਣਾ ਕੋ॥੫੯੨॥
ਕਾਮਯਾਬ ਮੌਕਾ ਦੁਨੀਆਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਤਾਂ ਆਉਣਾ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਕੋਊ ਹਰ ਜੋਰੇ , ਬੋਵੇ , ਕੋਊ ਲੁਨੈ ਕੋਊ
ਕੋਈ ਹੱਲ ਵਾਹੁੰਦਾ(ਹਲ ਆਦਿ) ਬੀਜਦਾ ਕੋਈ ਕੱਟਦਾ, ਵੱਢਦਾ ਕੋਈ

ਜਾਨੀਐ ਨ ਜਾਇ ਤਾਂਹਿ ਅੰਤ ਕੌਨ ਖਾਇਐ।
ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸੀਮਾ, ਹੱਦ ਕਿਹੜਾ ਖਾਏਗਾ

ਕੋਊ ਗੜੈ, ਚਿਨੈ ਕੋਊ, ਕੋਊ ਲੀਪੈ, ਪੋਚੈ ਕੋਊ
ਕੋਈ ਪੁੱਟਦਾ ਹੈ ਚਿਣਦਾ ਹੈ ਕੋਈ ਕੋਈ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਪੋਚਦਾ, ਲਿਖਦਾ ਕੋਈ

ਸਮਝ ਨ ਪਰੈ ਕੌਨ ਬਸੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇਐ।
ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਤਜਰਬੇ ਨਾਲ ਬਣੀ ਸੂਝ, ਅਕਲ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਕਿਹੜਾ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇਗਾ ਘਰ ਆਉਣਾ

ਕੋਊ ਚੁਨੈ ਲੋੜੈ ਕੋਊ ਕੋਊ ਕਾਤੈ ਬੁਨੈ ਕੋਊ।
ਕੋਈ ਚੁਗਦਾ ਹੈ ਲੋੜਦਾ, ਵੇਲਦਾ ਕੋਈ ਕੋਈ ਕੱਤਦਾ ਹੈ(ਰੁੰ) ਬੁਣਦਾ ਕੋਈ

ਬੂਝੀਐ ਨ ਓਵੈ ਕੌਨ ਅੰਗ ਸੈ ਬਨਾਇਐ।
ਬੁੱਝ ਸਕੀਦਾ ਨਹੀਂ ਪਹਿਨਣਾ ਕਿਹੜਾ ਭਾਗ(ਸਰੀਰ ਦਾ) ਨਾਲ, ਸਾਥ ਬਣਾ ਕੇ

ਤੈਸੇ ਆਪਾ ਕਾਛ ਕਾਛ ਕਾਮਨੀ ਸਗਲ ਬਾਛੈ।
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਆਪ ਸੰਵਾਰ ਕੇ ਸੰਵਾਰ ਕੇ ਔਰਤ ਸਭ, ਸਾਰੇ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਲੋਚਦੇ

ਕਵਨ ਸੁਹਾਗਨਿ ਹੈ ਸਿਹਜਾ ਸਮਾਇਐ॥੫੯੩॥
ਕਿਹੜਾ ਪਤੀ ਵਾਲੀ ਹੈ ਸੇਜ, ਬਿਸਤਰ ਇਕਮਿਕ ਹੋਏਗੀ

ਜੋਈ ਪ੍ਰਭੁ ਭਾਵੈ ਤਾਂਹਿ ਸੋਵਤ ਜਗਾਵੈ ਜਾਇ
ਜਿਹੜਾ ਮਾਲਕ ਭਾਉਂਦੀ ਉਸਨੂੰ ਨੀਂਦ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਜਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾ ਕੇ

ਜਾਗਤ ਬਿਹਾਵੈ ਜਾਇ ਤਾਂਹਿ ਨ ਬੁਲਾਵਈ।
ਜਾਗਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਗੁਜ਼ਰਦੀ ਹੈ ਜਾ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਉਂਦਾ

ਜੋਈ ਪ੍ਰਭੁ ਭਾਵੈ ਤਾਂਹਿ ਮਾਨਨਿ ਮਨਾਵੈ ਧਾਇ
ਜਿਹੜਾ ਮਾਲਕ ਭਾਉਂਦੀ ਉਸਨੂੰ ਮਾਣਮਤੀ ਔਰਤ ਮਨਾ ਲੈਂਦਾ ਦੌੜ ਕੇ

ਸੇਵਕ ਸ੍ਵਰੂਪ ਸੇਵਾ ਕਰਤ ਨ ਭਾਵਈ।
ਸ਼ਰਧਾਲੂ, ਭਗਤ ਬਰਾਬਰ, ਸਮਾਨ ਭਗਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਭਾਉਂਦਾ, ਚੰਗੇ ਲਗਦੇ

ਜੋਈ ਪ੍ਰਭੁ ਭਾਵੈ ਤਾਹਿ ਗੀਤਕੈ ਰਿਝਾਵੈ ਆਪਾ
ਜਿਹੜਾ ਮਾਲਕ ਭਾਉਂਦੀ ਉਸਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਆਪਣਾ ਆਪ

ਕਾਛਿ ਕਾਛਿ ਆਵੈ ਤਾਹਿ ਪਗ ਨ ਲਗਾਵਈ।
ਸੰਵਾਰ ਕੇ ਸੰਵਾਰ ਕੇ ਆਉਣਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦਾ

ਜੋਈ ਪ੍ਰਭੁ ਭਾਵੈ ਤਾਹਿ ਸਬੈ ਬਨ ਆਵੈ, ਤਾਕੀ
ਜਿਹੜਾ ਮਾਲਕ ਭਾਉਂਦੀ ਉਸਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸਮਝ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਸ ਦੀ

ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ਨ ਕਹਤ ਬਨ ਆਵਈ॥੫੯੪॥
ਵਡਿਆਈ, ਸੋਭਾ ਸੀਮਾ ਰਹਿਤ, ਅਸੀਮ ਨਹੀਂ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਸੋਭਦੀ ਨਹੀਂ, ਵਧਦੀ ਨਹੀਂ

ਜੈਸੇ ਤੋਂ ਸਮੁੰਦ ਬਿਖੈ ਬੋਹਥੈ ਬਹਾਇ ਦੀਜੈ
ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਜਹਾਜ਼ ਬਹਾ ਦੇਈਦਾ ਦੇਈਦਾ ਹੈ

ਕੀਜੈ ਨ ਭਰੋਸੇ ਜੋ ਲੋ ਪਹੁਚੈ ਨ ਪਾਰ ਕੋ।
ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਯਕੀਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਜਾਂਦਾ ਨਹੀਂ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ

ਜੈਸੇ ਤੋਂ ਕ੍ਰਿਸਾਨ ਖੇਤ ਹੇਤੁ ਕਰਿ ਜੋਤੇ ਬੋਵੈ
ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨ ਪੈਲੀ ਪਿਆਰ ਕਰਕੇ ਵਾਹੁੰਦਾ (ਹਲ ਆਦਿ) ਬੀਜਦਾ

ਮਾਨਤ ਕੁਸਲ ਆਨ ਪੈਠੇ ਗ੍ਰਿਹ ਦੁਾਰ ਕੋ।
ਮੰਨਦਾ, ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਆਨੰਦ, ਖੁਸ਼ੀ ਲਿਆਉਣਾ ਸੰਭਾਲ ਲੈਂਦਾ ਘਰ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਤੱਕ

ਜੈਸੇ ਪਿਰ ਸੰਗਮ ਕੈ ਹੋਤ ਗਰ ਹਾਰ ਨਾਰਿ
ਜਿਵੇਂ ਪਤੀ ਮਿਲਾਪ ਕਰਕੇ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਗਰਦਨ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀ ਮਾਲਾ ਪਤਨੀ

ਕਰਤ ਹੈ ਪ੍ਰੀਤ ਪੇਖਿ ਸੁਤ ਕੇ ਲਿਲਾਰ ਕੋ।
ਕਰਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਪਿਆਰ ਵੇਖ ਕੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ ਮੱਥਾ ਤੱਕ

ਤੈਸੇ ਉਸਤਤਿ ਨਿੰਦਾ ਕਰੀਐ ਨ ਕਾਹੂ ਕੇਰੀ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਤਤਿ, ਤਾਰੀਫ਼ ਬੁਰਾਈ ਕਰੀਐ, ਕਰਨ ਤੋਂ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਦੀ, ਕੇ

ਜਾਨੀਐ ਧੋ ਕੈਸੇ ਦਿਨ ਆਵੈ ਅੰਤਕਾਰ ਕੋ॥੫੯੫॥
ਕੀ ਜਾਣੀਐ, ਕੀ ਪਤਾ ਕਿਵੇਂ ਸਮਾਂ, ਵੇਲਾ ਆਉਣਾ ਆਖਰ ਨੂੰ ਦੇ

ਜੈਸੇ ਚੂਨੋ ਖਾਂਡ ਸੂਤ ਏਕਸੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤ
ਜਿਵੇਂ ਆਟਾ ਮਿੱਠਾ ਚਿੱਟਾ, ਸਫੈਦ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

ਪਾਈਐ ਤੋਂ ਸ੍ਵਾਦ ਰਸ ਰਸਨਾ ਕੈ ਚਾਖੀਐ।
ਪਛਾਣ ਲਈਦਾ ਉਦੋਂ ਸੁਆਦ ਖਾਣ ਪੀਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜੀਭ ਦੁਆਰਾ ਚੱਖੀਏ

ਜੈਸੇ ਪੀਤ ਬਰਨ ਹੀ ਹੇਮ ਅਰ ਪੀਤਰ ਹੈ
ਜਿਵੇਂ ਪੀਲਾ ਰੰਗ, ਕਾਲਾ, ਪੀਲਾ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਸੋਨਾ ਅਤੇ ਪਿੱਤਲ ਹੋਣਾ

ਜਾਨੀਐ ਮਹਤ ਪਾਰਖਦ ਅਗ੍ਰ ਰਾਖੀਐ।
ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਮਹੱਤਵ ਪਰਖ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀਏ

ਜੈਸੇ ਕਊਆ ਕੋਕਿਲਾ ਹੈ ਦੋਨੋ ਖਗ ਸਜਾਮ ਤਨ
ਜਿਵੇਂ ਕਾਂ ਕੋਇਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਦੋਵੇਂ ਪੰਛੀ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ ਸਰੀਰ

ਬੁਝੀਐ ਅਸੁਭ ਸੁਭ ਸਬਦ ਸੁ ਭਾਖੀਐ।
ਬੁੱਝੀਦਾ ਜੋ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਚੰਗਾ, ਉੱਤਮ ਸਾਰਥਕ ਧੁਨੀ ਕਹਿਣ ਨਾਲ

ਤੈਸੇ ਹੀ ਅਸਾਧ ਸਾਧ ਚਿਹਨ ਕੈ ਸਮਾਨ ਹੋਤ।
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਦੁਸ਼ਟ ਮਹਾਤਮਾ ਸ਼ਕਲ ਕਰਕੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਕਰਨੀ ਕਰਤੂਤ ਲਗ ਲਛਨ ਕੈ ਲਾਖੀਐ॥੫੯੬॥
ਆਚਰਣ ਕਰਮ, ਕੰਮ ਲਗ ਕੇ ਗੁਣ ਤੋਂ ਜਾਣ ਲਈਦਾ

ਜੈਸੇ ਕਰਪੂਰ ਲੋਨ ਏਕਸੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤ।
ਜਿਵੇਂ ਕਪੂਰ ਲੂਣ, ਨਮਕ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

ਕੇਸਰ ਕਸੁੰਭ ਸਮਸਰ ਅਰੁਨਾਈ ਕੈ।
ਨਰੰਗੀ ਰੰਗ ਦੇ ਫੁੱਲ ਦੀਆਂ ਇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਫਲ ਜਿਸਦੀਆਂ ਤੁਰੀਆਂ ਬਰਾਬਰ ਲਾਲੀ ਵਾਲੇ ਕਰਕੇ ਬਾਰੀਕ ਸੁਗੰਧੀ ਭਰਪੂਰ ਤੁਰੀਆਂ ਕੇਸਰ ਵਰਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ

ਰੂਪੋ ਕਾਂਸੀ ਦੋਨੋ ਜੈਸੇ ਊਜਲ ਬਰਨ ਹੋਤ
ਚਾਂਦੀ ਇਕ ਧਾਤ ਦੋਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਸਾਫ, ਨਿਰਮਲ ਰੰਗ, ਕਾਲਾ, ਨੀਲਾ, ਪੀਲਾ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਕਾਜਰ ਔ ਚੋਆ ਹੈ ਸਮਾਨ ਸਜਾਮਤਾਈ ਕੈ।
ਕੱਜਲ, ਸੁਰਮਾ ਅਤੇ ਅਗਰ ਦੀ ਲਕੜੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਤੁਲ, ਬਰਾਬਰ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ ਕਰਕੇ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਤੇਲ

ਇੰਦ੍ਰਾਇਨ ਫਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਫਲ ਪੀਤ ਸਮ
ਕੋਤਤੁੱਮਾ, ਤਰਬੂਜ ਵਰਗਾ ਆਨੰਦਦਾਇਕ ਪੀਲਾ ਰੰਗਾ ਬਰਾਬਰ ਫਲ ਜੋ ਕੋੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਹੀਰਾ	ਔ	ਫਟਕ	ਸਮਰੂਪ	ਹੈ	ਦਿਖਾਈ	ਕੈ।
ਕੀਮਤੀ ਚਮਕਦਾਰ	ਅਤੇ	ਬਿਲੋਰ, ਚਮਕੀਲਾ ਕੰਚ	ਇਕੋ ਜਿਹੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਾਕਰਕੇ		
ਪੱਥਰ		ਦਾ ਬਣਿਆ ਮੋਤੀ		ਕ੍ਰਿਆ		

ਤੈਸੇ	ਖਲ	ਦਿਸ	ਮੈਂ	ਅਸਾਧ	ਸਾਧ	ਸਮ	ਦੇਹ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਮੂਰਖ	ਨਿਗਾਹ, ਨਜ਼ਰ	ਵਿਚ	ਦੁਸ਼ਟ, ਪਾਪੀ	ਮਹਾਤਮਾ	ਇਕੋ ਜਿਹਾ	ਸਰੀਰ

ਬੂਝਤ	ਬਿਬੇਕੀ	ਜਲ	ਜੁਗਤਿ	ਸਮਾਈ	ਕੈ॥੫੯੭॥
ਸਮਝ ਲੈਂਦੇ ਹਨ	ਵਿਚਾਰਵਾਨ, ਗਿਆਨੀ	ਪਾਣੀ	ਤਰੀਕਾ, ਢੰਗ	ਇਕਮਿਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਕਰਕੇ

ਕਾਲਰ ਮੈਂ	ਬੋਏ	ਬੀਜ	ਉਪਜੈ	ਨ	ਧਾਨਪਾਨ
ਬੰਜਰ ਵਿਚ	ਬੀਜਿਆਂ	ਉਹ ਦਾਣੇ ਆਦਿ ਜਿਸਤੋਂ	ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ	ਨਹੀਂ	ਬਨਾਸਪਤੀ ਆਦਿ
		ਪੇੜ ਪੌਦਿਆਂ ਦਾ ਅਕੁੰਰ ਉੱਗਦਾ ਹੈ			

ਖੇਤ	ਮੈਂ	ਡਾਰੇ	ਸੁ	ਤਾਂਤੇ	ਅਧਿਕ	ਅਨਾਜ	ਹੈ।
ਪੈਲੀ	ਵਿਚ	ਪਾਉਣ ਨਾਲ	ਚੰਗਾ	ਉਸ ਤੋਂ	ਬਹੁਤ, ਜਿਆਦਾ	ਅੰਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਾਲਰ	ਸੈ	ਕਰਤ	ਸਬਾਰ	ਜਮ	ਸਾ	ਉਸੁ	ਤੋਂ
ਸ਼ੋਰਾ ਲੂਣ ਵਰਗੀ ਇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ	ਨਾਲ	ਕਰਦਾ ਹੈ	ਪਾਣੀ ਨਾਲ	ਜੰਮਾਣਾ	ਉਹ	ਭਾਫ	ਉਹ
ਰਸਾਇਣ ਜੋ ਬਰੂਣ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ							

ਪਾਵਕ ਪ੍ਰਸੰਗ	ਤਪ	ਤੇਜ਼	ਉਪਰਾਜ	ਹੈ।
ਅੱਗ ਸੰਬੰਧ, ਮੇਲ	ਅੱਗ	ਗਰਮੀ	ਉਤਪੰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਸਤ	ਸੰਯੁਕਤ	ਹੈ	ਮਿਲਤ	ਹੈ	ਸੀਤ	ਜਲ
ਜਿਸਤ, ਧਾਤੂ	ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ	ਹੋਣਾ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਠੰਡਾ	ਪਾਣੀ

ਅਚਵਤ	ਸਾਂਤਿ	ਸੁਖ	ਤ੍ਰਿਖਾ	ਭ੍ਰਮ	ਭਾਜ	ਹੈ।
ਪੀਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਚੈਨ, ਤਸੱਲੀ	ਆਨੰਦ, ਚੈਨ	ਪਿਆਸ	ਸੰਸਾ	ਭੱਜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	ਆਤਮਾ	ਅਚੇਤ	ਸੰਗਤ	ਸੁਭਾਵ	ਹੇਤ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਰੂਹ	ਚੇਤਨਾ ਰਹਿਤ, ਜੜ੍ਹ	ਮੇਲ, ਸਾਥ	ਸੁਭਾਅ, ਆਦਤ	ਕਾਰਣ, ਵਾਸਤੇ

ਸਕਿਤ	ਸਕਿਤ	ਗਤ	ਸਿਵ	ਸਿਵ	ਸਾਜ	ਹੈ॥੫੯੮॥
ਸ਼ਕਤੀ, ਸਮਰਥਾ	ਸ਼ਕਤੀ	ਵਾਂਗ, ਸਮਾਨ	ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ	ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ	ਬਣਾ ਲੈਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕੇਹਰਿ	ਅਹਾਰ	ਮਾਸ,	ਸੁਰਹੀ	ਅਧਾਰ	ਘਾਸ
ਸ਼ੇਰ	ਭੋਜਨ	ਮੀਟ	ਗਾਂ, ਗਊ	ਭੋਜਨ, ਆਹਾਰ	ਘਾਹ

ਮਧੁਪ	ਕਮਲ	ਬਾਸ	ਲੇਤ	ਸੁਖ	ਮਾਨਹੀ।
ਭੌਰਾ, ਭ੍ਰਮਰ	ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ	ਮਹਿਕ, ਵਾਸਨਾ	ਲੈ ਕੇ	ਆਨੰਦ, ਚੈਨ	ਮਾਣਦਾ, ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁੰਦਾ

ਮੀਨਹਿ ਮੱਛੀ ਦਾ	ਨਿਵਾਸ ਟਿਕਾਣਾ, ਰਿਹਾਇਸ਼	ਨੀਰ, ਪਾਣੀ	ਬਾਲਕ ਬੱਚਾ	ਅਧਾਰ ਭੋਜਨ, ਆਹਾਰ	ਖੀਰ ਦੁੱਧ	
ਸਰਪਧ ਸੱਪ ਨੂੰ	ਸਖਾ ਮਿੱਤਰ, ਦੋਸਤ	ਸਮੀਰ ਹਵਾ	ਜੀਵਨ ਜਿੰਦਗੀ, ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹਾਲਤ	ਕੈ ਕਰਕੇ	ਜਾਨਹੀ। ਜਾਣਿਆਂ ਜਾਂਦਾ	
ਚੰਦਹਿ ਚੰਦਰਮਾ ਨੂੰ	ਚਾਹੈ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ	ਚਕੋਰ ਤਿੱਤਰ ਦੀ ਜਾਤੀ ਦਾ ਪੰਛੀ	ਘਨਹਰ ਘਟਾ ਬੱਦਲ ਬੱਦਲ	ਮੋਰ ਰੰਗ ਬਿਰੰਗੇ ਖੰਭਾਂ ਵਾਲਾ ਪੰਛੀ		
ਚਾਤ੍ਰਕ ਪਪੀਹਾ	ਬੁੰਦਨ ਸ੍ਰਾਂਤ ਸਵਾਤੀ ਬੂੰਦਾਂ	ਧਰਤ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ	ਧਿਆਨ ਸਿਮਰਨ	ਹੀ। ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ		
ਪੰਡਿਤ ਬੇਦ ਵਿਦਵਾਨ ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤਰ	ਬੀਚਾਰਿ ਵਿਚਾਰ	, ਲੋਕਨ ਮੈ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ	ਲੋਕਾਚਾਰ। ਲੋਕ ਲਾਜ਼ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ			
ਮਾਯਾ ਮਾਇਆ	ਮੋਹੋ ਪਕੜ (ਮਾਇਆ ਦੀ) ਵਿਚ	ਮੈ ਜਹਾਨ	ਸੰਸਾਰ , ਗੁਣਾਨਿ ਗਿਆਨਵਾਨ	ਗੁਰਗੁਣਾਨ ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ	ਹੀ॥੫੯੯॥ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਪੀਤ ਪੀਲੇ ਰੰਗਾ	ਸ੍ਰੇਤ ਚਿੱਟਾ	ਸਯਾਮ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ	ਅਰਨ ਲਾਲ ਰੰਗ	ਵਰਨਿ ਰੰਗ, ਲਾਲ, ਪੀਲਾ, ਨੀਲਾ	ਰੂਪ ਸੂਰਤ, ਸ਼ਕਲ
ਅਗ੍ਰਭਾਗਿ ਸਾਹਮਣੇ	ਰਾਖੈ ਰੱਖੀਏ	ਆਂਧਰੋ ਨੇੜ੍ਹਹਿਣ	ਨ ਨਹੀਂ	ਕਛੁ ਕੁਝ	ਦੇਖ ਦੇਖ ਸਕਦਾ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਰਾਗ ਗਾਉਣ ਦਾ	ਰਾਗਨੀ ਰਾਗ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ	ਔ ਅਤੇ	ਨਾਦ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ	ਬਾਦ ਬਾਜਾ ਵਜਾਉਣ	ਆਨ ਗੁਨ ਦੂਸਰਾ ਗੁਣ
ਗਾਵਤ ਗਾਈਏ	ਬਜਾਵਤ ਵਜਾਏ ਜਾਣ	ਨ ਨਹੀਂ	ਬਹਰੋ ਬੋਲੇ, ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਹੀਣੇ	ਪਰੇਖ ਪਰਖ, ਪਹਿਚਾਣ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਰਸ ਰਸਦਾਇਕ	ਭੋਗ ਸੁਖ ਆਨੰਦ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ	ਬਹੁ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਬਿੰਜਨ ਪਰੋਸੈ ਪਕਵਾਨ ਪਰੋਸੇ ਜਾਣ	ਆਗੈ। ਅੱਗੇ	
ਬ੍ਰਿਥਾਵੰਤ ਰੋਗੀ	ਜੰਤ ਪ੍ਰਾਣਧਾਰੀ ਜੀਵ, ਮਨੁੱਖ	ਨਾਹਿ ਨਹੀਂ	ਰੁਚਿਤ ਰੁਚੀ, ਇੱਛਾ	ਬਿਸੇਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼, ਖਾਸ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	
ਤੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਗੁਰ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਦਰਸ, ਦਰਸ਼ਨ	ਬਚਨ, ਬਾਣੀ, ਬੋਲ	ਪ੍ਰੇਮ ਨੇਮ ਪਿਆਰ ਰੀਤੀ, ਮਰਿਯਾਦਾ	ਨਿਧ ਖਜਾਨਾ	

ਮਹਿਮਾ
ਵਡਿਆਈ

ਨ
ਨਹੀਂ ਜਾਨੀ
ਜਾਣੀ, ਸਮਝੀ

ਮੋਹਿ
ਮੈਂ ਅਧਮ
ਦੁਸ਼ਟ, ਪਾਪੀ

ਅਭੇਖ
ਭੇਸ ਬਿਨਾਂ

ਹੈ॥੬੦੦॥
ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਵਨ	ਭਕਤਿ	ਕਰਿ	ਭਕਤਵਛਲ	ਭਏ
ਕਿਹੜਾ	ਭਗਤੀ	ਕਰਕੇ	ਭਗਤਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਹੋ ਗਏ

ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ	ਭਏ	ਕੌਨ	ਪਤਿਤਾਈ	ਕੈ।
ਪਤਿਤ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਪਰਮਾਤਮਾ	ਹੋ ਗਏ	ਕਿਹੜਾ	ਨੀਚਤਾ	ਕਰਕੇ

ਦੀਨ	ਦੁਖਭੰਜਨ	ਭਏ	ਸੁ	ਕੌਨ	ਦੀਨਤਾ	ਕੈ
ਨਿਮਰ, ਹਲੀਮੀ ਵਾਲੇ	ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਹੋ ਗਏ	ਉਹ	ਕਿਹੜਾ	ਨਿਮਰਤਾ	ਕਰਕੇ

ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਾਰੀ	ਭਏ	ਕਵਨ	ਬਡਾਈ	ਕੈ।
ਹੰਕਾਰ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ	ਹੋ ਗਏ	ਕਿਹੜਾ	ਹੰਕਾਰ, ਅਭਿਮਾਨ	ਕਰਕੇ

ਕਵਨ ਸੇਵਾ	ਕੈ	ਨਾਥ	ਸੇਵਕ	ਸਹਾਈ	ਭਏ
ਕਿਹੜਾ ਭਗਤੀ	ਕਰਕੇ	ਪਰਮੇਸ਼ਰ, ਪਰਮਾਤਮਾ	ਸ਼ਰਧਾਲੂ	ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ	ਹੋ ਗਏ

ਅਸੁਰ	ਸੰਘਾਰਣ	ਹੈ	ਕੌਨ	ਅਸੁਰਾਈ	ਕੈ।
ਦੈਂਤ, ਰਾਖਸ਼ੀ	ਮਾਰਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਕਿਹੜਾ	ਦੈਂਤਪੁਣਾ	ਕਰਕੇ

ਭਗਤਿ	ਜੁਗਤਿ	ਅਘ	ਦੀਨਤਾ	ਗਰਬ	ਸੇਵਾ
ਭਗਤੀ	ਯੁਕਤਿ, ਦਲੀਲ	ਪਾਪ, ਅਪਰਾਧ	ਨਿਮਰਤਾ	ਹੰਕਾਰ	ਟਹਿਲ, ਚਾਕਰੀ

ਜਾਨੋ ਨ	ਬਿਰਦ	ਮਿਲੋ	ਕਵਨ	ਕਨਾਈ	ਕੈ॥੬੦੧॥
ਜਾਣਦਾ ਨਹੀਂ	ਨਿਤ ਦਾ ਨੇਮ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ	ਕਿਹੜਾ	ਮਿਹਨਤ	ਕਰਕੇ

ਕੌਨ	ਗੁਨ	ਗਾਇ ਕੈ	ਰੀਤਾਈਐ	ਗੁਨ	ਨਿਧਾਨ
ਕਿਹੜੀ	ਸਿਫਤ, ਸਲਾਘਾ	ਗਾ ਕੇ	ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰੀਏ	ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਖਜਾਨੇ	

ਕਵਨ ਮੋਹਨ	ਜਗ ਮੋਹਨ	ਬਿਮੋਹੀਐ।
ਕਿਹੜਾ ਮੋਹ ਲੈਣ ਵਾਲੀ (ਵਸਤੂ)	ਜਗਤ ਨੂੰ ਮੋਹਣ ਵਾਲਾ, ਪਰਮਾਤਮਾ	ਮੋਹਿਤ ਕਰੀਏ

ਕੌਨ	ਸੁਖ	ਦੇਕੈ	ਸੁਖ	ਸਾਗਰ	ਸਰਣ	ਗਹੋਂ
ਕਿਹੜਾ	ਆਨੰਦ, ਚੈਨ	ਦੇ ਕੇ	ਆਨੰਦ, ਚੈਨ	ਸਮੁੰਦਰ	ਆਸਰਾ, ਓਟ	ਪਕੜਾਂ

ਭੂਖਨ	ਕਵਨ	ਚਿੰਤਾਮਣਿ	ਮਨ	ਮੋਹੀਐ।
ਗਹਿਣੇ	ਕਿਹੜਾ	ਪੁਰਾਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਰਤਨ ਜੋ ਮਨਚਿਤਵੇ ਪਦਾਰਥ ਦਿੰਦਾ ਹੈ	ਚਿਤ, ਜੀਅ	ਮੋਹਿਤ ਕਰੀਏ

ਕੋਟਿ	ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ	ਕੇ	ਨਾਯਕ ਕੀ	ਨਾਯਕਾ	ਹੈ
ਕਰੋੜਾਂ	ਬ੍ਰਹਮੰਡ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਮਾਲਕ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਮਨਮੋਹਕ ਇਸਤ੍ਰੀ	ਹੋਣਾ

ਕੈਸੇ , ਅੰਤ੍ਰਜਾਮੀ ਕੌਨ ਉਕਤ ਕੈ ਬੋਹੀਐ ।
 ਕਿਵੇਂ ਦਿਲ ਦੀ ਗਲ ਜਾਣਨ ਵਾਲਾ ਕਿਹੜੀ ਦਲੀਲ, ਯੁਕਤੀ ਕਰਕੇ ਸਮਝਾ ਸਕੀਦਾ

ਤਨੁ ਮਨੁ ਧਨੁ ਹੈ ਸਰਬਸੁ ਬਿਸ੍ਵ ਜਾਂਕੈ ਬਸੁ
 ਸਰੀਰ ਚਿਤ ਦੌਲਤ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸਭੋ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ਵ, ਸੰਸਾਰ ਜਿਸਦੇ ਵਸ ਵਿਚ

ਕੈਸੇ ਬਸੁ ਆਵੈ ਜਾਂਕੀ ਸੋਭਾ ਲਗ ਸੋਹੀਐ ॥੬੦੨॥
 ਕਿਵੇਂ ਵਸ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਜਿਸਦੀ ਵਡਿਆਈ ਲਗ ਕੇ, ਅਸਰ ਨਾਲ ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ

ਜੈਸੇ ਜਲ ਮਿਲ ਦ੍ਰੁਮ ਸਫਲ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ।
 ਜਿਵੇਂ ਪਾਣੀ ਮਿਲਿਆਂ ਦਰਖਤ ਕਾਮਯਾਬ ਕਈ, ਅਨੇਕ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ

ਚੰਦਨ ਮਿਲਤ ਸਬ ਚੰਦਨ ਸੁਬਾਸ ਹੈ ।
 ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ ਖੁਸ਼ਬੂ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਮਿਲ ਪਾਵਕ ਢਰਤ ਪੁਨ ਸੋਈ ਧਾਤ
 ਜਿਵੇਂ ਮਿਲ ਕੇ ਅੱਗ ਢਲਦੀ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹੀ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ

ਪਾਰਸ ਪਰਸ ਰੂਪ ਕੰਚਨ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ ।
 ਪਾਰਸ ਪੱਥਰ ਛੂਹਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸਮਾਨ, ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਸੋਨਾ ਚਮਕਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਵਰ ਨਖਤੁ ਬਰਖਤ ਜਲ ਜਲਮਈ
 ਹੋਰ, ਦੂਜਾ ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਬਰਸਦਾ ਹੈ ਪਾਣੀ ਜਲ ਵਰਗਾ

ਸ੍ਰਾਂਤਿਬੁੰਦ ਸਿੰਧ ਮਿਲ ਮੁਕਤਾ ਬਿਗਾਸ ਹੈ ।
 ਪੁਰਾਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ੨੭ ਨਵੰਤਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਾਗਰ ਮਿਲ ਕੇ ਮੋਤੀ ਪ੍ਰਗਟਦੀ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
 ੧੫ਵੇਂ ਸ਼ੁਭ ਨਵੰਤਰ ਵਿਚ ਤੁਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਬੂੰਦਾਂ

ਤੈਸੇ ਪਰਵਿਰਤ ਔ ਨਿਵਿਰਤ ਜੋ ਸ੍ਰਭਾਵ ਦੋਊ
 ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਸਾਰਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਜੋ ਸੁਭਾਅ ਦੋਨੋਂ
 ਰੁਝਿਆ ਹੋਇਆ ਤੋਂ ਨਿਰਮੋਹ

ਗੁਰ ਮਿਲ ਸੰਸਾਰੀ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਅਭਿਆਸੁ ਹੈ ॥੬੦੩॥
 ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਮਿਲਿਆਂ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਨਿਰਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਰ ਬਾਰ ਕਰਨਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
 ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਦੇ ਉਪਾਸ਼ਕ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਤ ਸਿੰਗਾਰ ਨਾਰਿ
 ਜਿਵੇਂ ਅਨੇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਗਹਿਣੇ ਆਦਿ ਪਾ ਕੇ ਪਤਨੀ
 ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਾਰਣ

ਭੇਟਤ ਭਤਾਰ ਉਰ ਹਾਰ ਨ ਸੁਹਾਤ ਹੈ।
ਮਿਲਣ ਵੇਲੇ ਪਤੀ ਹਿਰਦਾ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀ ਮਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਾਲਕ ਅਚੇਤ ਜੈਸੇ ਕਰਤ ਅਨੇਕ ਲੀਲਾ
ਬੱਚਾ ਚੇਤਨਾ ਰਹਿਤ ਜਿਵੇਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਖੇਡਾਂ

ਸੁਰਤ ਸਮਾਰ ਬਾਲ ਬੁਧਿ ਬਿਸਰਾਤ ਹੈ।
ਸੋਝੀ, ਪਿਆਨ ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਬੱਚਿਆਂ ਵਰਗੀ ਅਕਲ ਭੁਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਿਯਾ ਸੰਗਮ ਸੁਜਸ ਨਾਯਕਾ ਬਖਾਨੈ
ਜਿਵੇਂ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਮਿਲਾਪ ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਮਨਮੋਹਕ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ

ਸੁਨ ਸੁਨ ਸਜਨੀ ਸਕਲ ਬਿਗਸਾਤ ਹੈ।
ਸੁਣਨਾ ਸੁਣਨਾ ਸਹੇਲੀ ਸਭ, ਸਾਰੇ ਆਨੰਦਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਖਟ ਕਰਮ ਧਰਮ ਸੂਮ ਗਯਾਨ ਕਾਜ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੇ ਕਰਮ ਧਾਰਮਿਕ ਕਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਾਧਨਾ, ਯਤਨ ਸਮਝ ਕਾਰਜ, ਕੰਮ
(ਯੋਗ, ਦਾਨ, ਤਪ, ਤੀਰਥ ਇਸਨਾਨ, ਬ੍ਰਤ, ਪੂਜਾ ਅਰਚਾ)

ਗਯਾਨ ਭਾਨੁ ਉਦੈ ਉਡਿ ਕਰਮ ਓਡਾਤ ਹੈ॥੬੦੪॥
ਸਮਝ, ਬੋਧ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਾ ਤਾਰੇ ਲੋਪ ਕਰ ਦੇਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਸਿਮਰ ਸਿਮਰ ਪ੍ਰਿਆ ਪ੍ਰੇਮਰਸ ਬਿਸਮ ਹੋਇ
ਜਿਵੇਂ ਸਿਮਰ ਕੇ ਸਿਮਰ ਕੇ ਪਿਆਰਾ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰ ਰਸ ਹੈਰਾਨ ਹੋਣਾ

ਸੋਭਾ ਦੇਤ ਮੋਨ ਗਹੇ, ਮਨ ਮੁਸਕਾਤ ਹੈ।
ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਚੁਪ, ਖਾਮੋਸ਼ ਧਾਰਨ ਕੀਤਿਆਂ ਚਿਤ, ਜੀਅ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੂਰਨ ਅਧਾਨ ਪਰਸੂਤ ਸਮੈ ਰੋਦਤ ਹੈ
ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ ਧਾਰਣ ਕਰਨਾ (ਗਰਭ) ਜਨਕ ਦੇਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਮੌਕਾ, ਵੇਲਾ ਰੋਂਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਜਨ ਮੁਦਤ ਹੈ, ਤਾਹੀ ਲਪਟਾਤ ਹੈ।
ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਨੰਦਿਤ, ਪ੍ਰਸੰਨਿਤ ਹੋਣਾ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਪਟਦੀ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਮਾਨਵਤੀ ਮਾਨ ਤਜਾਗਿ ਕੈ ਅਮਾਨ ਹੋਇ
ਜਿਵੇਂ ਮਾਣ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੰਕਾਰ ਤਿਆਗ ਕੇ, ਛੱਡ ਕੇ ਹੰਕਾਰ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਣਾ

ਪ੍ਰੇਮਰਸ ਪਾਇ ਚੁਪ ਹੁਲਸਤ ਗਾਤ ਹੈ।
ਪਿਆਰ ਰਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਖਾਮੋਸ਼, ਮੋਨ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਗਾਤ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	ਗੁਰਮੁਖ	ਪ੍ਰੇਮ	ਭਗਤਿ	ਪ੍ਰਕਾਸ	ਜਾਸ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਰਹੇ	ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ		ਰੋਸ਼ਨੀ, ਚਾਨਣ	ਜਿਸ ਦੇ

ਬੋਲਤ ,	ਬੈਰਾਗ ,	ਮੋਨ	ਗਹੇ ,	ਬਹੁ	ਸੁਹਾਤ	ਹੈ॥੬੦੫॥
ਬੋਲਦੀ ਹੈ	ਸੰਸਾਰਿਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ	ਚੁਪ	ਧਾਰਨ ਕੀਤਿਆਂ	ਬਹੁਤ	ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
	ਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਨਾਂ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ					

ਜੈਸੇ	ਅੰਧਕਾਰ	ਬਿਖੈ	ਦਿਪਤ	ਦੀਪਕ	ਦੇਖ
ਜਿਵੇਂ	ਹਨੇਰਾ, ਅੰਧੇਰਾ	ਵਿਚ	ਜਗਦਾ ਹੋਇਆ	ਦੀਵਾ	ਦੇਖ ਕੇ

ਅਨਿਕ	ਪਤੰਗ	ਓਤਪੋਤ	ਹੁਇ	ਗੁੰਜਾਰ	ਹੀ।
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਪਤੰਗ, ਪਰਵਾਨਾ	ਗੁੰਦਿਆ ਹੋਇਆ	ਹੋਵੇ	ਗੁੰਜਣਾ,	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ
				ਘੁੰ ਘੁੰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ	

ਜੈਸੇ	ਮਿਸਟਾਂਨ	ਪਾਨ	ਜਾਨਕਾਨ	ਭਾਂਜਨ	ਮੈ
ਜਿਵੇਂ	ਮਿਠਾਈ	ਪੀਣ ਯੋਗ ਮਿੱਠੇ ਤੇ	ਜਿਸ ਕਿਸੇ	ਬਰਤਨ	ਵਿਚ
		ਸਵਾਦਿਸ਼ਟ ਪਦਾਰਥ			

ਰਾਖਤ ਹੀ	ਚੀਟੀ	ਲੋਭ	ਲੁਭਤ	ਅਪਾਰ	ਹੀ।
ਰੱਖਦਿਆਂ ਸਾਰ	ਕੀਤੀ	ਲਾਲਚ	ਮੁਗਧ, ਲੁਭਾਇਮਾਨ	ਜਿਸਦਾ ਪਾਰ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ	ਮ੍ਰਿਦ	ਸੌਰਭ	ਕਮਲ	ਓਰ	ਧਾਇ	ਜਾਇ
ਜਿਵੇਂ	ਕੋਮਲ, ਨਰਮ	ਖੁਸ਼ਬੂ	ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ	ਦਿਸ਼ਾ, ਤਰਫ	ਦੌੜ ਕੇ	ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਮਧੁਪ	ਸਮੂਹ	ਸੁਭ	ਸਬਦ	ਉਚਾਰ	ਹੀ।
ਭੌਰਾ, ਭ੍ਰਮਰ	ਸਾਰੇ, ਕੁਲ	ਚੰਗਾ, ਉੱਤਮ	ਸਾਂਥਕ ਧੁਨੀ	ਕਹਿਣਾ, ਬੋਲਣਾ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਤੈਸੇ	ਹੀ	ਨਿਧਾਨ	ਗੁਰਗਾਨਾ	ਪਰਵਾਨ	ਜਾਮੈ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਖਜ਼ਾਨਾ	ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ	ਜਿਸ ਵਿਚ

ਸਗਲ	ਸੰਸਾਰ	ਤਾ	ਚਰਨ	ਨਮਸਕਾਰ	ਹੀ॥੬੦੬॥
ਸਭ, ਸਾਰੇ	ਦੁਨੀਆਂ, ਜਹਾਨ	ਉਸਦੀ	ਪੈਰ	ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਨਾ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਰੂਪ	ਕੈ	ਜੋ	ਰੀਝੈ	ਰੂਪਵੰਤ	ਹੀ	ਰਿਝਾਇ	ਲੇਹਿ
ਖੂਬਸੂਰਤੀਆਂ	ਕਰਕੇ	ਜੇਕਰ	ਪ੍ਰਸੰਨ	ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ	ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਨਾ	ਲੈਂਦੇ
			ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇਵਾਲਾ		ਸ਼ਬਦ		
ਬਲ	ਕੈ	ਜੁ	ਮਿਲੈ	ਬਲਵੰਤ	ਗਹਿ		ਰਾਖਈ।
ਤਾਕਤ, ਸ਼ਕਤੀ	ਕਰਕੇ	ਜੇਕਰ	ਮਿਲਦੀ ਹੈ	ਤਾਕਤਵਾਰ	ਪਕੜ ਕੇ		ਰੱਖ ਲੈਂਦੇ

ਦਰਬ	ਕੈ	ਜੋ	ਪਾਈਐ	ਦਰਬੇਸੂਰ	ਲੇਜਾਹਿ	ਤਾਹਿ
ਦੌਲਤ	ਕਰਕੇ	ਜੇਕਰ	ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ	ਧਨ ਦੇ ਮਾਲਕ, ਅਮੀਰ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ	ਉਸ ਨੂੰ

ਕਬਿਤਾ ਕੈ ਪਾਈਐ ਕਬੀਸੂਰ ਅਭਿਲਾਖ ਹੀ।
ਕਵਿਤਾ ਕਰਕੇ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਵੀ, ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਇਛਾ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੋਗ ਕੈ ਜੋ ਪਾਈਐ ਜੋਗੀ ਜਟਾ ਮੈ ਦੁਰਾਇ ਰਾਖੈ
ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕਰਕੇ ਜੋਕਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਯੋਗੀ ਉਲਝੇ ਤੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੁਕਾਕੇ ਰੱਖਦਾ
ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਠਿਨ ਅਭਿਆਸ ਵਿਚ ਚਿਪਕੇ ਹੋਏ ਵਾਲਾ

ਭੋਗ ਕੈ ਜੋ ਪਾਈਐ ਭੋਗ ਭੋਗੀ ਰਸ ਚਾਖ ਹੀ।
ਸੁਖ ਸਾਧਨ ਕਰਕੇ ਜੋਕਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਦੁਨੀਆਵੀ ਸੁਖ ਸਾਧਨ ਭੋਗਾਂ ਨੂੰ ਸੁਆਦ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ
ਭੋਗਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ

ਨਿਗੂਹ ਜਤਨ ਪਾਨ ਪਰਤ ਨ ਪ੍ਰਾਨ ਮਾਨ
ਕਠਿਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਰੀਕਾ, ਜੁਗਤ ਪ੍ਰਾਣਧਾਰੀ ਜੀਵ ਪਰਤਦਾ, ਆਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪਿਆਰਾ
ਦੀ ਤਪੱਸਿਆ ਤੇ ਅਤਿ ਮਾਨਯੋਗ

ਪ੍ਰਾਨਪਤਿ ਏਕ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਸੁ ਭਾਖਹੀ॥੬੦੭॥
ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੇ ਪਤੀ, ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ ਉਚਾਰਣ ਵਾਲਾ

ਜੈਸੇ ਫਲ ਤੇ ਬਿਰਖ ਬਿਰਖ ਤੇ ਹੋਤ ਫਲ
ਜਿਵੇਂ ਦਰਖਤਾਂ ਨੂੰ ਲਗਣ ਦੁਆਰਾ ਦਰਖਤ ਦਰਖਤ ਦੁਆਰਾ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਦਰਖਤਾਂ ਨੂੰ ਲਗਣ
ਵਾਲਾ ਪਦਾਰਥ

ਅਦਭੁਤ ਗਤਿ ਕਛੁ ਕਹਤ ਨ ਆਵੈ ਜੀ।
ਅਸਚਰਜਮਈ ਜੁਗਤਿ ਕੁਝ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਬਾਸ ਬਾਵਨ ਮੈ ਬਾਵਨ ਹੈ ਬਾਸ ਬਿਖੈ
ਜਿਵੇਂ ਵਾਸ਼ਨਾ ਚੰਦਨ ਦਾ ਬੂਟਾ ਵਿਚ ਚੰਦਨ ਦਾ ਬੂਟਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਮਹਿਕ, ਵਾਸ਼ਨਾ ਵਿਚ

ਬਿਸਮ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋਊ ਮਰਮ ਨ ਪਾਵੈ ਜੀ।
ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਅਚੰਭਿਤ ਕੌਤਕ, ਲੀਲਾ ਕੋਈ ਰਾਜ, ਭੇਤ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ
ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਬਦ

ਕਾਸ ਮੈ ਅਗਨਿ ਅਰ ਅਗਨਿ ਮੈ ਕਾਸ ਜੈਸੇ
ਲਕੜ ਵਿਚ ਅੱਗ ਅਤੇ ਅੱਗ ਵਿਚ ਲਕੜ ਜਿਵੇਂ

ਅਤਿ ਅਸਚਰਯਮਯ ਕੌਤਕ ਕਹਾਵੈ ਜੀ।
ਬਹੁਤ ਅਦਭੁਤ, ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਅਨੋਖੀ ਗੱਲ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਸਤਿਗੁਰ ਮਹਿ ਸਬਦ ਸਬਦ ਮਹਿ ਸਤਿਗੁਰ ਹੈ
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਵਿਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵਿਚ ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ
ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਿਗੁਨ ਰਜੇ, ਤਮੋ, ਸਤੋ ਤਿੰਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਅਤੀਤ	ਸਗੁਨ ਸਦਗੁਣ ਸੰਪੰਨ	ਗਜਾਨ ਸਮਝ, ਬੋਧ	ਧਯਾਨ ਸਮਝਾਵੈ ਚਿੰਤਨ ਸਮਝਾਇਆ	ਜੀ॥੬੦੮॥ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ
--	----------------------------	-------------------------	------------------------------------	-----------------------------------

ਜੈਸੇ ਤਿਲ ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪੌਦੇ ਦੇ ਬੀਜ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤੇਲ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ	ਬਾਸ ਬਾਸ ਲੀਜੀਅਤ ਗੰਧ ਵਸਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀਦੀ ਹੈ	ਕੁਸਮ ਤੇ ਫੁੱਲ ਕੋਲੋਂ
ਤਾਂਤੇ ਹੋਤ ਹੈ ਉਸਤੋਂ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਫੁਲੇਲ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਸੁਗੰਧੀ ਵਾਲਾ ਤੇਲ	ਜਤਨ ਕੈ ਜਾਨੀਐ । ਤਰੀਕਾ ਕਰਕੇ ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਤੋਂ ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਅਉਟਾਇ ਉਬਾਲਣਾ	ਦੁਧ ਦੁੱਧ	ਜਾਮਨ ਦੁੱਧ ਜਮਾਵਣ ਦੀ ਲਾਗ	ਜਮਾਇ ਜਮਾ ਕੇ	ਮਥ। ਚਿਤਕ ਕੇ
---	------------------------	--------------------	----------------------------------	-----------------------	-----------------------

ਸੰਜਮ ਰੋਕ, ਸੰਕੋਚ	ਸਹਤ ਨਾਲ	ਘ੍ਰਿਤ ਘਿਉ	ਪ੍ਰਗਟਾਇ ਪ੍ਰਗਟਾਈਦਾ	ਮਾਨੀਐ । ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ
---------------------------	-------------------	---------------------	-----------------------------	-------------------------------

ਜੈਸੇ ਕੂਆ ਖੋਦ ਕਰਿ ਜਿਵੇਂ ਖੂਹ ਪੁੱਟ ਕੇ ਕਰਕੇ	ਬਸੁਧਾ ਪ੍ਰਿਥਵੀ, ਧਰਤੀ	ਧਸਾਇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਜਮੀਨ	ਕੋਠੀ। ਖੂਹ ਦਾ ਮਹਿਲ ਜੋ ਚੱਕ ਤੇ
		ਵਿਚ ਧੱਕ ਕੇ ਉਤਾਰਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਉਸਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਲਾਜ ਖੂਹ ਵਿਚੋਂ ਪਾਣੀ ਕੱਢਣ ਲਈ ਬਣੀ ਰੱਸੀ	ਕੋਉ ਕੋਈ	ਬਹਾਇ ਲਮਕਾਉਣ ਨਾਲ	ਡੋਲ ਕੱਢ ਕੇ	ਜਲ ਪਾਣੀ	ਆਨੀਐ । ਲਿਆਂਦੀ
--	-------------------	---------------------------	----------------------	-------------------	-------------------------

ਗੁਰ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਉਪਦੇਸ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ	ਤੈਸੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਭਾਵਨੀ ਸ਼ਰਧਾ, ਭਰੋਸਾ	ਭਕਤ ਭਾਇ । ਭਗਤੀ ਪ੍ਰੇਮ, ਪਿਆਰ
---------------------------	---------------------------------	---------------------------	------------------------------	--------------------------------------

ਘਟ ਸਰੀਰ, ਦੇਹ	ਘਟ ਸਰੀਰ	ਪੂਰਨ ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਬ੍ਰਹਮ ਪਰਮਾਤਮਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ	ਪਹਿਚਾਨੀਐ॥੬੦੯॥ ਪਛਾਣੀਦਾ ਹੈ
------------------------	-------------------	-------------------------------	-----------------------------------	------------------------------------

ਜੈਸੇ ਧਰ ਧਨੁਖ ਜਿਵੇਂ ਰੱਖ ਕੇ ਕਮਾਨ	ਚਲਾਈਅਤ ਚਲਾਈਦਾ ਹੈ	ਬਾਨ ਤੀਰ	ਤਾਨ ਜ਼ੋਰ, ਬਲ (ਖਿੱਚ ਕੇ)
--	----------------------------	-------------------	----------------------------------

ਚਲਯੋ ਜਾਇ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ	ਤਿਤਹੀ ਕਉ ਉਧਰ ਨੂੰ ਨੂੰ	ਜਿਤ ਜਿਸ ਪਾਸੇ	ਹੀ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਚਲਾਈਐ । ਚਲਾਈਏ
-------------------------------	--------------------------------	------------------------	------------------------------	-------------------------

ਜੈਸੇ ਅਸ੍ਰ ਚਾਬੁਕ ਜਿਵੇਂ ਘੋੜਾ ਛਾਂਟਾ, ਕੋਰੜਾ	ਲਗਾਏ ਲਗਾਇਆਂ ਭਾਵ ਮਾਰਿਆਂ	ਤਨ ਤੇਜ ਸਰੀਰ ਫੁਰਤੀਲਾ	ਕਰਿ ਕਰਕੇ
---	----------------------------------	-------------------------------	--------------------

ਦੋਰਯੋ ਜਾਇ ਆਤੁਰ ਹੁਇ ਜਿਤ ਹੀ ਦਉਰਾਈਐ।
 ਦੌੜਦਾ ਹੋਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਬੇਚੈਨ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਪਾਸੇ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਭੱਜਾਈਦਾ

ਜੈਸੀ ਦਾਸੀ ਨਾਇਕਾ ਕੈ ਅਗੁਭਾਗ ਠਾਂਢੀ ਰਹੈ
 ਜਿਵੇਂ ਸੇਵਿਕਾ, ਨੌਕਰਾਣੀ ਮਾਲਕਣ ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ ਸਾਹਮਣੇ, ਅਗੇ ਖੜੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ

ਧਾਵੈ ਤਿਤਹੀ ਤਾਹਿ ਜਿਤ ਹੀ ਪਠਾਈਐ।
 ਦੌੜਦਾ ਹੈ ਉਧਰ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਸ ਪਾਸੇ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਤੈਸੇ ਪ੍ਰਾਨੀ ਕਿਰਤ ਸੰਜੋਗ ਲਗ ਭ੍ਰਮੇ ਭੂਮ
 ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ, ਵਿਅਕਤੀ ਕੰਮ ਸੰਬੰਧ ਲਗ ਕੇ ਘੁੰਮਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਧਰਤੀ

ਜਤ ਜਤ ਖਾਨ ਪਾਨ ਤਹੀ ਜਾਇ ਖਾਈਐ ॥੬੧੦॥
 ਜਿਸ ਜਗ੍ਹਾ ਜਿਸ ਜਗ੍ਹਾ ਖਾਣ ਪੀਣ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਖਾਂਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਖਰ ਬੋਲ ਸੁਨਿ ਸਗੁਨੀਆ ਮਾਨਲੇਤ
 ਜਿਵੇਂ ਖੇਤਾ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਨਾ ਸ਼ਗਨ, ਅਪਸ਼ਗਨ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲੈਂਦਾ

ਗੁਨ ਅਵਗੁਨ ਤਾਂਕੋ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਾਰਹੀ।
 ਉੱਤਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਗੁਣ ਦੇ ਉਲਟ, ਦੋਸ਼, ਔਗੁਣ ਉਸਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਨਾਦ ਸੁਨਿ ਸਹੈ ਸਨਮੁਖ ਬਾਨ
 ਜਿਵੇਂ ਹਿਰਣ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ ਸੁਣਨਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਰੂਬਰੂ ਤੀਰ

ਪ੍ਰਾਨ ਦੇਤ ਬਧਿਕ ਬਿਰਦੁ ਨ ਸਮਾਰਹੀ।
 ਜੀਵਨ, ਜਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਨਿਤ ਦਾ ਕਰਮ ਨਹੀਂ ਯਾਦ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ

ਸੁਨਤ ਜੂਝਾਊ ਜੈਸੇ ਜੂਝੈ ਜੋਧਾ ਜੁਧ ਸਮੈ
 ਸੁਣ ਕੇ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਬੀਰ ਰਸ ਉਤਪੰਨ ਜਿਵੇਂ ਲੜਦਾ ਹੈ ਯੋਧਾ ਲੜਾਈ ਮੌਕਾ, ਵੇਲਾ
 ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਾਜਾ

ਢਾਡੀ ਕੋ ਨ ਬਰਨ ਚਿਹਨ ਉਰਧਾਰ ਹੀ।
 ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਛੋਟੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇਨਹੀਂ ਰੰਗ, ਕਾਲਾ, ਪੀਲਾ ਸ਼ਕਲ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਨਿਸਚੇ
 ਸੂਚਕਢੋਲਕੀ ਵਰਗਾ ਸਾਜ਼ ਵਸਾਉਣਾ ਸ਼ਬਦ

ਤੈਸੇ ਗੁਰਸਬਦ ਸੁਨਾਇ ਗਾਇ ਸਿਖ ਠਗੋ
 ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣਾ ਗਾਕੇ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਠਗਦਾ ਹਾਂ

ਭੇਖਧਾਰੀ ਜਾਨਿ ਮੋਹਿ ਮਾਰਿ ਨ ਬਿਡਾਰਹੀ॥੬੧੧॥
ਬਣਾਉਟੀ ਭੇਖ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਜਾਣ ਕੇ, ਸਮਝ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰਕੇ ਨਹੀਂ ਦੂਰ ਕਰਦੇ

ਰਿਧ, ਸਿਧ, ਨਿਧ, ਸੁਧਾ, ਪਾਰਸ, ਕਲਪਤਰੁ
ਸਫਲਤਾ ਕਰਾਮਾਤੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੌਂ ਨਿਧੀਆਂ ਆਦਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਰਸ ਪੱਥਰ ਇਛਾ ਅਨੁਸਾਰ
ਫਲ ਦੇਣਵਾਲਾ ਕਾਲਪਨਿਕ ਦਰਖਤ

ਕਾਮਧੇਨੁ, ਚਿੰਤਾਮਨਿ, ਲਛਮੀ ਸ੍ਰਾਮੇਵ ਕੀ।
ਸਰਬ ਇੱਛਾ ਪੂਰਕ ਮਨਇੱਛਤ ਫਲ ਸਮੁੰਦਰ ਮੰਥਨ ਵੇਲੇ ਨਿਕਲੇ ੧੪ ਰਤਨਾਂ ਆਪ ਹੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ
ਇਕ ਗਾਂ ਦੇਣਹਾਰੀ ਮਣੀ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਣੂ ਨੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ

ਚਤੁਰ ਪਦਾਰਥ, ਸੁਭਾਵ, ਸੀਲ ਰੂਪ, ਗੁਨ
ਚਾਰ ਪਦਾਰਥ ਸੁਭਾਅ, ਆਦਤ ਉਤਮ ਸੁਭਾਅ ਖੂਬਸੂਰਤੀਆਂ ਉੱਤਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
(ਧਰਮ, ਅਰਥ, ਕਾਮ, ਮੋਖ)

ਭੁਕਤ, ਜੁਕਤ, ਮਤ ਅਲਖ ਅਭੇਵ ਕੀ।
ਭੋਗ, ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਜੁਤਨ ਵਾਲੀ ਬੁੱਧੀ ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ ਭੇਦ ਰਹਿਤ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ
ਭੋਗਣ ਵਾਲੇ ਸੁਖ

ਜ਼ਾਲਾ ਜੋਤਿ, ਜੈਜੈਕਾਰ, ਕੀਰਤਿ, ਪ੍ਰਤਾਪ, ਛਬਿ
ਜੋਤ, ਲਾਟ (ਗਿਆਨ ਦੀ) ਰੂਹਾਨੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਫਤਹਿ ਦੀ ਪੁਨੀ ਜਸ, ਵਡਿਆਈ ਸੋਭਾ, ਮਹਿਮਾ ਸੁੰਦਰਤਾ

ਤੇਜ, ਤਪ, ਕਾਂਤਿ, ਬਿਭੇ ਸੋਭਾ ਸਾਧ ਸੇਵ ਕੀ।
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤਪੱਸਿਆ ਸੁੰਦਰਤਾ ਧਨ ਦੌਲਤ ਵਡਿਆਈ ਮਹਾਤਮਾ ਨੌਕਰੀ ਕਰਕੇ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਅਨੰਦ, ਸਹਜ ਸੁਖ ਸਕਲ, ਪ੍ਰਕਾਸ ਕੋਟਿ
ਖੁਸ਼ੀ, ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਆਨੰਦ, ਚੈਨ ਸਭ, ਸਾਰੇ ਰੋਸ਼ਨੀ, ਚਾਨਣ ਕਰੋੜਾਂ

ਕਿੰਚਤ ਕਟਾਫ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾਂਹਿ ਗੁਰਦੇਵ ਕੀ॥੬੧੨॥
ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਤਿਰਛੀ ਨਿਗਾਹ ਮਿਹਰ, ਦਇਆ ਜਿਸ ਉਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਗੁਰ ਉਪਦੇਸਿ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਇਸਨਾਨ ਕਰਿ
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ ਸਵੇਰਾ ਮੌਕਾ, ਵੇਲਾ ਨਹਾਉਣਾ ਕਰਕੇ

ਜਿਹਵਾ ਜਪਤ ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ ਜੈਸੇ ਜਾਨਹੀ।
ਜੀਭ ਜਪਦੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬੀਜ ਰੂਪ ਆਤਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਜਿਵੇਂ ਜਾਣਿਆਂ ਜਾਂਦਾ

ਤਿਲਕ ਲਿਲਾਰ, ਪਾਇ ਪਰਤ ਪਰਸਪਰ
ਟਿੱਕਾ, ਕੇਸਰ, ਚੰਦਨ ਆਦਿ ਦਾ ਮੱਥਾ ਪੈਰ, ਚਰਨ ਪੈਂਦਾ, ਝੁਕਦਾ ਆਪਸ ਵਿਚ
ਮੱਥੇ ਤੇ ਲਾਇਆ ਨਿਸ਼ਾਨ

ਸਬਦ ਸੁਨਾਇ ਗਾਇ ਸੁਨ ਉਨਮਾਨ ਹੀ।
ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ ਸੁਣ ਕੇ ਗਾ ਕੇ ਸੁਣਨਾ ਉਨਮਾਨੀ ਅਵਸਥਾ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਗੁਰਮਤਿ ਭਜਨ ਤਜਨ ਦੁਰਮਤ ਕਹੈ
ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਧਿਆਉਣਾ, ਭਾਵ ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ ਤਿਆਗਣਾ, ਛੱਡਣਾ ਭੈੜੀ ਮੱਤ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਗੁਰਸਿਖ ਪੰਥ ਪਰਵਾਨ ਹੀ।
ਸਮਝ, ਬੋਧ ਚਿੰਤਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ ਰਸਤਾ ਠੀਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਦੇਖਤ ਸੁਨਤ ਐ ਕਹਤ ਸਬ ਕੋਊ ਭਲੇ
ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਸੁਣ ਕੇ ਅਤੇ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਸਾਰੇ, ਸਭ ਕੋਈ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ, ਉੱਤਮ

ਰਹਤ ਅੰਤਰਿਗਤ ਸਤਿਗੁਰ ਮਾਨਹੀ ॥੬੧੩॥
ਅਮਲ, ਰਹਿਣੀ ਮਨ ਵਿਚ ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਧੋਭੀ ਸਾਬਨ ਲਗਾਇ ਪੀਟੈ ਪਾਥਰ ਸੈ
ਜਿਵੇਂ ਕਪੜੇ ਧੋਣ ਵਾਲਾ ਰਸਾਇਣਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਲਗਾਕੇ (ਸਾਬਣ) ਪਿਟਦਾ, ਕੁੱਟਦਾ ਪੱਥਰ ਨਾਲ

ਨਿਰਮਲ ਕਰਤ ਹੈ ਬਸਨ ਮਲੀਨ ਕਉ।
ਸ਼ੁੱਧ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਪੜੇ ਗੰਦਾ, ਮੈਲਾ ਨੂੰ

ਜੈਸੇ ਤਉ ਸੁਨਾਰ ਬਾਰੰਬਾਰ ਗਾਰ ਗਾਰ ਢਾਰ।
ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਨਿਆਰਾ ਬਾਰ ਬਾਰ ਪਿਘਲਾ ਕੇ ਪਿਘਲਾ ਕੇ ਢਾਲ ਕੇ

ਕਰਤ ਅਸੁਧ ਸੁਧ ਕੰਚਨ ਕੁਲੀਨ ਕਉ।
ਕਰਦਾ ਹੈ ਖੋਟ ਵਾਲਾ ਸ਼ੁੱਧ, ਨਿਰਮਲ ਸੋਨਾ ਨੂੰ

ਜੈਸੇ ਤਉ ਪਵਨ ਝਕੜੋਰਤ ਬਿਰਖ ਮਿਲ
ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਵਾ, ਪਉਣ ਜ਼ੋਰ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਝਟਕਦੀ ਹੈ ਦਰਖਤ ਇਕਮਿਕ ਹੋ ਕੇ

ਮਲਯ ਗੰਧ ਕਰਤ ਹੈ ਚੰਦਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਕਉ।
ਮਲਯ ਪਰਬਤ ਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ ਉੱਤਮ ਨੂੰ

ਤੈਸੇ ਗੁਰ ਸਿਖਨ ਦਿਖਾਇਕੈ ਬ੍ਰਿਥਾ ਬਿਬੇਕ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾ ਕੇ ਕਸ਼ਟ, ਪੀੜਾ ਵਿਚਾਰ

ਮਾਯਾ ਮਲ ਕਾਟਿ ਕਰੈ ਨਿਜਪਦ ਚੀਨ ਕਉ ॥੬੧੪॥
ਸੰਸਾਰਕ ਧਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੇ ਮੈਲ ਕਾਟਿ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਿਜਪਦ ਆਤਮ ਪਦ ਚੀਨਣਾ ਨੂੰ

ਪਾਤਰ ਮੈ ਜੈਸੇ ਬਹੁ ਬਿੰਜਨ ਪਰੋਸੀਅਤ
ਪੱਤਰ, ਪੱਤਲ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਕਵਾਨ ਪਰੋਸੀਦੇ ਹਨ

ਭੋਜਨ ਕੈ ਡਾਰੀਅਤ ਪਾਵੈ ਨਾਹਿ ਠਾਮ ਕੋ।
ਆਹਾਰ, ਖਾਣ ਸਮੱਗਰੀ ਕਰਕੇ ਸੁੱਟ ਦੇਈਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਨਹੀਂ ਟਿਕਾਣਾ ਨੂੰ

ਜੈਸੇ ਹੀ ਤਮੋਲ ਰਸ ਰਸਨਾ ਰਸਾਇ ਖਾਇ
ਜਿਵੇਂ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦੇ ਪਾਨ ਦਾ ਬੀੜਾ ਫਲ ਯਾ ਬਨਾਸਪਤੀ ਵਿਚੋਂ ਜੀਭ ਸੁਆਦ ਲੈ ਖਾਕੇ
ਨਿਕਲਿਆ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਲੈ ਕੇ

ਡਾਰੀਐ ਉਗਾਰ ਨਾਹਿ ਰਹੈ ਆਢ ਦਾਮ ਕੋ।
ਸੁੱਟ ਦੇਈਦੇ ਹਨ ਪਾਨ ਸੁਪਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅੱਧੀ ਦਮੜੀ, ਕੌਡੀ ਮੁੱਲ, ਕੀਮਤ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਫੂਲਨ ਕੋ ਹਾਰ ਉਰ ਧਾਰ ਬਾਸ ਲੀਜੈ ਜੈਸੇ।
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੁੱਲ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਮੋਤੀਆਂ ਮਨ ਅਪਨਾ ਕੇ ਵਾਸ਼ਨਾ, ਗੰਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਿਵੇਂ
ਦੀ ਮਾਲਾ ਕਰੀਦੀ

ਪਾਛੈ ਡਾਰ ਦੀਜੈ ਕਹੈ ਹੈ ਨ ਕਾਹੂ ਕਾਮ ਕੋ।
ਪਿਛੋਂ ਸੁਟਣਾ ਦੇਈਦਾ ਹੈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ
ਉਪਯੋਗੀ

ਜੈਸੇ ਕੇਸ ਨਖ ਥਾਨ ਭ੍ਰਿਸਟ ਨ ਸੁਹਾਤ ਕਾਹੂ
ਜਿਵੇਂ ਸਿਰ ਦੇ ਵਾਲ ਨਹੁੰ, ਨਾਖੁਨ ਸਥਾਨ, ਜਗ੍ਹਾ ਡਿੱਗੇ ਹੋਏ ਨਹੀਂ ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ ਕਿਸੇ

ਪ੍ਰਿਯ ਬਿਛੁਰਤ ਸੋਈ ਸੂਤ ਭਯੋ ਬਾਮ ਕੋ॥੬੧੫॥
ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਵਿਛੜ ਕੇ ਉਹੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਔਰਤ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਜੈਸੇ ਅਸ੍ਰਾਨੀ ਸੁਤਹ ਛਾਡਿ ਅੰਧਕਾਰਿ ਮਧ
ਜਿਵੇਂ ਘੋੜੀ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅੰਧੇਰਾ, ਹਨੇਰਾ ਮਧੂ, ਸ਼ਹਿਦ

ਜਾਤਿ, ਪੁਨ ਆਵਤ ਹੈ ਸੁਰਤ ਸਨੇਹ ਕੈ।
ਜਾ ਕੇ ਫਿਰ, ਫੇਰ ਆਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸੋਝੀ, ਧਿਆਨ ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਕੇ

ਜੈਸੇ ਨਿੰਦਾਵੰਤ ਸੁਪਨੰਤਰ ਦਿਸੰਤਰ ਮੈ
ਜਿਵੇਂ ਸੁੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੇਸ ਹੋਰ ਦੇਸ ਵਿਚ

ਬੋਲਤ ਘਟੰਤਰ ਚੈਤੰਨ ਗਤਿ ਗੇਹ ਕੈ।
ਸੰਘ ਵਿਚ ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ ਬੋਲਦਾ ਚੇਤਨਾ ਯੁਕਤ ਦਸ਼ਾ, ਅਵਸਥਾ ਘਰ ਕਰਕੇ

ਜੈਸੇ ਤਉ ਪਰੇਵਾ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਯਾਗ ਹੁਇ ਅਕਾਸਚਾਰੀ
ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਬੂਤਰ ਔਰਤ, ਇਸਤ੍ਰੀ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਵੇ ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਉੱਡਣ ਵਾਲਾ

ਦੇਖਿ ਪਰਕਰ ਤਨ ਬੁੰਦ ਮੇਹ ਕੈ।
 ਦੇਖ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰਭਾਵ ਕਬੂਤਰੀ ਸਰੀਰ, ਦੇਹ ਤੁਪਕਾ ਮੀਂਹ, ਵਰਖਾ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਤੈਸੇ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਭਗਤ ਜਗਤ ਬਿਖੈ
 ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਿਤ, ਜੀਅ ਬਚਨ, ਬਾਣੀ ਕਰਣੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ

ਦੇਖਕੈ ਸਨੇਹੀ ਹੋਤ ਬਿਸਮ ਬਿਦੇਹ ਕੈ॥੬੧੬॥
 ਵੇਖ ਕੇ ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੇਮ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹੈਰਾਨ, ਅਚੰਭਿਤ ਆਪਣਾ ਆਪ ਭੁਲ ਜਾਣਾ ਕਰਕੇ

ਜੈਸੇ ਜੋਧਾ ਜੁਧ ਸਮੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਨਾਹਿ ਸਾਜਿ
 ਜਿਵੇਂ ਯੁਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਲੜਾਈ ਮੌਕਾ, ਵੇਲਾ ਹਥਿਆਰ ਕਵੱਚ, ਯੁਧ ਵਿਚ ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਸਿੰਗਾਰ ਕੇ
 ਦੇ ਵਾਰ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਧਾਰਦ ਕੀਤੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕਪੜੇ

ਲੋਭ ਮੋਹ ਤਯਾਗਿ ਬੀਰਖੇਤ ਬਿਖੈ ਜਾਤ ਹੈ।
 ਲਾਲਚ ਦੁਨਿਆਵੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਪਕੜ ਛੱਡ ਕੇ ਯੁੱਧ ਭੂਮੀ ਵਿਚ ਜਾਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੁਨਤ ਜੁਝਾਊ ਘੋਰ ਮੋਰ ਗਤਿ ਬਿਗਸਾਤ।
 ਸੁਣ ਕੇ ਯੁਧ ਵਿਚ ਬੀਰ ਰਸ ਉਤਪੰਨ ਸੰਘਣੇ, ਗਾੜ੍ਹੇ ਰੰਗ ਬਿਰੰਗੇ ਵਾਂਗ, ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ
 ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਾਜਾ ਖੰਭਾਂ ਵਾਲਾ ਪੰਛੀ

ਪੇਖਤ ਸੁਭਟ ਘਟ ਅੰਗ ਨ ਸਮਾਤ ਹੈ।
 ਵੇਖੀਦਾ ਹੈ ਵੱਡਾ ਯੋਧਾ ਇਕੱਠ ਭਾਗ(ਸਰੀਰ ਦਾ) ਨਹੀਂ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਰਤ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਸ੍ਰਾਮ ਕਾਮ ਲਾਗਿ ਜੂਝ ਮਰੈ।
 ਕਰਦਾ ਹੈ ਲੜਾਈ ਮਾਲਕ ਸ਼੍ਰਾਮ ਕੰਮ, ਕਾਰਜ ਲੱਗ ਕੇ ਜੂਝ ਕਰਕੇ ਮਰ ਜਾਂਦਾ

ਕੈ ਤਉ ਰਨਜੀਤ ਬੀਤੀ ਕਹਤ ਜੁ ਗਾਤ ਹੈ।
 ਜਾਂ, ਅਥਵਾ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੰਗ ਜਿੱਤ ਬੀਤੀ ਗੁਜਰੀ ਸੀ ਕਹਤ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਜੋ ਹਾਲਤ, ਦਸ਼ਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਹੀ ਭਗਤਮਤ ਭੇਟਤ ਜਗਤਪਤਿ
 ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਭਗਤੀ ਮਤ ਵਾਲਾ ਮਿਲ ਕੇ ਜਗਤ ਦਾ ਮਾਲਕ, ਪਰਮਾਤਮਾ

ਮੋਨਿ ਔ ਸਬਦ ਗਦਗਦ ਮੁਸਕਾਤ ਹੈ॥੬੧੭॥
 ਚੁਪ, ਖਾਮੋਸ਼ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ ਖੁਸ਼, ਪ੍ਰਸੰਨ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਤਉ ਨਰਿੰਦ ਚੜ੍ਹਿ ਬੈਠਤ ਪ੍ਰਯੰਕ ਪਰ
 ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ ਰਾਜਾ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਪਲੰਘ ਭਾਵ ਸਿੰਘਾਸਨ ਉੱਪਰ, ਉੱਤੇ

ਚਾਰੋਖੂਟ ਸੈ ਦਰਬ ਦੇਤ ਆਨਿ ਆਨਿ ਕੈ।
ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਨਾਲੋਂ ਦੌਲਤ ਦਿੰਦਾ ਲਿਆ ਕੇ ਲਿਆ ਕੇ ਕਰਕੇ

ਕਾਹੂ ਕਉ ਰਿਸਾਇ ਆਗਯਾ ਕਰਤ ਜਉ ਮਾਰਬੇ ਕੀ
ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਕੇ ਹੁਕਮ, ਆਦੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨਾ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਤਾਤਕਾਲ ਮਾਰਿ ਭਾਰੀਅਤ ਪ੍ਰਾਨ ਹਾਨ ਕੈ।
ਫੌਰਨ, ਤੁਰੰਤ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਜੀਵਨ, ਜਾਨ ਨਾਂਸ਼, ਸਮਾਪਤ ਕਰਕੇ

ਕਾਹੂ ਕਉ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੈ ਦਿਖਾਵਤ ਹੈ ਲਾਖ ਕੋਟਿ
ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਾ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਲੱਖ ਕਰੋੜਾਂ

ਤੁਰਤ ਭੰਡਾਰੀ ਗਨ ਦੇਤਿ ਆਨ ਮਾਨਿਕੈ।
ਤੁਰੰਤ, ਝਟਪਟ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਕੇ ਦਿੰਦਾ ਲਿਆਉਣਾ ਮੰਨਕੇ (ਆਗਿਆ)

ਤੈਸੇ ਦੇਤ ਲੇਤ ਹੇਤ ਨੇਤ ਕੈ ਬ੍ਰਹਮਗਯਾਨੀ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਣਾ ਲੈਣਾ ਕਾਰਣ, ਵਾਸਤੇ ਕਾਦਰ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਕਰਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਜਾਨਣ ਵਾਲਾ

ਲੇਪ ਨ ਲਿਪਤ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮਗਯਾਨ ਸਯਾਨ ਕੈ॥੬੧੮॥
ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਲਪਾਇਮਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪਛਾਣ ਕਰਕੇ

ਅਨਭੈ ਭਵਨ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਮੁਕਤਿ ਦੂਰ
ਪਰਮਾਤਮ ਗਿਆਨ ਘਰ ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਜੰਮਣ ਮਰਣ ਦੇ ਬੰਧਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਦਰਵਾਜ਼ਾ

ਚਾਰੋ ਬਸੁ, ਚਾਰੋਕੁੰਟ, ਰਾਜਤ ਰਾਜਾਨ ਹੈ।
ਚਾਰ, ਚਾਰੇ ਹੀ ਵਸ ਵਿਚ ਚਾਰੋਂ ਤਰਫ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਅਥਵਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਾਗ੍ਰਤ ਸੁਪਨ, ਦਿਨ ਰੈਨ, ਉਠ ਬੈਠ ਚਲਿ
ਜਾਗੇ ਹੋਏ ਹੋਣ ਸੁਪਨ ਅਵਸਥਾ ਅਨੋ ਪਹਿਰ ਬੈਠਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਤੋਂ ਖੜੇ ਹੋਣ ਬੈਠਿਆਂ ਚਲਦੇ ਹੋਏ

ਸਿਮਰਨ, ਸੁਵਨ, ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਪਰਵਾਨ ਹੈ।
ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਸੁਣਨਾ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਮ ਸਵੀਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੋਈ ਜੋਈ ਆਵੈ ਸੋਈ ਭਾਵੈ ਪਾਵੈ ਨਾਮੁ ਨਿਧ
ਜਿਹੜਾ ਜਿਹੜਾ ਆਉਣਾ ਉਹੀ ਮਨ ਭਾਉਂਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਭਜਨ ਬੰਦਗੀ ਖਜ਼ਾਨਾ, ਭੰਡਾਰ

ਭਗਤਿਵਛਲ ਮਾਨੋ ਬਾਜਤ ਨੀਸਾਨ ਹੈ।
ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭਾਵਨਾ ਮੰਨ ਲਉ ਜਿਵੇਂ ਵੱਜਣਾ ਨਗਾਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੀਵਨਮੁਕਤਿ

ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਬੰਧਨ ਰਹਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ

ਸਾਮ ਰਾਜ

ਸ਼ਰਣ ਹਕੂਮਤ, ਰਾਜਸੱਤਾ

ਸੁਖ

ਆਨੰਦ, ਚੈਨ

ਭੋਗਵਤ

ਸੁਆਦ ਲੈਂਦਾ

ਅਦਭੁਤ

ਅਸਚਰਜਮਈ

ਛਬਿ

ਸੁੰਦਰਤਾ ਬਹੁਤ

ਅਤਿ

ਹੀ

ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਬਿਰਾਜਮਾਨ

ਸੁਭਇਮਾਨ

ਹੈ॥੬੧੯॥

ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਲੋਚਨ

ਅੱਖਾਂ, ਨੇਤਰ

ਬਿਲੋਕ ਰੂਪ

ਦੇਖ ਕੇ ਸੂਰਤ

ਰੰਗ

ਸਰੀਰ ਅਤੇ
ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਰੰਗਤ

ਅੰਗ

ਭਾਗ(ਸਰੀਰ ਦਾ)

ਅੰਗ

ਭਾਗ

ਛਬਿ

ਸੁੰਦਰਤਾ

ਸਹਜ

ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ

ਬਿਨੋਦ

ਆਨੰਦ, ਖੁਸ਼ੀ

ਮੋਦ

ਖੁਸ਼ੀ ਵਾਲੇ

ਕਉਤਕ

ਚਮਤਕਾਰ

ਦਿਖਾਵਹੀ।

ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਸ੍ਵਨ

ਕੰਨ

ਸੁਜਸ

ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ

ਰਸ

ਅਨੰਦ, ਸੁਆਦ

ਰਸਿਕ

ਰਸੀਆ

ਰਸਾਲ

ਰਸਾਂ ਦਾ ਘਰ

ਗੁਨ

ਸਿਫਤ, ਸਲਾਘਾ

ਸੁਨ

ਸੁਣਨਾ

ਸੁਨ

ਸੁਣਨਾ

ਸੁਰਤਿ

ਸੋਝੀ, ਧਿਆਨ

ਸੰਦੇਸ

ਖਬਰ, ਸੁਨੇਹਾ

ਪਹੁੰਚਾਵਹੀ।

ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੇ ਹਨ

ਰਸਨਾ

ਜੀਭ

ਸਬਦੁ

ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ

ਰਾਗ

ਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ

ਨਾਦ

ਆਨੰਦਮਈ ਧਵਨੀ

ਸ੍ਵਾਦੁ

ਸੁਆਦ

ਬਿਨਤੀ ਕੈ

ਬੇਨਤੀ ਕਰਕੇ

ਨਾਸਕਾ

ਨੱਕ

ਸੁਗੰਧ

ਖੁਸ਼ਬੂ, ਮਹਿਕ

ਸਨਬੰਧ

ਮੇਲ, ਰਿਸਤਾ

ਸਮਝਾਵਹੀ।

ਬੋਧ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ

ਸਰਿਤਾ

ਨਦੀ

ਅਨੇਕ

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ

ਮਾਨੋ

ਮੰਨ ਲਉ ਜਿਵੇਂ

ਸੰਗਮ

ਮਿਲਾਪ, ਮੇਲ

ਸਮੁੰਦ੍ਰ

ਸਾਗਰ

ਗਤਿ

ਵਾਂਗ ਸਮਾਨ

ਰਿਦੈ

ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ

ਪ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰੇਮ

ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੇਮ
(ਸਤਿਗੁਰੂ ਰੂਪੀ)

ਨੇਮੁ

ਮਰਿਯਾਦਾ

ਤ੍ਰਿਪਤਿ

ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ

ਨ

ਨਹੀਂ

ਪਾਵਹੀ ॥੬੨੦॥

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਲੋਚਨ

ਅੱਖਾਂ, ਨੇਤਰ

ਕ੍ਰਿਪਨ

ਕੰਜੂਸ

ਅਵਲੋਕਤ

ਵਿਖਾਈ ਦੇਣਾ

ਅਨੂਪ

ਅਤਿਸੁੰਤਰ

ਰੂਪ

ਸੂਰਤ, ਸ਼ਕਲ

ਪਰਮ ਨਿਧਾਨ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ

ਜਾਨ

ਜਾਣ ਕੇ

ਤ੍ਰਿਪਤਿ

ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ, ਸੰਤੋਖ

ਨ

ਨਹੀਂ

ਆਈ ਹੈ।

ਆਉਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸ੍ਵਨ

ਕੰਨ

ਦਾਰਿਦ੍ਰੀ

ਕੰਗਾਲ, ਗਰੀਬ

ਸੁਨਿ

ਸੁਣਨਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ

ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ

ਬਚਨ

ਬਾਣੀ, ਬੋਲ

ਪ੍ਰਿਯ

ਪ੍ਰੀਤਮ(ਸਤਿਗੁਰੂ ਰੂਪੀ)

ਅਚਵਤਿ ਸੁਰਤ ਪਿਆਸ ਨ ਮਿਟਾਈ ਹੈ।
ਪੀਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸੋਝੀ, ਪਿਆਨ ਚਾਹਨਾ, ਅਭਿਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ, ਮਿਟਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਰਸਨਾ ਰਟਤ ਗੁਨ ਗੁਰੂ ਅਗੁਨੀਵ ਗੂੜ
ਜੀਭ ਬਾਰ ਬਾਰ ਉੱਤਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਆਗੂ, ਮੋਹਰੀ ਗਹਿਰੇ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲੇ
ਦਹਰਾਉਂਦੀ ਹੈ

ਚਾਤ੍ਰਕ ਜੁਗਤਿ ਗਤਿ ਮਤਿ ਨ ਅਘਾਈ ਹੈ।
ਪਪੀਹਾਂ ਵਾਂਗ, ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਂਗ, ਸਮਾਨ ਮਸਤ ਹੋਈ ਹੋਈ ਨਹੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੇਖਤ ਸੁਨਤਿ ਸਿਮਰਤਿ ਬਿਸਮਾਦ ਰਸਿ
ਵੇਖਦਿਆਂ ਸੁਣ ਕੇ ਸਿਮਰ ਕੇ, ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਅਸਚਰਜਮਈ, ਅਲੌਕਿਕ ਆਨੰਦ

ਰਸਿਕ ਪ੍ਰਗਾਸ ਪ੍ਰੇਮ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬਢਾਈ ਹੈ॥੬੨੧॥
ਰਸੀਆ ਚਾਨਣ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਗਿਆਨ ਦਾ) ਪਿਆਰ ਇੱਛਿਆ ਵਧਾ ਲਈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦ੍ਰਿਗਨ ਮੈ ਦੇਖਤ ਹੋਂ ਦ੍ਰਿਗ ਹੂ ਜੋ ਦੇਖਯੋ ਚਾਹੈ
ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਦੇਖਦਾ ਮੈਂ ਦਾ ਉੱਤਮ ਪੁਰਖ ਅੱਖਾਂ ਵੀ ਜਿਹੜਾ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਸਰਵਨਾਮ ਦਾ ਇਕ ਵਚਨ ਰੂਪ

ਪਰਮ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਸੁੰਦਰ ਦਿਖਾਈਐ।
ਸਰਵੋਤਮ, ਸਰਵਉੱਚ ਸਰਬੋਤਮ, ਅਤਿਸੁੰਦਰ ਸੂਰਤ, ਸ਼ਕਲ ਖੂਬਸੂਰਤ, ਸੁਹਣਾ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਰਹੇ

ਸ੍ਰਵਨ ਮੈ ਸੁਨਤ ਜੁ ਸ੍ਰਵਨ ਹੂੰ ਸੁਨਯੋ ਚਾਹੈ
ਕੰਨ ਵਿਚ ਸੁਣ ਕੇ ਜੋ ਕੰਨ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇਣ ਸੁਨਣਾਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਅਨਹਦਸਬਦ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁਇ ਸੁਨਾਈਐ।
ਦੋਨਾਂ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗੂਠਿਆਂ ਨਾਲ ਬੰਦ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇ ਸਰਵਣ ਕਰਾਈਏ

ਰਸਨਾ ਮੈ ਰਟਤ ਜੁ ਰਸਨਾ ਹੂੰ ਰਸੇ ਚਾਹੈ
ਜੀਭ ਦੁਆਰਾ ਬਾਰ ਬਾਰ ਜੋ ਜੀਭ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਧੁਨ ਸੁਆਦ ਵਿਚ ਗੜ੍ਹਦ ਰਸ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਪ੍ਰੇਮਰਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਚੁਆਇਕੈ ਚਖਾਈਐ।
ਪਿਆਰ ਰਸ ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਚੁਆ ਕੇ, ਬੂੰਦ ਬੂੰਦ ਟਪਕਾ ਕੇ ਚਖਾਉ, ਪਿਆਉ

ਮਨ ਮਹਿ ਬਸਹੁ ਮਲਿ ਮਯਾ ਕੀਜੈ ਮਹਾਰਾਜ
ਚਿਤ, ਜੀਅ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇ ਮੱਲ ਕੇ, ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਦਿਉ ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ

ਧਾਵਤ ਬਰਜ ਉਨਮਨ ਲਿਵ ਲਾਈਐ॥੬੨੨॥
ਦੌੜਦਾ ਹੈ ਵਰਜ ਕੇ, ਰੋਕ ਕੇ ਬੇਚੈਨ, ਵਿਆਕੁਲ ਧਿਆਨ, ਲਗਨ ਲਾ ਦਿਉ, ਜੋੜ ਦਿਉ

ਨਿੰਦਾ - ਮੈਂ ਕਹਾ ਧਉ ਜਾਇ ਖੁਧਯਾ ਮੈਂ ਕਹਾ ਧਉ ਖਾਇ
ਨੀਂਦ, ਵਿਚ ਕਿੱਥੇ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭੁੱਖ ਵਿਚ ਕਿੱਥੇ ਨੂੰ ਖਾ ਲੈਂਦਾ

ਤ੍ਰਿਖਾ ਮੈਂ ਕਹਾ ਜਰਾਇ ਕਹਾ ਜਲ ਪਾਨ ਹੈ।
ਪਿਆਸ ਵਿਚ ਕਿੱਥੇ ਜਲਨ, ਸਾੜ ਕਿੱਥੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣਾ ਕੋਈ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ
ਪੀਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਹਸਨ ਰੋਵਨ ਕਹਾ , ਕਹਾ ਪੁਨ ਚਿੰਤਾ ਚਾਉ
ਹੱਸਣਾ ਰੋਣਾ ਕਿੱਥੇ ਕਿੱਥੇ ਫਿਰ, ਅਤੇ ਗਮ, ਫਿਕਰ ਚਾਅ, ਖੁਸ਼ੀ

ਕਹਾਂ ਭਯ , ਭਾਉ, ਭੀਰ , ਕਹਾ ਧਉ ਭਯਾਨ ਹੈ।
ਕਿੱਥੇ ਡਰ ਪ੍ਰੇਮ ਕਾਇਰਤਾ ਕਿੱਥੇ ਸੰਸ਼ਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਿਆਨਕਤਾ
ਪ੍ਰਯੁਕਤ ਇਕ ਅਵਯ, ਭਲਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਹਿਚਕੀ , ਡਕਾਰ ਔ
ਥੋੜੇ ਥੋੜੇ ਵਕਫੇ ਮਗਰੋਂ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਆਇਆ ਆਵਾਜ਼ਦਾਰ ਸਾਹ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਨਿਕਲੀ ਅਵਾਜ਼ ਜੋ ਪੇਟ
ਭਰਨ ਦਾ ਸੂਚਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਖੰਘਾਰ, ਜੰਮਹਾਈ, ਛੀਕ
ਖੰਘਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਬਲਗਮ ਜਾਂ ਥੁੱਕ ਉਬਾਸੀ ਛਿੱਕ, ਨਿੱਛ

ਅਪਸਰ ਗਾਤ, ਖੁਜਲਾਤ ਕਹਾ ਆਨ ਹੈ।
ਸਰੀਰ ਵਿਚੋਂ ਗੰਦੀ ਹਵਾ ਦਾ ਸਰਨਾ ਖੁਰਕਣਾ, ਖਾਜ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਰਗੜਨਾ ਕਿੱਥੇ ਦੂਸਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ, ਅਹੰਮੇਵ ਟੇਵ ਕਹਾਂ
ਸੰਭੋਗ ਦੀ ਇੱਛਾ ਗੁੱਸਾ ਲਾਲਚ ਦੁਨਿਆਵੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਪਕੜ ਅਹੰਕਾਰ, ਘੁਮੰਡ ਆਦਤ, ਸੁਭਾ ਕਿੱਥੇ

ਸਤ ਔ ਸੰਤੋਖ ਦਯਾ ਧਰਮ ਨ ਜਾਨ ਹੈ॥੬੩॥
ਸੱਚ, ਸੱਚਾ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਤਰਸ, ਰਹਿਮ ਧਾਰਮਿਕ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੰਚਤਤ ਮੇਲ ਪਿੰਡ ਲੋਕ ਬੇਦ ਕਹੈਂ , ਪਾਂਚੋ
ਪੰਜ ਤੱਤ ਮਿਲਾਪ ਸਰੀਰ ਆਦਮੀ, ਜਨਸਮੂਹ ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪੰਜ
(ਮਿੱਟੀ, ਪਾਣੀ, ਅੱਗ, ਹਵਾ, ਆਕਾਸ਼)

ਤਤ ਕਹੋ ਕਾਹੇ ਭਾਂਤਿ ਰਚਤ ਭੇ ਆਦਿ ਹੀ।
ਦਸੋ, ਸਮਝਾਓ ਕਿਵੇਂ ਕਿਵੇਂ, ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਚੇ ਗਏ ਹਨ ਵੀ ਕਦੀਮੀ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਕਾਹੇ ਸੇ ਧਰਨ ਧਾਰੀ ਧੀਰਜ ਕੈਸੇ ਬਿਥਾਰੀ
ਕਿਵੇਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਟਿਕਾਈ, ਰੱਖੀ ਸਹਿਜ, ਸਥਿਰਤਾ ਕਿਵੇਂ ਵਿਸਥਾਰ, ਫੈਲਾਉ

ਕਾਹੇ ਸਯੋ ਗੜਯੋ ਅਕਾਸ਼ ਠਾਵੇ ਬਿਨ ਪਾਦ ਹੀ।
ਕਿਵੇਂ ਸੰਗ, ਨਾਲ ਗਡਿਆ ਹੋਇਆ ਅਸਮਾਨ, ਗਗਨ ਖੜਾ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਪੈਰ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਕਾਹੇ ਸੌਂ ਸਲਲ ਸਾਜੇ, ਸੀਤਲ ਪਵਨ ਬਾਜੇ
ਕਿਵੇਂ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਬਣਾਏ ਠੰਡਾ ਹਵਾ, ਪਉਣ ਆਵਾਜ਼ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਅਗਨ ਤਪਤ ਕਾਹੇ ਅਤਿ ਬਿਸਮਾਦ ਹੀ।
ਅੱਗ ਗਰਮ ਹੁੰਦੀ, ਤਪਦੀ ਕਿਵੇਂ ਬਹੁਤ ਅਸਚਰਜਮਈ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਕਾਰਨ ਕਰਨ ਦੇਵ ਅਲਖ ਅਭੇਵ ਨਾਥ
ਸਾਰੇ ਕਾਰਣ ਕਰਣ ਵਾਲਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ ਭੇਦ ਰਹਿਤ ਪਰਮੇਸ਼ਰ, ਸੁਆਮੀ

ਉਨ ਕੀ ਭੀ ਓਹੀ ਜਾਨੈ
ਉਸ ਦਾ ਬਹੁਵਚਨ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਵਲ ਸੰਕੇਤ ਕਰਨ ਜਾਣਦਾ

ਬਕਨੋ ਹੈ ਬਾਦ ਜੀ॥੬੨੪॥
ਬੋਲਣਾ, ਕਹਿਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਵਿਅਰਥ, ਫਜ਼ੂਲ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਜਲ ਸਿੰਚ ਸਿੰਚ ਕਾਸਟ ਸਮਥ ਕੀਨੇ
ਜਿਵੇਂ ਪਾਣੀ ਸਿੰਜਣਾ ਸਿੰਜਣਾ ਲਕੜੀ ਸਮਰੱਥ, ਯੋਗ ਕਰ ਦਿੱਤੇ

ਜਲ ਸਨਬੰਧ ਪੁਨ ਬੋਹਿਥਾ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਹੈ।
ਪਾਣੀ ਮੇਲ, ਸੰਗਤਿ ਫਿਰ, ਫੇਰ ਜਹਾਜ਼ ਭਰੋਸਾ, ਯਕੀਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਵਨ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੋਈ ਕਾਸਟ ਸ੍ਰੀਖੰਡ ਹੋਤ
ਹਵਾ, ਪਉਣ ਸੰਬੰਧ, ਸੰਗ ਉਹੀ ਲਕੜੀ ਸਫੈਦ ਚੰਦਨ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਮਲਯਾਗਿਰ ਬਾਸਨਾ ਸੁ ਮੰਡ ਪਰਗਾਸ ਹੈ।
ਮਲਧ ਪਹਾੜ ਸੁਗੰਧੀ, ਖੁਸ਼ਬੂ ਚੰਗਾ, ਅੱਛਾ ਸੰਵੇਰੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਾਵਕ ਪਰਸ ਭਸਮੀ ਕਰਤ ਦੇਹ ਗੇਹ।
ਅੱਗ ਛੂਹਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸੁਆਹ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਰੀਰ ਘਰ

ਮਿਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰ ਸਗਲ ਸੰਸਾਰ ਹੀ ਬਿਨਾਸ ਹੈ।
ਮਿੱਤਰ ਦੁਸ਼ਮਣ, ਵੈਰੀ ਸਭ, ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਨਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਤ੍ਰਿਬਿਧ ਸਕਲ ਸਿਵ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੂਹ ਰਜੇ, ਤਮੋ, ਸਤੋ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਗੁਣ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਭ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ

ਸਾਧਸੰਗ ਭੇਟਤ ਹੀ — ਸਾਧ ਕੋ ਅਭਯਾਸ ਹੈ॥੬੨੫॥
ਉੱਤਮ ਪੁਰਖਾਂ ਮਿਲਦਿਆਂ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਮਹਾਤਮਾ ਦਾ, ਦੀ ਪੂਰਣਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਦੀ ਸੰਗਤ ਸ਼ਬਦ ਲਈ ਬਾਰ ਬਾਰ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨਾ

ਕਵਨ ਅੰਜਨ ਕਰਿ ਲੋਚਨ ਬਿਲੋਕੀਅਤ
ਕਿਹੜਾ ਕੱਜਲ ਜੋ ਸਿੰਗਾਰ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਰਕੇ ਅੱਖਾਂ, ਨੇਤਰ ਵੇਖੀਦਾ ਹੈ
ਕਵਨ ਕੁੰਡਲ ਕਰਿ ਸੂਵਨ ਸੁਨੀਜੀਐ।
ਕਿਹੜਾ ਕੰਨਾਂ ਦਾ ਗਹਿਣਾ ਕਰਕੇ ਕੰਨ ਸੁਣਨਾਂ

ਕਵਨ ਤੰਮੋਲ ਕਰਿ ਰਸਨਾ ਸੁਜਸੁ ਰਸੈ
ਕਿਹੜਾ ਪਾਨ ਦਾ ਬੀੜਾ ਕਰਕੇ ਜੀਭ ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਰਸਦੀ ਹੈ, ਖੁੱਭਦੀ ਹੈ

ਕੋਨ ਕਰਿ ਕੰਕਨ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਜੀਐ।
ਕਿਹੜਾ ਕਰਕੇ ਗੁਤ ਤੋਂ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲਾ ਗਹਿਣਾ, ਕੜਾ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਨਾ ਕਰੇ

ਕਵਨ ਕੁਸਮਹਾਰ ਕਰਿ ਉਰ ਧਾਰੀਅਤ
ਕਿਹੜਾ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਹਾਰ ਕਰਕੇ ਹਿਰਦਾ, ਮਨ ਟਿਕਾਈਦਾ, ਵਸਾਈਦਾ

ਕੋਨ ਅੰਗੀਆਸੁ ਕਰਿ ਅੰਕਮਾਲ ਦੀਜੀਐ।
ਕਿਹੜਾ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਚੋਲੀ ਕਰਕੇ ਗਲੇ ਲਗਾਉਣਾ ਪਾਈਦੀ ਹੈ

ਕਉਨ ਹੀਰ ਚੀਰ ਲਪਟਾਇਕੈ ਲਪੇਟ ਲੀਜੈ
ਕਿਹੜਾ ਹੀਰਾ, ਕੀਮਤੀ ਚਮਕਦਾਰ ਪੱਥਰ ਕਪੜੇ ਪਹਿਨਕੇ ਇਕਮਿਕ ਹੋਈਦਾ ਲਈਦਾ

ਕਵਨ ਸੰਜੋਗ ਪ੍ਰਿਯਾ ਪ੍ਰੇਮਰਸੁ ਪੀਜੀਐ ॥੬੨੬॥
ਕਿਹੜਾ ਸੰਬੰਧ, ਰਿਸਤਾ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰ ਰਸ ਪੀਣ ਤੋਂ ਭਾਵ

ਗਵਰਿ ਮਹੇਸ ਔ ਗਨੇਸ ਸੈ ਸਹਸਰਸੁ
ਪਾਰਵਤੀ, ਹਿਮਾਲਾ ਦੀ ਪੁਤਰੀ ਸ਼ਿਵ ਅਤੇ ਗਣੇਸ਼, ਸ਼ਿਵ ਅਤੇ ਪਾਰਬਤੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲੋਂ ਸੂਰਜ
ਤੇ ਸ਼ਿਵਜੀ ਦੀ ਪਤਨੀ

ਪੂਜਾ ਕਰ ਬੇਨਤੀ ਬਖਾਨਯੋ ਹਿਤ ਚੀਤ ਹੈ।
ਉਪਾਸਨਾ, ਪੂਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰਕੇ ਬਿਨੈ, ਅਰਜ਼ੋਈ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਪਿਆਰ ਚਿਤ, ਹਿਰਦਾ ਹੋਣਾ

ਪੰਡਿਤ ਜੋਤਿਕ ਸੋਧਿ ਸਗੁਨ ਲਗਨ ਗ੍ਰਹ
ਵਿਦਵਾਨ ਜੋਤਸ਼ੀ ਸੋਧ ਕੇ ਸੁਭ ਫਲ ਦੱਸਣ ਕੋਈ ਸੁਭ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨੌਂ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੀ ਚਾਲ ਅਨੁਸਾਰ
ਵਾਲੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਜੋਤਿਸ਼ ਵਿਦਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਂ ਚੰਗੇ ਮੰਦੇ ਦਿਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ

ਸੁਭਾ ਦਿਨ ਸਾਹਾ ਲਿਖ ਦੇਹੁ ਬੇਦ ਨੀਤ ਹੈ।
ਚੰਗਾ ਦਿਹਾੜੇ, ਰੋਜ਼ ਸੁਭ ਮਹੂਰਤ ਲਿਖ ਕੇ ਦਿਉ ਵੇਣਾਂ ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਹੋਣਾ

ਸਗਲ ਕੁਟੰਬ ਸਖੀ ਮੰਗਲ ਗਾਵਹੁ ਮਿਲ
ਸਭ, ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਹੇਲੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਵੋ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ

ਚਾੜਹੁ ਤਿਲਕ ਤੇਲ ਮਾਥੇ ਰਸ ਰੀਤਿ ਹੈ।
ਚੜ੍ਹਾਓ, ਭਾਵ ਟਿੱਕਾ ਬਨਾਸਪਤੀ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮੱਥੇ ਤੇ ਰਸਦਾਇਕ ਮਰਿਯਾਦਾ ਹੋਣਾ
ਤੇਲ ਚੋਵੇ ਕੱਢਿਆ ਬਿੰਦਾ ਪਦਾਰਥ

ਬੇਦੀ ਰਚਿ ਗਾਠ ਜੋਰ ਦੀਜੀਐ ਅਸੀਸ ਮੋਹਿ
ਲਤਾ ਮੰਡਲ, ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਵਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਬਣਾ ਕੇ ਗੰਢ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਦਿਓ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਮੈਨੂੰ
ਬਣਾਈ ਥਾਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਚੌਕ ਆਦਿ ਪੂਰਦੇ ਹਨ

ਸਿਹਜਾ ਸੰਜੋਗ ਮੈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਪ੍ਰੀਤ ਰੀਤ ਹੈ॥੬੨॥
ਸੋਜ਼, ਬਿਸਤਰ ਮਿਲਾਪ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੇਮ ਰਸਮ, ਰਿਵਾਜ ਹੋਣਾ

ਸੀਸ ਗੁਰ , ਚਰਨ ਕਰਨ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੀਖਯਾ
ਸਿਰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨ ਕੰਨ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ ਗੁਰਉਪਦੇਸ਼, ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ

ਲੋਚਨ ਦਰਸ ਅਵਲੋਕ ਸੁਖ ਪਾਈਐ।
ਅੱਖਾਂ ਦਰਸ਼ਨ, ਝਲਕ ਵਿਖਾਈ ਦੇਣਾ ਆਨੰਦ, ਚੈਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈਏ

ਰਸਨਾ ਸਬਦ ਗੁਰ ਹਸਤ ਸੇਵਾ ਡੰਡੋਤ
ਜੀਭ ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਹੱਥ ਟਹਿਲ, ਚਾਕਰੀ ਬੰਦਨਾ

ਰਿਦੈ ਗੁਰ ਗਯਾਨ ਉਨਮਨ ਲਿਵ ਲਾਈਐ।
ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਵਿਆਕੁਲ, ਬੇਚੈਨ ਬਿਰਤੀ, ਪਿਆਨ ਲਗਾਈਏ, ਜ਼ੋੜੀਏ

ਚਰਨ ਗਵਨ ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਪਰਕ੍ਰਮਾ ਲਉ
ਪੈਰ ਤੁਰਨਾ, ਚਲਣਾ ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਸੰਥਾਨ ਤਰਫ, ਤਕ
ਦੇ ਚੌਹੀ ਪਾਸੀ ਘੁੰਮਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦਾਸਨ ਦਾਸਾਨ ਮਤਿ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ ਸਮਾਈਐ।
ਦਾਸਾਂ ਦਾ ਦਾਸ ਬੁੱਧੀ ਹਲੀਮੀ, ਨਿਮਰ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ ਇਕਮਿਕ ਹੋ ਜਾਈਏ

ਸੰਤ ਰੇਨ ਮਜਨ, ਭਗਤਿ ਭਾਉ ਭੋਜਨ ਦੈ
ਮਹਾਨ ਪੁਰਸ਼, ਸਾਧ ਪੂਤ, ਮਿੱਟੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਭਗਤੀ ਪ੍ਰੇਮਮਈ ਖਾਣ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇਕੇ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੇ ਮਿਹਰ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਪੈਜ ਪਿਆਰ ਮਾਣ, ਇੱਜ਼ਤ ਪ੍ਰਗਟਾਈਐ॥੬੨੮॥ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿਓ

ਜੈਸੇ ਮੇਘ ਬਰਖਾ ਸ੍ਰਬਤ੍ਰ ਬਰਖੈ ਸਮਾਨ
ਜਿਵੇਂ ਬੱਦਲ ਮੀਂਹ ਸਭ ਥਾਂ ਵਰਸਦਾ, ਵਰ੍ਹਦਾ ਬਰਾਬਰ, ਤੁਲ

ਊਚੇ ਤਜ ਨੀਚੈ ਥਲ ਗਵਨ ਕੈ ਜਾਤ ਹੈ।
ਉੱਚਾ, ਉੱਤਮ ਛੱਡ ਕੇ ਨੀਵੇਂ ਥਾਂ, ਜਗ੍ਹਾ ਵਗਣਾ (ਪਾਣੀ ਦਾ) ਕਰਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੀਰਥ ਪਰਬ ਜੈਸੇ ਜਾਤ ਹੈ ਜਗਤ ਚਲ
ਪਵਿੱਤਰ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਤਿਉਹਾਰ ਜਿਵੇਂ ਜਾਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸੰਸਾਰ ਚਲ ਕੇ

ਜਾਤ੍ਰਾ ਹੇਤ ਦੇਤ ਦਾਨ ਅਤਿ ਬਿਗਸਾਤ ਹੈ।
ਯਾਤਰਾ ਕਾਰਣ, ਵਾਸਤੇ ਦਿੰਦਾ ਪੁੰਨ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਆਨੰਦਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਭਤ ਹੈ ਬੈਠਿਓ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪੈ
ਜਿਵੇਂ ਰਾਜਾ ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਆਸਣ ਉੱਤੇ

ਚਹੂੰਓਰ ਤੇ ਦਰਬ ਆਵ ਦਿਨ ਰਾਤ ਹੈ।
ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਪਾਸਿਉਂ, ਵਲੋਂ ਧਨ ਆਉਣਾ ਅਠੇ ਪਹਿਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਨਿਹਕਾਮ ਧਾਮ ਸਾਧ ਹੈ ਸੰਸਾਰ ਬਿਖੈ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਘਰ ਮਹਾਤਮਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ

ਅਸਨ ਬਸਨ ਚਲ ਆਵਤ ਜੁਗਾਤ ਹੈ॥੬੨੯॥
ਭੋਜਨ ਕਪੜੇ ਚਲੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਸਾਧੂ ਮਹਾਤਮਾ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਬਾਨ ਧਨੁਖ ਸਹਿਤ ਹੈ ਨਿਜਬਸ
ਜਿਵੇਂ ਤੀਰ ਕਮਾਨ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਆਪਣੇ ਬਸ ਵਿਚ

ਛੂਟਤਿ ਨ ਆਵੈ ਫੁਨ ਜਤਨ ਸੈ ਹਾਥ ਜੀ।
ਚਲਣ (ਤੀਰ ਦੇ) ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਫਿਰ, ਦੁਬਾਰਾ ਯਤਨ, ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਹੱਥ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਬਾਘ ਬੰਦਸਾਲਾ ਬਿਖੈ ਬਾਧਯੋ ਰਹੈ, ਪੁਨ
ਜਿਵੇਂ ਚੀਤਾ ਕੈਦਖਾਨਾ, ਪਿੰਜਰਾ ਵਿਚ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ, ਪ੍ਰੰਤੂ

ਖੁਲੈ ਤਉ ਨ ਆਵੈ ਬਸ , ਬਸਹਿ ਨ ਸਾਥ ਜੀ।
ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣਾ ਤਾਂ, ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਵਸ ਵਿਚ ਵਸਦਾ ਨਹੀਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ	ਦੀਪ	ਦਿਪਤ	ਨ	ਜਾਨੀਐ	ਭਵਨ	ਬਿਖੈ
ਜਿਵੇਂ	ਦੀਵਾ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਈ, ਜਗਦਾ ਹੋਇਆ	ਨਹੀਂ	ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ	ਘਰ	ਵਿਚ

ਦਾਵਾਨਲ	ਭਏ	ਨ	ਦੁਰਾਏ	ਦੁਰੈ	ਨਾਥ	ਜੀ।
ਜੰਗਲ ਦੀ ਅੱਗ	ਹੋ ਜਾਏ	ਨਹੀਂ	ਛਿਪਾਇਆ	ਛਿਪਦੀ, ਲੁਕਦੀ	ਪਰਮੇਸ਼ਰ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਤੈਸੇ	ਮੁਖ	ਮਧ	ਬਾਣੀ	ਬਸਤ	ਨ	ਕੋਊ	ਲਖੇ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਮੂੰਹ	ਵਿਚ	ਬਚਨ, ਬੋਲ	ਵਸੀ ਹੋਈ	ਨਹੀਂ	ਕੋਈ	ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕਦਾ

ਬੋਲੀਐ	ਬਿਚਾਰ,	ਗੁਰਮਤਿ,	ਗੁਨ	ਗਾਥ	ਜੀ॥੬੩੦॥
ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ	ਵਿਚਾਰ ਕੇ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ	ਉੱਤਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ	ਗਲਬਾਤ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ	ਮਾਲਾ	ਮੇਰੁ	ਪੋਈਅਤ	ਸਭ	ਊਪਰ ਕੈ
ਜਿਵੇਂ	ਸਜਾਵਟ ਲਈ ਗਲੇ	ਮਾਲਾ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਮਣਕਾ ਜਿਸਦੇ ਪਰੋਈਦਾ ਹੈ		ਸਾਰੇ	ਉੱਤੇ ਕਰਕੇ
	ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਲਈ ਜੰਜੀਰ	ਵਿਚੋਂ ਦੋਵੇਂ ਸਿਰੇ ਲੰਘਾ ਕੇ ਗੰਢ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ			

ਸਿਮਰਨ	ਸੰਖਯਾ	ਮੈ	ਨ	ਆਵਤ	ਬਡਾਈ	ਕੈ।
ਯਾਦ, ਚੇਤਾ	ਗਿਣਤੀ	ਵਿਚ	ਨਹੀਂ	ਆਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਵਡਿਆਈ	ਕਿਸ ਕੰਮ

ਜੈਸੇ	ਬਿਰਖਨ	ਬਿਖੈ	ਪੇਖੀਐ	ਸੇਬਲ	ਊਚੇ
ਜਿਵੇਂ	ਦਰਖਤਾਂ	ਵਿਚ	ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ	ਸਿੰਬਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਉੱਚਾ, ਉੱਤਮ

ਨਿਹਫਲ	ਸੋਊ	ਅਤਿ	ਅਧਿਕਾਰੀ	ਕੈ।
ਜਿਸਨੂੰ ਕੋਈ ਫਲ ਨਾ ਲਗੇ	ਉਹੀ	ਬਹੁਤ	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ, ਮਹਿਮਾ	ਕਰਕੇ

ਜੈਸੇ	ਚੀਲ	ਪੰਛੀਨ	ਮੈ	ਉਡਤ	ਅਕਾਸ਼ਚਾਰੀ
ਜਿਵੇਂ	ਟਿਲੂ, ਬਾਜ ਵਰਗਾ ਪੰਛੀ	ਪੰਛੀਆਂ	ਵਿਚ	ਉਡਦਾ ਹੋਇਆ	ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਉਡਣ ਵਾਲਾ

ਹੇਰੇ	ਮ੍ਰਿਤ	ਪਿੰਜਰਨ	ਊਚੇ	ਮਤੁ	ਪਾਈ ਕੈ।
ਤਲਾਸ਼ਣਾ, ਢੂੰਡਣਾ	ਮਰੇ ਹੋਏ	ਪਿੰਜਰਾਂ ਨੂੰ	ਉੱਚਾ, ਉੱਤਮ	ਬੁੱਧੀ, ਅਕਲ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ

ਜੈਸੇ	ਗਾਇਬੋ	ਬਜਾਇਬੋ	ਸੁਨਾਇਬੋ	ਨ	ਕਛੂ	ਤੈਸੇ
ਜਿਵੇਂ	ਗਾਉਣਾ	ਬਜਾਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਸੁਣਾਉਣਾ	ਨਹੀਂ	ਕੁਝ	ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਗੁਰ	ਉਪਦੇਸ	ਬਿਨਾ	ਧ੍ਰਿਗ	ਚਤੁਰਾਈ	ਕੈ॥੬੩੧॥
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸਿਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ	ਬਗੈਰ	ਲਾਹਨਤ	ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ, ਸਿਆਣਪ	ਨੂੰ

ਜੈਸੇ	ਪਾਂਚੇ	ਤਤ	ਬਿਖੈ	ਬਸੁਧਾ	ਨਵਨ	ਮਨ
ਜਿਵੇਂ	ਪੰਜ ਤੱਤ		ਵਿਚ	ਧਰਤੀ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ	ਨੀਵਾਂ	ਚਿਤ, ਜੀਅ
(ਮਿੱਟੀ, ਹਵਾ, ਪਾਣੀ, ਅਗਨੀ, ਆਕਾਸ਼)						

ਤਾਮੈ	ਨ	ਉਤਪਤ	ਹੁਇ	ਸਮਾਤ	ਸਭ	ਤਾਹੀ	ਮੈ।
ਉਸ ਵਿਚ	ਨਹੀਂ	ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ	ਹੋਵੇ	ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਣਾ	ਸਾਰੇ	ਉਸ	ਵਿਚ

ਜੈਸੇ	ਪਾਂਚੇ	ਆਂਗੁਰੀ	ਮੈ	ਸੁਖਮ	ਕਨ੍ਹੰਗੀਆ	ਹੈ
ਜਿਵੇਂ	ਪੰਜ	ਉਂਗਲੀ	ਵਿਚ	ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ	ਚੀਚੀ ਉਂਗਲੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਕੰਚਨ	ਖਚਤ	ਨਗ	ਸੋਭਤ	ਹੈ	ਵਾਹੀ	ਮੈ।
ਸੋਨਾ	ਜੜੀ ਹੋਈ	ਨਗੀਨਾ, ਰਤਨ	ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਉਸੇ	ਵਿਚ

ਜੈਸੇ	ਨੀਚ	ਜੋਨ	ਗਨੀਅਤ	ਅਤਿ	ਮਾਖੀ	ਕ੍ਰਿਮ
ਜਿਵੇਂ	ਨੀਵਾਂ	ਜੂਨ, ਯੋਨੀ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ	ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ	ਬਹੁਤ	ਸ਼ਹਿਦ ਦੀ ਮੱਖੀ	ਕੀੜਾ

ਹੀਰ	ਚੀਰ	ਮਧੂ	ਉਪਜਤ	ਸੁਖ	ਜਾਹੀ	ਮੈ।
ਮੋਤੀ	ਕਪੜੇ	ਮਧੂ, ਸ਼ਹਿਦ	ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ	ਆਨੰਦ, ਚੈਨ	ਜਿਨ੍ਹਾਂ	ਵਿਚ

ਤੈਸੇ	ਰਵਿਦਾਸ	ਨਾਮਾ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਰਵਿਦਾਸ ਭਗਤ	ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ

ਬਿਦਰ	ਕਬੀਰ	ਭਏ
ਰਾਜਾ ਵਚਿਤਰ ਬੀਰਜ ਦੀ ਟਹਿਲਣ ਸੁਦੇਸ਼ਨਾ	ਭਗਤੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸੰਤ	ਹੋ ਗਏ ਹਨ
ਤੋਂ ਰਿਸ਼ੀ ਬਿਆਸ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੋਗ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ		

ਹੀਨ	ਜਾਤ	ਊਚ	ਪਦ	ਪਾਏ	ਸਭ	ਕਾਹੀ	ਮੈ॥੬੩੨॥
ਅਨਾਦਰ, ਹੀਣਤਾ	ਜਾਤੀ, ਕੁਲ	ਉੱਚਾ, ਉੱਤਮ	ਸਥਾਨ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ	ਸਾਰੇ	ਕੁਝ	ਵਿਚ

ਜੈਸੇ	ਰੋਗ	ਰੋਗੀ	ਕੋ	ਦਿਖਾਈਐ	ਨ	ਬੈਦ	ਪ੍ਰਤਿ
ਜਿਵੇਂ	ਬੀਮਾਰੀ	ਬੀਮਾਰ, ਮਰੀਜ਼	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਦਿਖਾਲੀਏ	ਨਹੀਂ	ਰੋਗ ਦੂਰ ਨੂੰ	ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਬਿਨ	ਉਪਚਾਰ	ਛਿਨ	ਛਿਨ	ਹੁਇ	ਅਸਾਧ	ਜੀ।
ਬਗੈਰ	ਇਲਾਜ	ਅੱਖ ਦੀ ਚਮਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਂ	ਖਿਨ	ਹੋਵੇ	ਲਾਇਲਾਜ ਰੋਗ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ	ਰਿਨ	ਦਿਨਦਿਨ	ਉਦਮ	ਅਦਿਆਉ	ਬਿਨ
ਜਿਵੇਂ	ਕਰਜ਼ਾ, ਉਧਾਰ	ਦਿਨੋਦਿਨ, ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ	ਯਤਨ	ਕਰਜ਼ ਦਾ ਚਕਾਉਣਾ	ਬਿਨਾਂ, ਬਗੈਰ

ਮੂਲ ਔ ਬਿਆਜ ਬਢੈ, ਉਪਜੈ ਬਿਆਧ ਜੀ।
 ਵਿਆਜ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸੂਦ, ਵਿਆਜ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਵਧਣਾ ਦੁੱਖ, ਕਲੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ
 ਅਸਲ ਰਕਮ

ਜੈਸੇ ਸਤ੍ਰ ਸਾਸਨਾ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਕਰਿ ਸਾਧੇ ਬਿਨ
 ਜਿਵੇਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਜਾ ਦੇਣੀ ਲੜਾਈ ਕਰਕੇ ਸਾਧਣਾ, ਠੀਕ ਕਰਨਾ ਬਿਨਾਂ

ਪਲ ਪਲ ਪ੍ਰਬਲ ਹੁਇ ਕਰਤ ਉਪਾਧ ਜੀ।
 ੨੪ ਸੈਕਿੰਡ ਦਾ ਸਮਾਂ ਛਿਨ ਤਾਕਤਵਾਰ ਹੋਵੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਫਸਾਦ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੌਂ ਜੌਂ ਭੀਜੈ ਕਾਮਰੀ ਤੌਂ ਤੌਂ ਭਾਰੀ ਹੋਤ ਜਾਤ
 ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਭਿੱਜਦੀ ਹੈ ਛੋਟੀ ਕੰਬਲੀ ਤਿਵੇਂ ਤਿਵੇਂ ਵਜ਼ਨਦਾਰ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਜਾਂਦਾ

ਬਿਨ ਸਤਿਗੁਰ ਉਰ ਬਸੈ ਅਪਰਾਧ ਜੀ॥੬੩੩॥
 ਬਿਨਾਂ ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਹਿਰਦਾ ਵਸਦੇ ਹਨ ਪਾਪ, ਜੁਰਮ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਕੇਲਾ ਬਸਤ ਬਬੂਰ ਕੈ ਨਿਕਟ, ਤਾਂਹਿ
 ਜਿਵੇਂ ਕੇਲੇ ਦਾ ਦਰਖਤ ਵਸਦੇ ਹਨ ਕਿੱਕਰ ਦਾ ਦਰਖਤ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਉਸ ਨੂੰ

ਸਾਲਤ ਹੈਂ ਸੂਰੈਂ ,ਆਪਾ ਸਕੈ ਨ ਬਚਾਇ ਜੀ।
 ਪੱਛਣਾ, ਛੇਦ ਕਰਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕੰਡੇ, ਸੂਲਾਂ ਆਪਣਾ ਆਪ ਸਕਣਾ ਨਹੀਂ ਬਚਾਉਣਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਪਿੰਜਰੀ ਮੈ ਸੁਆ ਪੜਤ ਗਾਥਾ ਅਨੇਕ
 ਜਿਵੇਂ ਛੋਟਾ ਪਿੰਜਰਾਂ ਵਿਚ ਤੋਤਾ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਬਚਨ, ਗਲਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ

ਦਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਹੇਰਤਿ ਬਿਲਾਈ ਅੰਤਿ ਖਾਇ ਜੀ।
 ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੇਖਣਾ ਬਿੱਲੀ ਅਖੀਰ ਖਾ ਲੈਂਦਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਜਲ ਅੰਤਰ ਮੁਦਤ ਮਨ ਹੋਤ ਮੀਨ
 ਜਿਵੇਂ ਪਾਣੀ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਸੰਨਿਤ ਚਿਤ, ਜੀਅ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਮੱਛੀ

ਮਾਸ ਲਪਟਾਇ ਲੇਤ ਬਨਛੀ ਲਗਾਇ ਜੀ।
 ਮੀਟ ਲਿਪਟ ਜਾਂਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਵਾਲੀ ਬਾਂਸ ਦੀ ਲਗਾ ਕੇ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ
 ਸੋਟੀ ਜਿਸ ਅੱਗੇ ਡੋਰੀ ਲਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਬਿਨ ਸਤਿਗੁਰ ਸਾਧ ਮਿਲਤ ਅਸਾਧ ਸੰਗਿ
 ਬਿਨਾਂ, ਬਗੈਰ ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਮਹਾਤਮਾ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਟ ਮੇਲ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ

— ਅੰਗ ਅੰਗ ਦੁਰਮਤਿ ਗਤਿ ਪ੍ਰਗਟਾਇ ਜੀ॥੬੩੪॥
ਭਾਗ(ਸਰੀਰ ਦਾ) ਭਾਗ ਭੈੜੀ ਮਤ ਦਸਾ, ਅਵਸਥਾ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਕੋਟਿ ਪਰਕਾਰ ਨਾਰ ਸਾਜੈ ਜਉ ਸਿੰਗਾਰ ਚਾਰੁ
ਕਰੋੜਾਂ ਕਿਸਮਾਂ, ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤਨੀ ਸਜਾਵੇ ਜੇਕਰ ਗਹਿਣੇ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਰਣ ਸੁੰਦਰ

ਬਿਨੁ ਭਰਤਾਰ ਭੇਟੈ ਸੁਤ ਨ ਖਿਲਾਇ ਹੈ।
ਬਿਨਾਂ ਪਤੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ (ਬਿਨਾਂ) ਪੁੱਤਰ ਨਹੀਂ ਖਿਡਾਉਣਾ (ਬੱਚੇ ਨੂੰ) ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਿੰਚੀਐ ਸਲਿਲ ਨਿਸ ਬਾਸੁਰ ਬਿਰਖ ਮੂਲ
ਪਾਣੀ ਦੇਈਏ ਪਾਣੀ ਰਾਤ ਦਿਨ ਦਰਖਤ ਜੜ੍ਹ, ਕਿਸੇ ਬੂਟੇ ਦਾ ਜਮੀਨ ਵਿਚਲਾ ਹਿੱਸਾ

ਫਲ ਨ ਬਸੰਤ ਬਿਨ ਤਾਸੁ ਪ੍ਰਗਟਾਇ ਹੈ।
ਫੁੱਲ ਨਹੀਂ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਾਵਨ ਸਮੈ ਕਿਸਾਨ ਖੇਤ ਜੋਤ ਬੀਜ ਬੋਵੈ
ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਸੰਮਤ ਦਾ ਮੌਕਾ, ਅਵਸਰ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪੈਲੀ ਵਾਹ ਕੇ ਉਹ ਦਾਣੇ ਬੀਜਦਾ
ਪੰਜਵਾਂ ਮਹੀਨਾ ਜਿਸਤੋਂ ਪੌਦਿਆਂ ਦਾ ਅੰਕੁਰ ਉੱਗਦਾ ਹੈ

ਬਰਖਾ ਬਿਹੂਨ ਕਤ ਨਾਜ ਨਿਪਜਾਇ ਹੈ।
ਬਾਰਸ਼, ਮੀਂਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਵੇਂ ਅਨਾਜ, ਅੰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏਗਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭੇਖ ਧਾਰਿ ਪ੍ਰਾਨੀ ਭ੍ਰਮੇ ਭੂਮ
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਧਾਰ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਘੁੰਮਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਧਰਤੀ

ਬਿਨ ਗੁਰ ਉਰਿ ਗਯਾਨ ਦੀਪ ਨ ਜਗਾਇ ਹੈ॥੬੩੫॥
ਬਿਨਾਂ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਹਿਰਦਾ ਪਰਮਾਤਮ ਗਿਆਨ ਦੀਵਾ ਨਹੀਂ ਰੌਸ਼ਨ ਹੋਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਨੀਰ ਖੀਰ ਅੰਨ ਭੋਜਨ ਖੁਵਾਇ ਅੰਤਿ
ਜਿਵੇਂ ਪਾਣੀ, ਜਲ ਦੁੱਧ ਅਨਾਜ ਖਾਣ ਸਮੱਗਰੀ ਖੁਆ ਕੇ ਅਖੀਰ

ਗਰੋ ਕਾਟਿ ਮਾਰਤ ਹੈ ਅਜਾ ਸੂਨ ਕਉ।
ਗਲਾ, ਗਰਦਨ ਕੱਟ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਬਕਰੀ ਸੂਨ ਬੱਚਾ ਨੂੰ

ਜੈਸੇ ਬਹੁ ਭਾਰ ਡਾਰੀਅਤ ਲਘੁ ਨੌਕਾ ਮਾਹਿ
ਜਿਵੇਂ ਬਹੁਤ, ਜਿਆਦਾ ਭੋਝ, ਵਜਨ ਡੱਦੀਏ ਲੱਛਣਾ ਕਿਸਤੀ ਵਿਚ

ਬੂਝਤ ਹੈ ਮਾਝਧਾਰ ਪਾਰ ਨ ਗਵਨ ਕਉ।
ਭੁੱਖ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸਮੁੰਦਰ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ

ਜੈਸੇ	ਬੁਰਨਾਰਿ	ਧਾਰਿ	ਭਰਨ	ਸਿੰਗਾਰ	ਤਨਿ
ਜਿਵੇਂ	ਭੈੜੀ ਔਰਤ	ਧਾਰ ਕੇ, ਪਹਿਨ ਕੇ	ਗਹਿਣੇ	ਗਹਿਣੇ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਾਰਣ	ਸਰੀਰ

ਆਪਿ	ਆਮੈ	ਅਰਪਤ	ਚਿੰਤਾ	ਕੈ	ਭਵਨ	ਕਉ।
ਖੁਦ	ਰੋਗ, ਪੀੜਾ	ਸੌਂਪ ਦੇਣਾ	ਗਮ, ਫਿਕਰ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਘਰ	ਨੂੰ

ਤੈਸੇ	ਹੀ	ਅਧਰਮ ਕਰਮ	ਕੈ	ਅਧਰਮ	ਨਰ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਪਾਪ	ਕੰਮ	ਕਰਕੇ	ਪਾਪ

ਮਰਤ	ਅਕਾਲ	ਜਮਲੋਕਹਿ	ਰਵਨ	ਕਉ॥੬੩੬॥
ਮਰਦੇ ਹਨ	ਬਿਨਾਂ ਸਮਾਂ ਆਏ	ਯਮਲੋਕ ਨੂੰ	ਕੂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਭਾਵ	ਨੂੰ

ਜੈਸੇ	ਪਾਕਸਾਲਾ	ਬਾਲਾ	ਬਿੰਜਨ	ਅਨੇਕ	ਰਚੇ
ਜਿਵੇਂ	ਰਸੋਈ ਘਰ	ਔਰਤ, ਨਾਰੀ	ਪਕਵਾਨ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ

ਛੁਅਤ	ਅਪਾਵਨ	ਛਿਨਕ	ਛੋਤ	ਲਾਗ	ਹੈ।
ਛੁਹਣ ਨਾਲ	ਅਪਵਿੱਤਰ	ਇਕ ਛਿਨ	ਛੂਤ, ਭਿੱਟ	ਲਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (ਭਿੱਟ ਆਦਿ)	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਤਨ	ਸਾਜਤ	ਸਿੰਗਾਰ	ਨਾਰਿ	ਆਨੰਦ	ਕੈ
ਜਿਵੇਂ	ਸਰੀਰ	ਸੰਵਾਰ ਕੇ	ਗਹਿਣੇ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਾਰਣ	ਪਤਨੀ	ਖੁਸ਼ੀ, ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ	ਕਰਕੇ

ਪੁਹਪਵੰਤੀ	ਹੈ	ਪ੍ਰਿਯਾ	ਸਿਹਜਾ	ਤਿਆਗ	ਹੈ।
ਰੱਜ ਸਲਾ ਇਸਤ੍ਰੀ	ਹੋਣਾ	ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ	ਸੇਜ਼, ਬਿਸਤਰ	ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਗੁਭਧਾਰ	ਨਾਰਿ	ਜਤਨ	ਕਰਤ	ਨਿਤ
ਜਿਵੇਂ	ਗਰਭ ਧਾਰ ਕੇ	ਪਤਨੀ	ਯਤਨ, ਕੋਸ਼ਿਸ਼	ਕਰਦਾ ਹੈ	ਹਰ ਰੋਜ਼

ਮਲਮੈ	ਗਰਭ	ਛੇਦ	ਖੇਦ	ਨਿਹਭਾਗ	ਹੈ।
ਮਲਮਈ, ਲਹੂ ਵਹਿਣਾ	ਪੇਟ ਵਿਚ ਬੱਚਾ ਹੋਣਾ	ਨਸ਼ਟ	ਦੁਖ	ਜਿਸਦੇ ਭਾਗ ਚੰਗੇ ਨਾ ਹੋਵੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	ਸੀਲ	ਸੰਜਮ	ਜਨਮ	ਪਰਜੰਤ	ਕੀਜੈ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਉਤਮ ਸੁਭਾਅ	ਰੋਕ, ਸੰਕੋਚ	ਜੀਵਨ	ਤਕ, ਤੀਕ	ਕਰਦਾ ਹੈ

ਤਨਕ	ਹੀ	ਪਾਪ	ਕੀਏ	ਤੂਲ	ਮੈ	ਬਜਾਗ	ਹੈ॥੬੩੭॥
ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ	ਗੁਨਾਹ	ਕਰਨ ਨਾਲ	ਚੁੰ	ਵਿਚ	ਭਿਆਨਕ ਅੱਗ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸ਼ਬਦ

ਚੀਕਨੇ	ਕਲਸ	ਪਰ	ਜੈਸੇ	ਨਾ	ਟਿਕਤ	ਬੁੰਦ
ਚੀਕਣੇ, ਬਿੰਦੇ	ਘੜਾ	ਉੱਪਰ, ਉੱਤੇ	ਜਿਵੇਂ	ਨਹੀਂ	ਟਿਕਦੀ, ਠਹਿਰਦੀ	ਤੁਪਕਾ, ਕਤਰਾ

ਕਾਲਰ	ਮੈਂ	ਪਰੇ	ਨਾਜ	ਨਿਪਜੈ	ਨ	ਖੇਤ	ਜੀ।
ਬੰਜਰ	ਵਿਚ	ਪਿਆਂ, ਡਿਗਿਆਂ	ਅਨਾਜ	ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ	ਨਹੀਂ	ਪੈਲੀ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ	ਧਰਿ	ਪਰ	ਤਰੁ	ਸੇਬਲ	ਅਫਲ	ਅਰੁ
ਜਿਵੇਂ	ਧਰਤੀ, ਜ਼ਮੀਨ	ਉੱਪਰ, ਉੱਤੇ	ਦਰਖਤ	ਸਿੰਬਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਬਿਨਾਂ ਫਲ	ਅਤੇ

ਬਿਖਿਆ	ਬਿਰਖ	ਫਲੇ	ਜਗੁ	ਦੁਖ	ਦੇਤ	ਜੀ।
ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ	ਦਰਖਤ	ਫਲ ਕੇ	ਜਗਤ, ਸੰਸਾਰ	ਕਸ਼ਟ, ਔਖ	ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਚੰਦਨ	ਸੁਬਾਸ	ਬਾਂਸ	ਬਾਸ	ਬਾਸ	ਬਾਸੀਐ ਨਾ
ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਖੁਸ਼ਬੂ	ਵੰਝ ਇਕ ਗੰਢਾਂ ਵਾਲਾ ਡੰਡੇਦਾਰ ਪੌਦਾ	ਰਹਿਕੇ	ਰਹਿਕੇ	ਵਸ ਜਾਂਦੀ ਨਹੀਂ
ਪਵਨ	ਗਵਨ	ਮਲ	ਮੂਤਤਾ	ਸਮੇਤ	ਜੀ।
ਪਉਣ, ਹਵਾ	ਵਗਣਾ (ਪਾਣੀ ਦਾ)	ਗੰਦ, ਮੈਲਾ	ਮੂਤ੍ਰ, ਪੇਸ਼ਾਬ, ਮੂਤ	ਨਾਲ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਗੁਰ	ਉਪਦੇਸ	ਪਰਵੇਸ	ਨ	ਮੋ	ਰਿਦੈ	ਭਿਦੇ
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ	ਅੰਦਰ ਆਉਣਾ	ਨਹੀਂ	ਮੇਰੇ	ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ	ਵਿਨ੍ਹ ਕੇਛੋਦ ਕੇ

ਜੈਸੇ	ਮਾਨੋ	ਸ੍ਰਾਂਤਿਬੁੰਦ	ਅਹਿ	ਮੁਖ	ਲੇਤ	ਜੀ॥੬੩੮॥
ਜਿਵੇਂ	ਮੰਨ ਲਉ ਜਿਵੇਂ	ਪੁਰਾਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ੨੭ ਨਛੱਤਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ੧੫ਵੇਂ ਸ਼ੁਕ ਨਛੱਤਰ ਵਿਚ ਵਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਬੂੰਦਾਂ	ਸੱਪ	ਮੂੰਹ	ਲੈਂਦਾ ਹੈ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਚੰਦਨ	ਸਮੀਪ	ਬਸਿ	ਬਾਂਸ	ਮਹਿਮਾਂ	ਨ	ਜਾਨੀ
ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਨਜਦੀਕ	ਵਸਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ	ਵੰਝ ਇਕ ਗੰਢਾਂ ਵਾਲਾ ਡੰਡੇਦਾਰ ਪੌਦਾ	ਵਡਿਆਈ	ਨਹੀਂ	ਜਾਣੀ, ਸਮਝੀ

ਆਨ	ਦੁ	ਮ	ਦੂਰ	ਭਏ	ਬਾਸਨਾ	ਕੈ	ਬੋਹੇ	ਹੈ।
ਦੂਸਰਾ	ਦਰਖਤ		ਫਾਸਲੇ ਤੇ, ਵਿੱਥ ਤੇ	ਹੁੰਦੇ ਹਨ	ਖੁਸ਼ਬੂ	ਕਰਕੇ	ਖੁਸ਼ਬੂਦਾਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦਾਦਰ	ਸਰੋਵਰ	ਮੈਂ	ਜਾਨੈ	ਨ	ਕਮਲ	ਗਤਿ
ਡੱਡੂ	ਤਲਾਬ	ਵਿਚ	ਜਾਣਦਾ, ਸਮਝਦਾ	ਨਹੀਂ	ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ	ਵਡਿਆਈ, ਮਹਿਮਾ

ਮਕਰੰਦ	ਕਰਿ	ਮਧਕਰ	ਹੀ	ਬਿਮੋਹੇ	ਹੈ।
ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਰਸ	ਕਾਰਣ	ਭੌਰਾ, ਭ੍ਰਮਰ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਮੋਹਿਤ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੁਰਸਰੀ	ਬਿਖੇ	ਬਗ	ਜਾਨੜੇ	ਨ	ਮਰਮ	ਕਛੂ
ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਨਦੀ(ਗੰਗਾ)	ਵਿਚ	ਬਗਲਾ	ਜਾਣਿਆ, ਸਮਝਿਆ	ਨਹੀਂ	ਭੇਤ, ਰਾਜ	ਕੁਝ

ਆਵਤ	ਹੈ	ਜਾਤ੍ਰੀ	ਜੰਤ੍ਰ	ਜਾਤ੍ਰਾ	ਹੇਤ	ਸੋਹੇ	ਹੈ।
ਆਉਣ ਦੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ	ਮਨੁੱਖ	ਯਾਤਰਾ	ਕਾਰਣ	ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਿਕਟ	ਬਸਤ	ਮਮ	ਗੁਰ	ਉਪਦੇਸ	ਹੀਨ
ਨਜ਼ਦੀਕ, ਨੇੜੇ	ਵਸਦਿਆ ਹੋਇਆਂ	ਮੈਂ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ	ਦੇ ਬਿਨਾਂ

ਦੂਰ	ਹੀ	ਦਿਸੰਤਰ	ਉਰ	ਅੰਤਰ	ਲੈ	ਪੋਹੇ	ਹੈ॥੬੩੯॥
ਫਾਸਲੇ ਤੇ ਨਿਸਚੇ	ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਪ੍ਰਦੇਸ ਹੋਰ ਦੇਸ	ਹਿਰਦਾ	ਚਿਤ ਵਿਚ	ਲੈਕੇ	ਪਰੇ ਲੈਂਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	

ਨਾਹਿਨ	ਅਨੂਪ	ਰੂਪ	ਚਿਤਵੈ	ਕਿਉ	ਚਿੰਤਾਮਣਿ
ਨਹੀਂ	ਸਰਬੋਤਮ, ਅਤਿਸੁੰਦਰ	ਸੂਰਤ, ਸ਼ਕਲ	ਦੇਖੇ	ਕਿਵੇਂ	ਪੁਰਾਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਰਤਨ ਜੋ ਮਨਚਿਤਵੇ ਪਦਾਰਥ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਲੋਨੇ	ਹੈ	ਨ	ਲੋਇਨ ਜੋ	ਲਾਲਨ	ਬਿਲੋਕੀਐ।
ਸੁੰਦਰ, ਸਲੋਨੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਨਹੀਂ	ਅੱਖਾਂ ਜੇਕਰ	ਪਿਆਰੇ ਪਤੀਦੇਵ ਨੂੰ	ਦੇਖ ਸਕਣਾ

ਰਸਨਾ	ਰਸੀਲੀ	ਨਾਹਿ	ਬੇਨਤੀ	ਬਖਾਨਉ	ਕੈਸੇ
ਜੀਭ	ਰਸਦਾਇਕ, ਆਨੰਦਦਾਇਕ	ਨਹੀਂ	ਅਰਜ਼, ਅਰਜ਼ੋਈ	ਵਰਣਨ ਕਰਾਂ	ਕਿਵੇਂ

ਸੁਰਤਿ	ਨ	ਸ੍ਵਨਨੁ	ਬਚਨ	ਮਧੋਕੀਐ।
ਸੋਝੀ, ਧਿਆਨ	ਨਹੀਂ	ਕੰਨਾਂ ਨਾਲ	ਬਾਣੀ, ਬੋਲ	ਮਿਠੇ, ਰਸਦਾਇਕ

ਅੰਗ	ਅੰਗਹੀਨ	ਦੀਨ	ਕੈਸੇ	ਬਰ	ਮਾਲ	ਕਰਉ
ਭਾਗ	ਅੰਗ ਵਿਹੁਣਾ	ਲਾਚਾਰ, ਬੇਬਸ	ਕਿਵੇਂ	ਚੰਗੀ, ਉੱਤਮ	ਮਾਲਾ, ਹਾਰ	ਕਰਾਂ
(ਸਰੀਰ ਦਾ)					(ਭਾਵ ਬਣਾਵਾਂ)	

ਮਸਤਕ	ਨਾਹਿ	ਭਾਗ	ਪ੍ਰਿਯ	ਪਗ	ਧੋਕੀਐ।
ਮੱਥਾ	ਨਹੀਂ	ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ	ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ	ਪੈਰ	ਧੋਵਾਂ, ਜਲ ਨਾਲ ਸਾਫ ਕਰਾਂ

ਸੇਵਕ	ਸ੍ਰਭਾਵ	ਨਾਹਿ	ਪਹੁਚ	ਨ	ਸਕਉ	ਸੇਵ
ਸ਼ਰਧਾਲੂ, ਭਗਤ	ਸੁਭਾਅ	ਨਹੀਂ	ਪੁਜਣਾ	ਨਹੀਂ	ਸਕਣਾ	ਨੌਕਰੀ

ਨਾਹਿਨ	ਪ੍ਰਤੀਤ	ਪ੍ਰਭ	ਪ੍ਰਭਤਾ	ਸਮੋਕੀਐ॥੬੪੦॥
ਨਹੀਂ	ਭਰੋਸਾ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ	ਮਾਲਕ, ਸੁਵਾਮੀ	ਵਡਿਆਈ, ਮਹੱਤਾ	ਇਕਮਿਕ ਕਰੀਏ, ਮਿਲਾਈਐ

ਬੇਸ੍ਵਾ	ਕੇ	ਸਿੰਗਾਰ	ਬਿਭਚਾਰ	ਕੋ	ਨ	ਪਾਰਾਵਾਰ
ਵੇਸਵਾ, ਕੰਜਰੀ	ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ	ਗਹਿਣੇ ਪਾ	ਪਰਪੁਰਖ, ਰਮਣ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਨਹੀਂ	ਅੰਤ, ਸੀਮਾਵਾਂ

ਬਿਨ ਭਰਤਾਰ ਨਾਰਿ ਕਾਕੀ ਕੈ ਬੁਲਾਈਐ।
ਬਿਨਾਂ ਪਤੀ ਪਤਨੀ, ਵਿਆਹੁਤਾ ਕਿਸਦੀ ਕਰਕੇ ਬੁਲਾਈਏ, ਸੱਦੀਏ

ਬਗ ਸੇਤ ਗਾਤ ਜੀਵ ਘਾਤ ਕਰਿ ਖਾਤ ਕੇਤੇ
ਬਗਲਾ ਸਫੈਦ, ਚਿੱਟਾ ਸਰੀਰ ਜਾਨਵਰ ਹੱਤਿਆ, ਕੱਤਲ ਕਰਕੇ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਤਨੇ ਹੀ, ਭਾਵ ਅਨੇਕਾਂ

ਮੋਨ ਗਹੇ, ਧਜਾਨ ਧਰੇ, ਜੁਗਤ ਨ ਪਾਈਐ।
ਚੁਪ, ਖਾਮੋਸ਼ ਧਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਸਮਾਧੀ, ਭਾਵ ਧਰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ

ਭਾਂਡ ਕੀ ਭੰਡਾਈ ਬੁਰਵਾਈ ਨ ਕਹਿਤ ਆਵੈ
ਭੰਡ, ਨਕਲੀਆਂ ਕੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਭੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਬੁਰਿਆਈ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣ ਵਿਚ ਆਉਣਾ

ਅਤਿ ਹੀ ਢਿਠਾਈ, ਸੁਕੁਚਤ ਨ ਲਜਾਈਐ।
ਬਹੁਤ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਲੋਕ ਲਾਜ ਹੀਣਤਾ ਲੱਜਾ ਆਉਣੀ ਨਹੀਂ ਸ਼ਰਮਸ਼ਾਂਰ ਹੁੰਦਾ

ਤੈਸੇ ਪਰ ਤਨ ਧਨ ਦੁਖਨਾ ਤ੍ਰਿਦੇਖ ਮਮ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੌਲਤ ਨਿੰਦਿਆ ਤਿੰਨ ਦੋਖ, ਤਿੰਨ ਰੋਗ ਮੇਰੇ ਵਿਚ

ਪਤਿਤ ਅਨੇਕ ਏਕ ਰੋਮ ਨ ਪੁਜਾਈਐ॥੬੪॥
ਨੀਚ, ਪਾਪੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ

ਜਾਕੈ ਨਾਇਕਾ ਅਨੇਕ ਏਕ ਸੇ ਅਧਿਕ ਏਕ
ਜਿਸਦੇ ਪਤਨੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ
ਪੂਰਨ ਸੁਹਾਗ ਭਾਗ ਸਉਤੇ ਸਮ ਧਾਮ ਹੈ।
ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ ਪਤੀ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਸਉਂਕਣ, ਪਤੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਬਰਾਬਰ ਘਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮਾਨਨ ਹੁਇ ਮਾਨ ਭੰਗ ਬਿਛੁਰ ਬਿਦੇਸ ਰਹੀ
ਇੱਜਤ ਸਤਿਕਾਰ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇ ਮਾਣ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਵਿਛੜ ਕੇ ਪਰਦੇਸ, ਵਿਦੇਸ਼ ਰਹਿੰਦਿਆਂ

ਬਿਰਹ ਬਿਯੋਗ ਲਗ ਬਿਰਹਨੀ ਭਾਮ ਹੈ।
ਵਿਛੋੜਾ ਜੁਦਾਈ ਲਗੀ ਹੋਈ, ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੋਂ ਵਿਛੜੀ ਹੋਈ ਔਰਤ ਔਰਤ, ਪਤਨੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਿਥਲ ਸਮਾਨ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸਕੇ ਨ ਰਿਝਾਇ ਪ੍ਰਿਯ
ਸੁਸਤ, ਆਲਸੀ ਬਰਾਬਰ, ਤੁਲ ਔਰਤ, ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੰਕਣਾ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਨਾ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ

ਦਯੋ ਹੈ ਦੁਹਾਗ ਵੈ ਦੁਹਾਗਨ ਸਨਾਮ ਹੈ।

ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਜਿਸਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਉਹ ਖੋਟੇ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੀ ਨਾਮਵਾਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ

ਲੋਚਨ, ਸ੍ਰਵਨ, ਜੀਹ ਕਰ ਅੰਗ ਅੰਗਹੀਨ
ਅੱਖਾਂ ਕੰਨ ਜੀਭ ਹੱਥ ਭਾਗ(ਸਰੀਰ ਦਾ) ਅੰਗ ਵਿਹੁਣਾ

ਪਰਿਸਯੋ ਨ ਪੇਖਯੋ ਸੁਨਯੋ ਮੇਰੋ ਕਹਾ ਨਾਮ ਹੈ॥੬੪੨॥
ਛੁਹਿਆ, ਸਪਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਸੁਨਣਾਂ ਮੇਰਾ ਕੀ ਹੋਂਦ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਜਾਰ ਚੋਰ ਓਰ ਹੇਰਤਿ ਨ ਆਹਿ ਕੋਊ
ਜਿਵੇਂ ਦੁਰਾਚਾਰੀ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦਿਸ਼ਾ, ਤਰਫ ਦੇਖਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕੋਈ

ਚੋਰ ਜਾਰ ਜਾਨਤ ਸਕਲਭੂਤ ਹੇਰ ਹੀ।
ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦੁਰਾਚਾਰੀ ਜਾਣ ਲੈਂਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਲੱਭਣਾ, ਢੂੰਡਣਾ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਦਿਨ ਸਮੇ ਆਵਾਗਵਨ ਭਵਨ ਬਿਖੈ
ਜਿਵੇਂ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਡੁਬਣ ਤਕ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮੌਕਾ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦਾ ਚੱਕਰ ਘਰ ਵਿਚ

ਤਾਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਪੈਸਤ ਸੰਕਾਤ ਹੈ ਅੰਧੇਰ ਹੀ।
ਉਸ ਘਰ ਪਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਡਰ, ਭੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਹਨੇਰਾ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਧਰਮਾਤਮਾ ਕਉ ਦੇਖੀਐ ਧਰਮਰਾਇ
ਜਿਵੇਂ ਜਿਸਦੇ ਚਿਤ ਵਿਚ ਧਰਮ ਨਿਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਧਰਮਰਾਜ, ਯਮਰਾਜ

ਪਾਪੀ ਕਉ ਭਇਆਨ ਜਮ ਤ੍ਰਾਹ ਤ੍ਰਾਹ ਟੇਰਹੀ।
ਪਾਪ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣੀ ਮੌਤ ਦਾ ਦੇਵਤਾ ਬਚਾਉ ਬਚਾਉ ਹੇਕ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਤੈਸੇ ਨਿਰਵੈਰ ਸਤਿਗੁਰ ਦਰਪਨ ਰੂਪ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੈਰ ਰਹਿਤ ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਅਨੂਰੂਪ, ਜਿਹਾ

ਤੈਸੇ ਹੀ ਦਿਖਾਵੈ ਮੁਖ ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਫੇਰਹੀ॥੬੪੩॥
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਚਿਹਰਾ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਘੁੰਮਾ ਕੇ ਦੇਖੀਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਦਰਪਨ ਸੂਧੋ ਸੁਧ ਮੁਖ ਦੇਖੀਅਤ
ਜਿਵੇਂ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਸਿੱਧੀ, ਸਿੱਧਾ ਸੁਧ, ਨਿਰਮਲ ਚਿਹਰਾ ਦੇਖੀਦਾ ਹੈ

ਉਲਟ ਕੇ ਦੇਖੇ ਮੁਖ ਦੇਖੀਐ ਭਇਆਨ ਸੋ।
ਪਲਟ ਕੇ ਕਰਕੇ ਵੇਖੀਏ ਚਿਹਰਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਡਰਾਉਣੀ ਜਿਹਾ, ਜੈਸਾ

ਮਧੁਰ	ਬਚਨ	ਤਾਹੀ	ਰਸਨਾ ਸੈ	ਪਯਾਰੇ	ਲਾਗੈ
ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਰਸਦਾਇਕ	ਬਾਣੀ, ਬੋਲ	ਉਸ	ਜੀਭ ਨਾਲੋਂ	ਪਿਆਰਾ, ਮਧੁਰ	ਲਗਦੇ ਹਨ

ਕੌਰਕ	ਸਬਦ	ਸੁਨ	ਲਾਗੈ	ਉਰ	ਬਾਨ	ਸੋ।
ਗੁੱਸੇ ਵਾਲੀ	ਬਚਨ, ਬੋਲ	ਸੁਣਨਾ	ਲਗਦਾ, ਵਜਦਾ	ਹਿਰਦਾ, ਮਨ	ਤੀਰ	ਜਿਹਾ, ਜੈਸਾ

ਜੈਸੇ ਦਾਨੇ	ਖਾਤ	ਗਾਤ	ਪੁਸ਼	ਮਿਸ਼	ਸ਼੍ਵਾਦ	ਮੁਖ
ਜਿਵੇਂ ਦਾਣੇ, ਅਨਾਜ	ਖਾਂਦਾ ਹੈ	ਸਰੀਰ	ਤਾਕਤਵਾਰ, ਬਲਵਾਨ	ਸੁਆਦਲਾ	ਸੁਆਦ	ਮੂੰਹ

ਪੋਸਤ	ਕੈ	ਪੀਏ	ਦੁਖ	ਬਯਾਪਤ,	ਮਸਾਨ	ਸੋ।
ਫਿਲਕਾ, ਅਫੀਮ ਤੇ ਡੋਡਿਆਂ ਦਾ ਫਿਲਤ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਪੀਣ ਦੁਆਰਾ	ਰੋਗ	ਫੈਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ	ਮੜੀਆ, ਮੁਰਦੇ ਜਿਹਾ ਸਾੜਨ ਦੀ ਥਾਂ	

ਤੈਸੇ	ਭ੍ਰਿਤ	ਨਿੰਦਕ	ਸੁਭਾਵ	ਚਕਈ	ਚਕੋਰ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਨੌਕਰ, ਦਾਸ	ਬੁਰਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਸੁਭਾਅ	ਚਕਵੇ ਪੰਛੀ ਦੀ ਮਦੀਨ	ਤਿਤਰ ਦੀ ਜਾਤੀ ਦਾ ਪੰਛੀ

ਸਤਿਗੁਰ	ਸਮਤ	ਸਹਨਸੀਲ	ਭਾਨੁ	ਸੋ॥੬੪੪॥
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਬਰਾਬਰੀ, ਸਮਾਨਤਾ	ਸਹਾਰਨ ਵਾਲਾ	ਸੂਰਜ	ਜਿਹਾ, ਜੈਸਾ

ਜੈਸੇ ਤਉ	ਪਪੀਹਾ ਪ੍ਰਿਯ	ਪ੍ਰਿਯ	ਟੇਰ	ਹੇਰੇ	ਬੁੰਦ
ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਬਬੀਹਾ ਪੀਉ ਦੀ ਆਵਾਜ਼	ਪੀਉ ਦੀ ਆਵਾਜ਼	ਹੇਕ ਲਾਉਂਦਾ	ਤਲਾਸ਼ਣਾ ਸਵਾਂਤੀ ਬੁੰਦ	

ਵੈਸੇ	ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ	ਪਤਿਬ੍ਰਤ	ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ	ਹੈ।
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਪ੍ਰਤੀਬ੍ਰਤਾ ਧਰਮ	ਨਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਇਸਤ੍ਰੀ	ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਦੀਪ	ਦਿਪਤ	ਪਤੰਗ	ਪੇਖਿ ਜੁਾਰਾ	ਜਰੈ
ਜਿਵੇਂ ਦੀਵਾ	ਜਗਦਾ ਹੋਇਆ	ਪਤੰਗਾ, ਪਰਵਾਨਾ	ਵੇਖ ਕੇ ਅੱਗ ਦੀ ਲੱਪਟ	ਸੜ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ

ਤੈਸੇ	ਪ੍ਰਿਆ	ਪ੍ਰੇਮ	ਨੇਮ	ਪ੍ਰੇਮਨੀ	ਸਮੁਾਰ	ਹੈ।
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਪੀਉ ਦੀ ਆਵਾਜ਼	ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੀਤ	ਮਰਿਯਾਦਾ	ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ	ਸੰਭਾਲਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਲ ਸੈ	ਨਿਕਸ	ਜੈਸੇ ਮੀਨ	ਮਰ	ਜਾਤ	ਤਾਤ
ਪਾਣੀ ਵਿਚੋਂ	ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ	ਜਿਵੇਂ ਮੱਛੀ	ਮਰਨਾ	ਜਾਂਦਾ	ਤੁਰੰਤ, ਫੌਰਨ

ਬਿਰਹ	ਬਿਯੋਗ	ਬਿਰਹਨੀ	ਬਪੁਹਾਰ	ਹੈ।
ਵਿਛੋੜਾ	ਜੁਦਾਈ	ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੋਂ ਵਿਛੜੀ ਹੋਈ ਔਰਤ	ਮਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਿਰਹਨੀ	ਪ੍ਰੇਮ	ਨੇਮ	ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ	ਕੈ	ਕਹਾਵੈ
ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੋਂ ਵਿਛੜੀ ਹੋਈ ਔਰਤ	ਪਿਆਰ	ਮਰਿਯਾਦਾ	ਨਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਇਸਤ੍ਰੀ-	ਕਰਕੇ	ਕਹਾਉਂਦੀ ਹੈ

ਕਰਨੀ	ਕੈ	ਐਸੀ	ਕੋਟਿ	ਮਧੇ	ਕੋਊ	ਨਾਰ	ਹੈ॥੬੪੫॥
ਆਚਰਣ	ਕਰਕੇ	ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ	ਕਰੋੜਾਂ	ਵਿਚ, ਵਿਚੋਂ	ਕੋਈ	ਪਤਨੀ, ਵਹੁਟੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਨਿਕ	ਅਨੂਪ	ਰੂਪ	ਰੂਪ	ਸਮਸਰ	ਨਾਂਹਿ
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਸਰਬੋਤਮ, ਅਤਿਸੁੰਦਰ	ਸੂਰਤ, ਸ਼ਕਲ	ਸੂਰਤ, ਸ਼ਕਲ	ਬਰਾਬਰ	ਨਹੀਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ	ਕੋਟਾਨਿ	ਕੋਟਿ	ਮਧੁਰ	ਬਚਨ	ਸਰ।
ਅਰਮ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ	ਕਰੋੜਾਂ	ਕਰੋੜਾਂ	ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਰਸਦਾਇਕ	ਬਾਣੀ, ਬੋਲ	ਬਰਾਬਰ, ਤੁਲ

ਧਰਮ	ਅਰਥ	ਕੋਟਿ	ਕਾਮਨਾ	ਕਟਾਛ	ਪਰ
ਚਾਰ ਪੁਰਸ਼ਾਰਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ (ਧਰਮ, ਅਰਥ, ਕਾਮ, ਮੋਖ)	ਧਨ, ਪਦਾਰਥ	ਕਰੋੜਾਂ	ਇੱਛਾ	ਤਿਰਛੀ ਨਿਗਾਹ	ਉਪਰੋਂ, ਉੱਤੇ

ਵਾਰ	ਡਾਰਉ	ਬਿਬਿਧ	ਮੁਕਤ	ਮੰਦਹਾਸੁ	ਪਰ।
ਨਿਛਾਵਰ ਕਰਨਾ	ਸੁੱਟਾਂ	ਅਨੇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ	ਜੰਮਣ ਮਰਨ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ	ਧੀਮਾ ਹਾਸਾ	ਉਪਰੋਂ

ਸੂਰਗ	ਅਨੰਤ	ਕੋਟ	ਕਿੰਚਤ	ਸਮਾਗਮ	ਕੈ
ਦੇਵ ਲੋਕ	ਕਦੇ ਸਮਾਪਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ	ਕਰੋੜਾਂ	ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ	ਸਾਥ, ਸੰਗਤ	ਕਰਕੇ

ਸੰਗਮ	ਸਮੂਹ	ਸੁਖ	ਸਾਗਰ	ਨ	ਤੁਲ	ਧਰ।
ਮਿਲਾਪ, ਮੇਲ	ਸਾਰੇ, ਕੁਲ	ਆਨੰਦ, ਚੈਨ	ਸਮੁੰਦਰ	ਨਹੀਂ	ਬਰਾਬਰ	ਧਰ ਕੇ, ਭਾਵ ਰੱਖ ਕੇ

ਪ੍ਰੇਮਰਸ	ਕੋ	ਪ੍ਰਤਾਪ	ਸਰ	ਕਛੂ	ਪੂਜੈ	ਨਾਹਿ
ਪਿਆਰ ਰਸ	ਦਾ; ਦੀ, ਦੇ	ਮਹਿਮਾ, ਸ਼ੋਭਾ	ਬਰਾਬਰ, ਸਮਾਨ	ਕੁਝ	ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ	ਨਹੀਂ

ਤਨ	ਮਨ	ਧਨ	ਸਰਬਸ	ਬਲਿਹਾਰ	ਕਰ॥੬੪੬॥
ਸਰੀਰ	ਚਿਤ, ਜੀਅ	ਦੌਲਤ	ਪਰਿਵਾਰ	ਕੁਰਬਾਨ, ਸਦ ਕੇ	ਕਰ ਦੇਣਾ

ਅਛਲ	ਅਛੇਦ	ਪ੍ਰਭੂ	ਜਾਕੈ	ਬਸ	ਬਿਸ੍ਰ	ਬਲ
ਛਲ ਰਹਿਤ, ਕਪਟ ਰਹਿਤ	ਜੋ ਛੋਦਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਅਖੰਡ	ਵਾਹਿਗੁਰੂ	ਜਿਸਦੇ	ਵਸ ਵਿਚ	ਵਿਸ਼ਵਤਾਕਤ	

ਤੈ	ਜੁ	ਰਸ	ਬਸ	ਕੀਏ	ਕਵਨ	ਪ੍ਰਕਾਰ	ਕੈ।
ਤੂੰ	ਜੋ	ਪ੍ਰੇਮ, ਪਿਆਰ	ਵਸ ਵਿਚ	ਕੀਤਾ ਹੈ	ਕਿਹੜਾ	ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਸਿਵ	ਸਨਕਾਦਿ	ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ	ਨ	ਧਯਾਨ	ਪਾਵੈ
ਮਹਾਂਦੇਵ	ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨਕ ਆਦਿਕ	ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਵਰਗੇ ਵੇਦ ਵਕਤਾ	ਨਹੀਂ	ਚਿੰਤਨ ਦੁਆਰਾ	ਪਾ ਸਕਿਆ

ਤੇਰੇ	ਧਯਾਨ	ਪਾਰੈ	ਆਲੀ	ਕਵਨ	ਸਿੰਗਾਰ	ਕੈ।
------	------	------	-----	-----	--------	-----

ਤੇਰਾ ਚਿੰਤਨ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰ ਰਿਹਾ ਸਹੇਲੀ ਕਿਹੜਾ ਗਹਿਣੇ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਾਰਣ ਕਰਕੇ

ਨਿਗਮ ਅਸੰਖ ਸੇਖ ਜੰਪਤ ਹੈ ਜਾਕੇ ਜਸੁ
ਵੇਦ ਅਣਗਿਣਤ, ਬੇਸੁਮਾਰ ਸੇਸ਼ ਨਾਗ ਜਪਦੇ ਹਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਜਿਸਦਾ ਵਡਿਆਈ

ਤੇਰੇ ਜਸ ਗਾਵਤ ਕਵਨ ਉਪਕਾਰ ਕੈ।
ਤੇਰਾ ਵਡਿਆਈ ਗਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿਹੜਾ ਭਲਾਈ, ਨੇਕੀ ਕਰਕੇ

ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਥ ਜਾਹਿ ਖੋਜਤ ਨ ਖੋਜ ਪਾਵੈ
ਦੇਵਤਾ ਮਨੁੱਖ ਕੰਨਫਟੇ ਜੋਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖੋਜਦਾ ਹੈ, ਢੂੰਡਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਚਿਨ੍ਹ, ਨਿਸ਼ਾਨ ਪਾ ਸਕਿਆ

ਖੋਜਤ ਫਿਰਹ ਤੋਹਿ ਕਵਨ ਪਿਆਰ ਕੈ॥੬੪੭॥
ਲੱਭਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਘੁੰਮਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਤੈਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਪ੍ਰੇਮ, ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਕੇ

ਕੈਸੇ ਕੈ ਅਗਰ ਗਹਿਓ, ਕੈਸੇ ਕੈ ਅਛਲ ਛਲਿਓ
ਕਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੋ ਫੜਿਆ ਨ ਪਕੜਿਆ ਕਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛਲ ਰਹਿਤ ਛਲ ਲਿਆ ਹੈ

ਕੈਸੇ ਕੈ ਅਭੇਦ ਬੇਦਯੋ ਅਲਖ ਲਖਾਯੋ ਹੈ।
ਕਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਿਸਦਾ ਭੇਦ ਨਾ ਭੇਤ ਪਾ ਲਿਆ ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਲਖ ਲਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕੈਸੇ ਕੈ ਅਪੇਖ ਪੇਖਯੋ, ਕੈਸੇ ਕੈ ਅਗੜ ਗੜਿਯੋ
ਕਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੋ ਦੇਖਿਆ ਨਾ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੋ ਗੜਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ ਗੜ ਲਿਆ

ਕੈਸੇ ਕੈ ਅਪਯੋ ਪੀਓ ਅਜਰ ਜਰਾਯੋ ਹੈ।
ਕਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਾ ਪੀਣਯੋਗ ਪੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਜਰਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਰਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕੈਸੇ ਕੈ ਅਜਾਪ ਜਪਯੋ, ਕੈਸੇ ਕੈ ਅਥਾਪ ਥਪਯੋ
ਕਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਸਦਾ ਜਾਪ ਨਾ ਜਪਿਆ ਹੈ ਕਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਸਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਨਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕੀਤਾ ਹੈ

ਪਰਸਿਓ ਅਪਰਸ, ਅਗਮ ਸੁਗਮਾਯੋ ਹੈ।
ਛੂਹਿਆ ਪਵਿੱਤਰ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਦਭੁਤ ਗਤ ਅਸਚਰਜ ਬਿਸਮ ਅਤਿ
ਅਸਚਰਜਮਈ ਮਰਿਯਾਦਾ ਅਦਭੁਤ, ਅਜੀਬ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਅਚੰਭਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬਹੁਤ

ਕੈਸੇ ਕੈ ਅਪਾਰ ਨਿਰਾਧਾਰ ਠਹਿਰਾਇਓ ਹੈ॥੬੪੮॥
ਕਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਰ ਰਹਿਤ ਪਰਮਾਤਮਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਠਹਿਰਾ ਲਿਆ, ਟਿਕਾ ਲਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਹਿਯੋ	ਕਹਾਕੂ	ਰਮਾ	ਰੰਮ	ਪੂਰਬ	ਜਨਮ	ਬਿਖੈ
ਆਖ,ਦਸ	ਕਿਵੇਂ,ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਵਿਸ਼ਣੂ ਦੀ ਪਤਨੀ,ਸ੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮੀ	ਸੁੰਦਰ	ਪਿੱਛਲੇ,ਪੂਰਬਲੇ	ਜੀਵਨ	ਵਿਚ

ਐਸੀ	ਕੌਨ	ਤਪਸਿਆ	ਕਠਨ	ਤੋਹਿ	ਕੀਨੀ	ਹੈ।
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ	ਕਿਹੜਾ	ਤਪ,ਸਾਧਨਾ	ਸਖਤ	ਤੂੰ	ਕੀਤੀ,ਕਰੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਾਤੇ	ਗੁਨ	ਰੂਪ	ਔ	ਕਰਮ	ਕੈ	ਸਕਲ	ਕਲਾ
ਜਿਸ ਕਰਕੇ	ਉੱਤਮ	ਖੂਬਸੂਰਤੀਆਂ	ਅਤੇ	ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ	ਕਰਕੇ	ਸਭ,ਸਾਰੇ	ਗੁਣ
	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ			ਕ੍ਰਮ			

ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ ਹੈ	ਸਰਬ	ਨਾਇਕਾ	ਕੀ	ਛਬਿ	ਛੀਨੀ	ਹੈ।
ਉੱਤਮ ਹੋਣਾ	ਸਭ,ਸਾਰਾ	ਇਸਤਰੀ	ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਸੁੰਦਰਤਾ	ਖੋਹ ਲਈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਗਤ ਕੀ	ਜੀਵਨ	ਜਗਤਪਤ	ਚਿੰਤਾਮਨ
ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਜਿੰਦਗੀ	ਜਗਤ ਦਾ ਮਾਲਕ,ਪਰਮੇਸ਼ਰ	ਮਨਇਛਤ ਫਲ ਦੇਣ ਹਾਰੀ ਮਣੀ

ਮੁਖ	ਮੁਸਕਾਇ	ਚਿਤਵਤ	ਹਿਰ	ਲੀਨੀ	ਹੈ।
ਚਿਹਰਾ,ਮੁਖੜਾ	ਮੁਸਕਰਾਉਣ ਨਾਲ	ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ	ਚੁਰਾ ਲੈਣਾ	ਲਈ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕੋਟ	ਬ੍ਰਹਮੰਡ	ਕੇ	ਨਾਯਕ ਕੀ	ਨਾਯਕਾ	ਭਈ
ਕਰੋੜਾਂ	ਅੰਡ ਆਕਾਰ ਭਵਨ ਕੋਸ਼	ਦੇ,ਦਾ,ਦੀ	ਸਵਾਮੀ ਦੇ,ਦਾ,ਦੀ	ਮਨਮੋਹਕ ਇਸਤ੍ਰੀ	ਹੋ ਗਈ

ਸਕਲ	ਭਵਨ	ਕੀ	ਸ੍ਰਿਯਾ	ਤੁਮਹਿ ਦੀਨੀ	ਹੈ॥੬੪੯॥
ਸਭ,ਸਾਰੇ	ਘਰ,ਟਿਕਾਣਾ	ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਤੈਨੂੰ	ਦਿੱਤਾ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਰੂਪ	ਕੋਟਿ	ਰੂਪ	ਪਰ	ਸੋਭਾ	ਪਰ	ਕੋਟਿ	ਸੋਭਾ
ਸ਼ਕਲ	ਕਰੋੜਾਂ	ਸੂਰਤ	ਉਪਰੋਂ	ਵਡਿਆਈ	ਉਪਰੋਂ	ਕਰੋੜਾਂ	ਵਡਿਆਈ

ਚਤੁਰਾਈ	ਕੋਟਿ	ਚਤੁਰਾਈ	ਪਰ	ਵਾਰੀਐ।
ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ	ਕਰੋੜਾਂ	ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ	ਉਪਰੋਂ	ਸਦਕੇ ਕਰ ਦੇਈਏ,ਵਾਰ ਦੇਈਏ

ਗਯਾਨ	ਗੁਨ	ਕੋਟ	ਗੁਨ	ਗਯਾਨ	ਪਰ	ਵਾਰ	ਡਾਰੈ
ਸਮਝ,ਬੋਧ	ਗੁਣ,ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ	ਕਰੋੜਾਂ	ਗੁਣ	ਸਮਝ,ਬੋਧ	ਉਪਰੋਂ	ਨਿਛਾਵਰ ਕਰਨਾ	ਸੁੱਟੀਏ

ਕੋਟਿ	ਭਾਗ	ਭਾਗ	ਪਰ	ਧਰਿ	ਬਲਿਹਾਰੀਐ।
ਕਰੋੜਾਂ	ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ	ਚੰਗੇ ਨਸੀਬ	ਉਪਰੋਂ	ਧਰਕੇ,ਰੱਖ ਕੇ	ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦੇਈਏ

ਸੀਲ ਉਤਮ ਸੁਭਾਅ	ਸੁਭ ਚੰਗਾ, ਉੱਤਮ	ਲਛਨ ਗੁਣ, ਚੰਗਿਆਈਆਂ	ਕੋਟਾਨ ਸੀਲ ਕਰੋੜਾਂ ਉਤਮ ਸੁਭਾਅ	ਲਛਨ ਕੈ ਗੁਣ ਕਰਕੇ	
ਲਜਾ ਸ਼ਰਮ, ਹਯਾ	ਕੋਟ ਕਰੋੜਾਂ	ਲਜਾ ਸ਼ਰਮ	ਕੈ ਨੂੰ	ਲਜਾਇਮਾਨ ਸ਼ਰਮਸਾਰ	ਮਾਰੀਐ । ਮਾਰ ਦੇਈਏ, ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਈਏ
ਪ੍ਰੇਮਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ	ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਨਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਇਸਤ੍ਰੀ	ਹੂੰ ਤੂੰ	ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰ, ਸਨੇਹ	ਅਉ ਅਤੇ	ਪਤਿਬ੍ਰਤ ਪ੍ਰਤੀਬ੍ਰਤਾ ਧਰਮ ਕਰਕੇ
ਜਾਕਉ ਜਿਸਨੂੰ	ਨਾਥ ਮਾਲਕ, ਸੁਆਮੀ	ਕਿੰਚਤ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ	ਕਟਾਛ ਤਿਰਛੀ ਨਿਗਾਹ	ਕੈ ਵੇਖਦਾ ਹੈ	ਨਿਹਾਰੀਐ॥੬੫੦॥
ਕੋਟਨ ਕੋਟਾਨਿ ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ	ਸੁਖ ਆਨੰਦ, ਚੈਨ	ਪੁਜੈ ਪੁਜਦੇ, ਪਹੁੰਚਦੇ	ਨ ਨਹੀਂ	ਸਮਾਨਿ ਬਰਾਬਰ, ਵਰਗਾ	ਸੁਖ ਆਨੰਦ, ਚੈਨ
ਆਨੰਦ ਖੁਸ਼ੀ, ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ	ਕੋਟਾਨਿ ਕਰੋੜਾਂ	ਤੁਲ ਬਰਾਬਰ, ਸਮਾਨ	ਆਨੰਦ ਖੁਸ਼ੀ	ਨ ਨਹੀਂ	ਆਵਹੀ । ਆਉਂਦਾ ਹੈ
ਸਹਜਿ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਕੋਟਾਨਿ ਕਰੋੜਾਂ	ਕੋਟਿ ਪੁਜੈ ਕਰੋੜਾਂ ਪੁੱਜਦਾ, ਪਹੁੰਚਦਾ	ਨ ਨਹੀਂ	ਸਹਜ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਸਰ ਬਰਾਬਰ, ਸਮਾਨ
ਮੰਗਲ ਖੁਸ਼ੀ, ਅਨੰਦ	ਕੋਟਾਨਿ ਕਰੋੜਾਂ	ਸਮ ਬਰਾਬਰ, ਸਮਾਨ	ਮੰਗਲ ਖੁਸ਼ੀ, ਅਨੰਦ	ਨ ਨਹੀਂ	ਪਾਵਹੀ । ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ
ਕੋਟਨ ਕੋਟਾਨ ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ	ਪਰਤਾਪ ਤੇਜ਼	ਨ ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਤਾਪ ਮਹਿਮਾ, ਸੋਭਾ	ਸਰ ਬਰਾਬਰ, ਸਮਾਨ	
ਕੋਟਨ ਕਰੋੜਾਂ	ਕੋਟਾਨ ਕਰੋੜਾਂ	ਛਬਿ ਸੁੰਦਰਤਾ	ਛਬਿ ਸੁੰਦਰਤਾ	ਨ ਨਹੀਂ	ਪੁਜਾਵਹੀ । ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀਆਂ
ਅਰਥ ਧਨ, ਪਦਾਰਥ	ਧਰਮ ਚਾਰ ਪੁਰਸ਼ਾਰਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ (ਅਰਥ, ਧਰਮ, ਕਾਮ, ਮੋਖ)	ਕਾਮ ਮੋਖ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਭੋਗਨ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਇੱਛਾ	ਕੋਟਨਿ ਹੀ ਕਰੋੜਾਂ ਨਿਸਚੇ	ਸਮ ਨਾਹਿ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ	ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ
ਅਉਸਰ ਵੇਲਾ, ਮੌਕਾ	ਅਭੀਚ ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਜਿਹੜਾ ਧਰਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਚੰਦਰਮਾ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ	ਨਾਹ ਨਹੀਂ	ਸਿਹਜਾ ਬਿਸਤਰ	ਬੁਲਾਵਹੀ॥੬੫੧॥ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹਨ	
ਸਫਲ ਕਾਮਯਾਬ	ਜਨਮ, ਧੰਨ ਜੀਵਨ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ	ਆਜ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ	ਕੋ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਦਿਵਸ ਦਿਨ, ਦਿਹਾੜਾ	ਰੈਨਿ ਰਾਤ

ਪਹਰ, ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਮਾਂ	ਮਹੂਰਤ, ਸਮੇਂ ਦਾ ਇਕ ਛੋਟਾ ਮਾਪ	ਘਰੀ ਕੁਝ ਕੁ ਸਮਾਂ	ਅਉ ਅਤੇ	ਪਲ ੨੪ ਸੈਕਿੰਡ ਦਾ ਸਮਾਂ	ਪਾਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ	ਹੈਂ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
------------------------------	----------------------------------	--------------------	-----------	----------------------------	--------------------	----------------------

ਸਫਲ ਕਾਮਯਾਬ	ਸਿੰਗਾਰ ਗਹਿਣੇ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਾਰਣ	ਚਾਰ ਸੁੰਦਰ	ਸਿਹਜਾ ਬਿਸਤਰ	ਸੰਜੋਗ ਮਿਲਾਪ	ਭੋਗ ਸੰਭੋਗ ਸੁੱਖ
---------------	------------------------------------	--------------	----------------	----------------	-------------------

ਆਂਗਨ ਵਿਹੜਾ, ਘਰ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹਿੱਸਾ	ਮੰਦਰ ਭਵਨ, ਮਕਾਨ	ਅਤਿ ਬਹੁਤ	ਸੁੰਦਰ ਖੂਬਸੂਰਤ	ਸੁਹਾਏ ਚੰਗਾ ਲਗਣਾ	ਹੈਂ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
------------------------------------	-------------------	-------------	------------------	--------------------	----------------------

ਜਗਮਗ ਰੌਸ਼ਨ ਜਗਮਗਾਂਦਾ ਹੋਇਆ	ਜੋਤਿ ਚਮਕ	ਸੋਭਾ ਵਡਿਆਈ	ਕੀਰਤਿ ਜਸ, ਵਡਿਆਈ	ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੋਭਾ, ਮਹਿਮਾ	ਛਬਿ ਸੁੰਦਰਤਾ
-----------------------------	-------------	---------------	--------------------	-----------------------	----------------

ਆਨਦ ਖੁਸ਼ੀ, ਖੇਡਾ	ਸਹਜਿ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਸੁਖ ਆਨੰਦ, ਚੈਨ	ਸਾਗਰ ਬਢਾਏ ਸਮੁੰਦਰ ਵਧ ਆਇਆ, ਛੱਲਾਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ	ਹੈਂ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
--------------------	-------------------	------------------	--	----------------------

ਅਰਥ ਧਨ, ਪਦਾਰਥ	ਧਰਮ ਚਾਰ ਪੁਰਸ਼ਾਰਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ (ਧਰਮ, ਅਰਥ, ਕਾਮ, ਮੋਖ)	ਕਾਮ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਭੋਗਣ ਦੀ ਇੱਛਾ	ਮੋਖ ਮੁਕਤੀ	ਨਿਹਕਾਮ ਇੱਛਾ ਰਹਿਤ	ਨਾਮੁ ਨਾਂ
------------------	--	-----------------------------------	--------------	---------------------	-------------

ਪ੍ਰੇਮਰਸ ਪਿਆਰ ਰਸ	ਰਸਿਕ ਹੈ ਰਸੀਆ ਹੋਣਾ	ਲਾਲ ਪਿਆਰਾ ਪਤੀ ਦੇਵ	ਮੇਰੇ ਮੇਰੇ ਘਰ ਤੋਂ ਭਾਵ	ਆਏ ਆਉਣਾ	ਹੈਂ॥੬੫੨॥ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
--------------------	----------------------	----------------------	-------------------------	------------	--------------------------

ਨਿਸ ਰਾਤ	ਨ ਨਹੀਂ	ਘਟੈ, ਖਤਮ ਹੋਵੇ	ਨ ਨਹੀਂ	ਲਟੈ ਸਮਾਪਤ ਹੋਵੇ	ਸਸੀਆਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ, ਚੰਨ	ਦੀਪ ਦੀਵਾ	ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਚਾਨਣ
------------	-----------	------------------	-----------	-------------------	-----------------------	-------------	-----------------------

ਕੁਸਮ ਫੁੱਲ	ਬਾਸ ਗੰਧ	ਹੂੰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਧੁਨ	ਨ ਨਹੀਂ	ਮਿਟੇ ਖਤਮ ਹੋਵੇ	ਔ ਅਤੇ	ਸੁ ਚੰਗਾ	ਟੇਵ ਆਦਤ	ਸੇਵ ਨੌਕਰੀ	ਕੀ। ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ
--------------	------------	------------------------------	-----------	------------------	----------	------------	------------	--------------	-------------------

ਸਹਜ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਕਥਾ ਬਿਆਨ, ਵਿਆਖਿਆ	ਨ ਨਹੀਂ	ਘਟੈ, ਖਤਮ ਹੋਵੇ	ਸ੍ਰਵਨ ਕੰਨ	ਸੁਰਤ ਸੋਝੀ, ਧਿਆਨ	ਮਤ ਬੁੱਧੀ, ਅਕਲ
------------------	---------------------	-----------	------------------	--------------	--------------------	------------------

ਰਸਨਾ ਜੀਭ	ਪਰਸ ਛੂਹਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਰਸ ਜੀਭ ਦੀ ਭੋਜਨ ਆਦਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੁਆਦ ਲੈਣ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ	ਰਸਿਕ ਰਸੀਆ	ਸਮੇਵ ਸਮਾਇਆ ਹੋਇਆਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਕੀ।
-------------	----------------------	---	--------------	------------------------------	-----

ਨਿੰਦਾ ਨੀਂਦ, ਨੀਂਦਰ	ਨ ਨਹੀਂ	ਪਰੈ ਪਵੇ, ਭਾਵ ਆਵੇ	ਅਰ ਅਤੇ	ਕਰੈ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਨ ਨਹੀਂ	ਆਰਸ ਪ੍ਰਵੇਸ ਸੁਸਤੀ ਪਹੁੰਚ ਰਸਾਈ
----------------------	-----------	---------------------	-----------	----------------	-----------	--------------------------------

ਰਿਦੈ, ਬਰੀਆ	ਸੰਜੋਗ	ਅਲਖ	ਅਭੇਵ	ਕੀ।
---------------	-------	-----	------	-----

ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਵਾਰੀ, ਵੇਲਾ ਮਿਲਾਪ ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ ਭੇਦ ਰਹਿਤ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਚਾਉ ਚਿਤੁ ਚਉਗੁਨੋ ਬਵੈ, ਪ੍ਰਬਲ ਪ੍ਰੇਮ ਨੇਮ
ਚਾਅ, ਉਤਸ਼ਾਹ ਹਿਰਦਾ, ਮਨ ਚਾਰ ਗੁਣਾਂ ਵਧ ਜਾਵੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਪਿਆਰ ਮਰਿਯਾਦਾ
(ਪੀੜਾ ਆਦਿ ਨਈ)

ਦਯਾ ਦਸ ਗੁਨੀ ਉਪਜੈ ਦਯਾਲ ਦੇਵ ਕੀ॥੬੫੩॥
ਕਿਰਪਾ ਨੌਂ ਤੇ ਗਿਆਰਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਦਇਆਵਾਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ
ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

ਨਿਮਖ ਨਿਮਖ ਨਿਸ ਨਿਸ ਪਰਮਾਨ ਹੋਇ
ਖਿਣ, ਛਿਨ ਛਿਨ ਰਾਤ ਰਾਤ ਤੁਲ, ਸਮਾਨ ਹੋਵੇ

ਪਲ ਪਲ ਮਾਸ ਪਰਯੰਤ ਹੈ ਬਿਥਾਰੀ ਹੈ।
੨੪ ਸੈਕਿੰਡ ਦਾ ਸਮਾਂ ੨੪ ਸੈਕਿੰਡ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮਹੀਨਾ ਜਿਤਨੀ ਹੋਣਾ ਫੈਲ ਜਾਵੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਰਖ ਬਰਖ ਪਰਯੰਤ ਘਟਿਕਾ ਬਿਹਾਇ
ਵਰ੍ਹਾ, ਸਾਲ ਵਰ੍ਹਾ, ਸਾਲ ਜਿਤਨੀ ੨੪ ਮਿੰਟ ਦੇ ਬਾਬਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੰਤੀਤ ਹੋਵੇ

ਜੁਗ ਜੁਗ ਸਮ ਜਾਮ ਜਾਮਨੀ ਪਿਆਰੀ ਹੈ।
ਪੁਰਾਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਰਾਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਰਾਬਰ ਪਹਿਰ, ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਰਾਤ ਮਨ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਲਗਣ ਵਾਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸਮਾਂ

ਕਲਾ ਕਲਾ ਕੋਟਿ ਗੁਨ ਜਗਮਗ ਜੋਤਿ ਸਸਿ
ਭਾਗ, ਟੁਕੜਾ ਭਾਗ ਕਰੋੜਾਂ ਗੁਣਾਂ ਗੋਸ਼ਨ ਜਗਮਗਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦ੍ਰਮਾ, ਚੰਨ

ਪ੍ਰੇਮਰਸ ਪ੍ਰਬਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ।
ਪਿਆਰ ਰਸ ਜ਼ੋਰਦਾਰ (ਪੀੜਾ ਆਦਿ ਲਈ) ਮਹਿਮਾ, ਸੋਭਾ ਅਧਿਕਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਪ੍ਰਿਯਾ ਸੇਵਾ ਸਨਮੁਖ ਰਹੋਂ
ਚਿਤ, ਜੀਅ ਬਚਨ, ਬਾਣੀ ਕਰਣੀ, ਅਮਲ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਟਹਿਲ ਸਾਹਮਣੇ ਸਥਿਤ ਰਹਾਂ

ਆਰਸੁ ਨ ਆਵੈ ਨਿੰਦਾ ਆਜ ਮੇਰੀ ਬਾਰੀ ਹੈ॥੬੫੪॥
ਸੁਸਤੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਨੀਂਦ, ਨੀਂਦਰ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਮੈਂ ਵਾਰੀ, ਮੌਕਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੀਐ ਸਰਦ ਨਿਸ, ਤੈਸੇ ਈ ਪੂਰਨ ਸਸਿ
ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਠੰਡ ਦੀ ਰੁੱਤ ਰਾਤ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ ਚੰਦ੍ਰਮਾ

ਵੈਸੇ ਈ ਕੁਸਮ ਦਲ ਸਿਹਜਾ ਸੁਵਾਰੀ ਹੈ।
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲ ਪੰਖੜੀ, ਪੱਤੀਆਂ ਬਿਸਤਰ ਸੰਵਾਰਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੀ ਏ ਜੋਬਨ ਬੈਸ, ਤੈਸੇ ਈ ਅਨੂਪ ਰੂਪ
ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੀ ਜਵਾਨੀ, ਜੋਬਨ ਅਵਸਥਾ ਉਮਰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਤਿਸੁੰਦਰ ਸੂਰਤ

ਵੈਸੇ ਈ ਸਿੰਗਾਰ ਚਾਰੁ ਗੁਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ।
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਰਣ ਸੁੰਦਰ ਗੁਣ ਅਧਿਕਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਈ ਛਬੀਲੈ ਨੈਨ ਤੈਸੇ ਈ ਰਸੀਲੇ ਬੈਨ
ਜਿਵੇਂ ਦੇ ਬਾਂਕੇ, ਸੁੰਦਰ ਅੱਖਾਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਸਦਾਇਕ ਬਚਨ, ਗਲਾਂ

ਸੋਭਤ ਪਰਸਪਰ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰੀ ਹੈ।
ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ ਆਪਸ ਵਿਚ ਵਡਿਆਈ ਬੇਅੰਤ, ਅਪਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਈ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪ੍ਰਿਯ ਪਯਾਰੋ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸਿਕ ਹੈਂ
ਜਿਵੇਂ ਦੇ ਚਤੁਰ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰਾ ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੇਮ ਰਸੀਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਵੈਸੇ ਈ ਬਚਿਤ੍ਰ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮਨੀ ਪਿਆਰੀ ਹੈ॥੬੫॥
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਨ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਲਗਣ ਵਾਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਾ ਦਿਨ ਜਗਤਮਨ ਟਹਿਲ ਕਹੀ ਰਿਸਾਇ
ਜਿਸ ਦਿਹਾੜੇ ਸਭ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ, ਭਾਵ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸੇਵਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ

ਗਯਾਨ ਧਯਾਨ ਕੋਟ ਜੋਗ ਜਗ ਨ ਸਮਾਨ ਹੈ।
ਸਮਝ, ਬੋਧ ਸਿਮਰਨ ਕਰੋੜਾਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਠਿਨ ਅਭਿਆਸ

ਜਾ ਦਿਨ ਭਈ ਪਨਿਹਾਰੀ ਜਗਨਨਾਥ ਜੀ ਕੀ
ਜਿਸ ਦਿਹਾੜੇ ਹੋ ਗਈ ਝਿਉਰੀ ਜਗਤ ਦਾ ਨਾਥ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਤਾ ਸਮ ਨ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਕੋਟਨ ਕੋਟਾਨ ਹੈ।
ਉਸ ਬਰਾਬਰ, ਤੁਲ ਨਹੀਂ ਰਾਜਾ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਾ ਦਿਨ ਪਿਸਨਹਾਰੀ ਭਈ ਜਗਜੀਵਨ ਕੀ
ਜਿਸ ਦਿਹਾੜੇ ਪੀਸਣ ਵਾਲੀ (ਆਟਾ ਆਦਿ) ਹੋ ਗਈ ਜਗਤ ਦਾ ਜੀਵਨ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਅਰਥ ਧਰਮ ਕਾਮ ਮੋਖ ਦਾਸਨ ਦਾਸਾਨ ਹੈ।
ਧਨ, ਪਦਾਰਥ ਚਾਰ ਪੁਰਸ਼ਾਰਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਭੋਗਣ ਮੁਕਤੀ ਦਾਸਾਂ ਦਾ ਦਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
(ਧਰਮ, ਅਰਥ, ਕਾਮ, ਮੋਖ) ਦੀ ਇੱਛਾ

ਫਿਰਕਾਰੀ ਪਨਿਹਾਰੀ ਪੀਸਨਕਾਰੀ ਕੋ ਜੋ ਸੁਖ
ਫਿੜਕਣ ਵਾਲੀ ਝਿਉਰੀ ਪੀਸਣ ਵਾਲੀ (ਆਟਾ ਆਦਿ) ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਆਨੰਦ, ਚੈਨ

ਪ੍ਰੇਮਨੀ ਪਿਆਰੀ ਕੋ ਅਕਥ ਉਨਮਾਨ ਹੈ॥੦੦੦॥
ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਨ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਲਗਣ ਵਾਲੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਨ ਕਹਿਣ ਯੋਗ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਘਰੀਘਰੀ ਟੇਰਿ ਘਰੀਆਰ ਸੁਨਾਇ ਸੰਦੇਸੋ
ਘੜੀ ਮੁੜੀ, ਬਾਰ ਬਾਰ ਪੁਕਾਰ ਕੇ, ਬੋਲ ਕੇ ਲੋਹੇ ਸੁਣਾਵੁਣਾ ਖਬਰ, ਸੁਨੇਹਾ

ਪਹਿਰ ਪਹਿਰ ਪੁਨ ਪੁਨ ਸਮਝਾਇ ਹੈ।
ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਾਰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਦਾ ਸਮਾਂ

ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਜਲ ਭਰਿ ਭਰਿ ਬੋਲੀ ਬੁਝਤ ਹੈ
ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ - ਪਾਣੀ ਭਰਕੇ ਭਰਕੇ ਉਹ ਛੋਕ ਵਾਲਾ ਕਟੋਰਬਾ ਜੋ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮੇਂ ਭੁੱਖ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਹੋਣ
ਵਕਤ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੂਰਨ ਹੁਇ ਪਾਪਨ ਕੀ ਨਾਵਹਿ ਹਰਾਇ ਹੈ।
ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਵੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਕਿਸਤੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚਹੁੰਓਰ ਸੋਰ ਕੈ ਪਾਹਰੂਆ ਪੁਕਾਰ ਹਾਰੇ
ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਸ਼ੋਰ ਸ਼ਰਾਬਾ ਕਰਕੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਉੱਚੀ ਬੋਲ ਕੇ ਬਕਣਾ

ਚਾਰੋਜਾਮ ਸੋਵਤੇ ਅਚੇਤ ਨ ਲਜਾਇ ਹੈ।
ਚਾਰੇ ਪਹਿਰ, ਅੱਠ ਘੰਟੇ ਨੀਂਦ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਚੇਤਨਾ ਰਹਿਤ ਨਹੀਂ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤਮਚੁਰ ਸਬਦ ਸੁਨਤ ਹੀ ਉਘਾਰ ਆਖੈ
ਕੁੱਕੜ, ਮੁਰਗਾ ਸਾਰਥਕ ਧੁਨੀ ਸੁਣ ਕੇ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਨੀਂਦ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਣਾ ਅੱਖ, ਨੇਤਰ

ਬਿਨ ਪ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰੇਮਰਸ ਪਾਛੈ ਪਛੁਤਾਇ ਹੈ॥੬੫੭॥
ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਭੂ, ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਪਿਆਰ ਰਸ ਪਿਛੋਂ, ਮਗਰੋਂ ਪਛੁਤਾਵੇਂਗਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮਜਨ ਕੈ ਚੀਰ ਚਾਰ, ਅੰਜਨ, ਤਮੇਲਰਸ
ਇਸ਼ਨਾਨ, ਨਹਾਉਣਾ ਕਰਕੇ ਕਪੜੇ ਸੁੰਦਰ ਕੱਜਲ ਜੋ ਸਿੰਗਾਰ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਾਨ ਬੀੜਾ

ਅਭਰਨ ਸਿੰਗਾਰ ਸਾਜ ਸਿਹਜਾ ਬਿਛਾਈ ਹੈ।
ਜ਼ੇਵਰ, ਗਹਿਣਾ ਗਹਿਣੇ ਪਾ ਕੇ ਸਿੰਗਾਰ ਕੇ ਬਿਸਤਰ ਸੇਜ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਾਰਣ

ਕੁਸਮ ਸੁਗੰਧਿ ਅਰ ਮੰਦਰ ਸੁੰਦਰ ਮਾਂਤ
ਫੁੱਲ ਖੁਸ਼ਬੂ ਅਤੇ ਭਵਨ, ਮਕਾਨ ਖੂਬਸੂਰਤ ਵਿਚ

ਦੀਪਕ ਦਿਪਤ	ਜਗਮਗ	ਜੋਤ	ਛਾਈ	ਹੈ।
ਦੀਵਾ ਜਗਦਾ ਹੋਇਆ	ਰੋਸ਼ਨ ਜਗਮਗਾਂਦਾ ਹੋਇਆ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਚਾਨਣ	ਪ੍ਰਪਾਵਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੋਧਤ	ਸੋਧਤ	ਸਉਨ	ਲਗਨ	ਮਨਾਇ	ਮਨ
ਅੰਕਿ ਕਰਨਾ	ਸੋਧਣਾ	ਸ਼ਗਨ	ਕੋਈ ਸੁਭ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ	ਮਨਾ ਕੇ (ਰਸਮ ਆਦਿ)	
			ਜੋਤਿਸ਼ ਵਿਦਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਂ		

ਬਾਂਛਤ	ਬਿਧਾਨ	ਚਿਰਕਾਰ	ਬਾਰੀ	ਆਈ	ਹੈ।
ਮਨ ਇੱਛਤ	ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ	ਚਿਰਾਂ ਪਿਛੋਂ	ਵਾਰੀ, ਮੌਕਾ	ਆਉਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਉਸਰ	ਅਭੀਚ	ਨੀਚ	ਨਿੰਦਾ	ਮੈ	ਸੋਵਤ	ਖੋਏ
ਵੇਲਾ, ਮੌਕਾ	ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਛੱਤਰ	ਘਟੀਆ	ਨੀਂਦ	ਵਿਚ	ਨੀਂਦ ਦੀ ਅਵਸਥਾ	ਗੁਆ ਲਿਆ

ਨੈਨ	ਉਘਰਤ	ਅੰਤ	ਪਾਛੇ	ਪਛਤਾਈ	ਹੈ॥੬੫੮॥
ਅੱਖਾਂ, ਨੇਤਰ	ਨੀਂਦ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਣਾ	ਸੀਮਾ, ਹੱਦ	ਪਿਛੋਂ, ਮਗਰੋਂ	ਪਛਤਾਉਂਦੀ ਰਹੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਰ	ਅੰਜੁਲ			ਜਲ	ਜੋਬਨ	ਪ੍ਰਵੇਸ਼	ਆਲੀ
ਕਰ ਤੂੰ ਕਰ	ਦੋਨਾਂ ਹਥੇਲੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਬੁੱਕ			ਪਾਣੀ	ਜਵਾਨੀ	ਪਹੁੰਚ	ਸਹੇਲੀ
ਮਾਨ	ਤਜਿ	ਪ੍ਰਾਨਪਤਿ		ਪਤਿ	ਰਤਿ	ਮਾਨੀਐ।	
ਹੰਕਾਰ, ਹਉਮੈ	ਛੱਡ ਕੇ	ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੇ ਪਤੀ, ਭਾਵ ਵਾਹਿਗੁਰੂ		ਪਤੀ	ਪਿਆਰ	ਮਾਣ, ਆਨੰਦ ਲੈ	

ਗੰਧਰਬ ਨਗਰ	ਗਤ	ਰਜਨੀ	ਬਿਹਾਤ	ਜਾਤ
ਕਲਪਿਤ ਮਿਥਿਆ ਨਗਰੀ	ਵਾਂਗ, ਸਮਾਨ	ਰਾਤ	ਬਤੀਤ ਹੋਣਾ	ਜਾਂਦਾ

ਔਸੁਰ	ਅਭੀਚ	ਅਤਿ	ਦੁਲਭ	ਕੈ	ਜਾਨੀਐ।
ਮੌਕਾ	ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਛੱਤਰ	ਬਹੁਤ	ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ	ਕਰਕੇ	ਜਾਣ ਲਵੇ, ਸਮਝ ਲਵੇ

ਸਿਹਜਾ	ਕੁਸਮ	ਕੁਮਲਾਤ	ਮੁਰਝਾਤ	ਪੁਨ
ਸੇਜ਼, ਬਿਸਤਰ	ਫੁੱਲ	ਕੁਮਲਾ ਜਾਣਾ	ਮਰਝਾ ਜਾਂਦਾ	ਫਿਰ, ਫੇਰ

ਪੁਨ	ਪਛਤਾਤ	ਸਮੇਂ	ਆਵਤ	ਨ	ਆਨੀਐ।
ਬਾਰ ਬਾਰ, ਮੁੜ ਮੁੜ ਕੇ	ਪਛਤਾਈਦਾ	ਮੌਕਾ	ਆਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਨਹੀਂ	ਲਿਆਂਦੀ

ਸੋਈ	ਬਰ	ਨਾਰਿ	ਪ੍ਰਿਯ	ਪਯਾਰ	ਅਧਿਕਾਰੀ	ਪਯਾਰੀ
ਉਹੀ	ਚੰਗੀ	ਪਤਨੀ	ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ	ਪ੍ਰੇਮ, ਪ੍ਰੀਤ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ	ਪਿਆਰੀ

ਸਮਝ	ਸਿਆਨੀ	ਤੋਸੇ	ਬੇਨਤੀ	ਬਖਾਨੀਐ॥੬੫੯॥
ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਤਜਰਬੇ ਨਾਲ ਬਣੀ ਸੂਝ	ਅਕਲਮੰਦ	ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ	ਅਰਜ਼, ਅਰਜ਼ੋਈ	ਕੀਤੀ ਹੈ

ਮਾਨਨ ਨ ਕੀਜੈ ਮਾਨ ,ਬਦੇ ਨ ਤੇਰੇ ਸਿਆਨ
ਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਔਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਹੰਕਾਰ ਮੰਨਦੀ ਨਹੀਂ ਤੇਰਾ ਅਕਲਮੰਦੀ

ਮੇਰੇ ਕਹੜੇ ਮਾਨ ਜਾਨ ਔਸੁਰ ਅਭੀਚ ਕੇ।
ਮੇਰਾ ਆਖਿਆ, ਕਿਹਾ ਮੰਨ ਲੈ ਸਮਝ ਲੈ ਮੌਕਾ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਛੱਤਰ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਪ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਅਨੇਕ ਪਯਾਰੀ ਚਿਰੰਕਾਲ ਆਈ ਬਾਰੀ
ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪੀਤਮ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਿਆਰੀ ਚਿਰਾਂ ਪਿਛੋਂ ਆਉਣਾ ਵਾਰੀ, ਮੌਕਾ

ਲੇਹੁ ਨ ਸੁਹਾਗ, ਸੰਗ ਛਾਡਿ ਹਠ ਨੀਚ ਕੇ।
ਲੈਂਦੀ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਨਹੀਂ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਮੇਲ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿੰਦ ਘਟੀਆ, ਨੀਵਾਂ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਰਜਨੀ ਬਿਹਾਤ ਜਾਤ ,ਜੋਬਨ ਸਿੰਗਾਰ ਗਾਤ
ਰਾਤ ਬਤੀਤ ਹੋਣਾ ਜਾਂਦਾ ਜਵਾਨੀ, ਜੋਬਨ ਅਵਸਥਾ ਗਹਿਣੇ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਾਰਣ ਸਰੀਰ

ਖੇਲਹੁ ਨ ਪ੍ਰੇਮਰਸ ਮੋਹ ਸੁਖ ਬੀਚ ਕੇ।
ਖੇਡਣਾ ਨਹੀਂ ਪਿਆਰ ਰਸ ਪਕੜ(ਮਾਇਆ ਦੀ) ਆਨੰਦ, ਚੈਨ ਵਿਚ, ਅੰਦਰ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਅਬਕੈ ਨ ਭੇਟੇ ਨਾਥ, ਬਹੁਰਿਯੋ ਨ ਆਵੈ ਹਾਥ
ਹੁਣ, ਇਸ ਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਾਪ ਨਾ ਕੀਤਾ ਮਾਲਕ, ਸੁਆਮੀ ਫਿਰ, ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਹੱਥ

ਬਿਰਹਾ ਬਿਹਾਵੈ ਬਲਿ ਬਡੇ ਭਾਈ ਮੀਚ ਕੋ॥੦੦੫॥
ਵਿਛੋੜਾ ਬੀਤੇਗੀ ਤਾਕਤਵਾਰ ਵੱਡਾ(ਉਮਰ ਵਿਚ) ਭਰਾ, ਵੀਰ ਮੌਤ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਜਉ ਲਉ ਦੀਪ ਜੋਤ ਹੋਤ ਨਾਹਿਨ ਮਲੀਨ ਆਲੀ
ਜਦੋਂ ਤਕ ਦੀਵਾ ਦੀਵੇ ਦੀ ਲਾਟ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਨਹੀਂ ਮੱਧਮ, ਫਿੱਕੀ ਸਖੀ, ਸਹੇਲੀ

ਜਉ ਲਉ ਨਾਂਹਿ ਸਿਹਜਾ ਕੁਸਮ ਕੁਮਲਾਤ ਹੈ।
ਜਦੋਂ ਤਕ ਨਹੀਂ ਸੇਜ, ਬਿਸਤਰ ਫੁੱਲ ਕੁਮਲਾ ਜਾਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਉ ਲਉ ਨ ਕਮਲਨ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਉਡਤ ਅਲ
ਜਦੋਂ ਤਕ ਨਹੀਂ ਕੰਵਲ ਫੁੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਖਿੜਦੇ ਉਡਦਾ ਹੋਇਆ ਭੌਰਾ

ਬਿਰਖ ਬਿਹੰਗਮ ਨ ਜਉ ਲਉ ਚੁਹਚੁਹਾਤ ਹੈ।
ਦਰਖਤ ਪੰਛੀ, ਪਰਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਤਕ ਚਹਿਚਹਾਉਣਾ, ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਚੀਂ ਚੀਂ ਕਰਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਉ ਲਉ ਭਾਸਕਰ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ਨ ਅਕਾਸ ਬਿਖੈ
ਜਦੋਂ ਤਕ ਸੂਰਜ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਚਾਨਣ(ਸੂਰਜ ਆਦਿ ਦਾ) ਨਹੀਂ ਅਸਮਾਨ ਵਿਚ

ਤਮਚੁਰ ਸੰਖ ਨਾਦ ਸਬਦ ਨ ਪ੍ਰਾਤ ਹੈ।
ਕੁੱਕੜ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਘੋਘਾ ਆਵਾਜ, ਧਵਨੀ ਸਾਰਥਕ ਧੁਨੀ ਨਹੀਂ ਸਵੇਰੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤਉ ਲਉ ਕਾਮ ਕੇਲ ਕਾਮਨਾ ਸਕੂਲ ਪੂਰਨ ਕੈ
ਉਦੋਂ, ਤਦ ਤਕ ਇੱਛਾ ਖੇਲ, ਕ੍ਰੀੜਾ ਇੱਛਾਵਾਂ ਕਿਨਾਰੇ ਤਕ ਪੂਰ ਕੇ, ਭਰਕੇਕਰਕੇ
ਹੋਇ ਨਿਰਕਾਮ ਪ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰੇਮ ਨੇਮ ਘਾਤ ਹੈ॥੬੬੧॥
ਹੋਣਾ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰ ਮਰਿਯਾਦਾ ਮੌਕਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੋਈ ਮਿਲੈ ਆਪਾ ਖੋਇ ਸੋਈ ਤਉ ਨਾਯਕਾ ਹੋਇ
ਜਿਹੜਾ ਮਿਲਦਾ ਆਪਣਾ ਆਪ ਗੁਆਕੇ ਉਹੀ ਹੀ ਪਿਆਰੀ ਹੋ ਗਈ ਇਸਤਰੀ ਹੋਣਾ

ਮਾਨ ਕੀਏ ਮਾਨਮਤੀ ਪਾਈਐ ਨ ਮਾਨ ਜੀ।
ਇੱਜਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਾਣ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਨਹੀਂ ਆਦਰ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਘਨਹਰ ਬਰਸੈ ਸਰਬਤਰ ਸਮ
ਜਿਵੇਂ ਬਦਲ ਵਰਸਦਾ ਹੈ ਸਭ ਥਾਂ, ਸਭ ਪਾਸੇ ਬਰਾਬਰ, ਤੁਲ

ਉਚੈ ਨ ਚੜਤ ਜਲ ਬਸਤ ਨੀਚਾਨ ਜੀ।
ਉੱਚਾ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਪਾਣੀ ਵਸਦੇ ਹਨ ਨੀਵੇਂ ਥਾਂ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਚੰਦਨ ਸਮੀਪ ਜੈਸੇ ਬੂਡ੍ਹੋ ਹੈ ਬਡਾਈ ਬਾਂਸ
ਚੰਦਨ ਦਾ ਬੂਟਾ ਨਜ਼ਦੀਕ ਜਿਵੇਂ ਮਗਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਹੰਕਾਰ ਵੰਝ ਇਕ ਗੰਢਾਂ ਵਾਲਾ ਡੰਡੇਦਾਰ ਪੌਦਾ

ਆਸਪਾਸ ਬਿਰਖ ਸੁਬਾਸ ਪਰਵਾਨ ਜੀ।
ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਦਰਖਤ ਖੁਸ਼ਬੂ ਸਵੀਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧ ਪ੍ਰਿਯ ਤੀਯ ਹੋਇ ਮਰਜੀਵਾ ਗਤਿ
ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ, ਭਾਵ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਔਰਤ ਹੋਣਾ ਗੋਤਾਖੋਰ ਵਾਂਗ, ਸਮਾਨ

ਪਾਵਤ ਪਰਮਗਤਿ ਸਰਬ ਨਿਧਾਨ ਜੀ॥੬੬੨॥
ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀਆਂ ਮੁਕਤੀ, ਪਰਮਾਤਮ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਸਭ, ਸਾਰਾ ਭੰਡਾਰ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਸਿਹਜਾ ਸਮੈ ਅਗਯਾਨ ਮਾਨ ਕੈ ਰਸਾਏ ਨਾਹਿ
ਸੋਜ਼, ਬਿਸਤਰ ਮੌਕਾ, ਵੇਲਾ ਅਣਜਾਣਪੁਣਾ, ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਅਭਾਵ ਹੰਕਾਰ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨਹੀਂ

ਤਨਕ ਹੀ ਮੈ ਰਿਸਾਇ ਉਤ ਕੋ ਸਿਧਾਰੇ ਹੈਂ।
ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਵਿਚ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਚਲੇ ਗਏ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਾਛੈ ਪਛਤਾਇ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰ ਕਰ ਮੀਜ

ਪਿਛੋਂ, ਮਗਰੋਂ ਪਛਤਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਦੁੱਖ ਬੋਧਕ ਸ਼ਬਦ ਦੁੱਖ ਬੋਧਕ ਸ਼ਬਦ ਹਥ ਕਰਕੇ ਰਗੜ ਰਹੀ ਹਾਂ

ਮੂੰਡ ਧੁਨ ਧੁਨ ਕੋਟਿ ਜਨਮ ਧਿਕਾਰੇ ਹੈਂ।
ਸਿਰ ਪਿੱਟਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਪਿੱਟਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਕਰੋੜਾਂ ਜੀਵਨ ਫਿਟਕਾਰਦੀ, ਧਿਕਾਰਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਔਸਰ ਨ ਪਾਵੋਂ, ਬਿਲਲਾਉ ਦੀਨ ਦੁਖਤ ਹੈ
ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਵਿਲਕਦੀ ਹਾਂ ਲਾਚਾਰ, ਬੇਬਸ ਦੁੱਖੀ ਹੋਣਾ

ਬਿਰਹ ਬਿਯੋਗ ਸੋਗ ਆਤਮ ਸੰਘਾਰੇ ਹੈਂ।
ਵਿਛੋੜਾ ਜੁਦਾਈ ਦੁੱਖ ਅਤਹਕਰਣ, ਰੂਹ ਨਾਸ਼ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਰਉਪਕਾਰ ਕੀਜੇ, ਲਾਲਨ ਮਨਾਇ ਦੀਜੇ
ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰ ਦਿਉ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ ਦੇਵ ਨੂੰ ਰੁੱਠੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਮਨਾ ਕੇ ਦਿਓ

ਤੋਪਰ ਅਨੰਤ ਸਰਬੰਸ ਬਲਿਹਾਰੇ ਹੈਂ॥੬੬੩॥
ਤੇਰੇ ਉੱਤੋਂ ਕਦੇ ਸਮਾਪਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸਭੇ ਕੁਝ ਸਦਕੇ, ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪ੍ਰੇਮਰਸੁ ਅਉਸੁਰ ਅਗਯਾਨ ਮੈ ਨ ਆਗਯਾ ਮਾਨੀ
ਪਿਆਰ ਰਸ ਮੌਕਾ ਗਿਆਨ ਦਾ ਅਭਾਵ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੁਕਮ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ

ਮਾਨ ਕੈ ਮਾਨਨ ਅਪਨੋਈ ਮਾਨ ਖੋਯੇ ਹੈ।
ਮਾਣ, ਇਜ਼ਤ ਕਰਕੇ ਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਭਰੀ ਆਪਣਾ ਹੰਕਾਰ ਗੁਆ ਲਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤਾਂਤੇ ਰਿਸ ਮਾਨ ਪ੍ਰਾਨਾਥ ਹੂੰ ਜੁ ਮਾਨੀ ਭਏ
ਉਸ ਤੋਂ ਗੁੱਸੇ ਹੋਕੇ ਮੰਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੇ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਧੁਨ ਸਨਮਾਨ ਬੋਧਕ ਮਾਣ ਧਾਰੀ, ਮੈਂ ਹੋ ਗਏ ਮਾਣ ਵਿਚ ਰਤੇ ਹੋਏ

ਮਾਨਤ ਨ ਮੇਰੇ ਮਾਨ ਆਨਿ ਦੁਖ ਰੋਇਓ ਹੈ।
ਮੰਨਦਾ, ਆਖੇ ਲਗਦਾ ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਮਨਾਇਆ ਆ ਕੇ ਕਸ਼ਟ ਰੋ ਰੋ ਕੇ ਦਸਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਲੋਕ ਬੇਦ ਗਯਾਨ ਦਤ ਭੁਗਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤਾਤੇ
ਲੌਕਿਕ ਵੇਦਾਂ ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਸਮਝ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੁੱਖ ਆਦਿ ਉਤਮ ਇਸ ਕਰਕੇ
(ਗਿਆਨ) ਦਾਨ ਲਈਦਾ

ਲੁਨਤ ਸਹਸ ਗੁਨੋ ਜੈਸੇ ਬੀਜ ਬੋਯੇ ਹੈ।
ਕੱਟੀਦਾ (ਫਸਲ ਆਦਿ) ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗੁਣਾਂ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਦਾਣੇ ਜਿਸਤੋਂ ਪੌਦਿਆਂ ਬੀਜਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਸੰਖਿਆ ਵਿਚ ਦਾ ਅੰਕੁਰ ਉੱਗਦਾ ਹੈ

ਦਾਸਨ ਦਾਸਾਨ	ਗਤਿ	ਬੇਨਤੀ	ਕੈ	ਪਾਇ	ਲਾਗਉ
ਦਾਸਾਂ ਦਾ ਦਾਸ	ਜਾਕੇ, ਪਹੁੰਚ ਕੇ	ਅਰਜ਼, ਅਰਜੋਈ	ਕਰਕੇ	ਪੈਰ, ਚਰਨ	ਲਗ ਰਹੀ ਹਾਂ

ਹੈ	ਕੋਊ	ਮਨਾਇ	ਦੈ	ਸਗਲ	ਜਗ	ਜੋਯੋ	ਹੈ॥੬੬੪॥
ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਕੋਈ	ਰੁਠੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਮਨਾ ਕੇ	ਦੇਵੇ	ਸਭ, ਸਾਰੇ	ਸੰਸਾਰ	ਢੂੰਡਿਆ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਫਰਕਤ	ਲੋਚਨ ਅਧਰ ਭੁਜਾ,	ਤਾਪੈ	ਤਨ
ਫਰਕ ਰਹੀਆਂ ਹਨ	ਅੱਖਾਂ ਬੁਲ੍ਹ ਬਾਂਹ	ਤਪ ਰਿਹਾ, ਭਖ ਰਿਹਾ	ਸਰੀਰ

ਮਨ	ਮੈ	ਅਉਸੇਰ	ਕਬ	ਲਾਲ	ਗ੍ਰਿਹ	ਆਵਈ ।
ਚਿਤ, ਜੀਅ	ਵਿਚ	ਚਿੰਤਾ, ਬੇਚੈਨੀ	ਕਦੋਂ	ਪਿਆਰਾ ਪਤੀ ਦੇਵ	ਘਰ	ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਨੈਨਨ	ਸੈ	ਨੈਨ	ਅਰ	ਬੈਨਨ	ਸੇ	ਬੈਨ	ਮਿਲੈ
ਅੱਖਾਂ, ਨੇਤਰ	ਨਾਲ	ਅੱਖਾਂ	ਅਤੇ	ਬਚਨ, ਗਲਾਂ	ਨਾਲ	ਬਚਨ	ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਗੇ

ਰੈਨ	ਸਮੈ	ਚੈਨ	ਕੋ	ਸਿਹਜਾਸਨ	ਬੁਲਾਵਹੀ ।
ਰਾਤ	ਮੌਕਾ, ਵੇਲਾ	ਸੁਖ, ਆਰਾਮ	ਨੂੰ	ਸੇਜ਼ ਬਿਸਤਰ	ਬੁਲਾਉਂਦਾ

ਕਰ	ਗਹਿ	ਕਰ	ਉਰ	ਉਰ	ਸੈ	ਲਗਾਇ	ਪੁਨ
ਹਥ	ਪਕੜ ਕੇ	ਹਥ	ਹਿਰਦਾ	ਹਿਰਦਾ	ਨਾਲ	ਲਗਾ ਕੇ	ਫਿਰ, ਫੇਰ, ਮੁੜ ਕੇ

ਅੰਕ	ਅੰਕਮਾਲ	ਕਰਿ	ਸਹਿਜ	ਸਮਾਵਹੀ ।
ਗੋਦੀ	ਗਲੇ ਲਗਾਉਣਾ		ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਾ

ਪ੍ਰੇਮਰਸ	ਅੰਮ੍ਰਿਤ	ਪੀਆਇ	ਤ੍ਰਿਪਤਾਇ	ਆਲੀ
ਪਿਆਰ ਰਸ	ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ	ਪਿਲਾ ਕੇ	ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰੇਗਾ	ਸਹੇਲੀ

ਦਯਾ	ਕੈ	ਦਯਾਲ	ਦੇਵ	ਕਾਮਨਾ	ਪੁਜਾਵਹੀ॥੬੬੫॥
ਕਿਰਪਾ, ਮਿਹਰ	ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ	ਦਇਆਵਾਨ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਇੱਛਾ	ਪੂਰੀਆਂ ਕਰੇਗਾ

ਲੋਚਨ	ਅਨੂਪ	ਰੂਪ	ਦੇਖਿ	ਮੁਰਛਾਤ	ਭਏ
ਅੱਖਾਂ	ਅਤਿਸੁੰਦਰ	ਸੂਰਤ, ਸ਼ਕਲ	ਦੇਖ ਕੇ	ਬੇਹੋਸ਼, ਬੇਸੁਧ	ਹੋ ਗਏ

ਸੇਈ	ਮੁਖ	ਬਹਿਰਿਓ	ਬਿਲੋਕ	ਧਯਾਨ	ਧਾਰਿ	ਹੈ ।
ਉਹ	ਚਿਹਰਾ	ਬਾਹਰੋਂ	ਦੇਖਦਾ ਹੈ	ਸਿਮਰਨ, ਚਿੰਤਨ	ਟਿਕਾਕੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ	ਬਚਨ	ਸੁਨਿ	ਸ੍ਰਵਨ	ਬਿਮੋਹੇ	ਆਲੀ
ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ	ਬਾਣੀ, ਬੋਲ	ਸੁਣਨਾ	ਕੰਨ	ਮੋਹਿਤ	ਸਹੇਲੀ

ਤਾਹੀ ਮੁਖ ਬੈਨ ਸੁਨ ਸੁਰਤ ਸਮਾਰਿ ਹੈ।
ਉਸ, ਉਸੀ ਮੂੰਹ ਬਚਨ, ਗਲਾਂ ਸੁਣਨਾ ਸੋਈ, ਚੇਤਾ ਸੰਭਾਲਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਾਪੇ ਬੇਨਤੀ ਬਖਾਨਿ ਜਿਹਬਾ ਥਕਤ ਭਈ
ਜਿਸ ਅੱਗੇ ਅਰਜ਼, ਅਰਜੋਈ ਕਰ ਕਰਕੇ ਜੀਭ ਥਕ ਗਈ ਸੀ ਗਈ

ਤਾਹੀ ਕੇ ਬੁਲਾਏ ਪੁਨ ਬੇਨਤੀ ਉਚਾਰਿ ਹੈ।
ਉਸੇ ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ ਬੁਲਾਇਆਂ ਫਿਰ, ਫੇਰ ਅਰਜ਼, ਅਰਜੋਈ ਕਹਿਣਾ, ਬੋਲਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਮਦ ਪੀਏ ਗਜਾਨ ਧਜਾਨ ਬਿਸਰਨ ਹੋਇ
ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝ, ਬੋਧ ਸਿਮਰਨ, ਚਿੰਤਨ ਚੇਤੇ ਨਾ ਰਹਿਣਾ ਹੋਣਾ

ਤਾਹੀ ਮਦ ਅਚਵਤ ਚੇਤਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ॥੬੬੬॥
ਉਸੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸੁਚੇਤ, ਸਾਵਧਾਨ ਢੰਗ, ਤਰੀਕਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਿਯ ਗਵਨ ਸ੍ਰਵਨ ਬਹਰੇ ਨ ਭਏ
ਸੁਣਨਾ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੁਰਨਾ, ਚਲਣਾ ਕੰਨ ਬੋਲੇ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਹੀਣੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਏ

ਕਾਹੇ ਕੀ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਪਤਿਬ੍ਰਤ ਪਾਯੋ ਹੈ।
ਕਿਵੇਂ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਪਤੀਬ੍ਰਤਾ ਧਰਮ ਨਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਿਯ ਅਗੋਚਰ ਹੁਇ ਅੰਧਰੇ ਨ ਭਏ ਨੈਨ
ਨਿਗਾਹ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਜੋ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਜੋ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਹੋਣਾ ਅੰਨ੍ਹੇ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਏ ਅੱਖਾਂ

ਕਾਹੇ ਕੀ ਪ੍ਰੇਮਨੀ ਪ੍ਰੇਮ ਹੂੰ ਲਜਾਯੋ ਹੈ।
ਕਿਵੇਂ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਿਆਰ ਹੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਵਧਿ ਬਿਹਾਏ, ਧਾਇ ਧਾਇ ਬਿਰਹਾ ਬਿਆਪੇ
ਉਮਰ ਬਤੀਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਦੌੜ ਕੇ ਦੌੜ ਕੇ ਵਿਛੋੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ

ਕਾਹੇ ਕੀ ਬਿਰਹਨੀ ਬਿਰਹ ਬਿਲਖਾਯੋ ਹੈ।
ਕਿਵੇਂ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੋਂ ਵਿਛੜੀ ਹੋਈ ਔਰਤ ਜੁਦਾਈ ਦੁਖੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੁਨਤ ਬਿਦੇਸ ਕੇ ਸੰਦੇਸ ਨਾਹਿ ਫੂਟਯੋ ਰਿਦਾ
ਸੁਣ ਕੇ ਪਰਦੇਸ, ਵਿਦੇਸ਼ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਖਬਰ, ਸੁਨੇਹਾ ਨਹੀਂ ਫਟਿਆ, ਪਾਟਿਆ ਹਿਰਦਾ

ਕਉਨ ਕਉਨ ਗਨਉ ਚੂਕ ਉੱਤਰ ਨ ਆਯੋ ਹੈ॥੬੬੭॥
ਕਿਹੜਾ ਕਿਹੜਾ ਗਿਣਤੀ ਕਰਾਂ ਚੂਕ ਭੁਲ ਖਤਾ ਉੱਤਰ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਿਰਹ ਵਿਛੋੜਾ	ਦਾਵਾਨਲ ਜੰਗਲ ਦੀ ਅੱਗ	ਪ੍ਰਗਟੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ	ਨ ਨਹੀਂ	ਤਨ ਸਰੀਰ	ਬਨ ਵਣ, ਜੰਗਲ	ਬਿਖੈ ਵਿਚ, ਅੰਦਰ
ਅਸਨ ਭੋਜਨ	ਬਸਨ ਕਪੜੇ	ਤਾਮੈ ਉਸ ਵਿਚ	ਘ੍ਰਿਤ ਘਿਉ	ਪਰਜਾਰਿ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਬਾਲਣ ਲਈ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	

ਪ੍ਰਥਮ ਪਹਿਲਾਂ	ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਤੇ	ਧੂਮ ਧੂੰਆਂ	ਅਤਿਹੀ ਬਹੁਤ	ਦੁਸਹਾ ਬਹੁਤ ਕਸ਼ਟਦਾਇਕ, ਅਸਹਿ	ਦੁਖ ਔਖ, ਕਸ਼ਟ
-----------------	-------------------------	--------------	---------------	------------------------------	-----------------

ਤਾਹੀ ਉਸ	ਤੇ ਦੁਆਰਾ, ਰਾਹੀਂ	ਗਗਨ ਆਕਾਸ਼, ਅੰਬਰ	ਘਨ ਬਦਲ	ਘਟਾ ਬੱਦਲ	ਅੰਧਕਾਰ ਹਨੇਰਾ, ਅੰਧੇਰਾ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
------------	--------------------	--------------------	-----------	-------------	-------------------------	---------------------

ਭਭਕ ਭਭਕਾ, ਅੱਗ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਨਿਕਲੀ ਤੇਜ਼ ਲਾਟ	ਭਭੁਕੋ ਅੱਗ ਦੀ ਲਾਟ	ਹੈ ਹੋਣਾ	ਪ੍ਰਕਾਸਯੋ ਚਾਨਣ ਦੇਣ ਲਗ ਪਿਆ	ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਅਕਾਸ ਸਸਿ ਅਸਮਾਨ ਚੰਦ੍ਰਮਾ
ਤਾਰਕਾ ਮੰਡਲ ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ	ਚਿਨਗਾਰੀ ਚੰਗਿਆੜੀ, ਚੰਗਾਰੀ		ਚਮਕਾਰ ਚਮਕਦਾ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	

ਕਾਸਿਓ ਕਿਸ ਨੂੰ	ਕਹਉ ਵਰਣਨ ਕਰਾਂ	ਕੈਸੇ ਕਿਵੇਂ	ਅੰਤਕਾਲ ਮੌਤ ਦਾ ਵੇਲਾ	ਬ੍ਰਿਥਾਵੰਤ ਰੋਗੀ	ਗਤਿ ਦਸ਼ਾ, ਅਵਸਥਾ
------------------	------------------	---------------	-----------------------	-------------------	--------------------

ਮੋਹਿ ਮੈਨੂੰ	ਦੁਖ ਪੀੜਾ, ਦਰਦ	ਸੋਈ ਉਹੀ	ਸੁਖਦਾਈ ਸੁੱਖ ਦੇਣ ਵਾਲਾ	ਸੰਸਾਰ ਜਹਾਨ, ਦੁਨੀਆਂ	ਹੈ॥੬੬੮॥ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
---------------	------------------	------------	-------------------------	-----------------------	-------------------------

ਏਈ ਇਹੋ ਹੀ	ਅਖੀਆਂ ਨੇਤਰ, ਅੱਖਾਂ	ਜੁ ਜੋ	ਪੇਖਿ ਵੇਖ ਕੇ	ਪ੍ਰਥਮ ਪਹਿਲਾਂ	ਅਨੂਪ ਅਤਿਸੁੰਦਰ	ਰੂਪ ਸੂਰਤ, ਸ਼ਕਲ
--------------	----------------------	----------	----------------	-----------------	------------------	-------------------

ਕਾਮਨਾ ਇਛਾਵਾਂ	ਪੂਰਨ ਸੰਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ	ਕਰਿ ਕਰਕੇ	ਸਹਜ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਸਮਾਨੀ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਹੋਈ ਹੋਈ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
-----------------	-------------------------------	-------------	------------------	---------------------------	---------------------

ਏਈ ਇਹੋ ਹੀ	ਅਖੀਆਂ ਅੱਖਾਂ	ਜੁ ਜੋ	ਲੀਲਾ ਅਦਭੁਤ	ਲਾਲਨ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ ਦੇਵ	ਕੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਇਕ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਟਕ ਟਿਕਟਕੀ ਲਗਾ ਕੇ ਵੇਖਣਾ
--------------	----------------	----------	---------------	--------------------------	------------------	------------------------------	------------------------------

ਅਤਿ ਬਹੁਤ	ਅਸਚਰਜ ਅਦਭੁਤ, ਅਜੀਬ	ਹੈ ਹੋਣਾ	ਹੋਰਤ ਦੇਖਣਾ	ਹਿਰਾਨੀ ਹੈਰਾਨ ਹੋਣਾ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
-------------	----------------------	------------	---------------	----------------------	---------------------

ਏਈ	ਅਖੀਆਂ ਜੁ	ਬਿਛੁਰਤ	ਪ੍ਰਿਯ	ਪ੍ਰਾਨਪਤਿ
----	-------------	--------	-------	----------

ਇਹੋ ਹੀ ਅੱਖਾਂ ਜੋ ਵਿਛੜ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੇ ਪਤੀ, ਭਾਵ ਵਾਹਿਗੁਰੂ

ਬਿਰਹ ਬਿਯੋਗ ਰੋਗ ਪੀਰਾ ਕੈ ਪਿਰਾਨੀ ਹੈ।
ਵਿਛੋੜਾ ਜੁਦਾਈ ਬੀਮਾਰੀ ਪੀੜ, ਦਰਦ ਕਰਕੇ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਾਸਕਾ ਸੂਵਨ ਰਸਨਾ ਮੈ ਅਗੁਭਾਗ ਹੁਤੀ
ਨੱਕ ਕੰਨ ਜੀਭ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ

ਏਈ ਅਖੀਆਂ ਸਗਲ ਅੰਗ ਮੈਂ ਬਿਰਾਨੀ ਹੈ॥੬੬੯॥
ਇਹੋ ਹੀ ਨੇਤਰ, ਅੱਖਾਂ ਸਭ, ਸਾਰਾ ਭਾਗ(ਸਰੀਰ ਦਾ) ਵਿਚ ਬਿਰਾਨੀਆਂ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਇਕ ਟਕ ਧਯਾਨ ਹੁਤੇ ਚੰਦ੍ਰਮੇ ਚਕੋਰ ਗਤਿ
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਟਿਕਟਕੀ ਲਗਾ ਚਿੰਤਨ ਸੀ ਚੰਦਰਮਾ ਨੂੰ ਤਿਤਰ ਦੀ ਜਾਤੀ ਦਾ ਪੰਛੀ ਵਾਂਗ ਸਮਾਨ
ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਕੇ ਦੇਖਣਾ

ਪਲ ਨ ਲਗਤ ਸੂਪਨੈ ਹੁੰ ਨ ਦਿਖਾਈਐ।
੨੪ ਸੈਕਿੰਡ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਸੁਪਨਾ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਚਨ ਧੁਨਿ ਸੁਨਤਿ ਹੀ ਬਿਦਯਮਾਨ
ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਬੋਲ ਧੁਨੀ, ਸੁਰ ਸੁਣ ਕੇ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਸਨਮੁੱਖ, ਪ੍ਰਤੱਖ
ਤਾ ਮੁਖ ਸੰਦੇਸੋ ਪਥਕਨ ਪੈ ਨ ਪਾਈਐ।
ਉਸਦੀ ਮੂੰਹ ਖਬਰ, ਸੁਨੇਹਾ ਮੁਸਾਫਿਰਾਂ ਪਾਸੋਂ, ਕੋਲੋਂ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀਦਾ

ਸਿਹਜਾ ਸਮੈ ਨ ਉਰ ਅੰਤਰ ਸਮਾਤੇ ਹਾਰ
ਸੇਜ਼, ਬਿਸਤਰ ਮੌਕਾ, ਵੇਲਾ ਨਹੀਂ ਹਿਰਦਾ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਸਮਾਏ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀ ਮਾਲਾ

ਅਨਿਕ ਪਹਾਰ ਓਟ ਭਏ, ਕੈਸੇ ਜਾਈਐ।
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਰਬਤ ਪੜਦਾ ਹੋ ਗਏ ਕਿਵੇਂ ਜਾਵੀਏ, ਪਹੁੰਚੀਏ

ਸਹਜ ਸੰਜੋਗ ਭੋਗ ਰਸ ਪਰਤਾਪ ਹੁਤੇ
ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰਨਾ ਸੰਭੋਗ ਸੁੱਖ ਸੁਆਦ, ਅਨੰਦ ਤੇਜ਼ ਸੀ

ਬਿਰਹ ਬਿਯੋਗ ਸੋਗ ਰੋਗ ਬਿਲਲਾਈਐ॥੬੭੦॥
ਵਿਛੋੜਾ ਜੁਦਾਈ ਦੁੱਖ, ਗਮ ਬੀਮਾਰੀ ਵਿਲਕ ਰਹੀ ਹਾਂ, ਤੜਫ ਰਹੀ ਹਾਂ

ਜਾਕੈ ਏਕ ਫਨ ਪੈ ਧਰਨ ਹੈ ਸੋ ਧਰਨੀਧਰ
ਜਿਸਦੇ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਸੇਸ਼ਨਾਗ ਦੇ ਫਣ ਉਪਰ ਧਰਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਉਸਦਾ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਣ
ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਸੇਸ਼ਨਾਗ

ਤਾਂਹਿ ਗਿਰਧਰ ਕਹੈ ਕਉਨ ਬਡਿਆਈ ਹੈ।
ਉਸ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿੰਦੁਬਨ ਦੇ ਕਹਿਣਾ ਕਿਹੜਾ ਵਡਿਆਈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੋਵਰਧਨ ਪਰਬਤ ਨੂੰ ਚੁਕਿਆ ਸੀ
ਜਾਕੋ ਏਕ ਬਾਵਰੋ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਬਿਸੁਨਾਥ
 ਜਿਸਦੇ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਪਾਗਲ, ਝੱਲਾ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਸਵਾਮੀ

ਤਾਹਿ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹੇ ਕੌਨ ਅਧਿਕਾਈ ਹੈ।
 ਉਸ ਨੂੰ ਮਥਰਾ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਸੁਆਮੀ ਕਹਿਣਾ ਕਿਹੜਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ, ਮਹਿਮਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਗਲ ਅਕਾਰ ਓਂਕਾਰ ਕੇ ਬਿਥਾਰੇ ਜਿਨ
 ਸਭ, ਸਾਰੇ ਸ਼ਕਲ, ਢਾਂਚਾ ਬ੍ਰਹਮ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਫੈਲਾਏ ਹਨ, ਵਿਸਥਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸਨੇ

ਤਾਹਿ ਨੰਦ ਨੰਦ ਕਹੈ ਕਉਨ ਠਕੁਰਾਈ ਹੈ।
 ਉਸ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪਾਲਕ ਪਿਤਾ. ਨੰਦ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਕਹਿਣ ਕਿਹੜਾ ਵਡਿਆਈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
 ਤੇ ਯਸ਼ੋਦਾ ਦੇ ਪਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ

ਉਸਤਤਿ ਜਾਨਿ, ਨਿੰਦਾ ਕਰਤ ਅਗੰਗਾਨ ਅੰਧ
 ਸ਼ਿਫਤ, ਸ਼ਲਾਘਾ ਸਮਝ ਕੇ ਬੁਰਾਈ. ਕਰਦਾ ਹੈ ਗਿਆਨ ਦਾ ਅਭਾਵ ਮੂਰਖ, ਅਗਿਆਨੀ

ਐਸੇ ਹੀ ਅਰਾਧਨਤੇ ਮੋਨ ਸੁਖਦਾਈ ਹੈ॥੬੭੧॥
 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਭਗਤੀ ਤੋਂ ਚੁਪ ਸੁਖ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਨਖ ਸਿਖ ਲਉ ਸਗਲ ਅੰਗ ਰੋਮ ਰੋਮ ਕਰਿ
 ਨਹੁੰ, ਨਾਖੁਨ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਤਕ ਸਭ, ਸਾਰੇ ਭਾਗ(ਸਰੀਰ ਦਾ) ਵਾਲ ਜਿੰਨੇ ਨਿੱਕੇ ਕਰਕੇ
 ਨਿੱਕੇ ਟੁਕੜੇ

ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਸਿਖਨ ਕੇ ਚਰਨ ਪਰ ਵਾਰੀਐ ।
 ਕੱਟ ਕੇ ਕੱਟ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੇ, ਦਾ, ਦੇ ਪੈਰ ਉਪਰੋਂ ਸਦਕੇ ਕਰ ਦਏਏ, ਵਾਰ ਦੇਈਏ

ਅਗਨਿ ਜਲਾਇ, ਫੁਨਿ ਪੀਸਨ ਪੀਸਾਇ ਤਾਂਹਿ
 ਅੱਗ ਜਲਾ ਕੇ ਫਿਰ, ਦੁਬਾਰਾ ਚੱਕੀ, ਆਟਾ ਪੀਸਣ ਵਾਲੀ ਕਲਾ ਪੀਸ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ

ਲੈ ਉਡੇ ਪਵਨ ਹੁਇ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰੀਐ ।
 ਲੈ ਕੇ ਉਡਣਾ ਹਵਾ ਹੋਵੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਿਸਮ ਦੀ, ਭਾਂਤ ਦੀ

ਜਤਕਤ ਸਿਖ ਪਗ ਧਰੈ ਗੁਰ ਪੰਥ ਪ੍ਰਾਤ
 ਜਿੱਥੇ ਕਿੱਥੇ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਪੈਰ ਪੈਰ ਦਾ, ਟਿਕਾਉਂਦਾ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਰਸਤਾ, ਮਾਰਗ ਸਵੇਰੇ

ਤਾਹੁ ਤਾਹੁ ਮਾਰਗ ਮੈ ਭਸਮ ਕੈ ਡਾਰੀਐ ।
 ਉਸ ਉਸ ਰਸਤਾ, ਰਾਹ ਵਿਚ ਸੁਆਹ, ਰਾਖ ਕਰਕੇ ਵਿਛਾ ਦਿਉ, ਸੁੱਟ ਦਿਉ

ਤਿਹ ਪਦ ਪਾਦਕ ਚਰਨ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ਰਹੈ
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੈਰ ਤੁਰਨ ਵਾਲੇ ਪੈਰ ਲਿਵ ਧਿਆਨ, ਬਿਰਤੀ ਲਾਗੀ, ਜੁੜੀ ਰਹੇ, ਸਥਿਤ ਰਹੇ

ਦਯਾ ਕੈ ਦਯਾਲ ਮੋਹਿ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰੀਐ॥੬੭੨॥
ਕਿਰਪਾ, ਮਿਹਰ ਕਰਕੇ ਦਇਆਵਾਨ ਮੈਨੂੰ ਨੀਚ, ਪਾਪੀ ਉਧਾਰ ਕਰੋ, ਕਲਿਆਣ ਕਰੋ

ਪੰਚ ਬਾਰ ਗੰਗ ਜਾਇ ਬਾਰ
ਪੰਜ ਵਾਰੀ ਗੰਗਾ ਨਦੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਵਾਰੀ

ਪੰਚ ਪ੍ਰਾਗ ਨਾਇ
ਪੰਜ ਪ੍ਰਿਆਗਰਾਜ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਵਿਚ ਇਲਾਹਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰੋ
ਗੰਗਾ, ਜਮਨਾ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਸੰਗਮ ਤੇ ਸਥਿਤ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਤੀਰਥ

ਤੈਸਾ ਪੁੰਨ ਏਕ ਗੁਰਸਿਖ ਕਉ ਨਵਾਏ ਕਾ।
ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਭ ਕਰਮ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਉਣਾ ਦਾ

ਸਿਖ ਕਉ ਪਿਲਾਇ ਪਾਨੀ ਭਾਉ ਕਰ ਕੁਰਖੇਤ
ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪਿਆਵੇ, ਛਕਾਏ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰੇਮ, ਪ੍ਰੀਤ ਨਾਲ ਕੁਰਖੇਤਰ

ਅਸੁਮੇਧ ਜਗ ਫਲ ਸਿਖ ਕਉ ਜਿਵਾਏ ਕਾ।
ਵੈਦਿਕ ਯਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਸਿਧ ਯਗ ਜੋ ਚਕਰਵਰਤੀ ਯੱਗ ਲਾਭ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਦਾ
ਰਾਜਾ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਫਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਖੁਆਉਣਾ

ਜੈਸੇ ਸਤ ਮੰਦਰ ਕੰਚਨ ਕੇ ਉਸਾਰ ਦੀਨੇ
ਜਿਵੇਂ ੬ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ੮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਰ ਸੋਨਾ ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ ਰਚਣਾ ਦਿੱਤੇ

ਤੈਸਾ ਪੁੰਨ ਸਿਖ ਕਉ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਸਿਖਾਏ ਕਾ।
ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਭ ਕਰਮ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿਖਾਉਣਾ ਦਾ
ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਵਾਕ

ਜੈਸੇ ਬੀਸ ਬਾਰ ਦਰਸਨ ਸਾਧ ਕੀਆ ਕਾਹੂ
ਜਿਵੇਂ ਵੀਹ ਵਾਰੀ ਦੀਦਾਰ, ਵੇਖਣਾ ਮਹਾਤਮਾ, ਫਕੀਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿਸੇ

ਤੈਸਾ ਫਲ ਸਿਖ ਕਉ ਚਾਪ ਪਗ ਸੁਆਏ ਕਾ॥੬੭੩॥
ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾਭ, ਫਾਇਦਾ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣਾ, ਘੁੱਟਣਾ ਪੈਰ ਸੁਆਉਣਾ ਦਾ

ਜੈਸੇ ਤਉ ਅਨੇਕ ਰੋਗੀ ਆਵਤ ਹੈਂ ਬੈਦ ਗ੍ਰਿਹਿ
ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰੋਗੀ ਆਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਹੈਂ ਬੈਦ ਗ੍ਰਿਹਿ
ਵੈਦ ਘਰ

ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਰੋਗ ਤੈਸੇ ਅਉਖਧ ਖੁਵਾਵਈ।
ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਬੀਮਾਰੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੁਆਈ, ਦਵਾ ਖੁਆਉਂਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਰਾਜ ਦੂਰ ਲੋਗ ਆਵਤ ਸੇਵਾ ਨਮਿਤ
ਜਿਵੇਂ ਰਾਜੇ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਲੋਕ ਆਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਟਹਿਲ, ਚਾਕਰੀ ਵਾਸਤੇ, ਲਈ

ਜੋਈ ਜਾਹੀਂ ਜੋਗ ਤੈਸੀ ਟਹਿਲ ਬਤਾਵਈ।
ਜਿਹੜਾ ਜਿਸਦੇ ਸਮਰਥ, ਲਾਇਕ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ, ਖਿਦਮਤ ਕਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਦਾਤਾ ਪਾਸ ਜਨ ਅਰਥੀ ਅਨੇਕ ਆਵੈਂ
ਜਿਵੇਂ ਦਾਨੀ, ਦਾਤ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੋਲ, ਨੇੜੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਪੁਰਸ਼ ਇਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਉਣਾ

ਜੋਈ ਜੋਈ ਜਾਚੇ ਦੇ ਦੇ ਦੁਖਨ ਮਿਟਾਵਈ।
ਜਿਹੜਾ ਜਿਹੜਾ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਦੇ ਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

ਤੈਸੇ ਗੁਰ ਸ਼ਰਨ ਆਵਤ ਹੈਂ ਅਨੇਕ ਸਿਖ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਓਟ ਆਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿਖਿਆਰਥੀ

ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਭਾਉ ਤੈਸੀ ਕਾਮਨਾ ਪੁਜਾਵਈ॥੬੭੪॥
ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਇੱਛਾ, ਚਾਹਨਾ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਪੂਰੇ ਕਰਦਾ

ਰਾਗ ਜਾਤ ਰਾਗੀ ਜਾਨੈ, ਬੈਰਾਗੈ ਬੈਰਾਗੀ ਜਾਨੈ
ਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ ਕਿਸਮ ਗਵੱਈਆ ਜਾਣਦਾ ਵੈਰਾਗ ਨੂੰ ਵੈਰਾਗੀ, ਜੋ ਸੰਸਾਰਿਕ ਜਾਣਦਾ
ਇਛਾਵਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਮੋਹ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ

ਤਿਆਗਹਿ ਤਿਆਗੀ ਜਾਨੈ, ਦੀਨ ਦਇਆ ਦਾਨ ਹੈ।
ਤਿਆਗ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ ਵਾਲਾ ਜਾਣਦਾ ਗਰੀਬ ਤਰਸ, ਰਹਿਮ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੋਗ ਜੁਗਤ ਜੋਗੀ ਜਾਨੈ, ਭੋਗ ਰਸ ਭੋਗੀ ਜਾਨੈ
ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਤਰੀਕਾ ਯੋਗੀ ਜਾਣਦਾ ਦੁਨਿਆਵੀ ਸੁੱਖ ਸੁਆਦ ਭੋਗਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ
ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਭਿਆਸ ਆਨੰਦ ਭੋਗਣ ਵਾਲਾ

ਰੋਗ ਦੋਖ ਰੋਗੀ ਜਾਨੈ ਪ੍ਰਗਟ ਬਖਾਨ ਹੈ।
ਬੀਮਾਰੀ ਦੋਸ਼, ਪੀੜਾ ਬੀਮਾਰ ਜਾਣਦਾ ਪਰਤੱਖ, ਜਾਹਿਰ ਕਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਫੂਲ ਰਾਖ ਮਾਲੀ ਜਾਨੈ, ਪਾਨਹਿ ਤੰਬੋਲੀ ਜਾਨੈ
ਪੁਸ਼ਪ ਰਖਵਾਲੀ, ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਬਾਗਬਾਨੀ ਦਾ ਜਾਣਦਾ ਪਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਨ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਜਾਣਦਾ
ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਸਕਲ
ਸਭ, ਸਾਰੇ

ਸੁਗੰਧਿ ਗਤਿ
ਖੁਸ਼ਬੂ ਦਸ਼ਾ, ਅਵਸਥਾ

ਗਾਂਧੀ
ਸੁਗੰਧੀਆਂ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ

ਜਾਨਉ
ਸਮਝ ਲਵੋ

ਜਾਨ ਹੈ।
ਜਾਣਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਰਤਨੈ
ਰਤਨ ਨੂੰ

ਜਉਹਾਰੀ
ਹੀਰਿਆਂ ਆਦਿ ਕੀਮਤੀ
ਪੱਥਰਾਂ ਦਾ ਵਪਾਰੀ

ਜਾਨੈ, ਬਿਹਾਰੈ
ਜਾਣਦਾ ਵਪਾਰ ਨੂੰ

ਬਿਉਹਾਰੀ
ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਜਾਨੈ
ਜਾਣਦਾ

ਆਤਮ ਪ੍ਰੀਖਿਆ
ਰੂਹ ਪਰਖ, ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ

ਕੋਊ
ਕੋਈ ਵਿਚਾਰਵਾਨ, ਗਿਆਨੀ

ਪਹਿਚਾਨ
ਪਛਾਨਣ ਤੋਂ ਭਾਵ

ਹੈ॥੬੭੫॥
ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

